

ELECCIONS A LES CORTS
ESPANYOLES 2011

PROGRAMA ELECTORAL

esquerra

Catalunya *si*

Reagrupament

LA REPÚBLICA DEL SÍ

INTRODUCCIÓ

BLOC I. L'ESQUERRA

1. Una política econòmica pròpia per a una crisi global

- Crisi financera i econòmica. Més motius per a la independència
- El despropòsit: control del dèficit d'una economia amb dèficit

A) Independència fiscal

- Concert econòmic sí, pacte fiscal no
- Consulta popular pel concert econòmic
- El concert econòmic, garantia del nostre exercici competencial
- Exercici de transparència: publicació balances fiscals

B) Un sistema financer al servei de la societat

- Fiscalització, transparència i corresponsabilitat del sector bancari i financer
- Cap a un model financer propi al servei de les persones i l'emprenedoria

C) Justícia social, equitat fiscal

- Reforma tributària progressiva: qui més té, més paga
- Lluita contra l'evasió fiscal: mesures per regular les transaccions financeres
- Lluita contra el frau fiscal: mesures per aflorar l'economia submergida

D) Economia productiva, sostenible i arrelada al territori

- La inversió productiva i el desenvolupament sostenible en un país de pimes
- Empreses catalanes, empreses internacionals
- Compensar la insularitat
- Made in Cat = producció creativa
- A l'avantguarda de l'economia sostenible
- Generació de nou coneixement, el principal motor de progrés
- Una societat i una economia en xarxa
- Un sector públic 'business i small friendly'
- Per una economia més social

E) Cap a una ocupació justa i plena

- Generació de nova ocupació: la prioritat
- Per un marc català de relacions laborals
- Un salari mínim interprofessional digne
- Reformulació de la reforma laboral
- Fer front a les deslocalitzacions
- Polítiques d'ocupació realment actives
- Desconcentració de les mesures de protecció social
- Reformular el contingut de la Llei de l'Estatut del Treball Autònom
- Una millor representació sindical
- Contractació pública responsable en l'àmbit laboral

2. Una política social en defensa de l'estat del benestar

A) Estat català del benestar: garantia dels serveis públics

- Fer front a les retallades socials dels serveis públics
- Sanitat: un finançament adequat per a un servei universal
- Transferència dels serveis socials i finançament
- Territorialització del 0'7 IRPF
- Finançament equitatiu del fons d'immigració

B) Universalització dels serveis socials

- Renda bàsica, el dret a sobreviure
- Adequar les pensions al cost de la vida
- Dependència: garantia al dret i al finançament
- Lluita contra la pobresa i l'exclusió
- Lluita contra l'explotació sexual
- Avançar en la integració de persones discapacitades
- Conciliació de la vida laboral, personal i familiar

C) El dret a l'habitatge

- Polítiques de l'habitatge
- La dació en pagament
- Mesures contra els desnonaments i recerca d'alternatives
- Un habitatge digne a preu assequible. Foment del lloguer
- Reformes de la fiscalitat a l'habitatge

BLOC II. LA REPÚBLICA

A) Aprofundiment democràtic, l'adn republicà

- Control i transparència de l'activitat política i la despesa pública
- Dret a decidir mitjançant consultes populars
- L'ètica com a forma de fer política: honestat i austeritat

B) República: ciutadania sense privilegis

- El cap d'estat no ha de ser un rei
- Drets humans: llibertat, igualtat, fraternitat
- Educació, igualtat d'oportunitats i construcció nacional
- Laïcitat, convivència i respecte a la llibertat de consciència
- Memòria històrica: justícia contra la impunitat

C) Democràcia de proximitat, racionalització territorial

- Supressió del Senat i de ministeris innecessaris
- Les diputacions, l'administració inútil
- Un bon finançament per als municipis
- El municipalisme, eina d'empoderament de la ciutadania

D) Drets civils, la igualtat davant la llei

- Un poder judicial independent i no del poder polític
- Gènere: igualtat de drets i deures a la feina i a casa
- El jovent: el dret a la independència
- Immigració i integració: ciutadania amb drets i deures
- Pel dret a la identitat de gènere i a la llibertat sexual i afectiva

BLOC III. ELS PAÏSOS CATALANS

A) Una nació amb el dret a decidir

- El dret a l'autodeterminació dels Països Catalans
- La sobirania cultural, inici de la independència política
- El català: el dret a la unitat i a l'oficialitat
- Uns espai català de comunicació
- Esport: una nació, una selecció

B) Independència per gestionar les infraestructures

- El corredor mediterrani, la clau del futur
- Els ports i aeroports, com més a prop, millor
- Plena sobirania en l'àmbit ferroviari
- Sistema viari
- Sistema de telecomunicacions

C) Cap a una nació sostenible

- L'aposta per l'economia verda
- La gestió dels residus, paradigma de l'economia verda
- Els compromisos contra el canvi climàtic
- El necessari canvi en el sistema elèctric
- Renovables, cap al 100%
- Energia nuclear, les hores comptades
- Fiscalitat energètica i política tarifària
- Insistim en la nova cultura de l'aigua

D) En defensa de la terra

- La defensa de la biodiversitat, encara
- L'activitat agroramadera, garantia d'un territori viu i pròsper
- El sector agroalimentari, àmbit estratègic de primer ordre

E) Fraternitat internacional i justícia global

- Unió Europea, fraternitat de pobles lliures
- Una política internacional desacomplexada i compromesa
- Cooperació internacional amb els països empobrits

INTRODUCCIÓ

Nosaltres decidim fer la República Catalana. Sí, nosaltres decidim benestar

Perquè l'hora és greu, si seguim sent una Comunitat Autònoma no hi ha sortida a la crisi.

Catalunya pateix la crisi financera mundial, la crisi europea del deute, i una crisi autòctona, la crisi del dèficit fiscal. Mentre els ciutadans veiem com el poder econòmic i financer condiona el camí de sortida de la crisi, que passa pel rescat dels seus interessos, el poder polític establert ha deixat orfe les persones, sense feina.

L'economia catalana pateix aquestes tres crisis pel fet de pertànyer a un estat que el perjudica. La crisi del dèficit fiscal ens impedeix situar-nos com un país rescatador, un país amb superàvit, un país amb uns nivells de feina i benestar d'acord amb el treball i la riquesa que sabem produir.

És per això que reivindiquem la via política per sortir de la crisi, que és la via de la gent, la via de la democràcia i de les urnes. Som la gent del Sí, de la Catalunya que vol ser. Els Països Catalans que volen afirmar-se en la majoria d'edat de les nacions europees més pròsperes.

En aquestes eleccions del 20N es confronten dos models per Catalunya: el que la perpetua com una Comunitat Autònoma dins un Estat espanyol, amb una economia i una democràcia que no funcionen, i la Catalunya que vol esdevenir una República catalana dins la Unió Europea. Una Catalunya amb eines i recursos per solucionar la crisi, crear llocs de treball i bastir un estat propi del benestar.

La recepta dels partits majoritaris a Espanya no difereix en la voluntat de fer **una economia catalana més dependent per fer una Espanya més uniforme.**

Durant anys ens han volgut fer creure que a Catalunya no li calia Estat propi per tenir una economia pròspera, que podria "encaixar a Espanya", que l'Estat espanyol quan es "modernitzés" entendria la seva plurinacionalitat. Però els vells governs del PP van refermar l'estructura radial de l'Estat, es van endur grans empreses cap a Madrid, van reduir dràsticament la distància entre el PIB de Catalunya i de Madrid, van fer que la capital de l'Estat fes el *sorpasso* en capitalitat econòmica davant de Barcelona. Tenien un objectiu clar: Fent la nostra economia més provinciana ens feien més assimilables nacionalment i culturalment.

Els governs del PSOE tampoc han volgut dibuixar un model diferent. Parlaven de federalisme, i quan han tingut l'ocasió, els fets mai han acompanyat les paraules. Han continuat fent trens i aeroports a tot arreu menys on els criteris de desenvolupament econòmic ho aconsellaven. Han avantposat, també, el criteri radial, jacobí i nacionalista espanyol per damunt del criteri econòmic i del benestar.

Perquè ens hem renovat, hi anem junts, donem veu a la societat civil, una veu clara

Al mateix temps, està naixent una actitud ferma i decidida de molts catalans i catalanes que exigeixen una economia al servei de les persones, una política neta i transparent, un país nou i més democràtic. **Per això s'ha renovat ERC** i per això sumem amb Reagrupament i la plataforma cívica d'independents Catalunya Sí.

Ara és el moment d'anar-hi junts, de fer pinya, d'obrir la política a la gent, de sumar els nous sobiranistes, la gent que planta cara i fa país des de la societat civil: per això hi anem amb una

coalició independentista, la gent del Sí, amb la nova ERC, Reagrupament i una plataforma que representa el clam popular pel dret a decidir.

Volem dur a Madrid **una veu clara**, que faci el que diu i digui el que fa. La veu del compromís. Del compromís de molta gent que vol fer una política diferent, on la gent decideix i vota, d'idees clares, actituds honestes, humils i compromeses.

Si hi anem a buscar Ministeris o a defensar els interessos d'uns pocs, si hi anem a caure bé o a amagar qui som i què volem, l'ofensiva uniformista de la FAES, el PP i el PSOE ens diluirà com a poble.

Treballarem pel nostre objectiu de fer la República catalana dins la UE, oberta al món. Des del Congrés ho defensarem davant l'Estat, per no fer passes enrere, per projectar-nos internacionalment, per arribar a tots els nostres conciutadans, parlin la llengua que parlin i que segueixen els mitjans de comunicació estatals.

Treballarem per les **necessitats urgents** de la nostra gent. Per això al Congrés defensarem un programa fonamentat en propostes per poder decidir les solucions als problemes i els principals reptes de país.

Presentem més de nou-centes propostes agrupades en els tres grans àmbits que sintetitzen el nostre compromís polític: Els tres fars que des de fa més de 80 anys han donat llum al pensament i l'acció política de moltes generacions de catalans:

- **L'esquerra catalana** que es preocupa per la prosperitat econòmica i la justícia social. L'Esquerra pròxima a la gent, que es preocupa per crear llocs de treball. La que sap que l'emprenedoria i la innovació és la nostra via per sortir de la crisi. Volem posar l'economia al servei de les persones, i defensar l'estat del benestar, la sanitat, l'educació i la seguretat econòmica i social dels treballadors i les seves famílies.
- **El republicanisme** com a compromís col·lectiu vers la salvaguarda dels drets i llibertats de les persones. El republicanisme que apel·la a la dignitat política i confia en els ciutadans per crear vincles socials que ens facin més forts davant l'adversitat. Volem fonamentar la democràcia en el dret a decidir de les persones.
- **L'esperit de servei als Països Catalans.** El territori i la nació completa que ens ha fet com som, com a persones, i que amb els nostres braços i pensaments hem forjat al llarg de les generacions i de més de 1.000 anys d'història. Defensem la llengua que ens uneix, producte d'una riquesa cultural que ens projecta al món.

L'ESQUERRA

En l'actualitat, vivim en un context de sis crisis sobreposades. La crisi del sector de la construcció, per l'esclat de la bombolla immobiliària degut a l'especulació del preu del sòl i l'habitatge. La crisi de productivitat que provoca la deslocalització i tancament d'empreses en favor de les economies de països emergents. La crisi financera internacional que bloqueja la concessió de crèdit a particulars i empreses. La crisi energètica que es tradueix en l'alça de preus del petroli. La crisi catalana, en tan que com a catalans, valencians i balears estem sotmesos a un fort dèficit fiscal envers l'Estat espanyol. I una crisi de valors, que ens fa replantejar la manera de com actuem i com afrontem el futur.

Tot indica que aquestes crisis, pròpies d'una economia capitalista, s'haurien pogut evitar des de polítiques decididament d'esquerres que haurien aturat l'especulació desenfrenada, el favoritisme cec al sistema financer o el consum desmesurat de recursos. Malgrat tot, moltes d'aquestes polítiques superen de fet el marc d'actuació de qualsevol estat, fet que fa imprescindible una resposta global a la crisi en que la Unió Europea hi té molt a dir. Aquesta situació de crisi generalitzada ha fet qüestionar la sostenibilitat de l'estat del benestar i ha generat tot un seguit de dificultats en la societat que ha comportat el tancament de petites i mitjanes empreses, l'increment dels índex d'atur i les retallades de serveis públics amb tot el que això significa.

L'economia especulativa produeix diners, però no riquesa. L'economia que produeix riquesa és la que genera ocupació i permet plantejar com i de quina manera es socialitza. Estem en contra del capital fruit de l'especulació que no ha estat generat pel treball sinó per l'acció fraudulenta o l'aprofitament del poder.

Certament, difícilment les persones arriben a aventures empresarials sinó és a canvi del desig d'aconseguir un benefici econòmic. Però mai aquest lucre pot justificar l'explotació i, evidentment, ha de tenir un límits. Recompensar l'emprenedoria beneficia el conjunt de la societat, però no pot acceptar-se una societat bastida a partir de l'acceptació que els rics cada vegada ho siguin més a costa d'un progressiu increment de la pobresa i de l'exclusió. En definitiva una marxa imparabile cap a la dualització de la societat. Una societat que viu aterrida en veure com milers de famílies víctimes dels bancs resten desnonades pels mateixos banquers que reben grans quantitats de diner públic per finançar els seus excessos, però que alhora provoca reaccions defensives i reaccionàries en moltes persones com a mecanisme de defensa.

D'aquí el rotund i categòric compromís del republicanisme en la defensa dels valors de la justícia i de la fraternitat, concretats en la lluita en pro dels drets socials i l'estat del benestar en el marc d'un estat de dret que posi límits a la cobdícia que genera el sistema capitalista, que vetlli per l'interès general de la ciutadania tot redistribuint justament la riquesa, que faci efectius els drets de forma real com ara el de l'habitatge o la veritable igualtat entre les persones al marge de llur condició social o personal. La lluita social s'incardina en la voluntat de superar les injustícies a través de l'assoliment de nous drets socials com a full de ruta del progrés de la civilització democràtica.

D'aquí prové la indignació que sentim els ciutadans i ciutadanes dels Països Catalans. Víctimes d'un espoli fiscal que posa en qüestió la viabilitat i sostenibilitat de les nostres societats, el catalanisme polític ha de trobar de forma immediata una fórmula que permeti fer realitat la independència fiscal respecte a l'Estat espanyol, la qual cosa fa que esdevingui prioritari plantejar l'embat a l'administració espanyola d'un immediat Concert per als distints territoris nacionals.

En aquests context de permanent espoli, els Països Catalans han restat víctimes de la manca de límits a l'economia especulativa i la irresponsable gestió del Banc d'Espanya que va provocar una substitució de l'economia real per una altra fictícia i, a les porters de la fallida, va caldre recórrer a salvar el sistema financer causant de la crisi. Amb tot, el govern espanyol ni tan sols va ser capaç de

garantir que aquests recursos permetessin fer arribar el crèdit a les petites i mitjanes empreses i al crèdit familiar. Ans al contrari, han estat utilitzats majoritàriament per part de les entitats financeres per eixugar el seus tòxics, finançar prejubilacions d'or o repartir impúdics beneficis entre els seus dirigents. D'igual manera, la bancarització de les caixes d'estalvi ha generat una desnacionalització de les entitats arrelades als nostres territoris nacionals, la qual cosa situa com a primer objectiu la necessitat d'aconseguir que les institucions d'autogovern dels Països Catalans tinguin capacitat d'actuar-hi i intervenir-hi.

Un cop els banquers eren salvats gràcies al diner públic, el govern espanyol, amb l'ajut i complicitat d'altres forces polítiques, entre les quals CiU, se sotmeteren a nous imperatius d'estalvi, ara encaminats al disseny d'un model productiu i una cultura del treball encunyades sota el motlle de la precarietat. Precarietat salarial i precarietat contractual que, d'una banda, condemnen les noves generacions a malviure en la frustració de la incapacitat de desplegar les seves potencialitats adquirides gràcies a la socialització de l'educació i el coneixement, i de l'altra, l'afebliment dels instruments que històricament s'han dotat els treballadors per progressar socialment i econòmicament. Paral·lelament, vivim un veritable escac a l'estat del benestar a través del seu progressiu desballestament.

Es per això que es fa imprescindible un sistema fiscal més progressiu que acabi amb el frau fiscal i faci pagar a qui més té. Un impost que gravi els patrimonis, les grans fortunes i les corporacions i no pas els impostos que afecten el treball o els que són suportats d'igual manera per tota la població, com ara l'IVA, sense cap mena de discriminació. Malauradament, PSOE i CiU en aquests darrers anys han coincidit en rebutjar una fiscalitat més justa i, avui dia, les rendes del capital tributen molt menys que les del treball. Ens hi juguem el manteniment d'unes estructures públiques que, a més de garantir la qualitat de vida de les persones mitjançant la sostenibilitat dels sistemes sanitari, educatiu, de protecció social, etc, esdevinguin motor de desenvolupament econòmic.

En un món d'economia global, les empreses es deslocalitzen bo i traslladant la producció a països on els surten més barats els costos socials. Així mateix, altres empreses han de tancar davant de la impossibilitat de competir amb els preus producte de l'explotació en els països empobrits. I això implica apostar per l'economia social i solidària, la recerca, el desenvolupament i la innovació, tot bandejant l'error de destinar bona part d'aquests recursos a sectors no competitius com ara el militar. Cal actuar, doncs, en pro de la globalització dels drets socials per poder bastir societats que s'interrelacionin en igualtat de condicions.

Tecnologia i producte innovador competitiu, certament, però també ens calen infraestructures adients per donar a conèixer i fer arribar els productes *made in Cat* arreu del món. Els ciutadans i ciutadanes dels Països Catalans no disposem d'un Estat avui per avui que ens ho garanteixi. Ni tan sols gaudim de les infraestructures adients. De fet, Espanya representa un veritable obstacle. I, en particular, el model nacionalista-centralista espanyol que va prioritzar el tren d'alta velocitat de Madrid a Sevilla, Toledo o Valladolid abans de connectar el gran eix econòmic de la costa mediterrània amb Europa. El mateix nacionalisme espanyol que va prioritzar l'aeroport de Madrid com a hub monopolitzador de les connexions de l'Estat espanyol amb el món.

D'igual manera, patim la contracció de l'administració espanyola pel que fa al desenvolupament de les energies renovables i, en especial, pel que fa a l'energia fotovoltaica que, en els darrers anys ha estat desincentivada fins a l'extrem que la mateixa Alemanya en produeix més malgrat de no gaudir les mateixes condicions climàtiques que la Península Ibèrica. La societat del futur no es pot sostenir amb les energies fòssils no renovables. Cal assumir definitivament el rebuig a l'energia nuclear i apostar per la investigació i foment de les energies renovables.

Per tot plegat, Esquerra Republicana aposta per una economia productiva al servei del conjunt de la societat i no de l'avarícia d'immorals especuladors. Creiem en una economia que tingui com a finalitat el benestar de les persones: garantint una feina i un salari o pensió dignes, temps i llibertat

per desenvolupar la vida personal i familiar, i un entorn saludable i sostenible. La societat del coneixement i la innovació és el camí en què la creativitat i emprenedoria catalanes, lliure dels peatges que paguem, han d'avançar per assolir aquests objectius.

1. Una política econòmica pròpia per a una crisi global

Crisi financera i econòmica. Més motius per a la independència

Des de finals de 2007, l'esclat de la primera gran crisi econòmica de la globalització i les seves conseqüències han marcat, gairebé en exclusiva, l'agenda política de tots els països. Després d'una dècada de creixement econòmic irracional i desequilibrat en una bona part dels països desenvolupats, l'enfonsament d'un sistema financer extremadament especulatiu ha fet trontollar l'estabilitat fiscal dels governs occidentals, la continuïtat de la integració monetària en l'àrea euro i ha malmès, potser de forma irreversible, sectors sencers de l'economia i destruït milions de llocs de treball. L'aturada en sec del que semblava un il·limitat flux de crèdit barat, que havia alimentat a Estats Units i a gran part d'Europa les bombolles immobiliària i del consum, es va traslladar a l'economia productiva, amb l'entrada en una recessió i destrucció d'ocupació sense precedents en els darrers cinquanta anys.

Les primeres afectacions sistèmiques de la crisi es van manifestar, lògicament, en el sector financer, obligant a la majoria de governs occidentals a bastir àmplies operacions de rescat, dotats amb quantiosos recursos públics, per tal de garantir la mateixa supervivència del sistema financer. En aquest procés van aflorar, al coneixement general, pràctiques legals però arriscades i imprudents per part dels gestors responsables de la majoria d'entitats, que havien posat l'entitat al caire de la fallida. En resposta a aquestes pràctiques, alguns països, des de Estats Units a Islàndia, han iniciat processos judicials d'exigència de responsabilitats als directius implicats, però aquest és un procés en el qual cal avançar de manera més decidida, especialment en el cas dels Països Catalans i de l'Estat espanyol, a on només hi ha hagut demanda formal de responsabilitats als gestors en els casos d'irregularitats legals manifestes (cas, per exemple, de la Caja Castilla-La Mancha).

En paral·lel a l'extensió de la crisi financera i al seu impacte transversal sobre el conjunt de l'economia productiva, durant la última dècada s'han accelerat canvis profunds que són claus a l'hora de configurar l'actual conjuntura econòmica internacional. L'emergència de nous grans actors en els mercats mundials (Brasil, la Xina, Índia, etc) apunten clarament cap a un autèntic canvi d'ordre econòmic internacional, que està alterant el marc competitiu tradicional, així com la posició financera (creditors i deutors) dels països introduint fortes tensions, per exemple, en els mercats mundials de primeres matèries, com a resultat d'un increment notable de la demanda.

Un futur desenvolupament sostenible, l'increment dels nivells de competitivitat i la capacitat de generació d'ocupació de qualitat dependran cada vegada menys dels estats i cada vegada més de la capacitat dels territoris ('megaregions' segons Richard Florida) de ser atractius pel talent i les activitats innovadores. Aquestes, conformades per grans ciutats i les seves àrees d'influència, són les que mostren major capacitat de concentrar talent, concentren el 66% de l'activitat econòmica i és on es genera el 85% de la innovació mundial.

Malgrat que l'estructura productiva i els alts nivells d'endeutament de l'Estat Espanyol hagin augmentat la severitat dels efectes de la crisi, podem dir que disposem d'un molt bon punt de partida. L'eix mediterrani – Euroregió Pirineus-Mediterrània (Països Catalans i Occitània) – és considerada la 11a megaregió més important del món, un territori capaç de competir a la 'primera divisió' internacional i que conforma una realitat econòmica i social de 25 milions de persones.

Una bona mostra d'aquest bon punt de partida dels Països Catalans és el seu dinamisme econòmic i la seva capacitat d'atracció. En el cas de Catalunya, concentrem el 36% de les exportacions estatals i el 25% de les empreses innovadores. Per altra banda, hem demostrat que, malgrat les dificultats, som una terra d'atracció i d'acollida de talent i innovació que concentra gairebé l'1% de la producció científica mundial, el 2,5% de l'europea i més del 25% de l'estatal. En el cas de les Illes Balears, ens situem en el quart lloc de l'Estat en qualitat investigadora i és manté la ràtio més alta de tesis per doctor.

Una recuperació econòmica capaç d'aprofitar aquestes potencialitats demanda de l'exercici de la màxima sobirania a l'hora de dissenyar i implementar polítiques econòmiques. En definitiva, disposar d'instruments propis i polítiques que avui en dia són competències exercides per l'Estat. La dificultat per defensar la prioritització del corredor ferroviari mediterrani respecte a altres alternatives plantejades, o per aconseguir una gestió descentralitzada i més eficient dels ports i els aeroports constitueixen els exemples més evidents de l'enorme cost d'oportunitat que comporta la dependència estatal en la presa de decisions estratègiques pel país. De la mateixa manera, cal destacar que la sistemàtica invasió competencial de l'Estat en competències que ens són pròpies, representa sovint un seriós obstacle a l'hora de potenciar les peculiaritats de la nostra estructura productiva: el pes específic de la petita i mitjana empresa i l'economia social, un model comercial equilibrat de proximitat, la competitivitat del nostre sector primari, la transició cap a un turisme competitiu i sostenible o un sistema de telecomunicacions eficient que garanteixi la universalitat efectiva d'accés.

El despropòsit: control del dèficit d'una economia amb dèficit

A partir de l'any 2010, paradoxalment, un cop estabilitzat el sistema financer dels països desenvolupats amb considerables aportacions de recursos públics, el següent sector sistemàticament afectat per la crisi ha estat la pròpia administració pública. Primer, per les reticències creixents dels operadors financers a sostenir els continuats increments de deute públic de determinats països (especialment en el sud de la zona euro, però també als Estats Units) i, després, per les maniobres de determinats especuladors que intentaven treure'n profit de les tensions en els mercats de deute.

En qualsevol cas, el conjunt d'administracions públiques occidentals han vist com la gravetat de la recessió econòmica afectava de forma profunda el sanejament dels seus comptes. En l'origen d'aquest desequilibri es troba, de forma destacada, la dràstica reducció dels ingressos fiscals derivada de la contracció econòmica del període 2008-2010, la qual s'ha vist més o menys amplificada pels desequilibris pressupostaris estructurals i específics de cada estat o de cada administració. L'increment dels dèficits públics i les dificultats per a trobar finançament per als mateixos ha provocat la intervenció dels organismes monetaris internacionals (especialment el Banc Central Europeu i el Fons Monetari Internacional), els quals han imposat, com a recepta única, una disciplina fiscal extrema. Aquest condicionant ha estat traslladat, en el cas d'Espanya i dels Països Catalans, a una política de retallada de la despesa pública, particularment intensa en les funcions de despesa social (salut, educació i protecció social). Tanmateix, aquestes polítiques de retallades en l'estat del benestar ha estat compatible amb una reducció de la fiscalitat sobre les grans fortunes personals, tant a l'Estat (retirada de l'impost sobre el patrimoni) com a Catalunya (supressió de l'impost de successions per a les grans fortunes realitzada pel nou govern de CiU).

Així mateix, a Espanya el debat obert sobre el necessari control dels dèficits públics ha estat aprofitat per diversos sectors dels dos grans partits estatals (PSOE i PP) per a replantejar, d'una banda, la limitació de l'autonomia financera de les administracions públiques territorials (CCAA i ens locals) i, d'altra banda, un procés més profund de recentralització de les competències autonòmiques i, fins i tot, la reducció de determinats nivells institucionals. En el primer cas, han assolit la reforma constitucional per a la limitació del dèficit públic, mentre que en el segon encara no

s'han operat les modificacions legislatives corresponents, encara que no són descartables en un futur immediat.

Als Països Catalans, la greu crisi econòmica és doble: a la crisi economico-financera que sacseja Europa, s'hi ha d'afegir l'endèmic dèficit fiscal que patim, agreujat per l'incompliment del govern espanyol del fons competitivitat. Per aquest concepte, les Illes Balears han deixat de percebre 240 milions que han suposat que el nou sistema de finançament hagin deixat les Balears gairebé allà on eren abans d'aprovar el nou model. Els resultats de l'aplicació d'un nou model de finançament autonòmic – fruit d'un Estatut retallat- han suposat un increment tangencial dels recursos, però en cap cas aporten una solució estructural a aquest desequilibri crònic – en el cas de Catalunya, en el seu primer any d'aplicació han representat una reducció del dèficit inferior a l'1% del PIB - . La necessitat de l'Estat de mantenir l'*status quo* del finançament del conjunt de CCAA, l'escàs marge pressupostari estatal i la voluntat de guanyar una major capacitat de negociació, plantegen com a única alternativa acceptable un model de finançament que respongui als principis del concert econòmic. Un model de finançament, per tant, de negociació bilateral amb l'Estat, amb plena capacitat per a recaptar, gestionar, liquidar, inspeccionar els impostos que paguem que comporti un trencament *de facto* amb el sistema de finançament de règim comú de les CCAA.

En aquest context de fortes limitacions polítiques i econòmiques, els darrers dos anys, el Govern de Madrid, com a l'estat francès ho ha fet el govern de París, ha emprès un seguit de programes de reforma econòmica que han tingut com a principals damnificades les classes treballadores i mitjanes, amb l'ampliació de l'edat de jubilació, la reducció dels salaris als treballadors públics, així com del seu nombre d'efectius, acompanyat d'un cert desmantellament del sector públic, l'augment d'impostos indirectes o la reforma de la negociació col·lectiva.

A l'estat espanyol s'ha passat d'1,8 milions d'aturats a finals de l'any 2007 als prop dels 5 milions el 2011, malgrat que el mateix Alfredo Pérez Rubalcaba havia pronosticat la plena ocupació en la vigília de la campanya electoral de març de 2008, la qual cosa dona fe –en el millor dels casos– de la falta de previsió i anticipació a la crisi econòmica i d'un profund desconeixement de la realitat dels mercats i de la situació econòmica real del país. A mitjans del 2011, a Catalunya hi havia 690.700 aturats, al País Valencià 591.000 i a les Illes Balears 115.000 –segons dades de l'EPA. La taxa d'atur, que a nivell estatal s'ha enfilat fins el 20,89 %, es situa, a Catalunya en el 18,06 %, al País Valencià en el 23,65 % i a les Illes Balears en 19,48 %, mentre que a d'altres territoris, amb millors sistemes de finançament o règims competencials, la taxa és menor. Aquest és el cas del País Basc, amb una taxa del 11,63 % o a Navarra, del 12,85 %. La Catalunya Nord tampoc s'escapa d'aquesta tendència negativa, amb un 13,3% d'aturats el primer trimestre de 2011, essent el tercer departament per la cua en nivell d'ocupació a l'estat francès continental segons dades de IINSEE.

En conseqüència els nostres eixos de la nostra actuació en matèria de política econòmica aniran encaminats cap a la consecució de:

- La independència fiscal, defensant un model de finançament propi per als Països Catalans que garanteixi l'exercici de la plena sobirania en la recaptació, inspecció, gestió i liquidació dels nostres impostos.
- La independència econòmica, facilitant que els Països Catalans disposin màxims instruments d'Estat – especialment pel que fa a la gestió de les infraestructures – per a poder defensar amb garanties les necessitats productives compartides pel conjunt dels Països Catalans i la seva àrea d'influència (Euroregió Pirineus-Mediterrània).
- Recuperació econòmica fonamentada en l'economia productiva i en un repartiment equitatiu dels costos i ajustos derivats de l'actual situació de crisi econòmica, garantint el ple exercici dels drets socials i laborals.

A) Independència fiscal

Concert econòmic sí, pacte fiscal no

Durant la última legislatura no s'han produït avenços suficientment satisfactoris pel que fa al sistema de finançament de les CCAA i, en concret pel conjunt dels Països Catalans. Segons les últimes balances fiscals publicades pel Ministeri d'Economia i Hisenda espanyol les Illes, Catalunya i el País Valencià eren els territoris que tenien un saldo fiscal amb l'Estat – diferència entre despesa efectuada per l'Estat al territori i ingressos recaptats – negatiu més desfavorable, equivalent a una disminució d'un 14, un 9 i un 6 per cent del seu PIB respectivament. Els canvis legislatius recents no han corregit ni de bon troç aquest desequilibri que, en una situació com l'actual, representa més que mai una llosa per a la recuperació econòmica i per l'adequat finançament de les polítiques que conformen el nostre Estat del Benestar.

L'Estatut d'Autonomia refrendat pel poble de Catalunya el 2006, fruit de l'acord polític entre José Luis Rodríguez Zapatero i Artur Mas, no contenia les salvaguardes necessàries per singularitzar un nou model de finançament que garantís un tracte més equitatiu i una major sobirania fiscal efectiva. De fet, els pocs articles que haurien pogut ser útils en aquest sentit van ser declarats inconstitucionals o interpretats de forma restrictiva per part de la sentència emesa pel Tribunal Constitucional el juny del 2010.

És en aquest context que el 2009 s'aprova la reforma de la *Ley de Financiación de las Comunidades Autónomas* (LOFCA). La reforma perpetua els trets principals del sistema anterior, però afegint més complexitat amb la incorporació de nous fons i una important despesa addicional per part de l'Estat. És en bona part gràcies a aquests recursos addicionals, i no a un sistema més racional i equitatiu, que hi ha un increment substancial de recursos pel finançament de les CCAA de règim comú en el seu primer any d'aplicació (2009). En el cas de Catalunya, l'increment és de 1.986 milions d'euros, una quantitat substancialment superior als 225 milions d'euros de guany obtinguts de la última reforma (2001).

Malgrat tot, aquesta última modificació de la LOFCA, lluny de resoldre els problemes, ha fixat els topalls del sistema de finançament de règim comú deixant en evidència la feblesa dels preceptes estatutaris. Una millora profunda del model de finançament dels Països Catalans es mostra més incompatible que mai amb el manteniment de l'actual marc normatiu. Per una banda, els marges pressupostaris de l'Estat per afegir més recursos addicionals al model es preveuen gairebé inexistents. Per l'altra, la capacitat negociadora dels qui més contribueixen a través de la recaptació d'impostos s'ha mostrat molt limitada - fins i tot, amb un procés de reforma estatutària que, en el cas de Catalunya, es preveia que la reforçés -.

Tot plegat planteja la necessitat ineludible d'un canvi estructural de les relacions financeres entre l'Estat i els Països Catalans que respongui al model de concert econòmic i que compleixi les premises següents:

- Sobirania fiscal efectiva. És a dir, disposar de competències en exacció, gestió, recaptació, liquidació, inspecció i revisió dels tributs generats a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears, i que aquestes siguin desenvolupades per l'Agència Tributària de Catalunya, del País Valencià i de les Illes Balears. Els governs autonòmics també cal que disposin de plenes competències sobre la regulació, el finançament i la supervisió de les hisendes locals pròpies.
- L'establiment d'un sistema tributari propi amb plena capacitat normativa sobre el conjunt de tributs, sens perjudici del marc d'harmonització fiscal europeu.

- Relació bilateral entre la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears amb l'Estat a través d'una Comissió Mixta, que serà l'organisme competent d'actualitzar quinquenalment el model i d'establir la nostra aportació a l'Estat en concepte de les competències no assumides per la Generalitat i que el Sector Públic Estatal continua desenvolupant a Catalunya, País Valencià i Illes Balears.

Consulta popular pel concert econòmic

Per tal d'assolir aquest canvi radical de model de finançament, que és esperable que no compti amb una bona predisposició per part de l'Estat, és imprescindible comptar amb la implicació i el concurs de la majoria de la societat i del conjunt de sectors econòmics, socials i polítics. Amb aquesta finalitat, és necessari:

- Aconseguir els màxims suports polítics a la proposta de model de finançament que sigui aprovada pel Parlament de Catalunya, i en el seu cas pels parlaments del País Valencià i les Illes Balears, respectant-ne els preceptes bàsics abans apuntats.
- Impulsar una campanya d'informació i sensibilització a la ciutadania i els agents econòmics i socials sobre la necessitat d'un canvi de model, remarcant-ne les seves implicacions pel que fa a la millora del benestar del conjunt de la societat catalana i al necessari impuls de la nostra economia productiva.
- Organitzar i dur a terme un procés de ratificació ciutadana de la proposta aprovada pel Parlament d'acord amb el Govern del nou model de relació econòmica de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears amb l'Estat, per mitjà d'una consulta ciutadana prèvia a l'obertura de negociacions amb l'Estat.
- Donar suport als governs en el seu procés negociador amb l'Estat en la defensa de la proposta aprovada pels parlaments i ratificada per la ciutadania, tot preservant la defensa dels interessos del país i del poble de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears davant d'altres de caràcter més conjuntural o particular.
- Desenvolupar, en base a la doctrina jurídica internacional, i amb la implicació del Govern i dels principals referents acadèmics, mecanismes que facilitin la viabilitat d'actes d'insubmissió fiscal davant la possible negativa del Govern Espanyol a iniciar les negociacions de reforma estructural d'un nou model de finançament.
- Estudiar, amb la implicació del Govern de la Generalitat i en base a la doctrina jurídica existent, la viabilitat de vehicular el compliment de les obligacions tributàries dels contribuents catalans a les institucions catalanes, plantejant la possibilitat de la insubmissió fiscal, per tal de poder incrementar, eventualment, la nostra capacitat de negociació amb el Govern de l'Estat.

El concert econòmic: garantia del nostre exercici competencial

Per altra banda, cal assenyalar que l'establiment d'un nou model de finançament com el que es proposa implica una clara determinació i quantificació de les 'competències no assumides' per la Generalitat de Catalunya i que són exercides per l'Estat. Tot i l'entrada en vigor de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006) i les posteriors sentències del Tribunal Constitucional, la distribució en l'exercici competencial dista força de ser nítid fonamentalment per dos motius.

En primer lloc per la importància i la vaguetat en l'abast de les competències compartides, on sovint la Generalitat de Catalunya té competències pràcticament plenes en l'execució i l'Estat es reserva competències pel que fa a la planificació, l'ordenació o la coordinació que són difícilment delimitables. En segon lloc, per la sistemàtica invasió competencial de l'Estat en competències que normativament són exclusives de la Generalitat de Catalunya. Aquesta ambigüetat no només es tradueix en una vulneració *de facto* de la pròpia sobirania política, sinó que deriva en una ineficiència i descordinació notable en l'ús dels recursos públics en un moment on són especialment escassos.

En conseqüència es considera necessari:

- Instar al Govern de la Generalitat de Catalunya, del País Valencià i de les Illes Balears a l'elaboració en el termini de sis mesos, a través de l'Institut d'Estudis Autònoms, d'un dictamen que delimiti, concreti i quantifiqui l'abast normatiu actual de l'actuació de l'Estat en l'exercici de competències compartides i identifiqui i quantifiqui l'exercici de competències impròpies – invasió competencial –.
- Elevar de forma immediata les conclusions d'aquest dictamen en forma de recursos d'inconstitucionalitat respecte a l'eventual territorialització dels fons que l'Estat gestiona de manera impròpia, així com la supressió d'estructures administratives estatals (Ministeris, Secretaries d'Estat, etc.).
- Preservar l'autonomia financera de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i del Govern Balear en el procés de desplegament de la limitació constitucional del dèficit públic.
- Exigir una Administració de l'Estat austera, eficient i dimensionada de forma coherent amb el marc competencial que s'estableix en l'Estatut i la resta de traspassos a Catalunya. Demanar la supressió dels ministeris les competències dels quals estiguin traspassades íntegrament al conjunt de CCAA i la transferència dels seus programes de despesa a aquestes.
- Reformar la Llei reguladora de les hisendes locals per tal de millorar la suficiència financera dels ens locals i homologar el règim vigent a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears al contemplat en els territoris forals pel que fa a la participació local en els ingressos de l'Estat, a partir de l'entrada en vigor del Concert Econòmic.
- Exigir el compliment de la Disposició addicional tercera de l'Estatut pel que fa a les inversions anuals de l'Estat a Catalunya, així com la correcta aplicació dels mecanismes de compensació establerts per als casos dels imports no executats. Impulsar la negociació per tal de que la liquidació definitiva dels fons a compte d'aquesta disposició, durant els anys d'excepcionalitat pressupostària, s'ajusti a l'objectiu inicial que va tenir, durant el tràmit al Parlament de Catalunya (compensar el dèficit històric d'inversió estatal a Catalunya).

Exercici de transparència: publicació de les balances fiscals

En qualsevol cas, assumint que el procés de negociació d'un nou model de finançament haurà de ser desenvolupat en l'actual legislatura però que no tindrà resultats immediats, es considera necessari augmentar el nivell de transparència en l'execució dels Pressupostos Generals de l'Estat, especialment pel que fa al seu impacte territorial i eficiència. Per aquest motiu es proposa:

- Establir, amb el concurs de tots els partits amb representació parlamentària al Congrés de Diputats, mecanismes de control i seguiment trimestrals de l'execució i la liquidació del

pressupost i de les inversions, amb una especial atenció al nivell d'eficiència en l'aplicació dels recursos públics i aportant indicadors objectvables del seu impacte territorial.

- Publicar anualment, com a annex a la liquidació pressupostària efectuada per la *Intervención General de la Administración del Estado (IGAE)*, les balances fiscals de les CCAA amb el Sector Públic Espanyol seguint la mateixa metodologia utilitzada a la última publicació del Ministeri d'Economia i Hisenda (2008).

B) Un sistema financer al servei de la societat

A conseqüència de la crisi financera internacional, i després de les successives operacions de rescat d'institucions financeres espanyoles, aquest any el Banc d'Espanya va xifrar en 15.152 milions d'euros les necessitats de capitalització dels bancs i caixes espanyoles. Unes necessitats que, segons els analistes internacionals, infravaloren la pèrdua que podria aflorar de l'exercici anterior fruit de l'alta exposició al mercat immobiliari dels últims anys i l'ajust d'aquests actius al valor real de mercat. En el cas que aquestes necessitats no es poguessin cobrir amb capital privat, la quantitat total de recursos públics destinats als rescats bancaris superaria els 25.000 milions d'euros i representaria el 2,6% del PIB de l'Estat, per sobre del que ha estat la mitjana de rescat públic a les economies europees.

Fiscalització, transparència i corresponsabilitat del sector bancari i financer

D'aquest gran volum de recursos i la forta intervenció estatal a través del Fons de Reestructuració Ordenada Bancària (FROB) a partir del 2009 se'n deriven dues qüestions molt rellevants. En primer lloc, la necessitat d'incrementar els nivells d'exigència i transparència en el desenvolupament de la seva activitat. Si, encara que pugui resultar convenient, és més que discutible que destinar recursos públics a equilibrar balanços d'institucions financeres privades sigui equitatiu, és indefugible un estricte rendiment de comptes i un retorn d'aquests recursos a la societat.

Cap a un model financer propi al servei de les persones i l'emprenedoria

Per altra banda, el FROB, en la mesura que ha estat creat per incrementar la solidesa de les institucions financeres a través de processos de reestructuració, també ha amenaçat el sistema català de caixes, així com el seu arrelament i vinculació al país i àmbits històrics d'actuació a través de l'obra social. Les recents operacions d'injecció de capital del FROB a Catalunya Caixa i Unnim en són dos dels exemples més il·lustratius i, a la vegada, preocupants.

PROPOSTES

Així, es fan necessàries mesures que garanteixin que l'actuació de les institucions financeres responguin a l'interès general – principalment l'accessibilitat al crèdit – i que els processos de reestructuració preservin la màxima sobirania del sistema financer català.

- Creació d'un comitè de retribucions adscrit a l'òrgan de govern del FROB que limiti els increments i complements salarials dels membres dels òrgans d'administració i alts directius d'institucions financeres perceptores d'injeccions de capital públic.

- Determinació d'un coeficient de crèdit per a la banca i entitats financeres assimilables, especialment d'aquelles intervingudes pel FROB, explicitant els compromisos apuntats al Real Decret Llei 2/2011 de 18 de febrer.
- Foment de la liquiditat, preferentment al servei de l'emprenedoria i la petita i mitjana empresa. Supervisió de l'acompliment i rendiment de comptes parlamentari de les condicions introduïdes en aquest sentit a les entitats intervingudes pel FROB i contemplades a l'article 12.c) del mateix Real Decret Llei de 2/2011, de 18 de febrer. En aquest sentit, es proposa la implantació del mecanisme de la 'mediació de crèdit' – tal com es proposa a la Proposició no de Llei 162/000844 presentada per Esquerra Republicana a l'abril del 2011.
- Control de les pràctiques abusives de les entitats financeres, especialment en la supervisió i rebaixa de les comissions bancàries, establint una garantia d'avís previ al consumidor davant d'un canvi de les comissions. Es considera raonable rebaixar el cost mig de manteniment dels comptes bancaris per sota els 100 euros anuals, aproximant-se a la mitjana de la UE – a l'any 2009, segons informes de la Comissió Europea l'Estat Espanyol era el segon sistema bancari més 'car' després d'Itàlia amb 178 euros de mitjana -.
- Instar a l'establiment d'un acord de col·laboració sistemàtica entre el Banc d'Espanya i l'associació d'interès públic d'àmbit europeu *Finance Watch* per tal de vetllar, com a mínim, per facilitar l'homogeneització de les pràctiques i els costos dels serveis bancaris a l'usuari al mateix nivell que el conjunt dels sistemes bancaris de la Unió Europea.
- Establiment per llei d'un percentatge del volum de facturació de les entitats intervingudes pel FROB assimilable als recursos destinats a obra social, orientat preferentment a la reinserció social i professional d'aquells col·lectius més vulnerables i més afectats per l'actual situació de crisi econòmica.
- Establir les garanties suficients de preservació de les competències autonòmiques en el procés de recapitalització amb fons estatals de les entitats financeres (a través del FROB), especialment de les caixes d'estalvis per tal que la composició del seu capital preservi els factors de territorialitat de les entitats originals.
- En la mesura que el Banc d'Espanya és el principal organisme de supervisió del sistema financera estatal, es proposa la modificació de la Llei 13/1994, d'1 de juny, d'Autonomia del Banc d'Espanya, per tal que la composició dels seus òrgans rectors garanteixi que aquest vetlli pel manteniment del rol econòmic i financer territorial de les entitats intervingudes pel FROB.
- Establir el règim de dació de l'habitatge en pagament de la totalitat del deute hipotecari.
- Crear un nou impost especial sobre els actius immobiliaris que siguin propietat d'entitats financeres o empreses dependents que incrementi el seu tipus impositiu de forma proporcional a l'antiguitat de l'actiu en els balanços de l'entitat o l'empresa.
- Establir amb claredat les pràctiques de gestió de les entitats financeres que, al llarg del període 2002-2008, hagin repercutit negativament en els balanços de les mateixes i depurar judicialment les responsabilitats que pertocuin.
- Investigar parlamentàriament l'actuació del Banc d'Espanya pel que fa a les seves funcions de control del sistema financer durant els anys de generació de la bombolla immobiliària.

C) Justícia social, equitat fiscal

El desequilibri de les finances públiques generat per l'actual crisi econòmica, amb una dràstica caiguda dels ingressos impositius i un increment de la demanda en prestacions socials a partir del 2008, ha suscitat un debat centrat fonamentalment i de manera gairebé exclusiva a l'entorn de la contenció de la despesa pública. En canvi, no s'ha analitzat de forma gaire detinguda els impactes redistributius d'aquesta contenció o bé les alternatives per equilibrar els pressupostos públics via ingressos.

Reforma tributària progressiva: qui més té, més paga

Les reformes fiscals recents a l'Estat Espanyol han anat dirigides, en termes generals, a rebaixar la pressió fiscal dels impostos directes – Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i Impost sobre el Benefici de les Societats –, especialment de les rendes de capital, amenaçant la progressivitat del sistema. Actualment, el sistema tributari constitueix la principal via a través de la qual repercutir d'una manera més equitativa els costos i els ajustos derivats de la crisi. En la mesura que el control de les principals figures tributàries sigui de l'Estat, és convenient que s'aprofitin en aquest sentit a través de reformes fiscals.

En els últims mesos, i amb el mateix objectiu d'incrementar la progressivitat del sistema fiscal, s'ha estat valorant la possibilitat de proposar un nou tribut que gravi les grans fortunes, prenent com a referència de la nova figura tributària establerta de forma temporal a l'Estat francès. Per altra banda, cal tenir molt en compte la recent taxa sobre les transaccions financeres proposada per la Comissió Europea. En primer lloc, perquè és un primer pas i obre una nova via per corregir el desequilibri entre el gravamen de les rendes de capital i del treball. I, per altra banda, perquè es fixa des de l'àmbit – Unió Europea – on té més sentit plantejar-ho per tal de minimitzar els previsibles fenòmens de competència fiscal per atreure capitals. L'àmbit europeu doncs, en la mesura de les possibilitats d'incidència política, hauria de jugar un paper molt més important en el futur reajust del nostre sistema tributari.

El sistema fiscal és un dels instruments de redistribució de la renda. La imposició directa, i més concretament, l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF), és la principal figura tributària de major progressivitat. Per això es proposa, dins d'un marc de reforma fiscal, a les principals figures tributàries de l'Estat:

- Increment de la progressivitat de l'IRPF en les eventuais futures reformes mitjançant l'actual sistema de trams i tipus marginals.
- Llibertat fiscal durant 5 anys per a autònoms. Amb la finalitat de facilitar l'autoocupació professional, permetre el diferiment fins a un màxim de 5 anys dels rendiments per activitats econòmiques dels qui acabin donant-se d'alta de la Seguretat Social en règim d'autònom.
- Augment del gravamen dels rendiments de capitals a curt termini. Augment al 25 per cent dels rendiments de l'estalvi amb un període de generació inferior als 2 anys.
- Per tal de fomentar la cultura del lloguer en detriment de la propietat de la vivenda, promoure l'establiment d'una nova deducció al tram estatal de l'impost - complementable amb les deduccions al tram autonòmic - a les despeses de lloguer de vivenda habitual.
- Limitar i evitar en la mesura del possible l'establiment d'altres noves deduccions que disminueixin la capacitat recaptativa de l'impost, especialment, i en particular de les que responguin a despesa privada substitutiva o complementària de les prestacions ofertes per les actuals polítiques públiques que conformen el nostre Estat del Benestar.

- Aplicació de les clàusules de lleialtat institucional envers les comunitats autònomes en canvis normatius a l'IRPF impulsades pel Govern de l'Estat. Qualsevol modificació que afecti negativament els ingressos, haurà de ser compensada al model de finançament autonòmic respecte a l'article 209 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- Territorialització del 0,7 per cent de l'IRPF a finalitats socials i assignar les competències de gestió i distribució d'aquests fons als governs autonòmics que ho sol·licitin en exercici de les seves competències, com és el cas de Catalunya.

Lluita contra l'evasió fiscal: mesures per regular les transaccions financeres

Establiment d'un tribut sobre les grans fortunes i capitals de gestió autonòmica, instant a una necessària harmonització normativa en el marc tributari europeu.

- Modificació de la Llei 35/2003, de 4 de novembre, d'Institucions d'Inversió Col·lectiva (SICAV) per tal d'evitar l'actual desviació de la tributació - legal però impròpia amb els seus objectius originals -, i la conseqüent disminució de recursos públics. Paral·lelament, instar a les institucions europees a l'homogeneïtzació del marc fiscal d'aquest tipus d'institucions.
- Instar a les institucions europees – indirectament, també a les espanyoles – a avaluar l'impacte de la taxa sobre les transaccions financeres (taxa Tobin), a informar de l'aplicació d'aquesta recaptació addicional i, si s'escau, a duplicar-ne els tipus de gravamen - un 0,2 per cent per a l'intercanvi d'accions i bons i un 0,02 per cent pels productes derivats -.

Lluita contra el frau fiscal: mesures per aflorar l'economia submergida

D'altra banda, la conjuntura dels darrers anys ha incrementat el pes de l'economia submergida als Països Catalans i al conjunt de l'Estat, on l'any 2009 gairebé equivalia a una quarta part del total del PIB. Aquest increment de l'economia submergida minva el volum d'ingressos públics a través del frau fiscal.

Amb la finalitat d'incrementar els ingressos públics i l'equitat del sistema fiscal, cal reduir els nivells de frau – actualment dels més elevats de la Unió Europea - a través d'un reforç de la tasca inspectora que compleixi els següents preceptes:

- El Congrés dels Diputats i les cambres de representació autonòmiques seran anualment informades de la planificació, fixació d'objectiu i d'indicadors i el posterior rendiment de comptes de la tasca inspectora de l'Agència Tributària. Aquestes tasques seran assumides, en la mesura del possible, per l'Agència Tributària de Catalunya, l'Agència Tributària del País Valencià i l'Agència Tributària de les Illes Balears.
- La fixació d'objectius en la reducció dels nivells de frau fiscal tindrà en compte criteris d'equitat personal i territorial. Es considera necessari centrar el zel inspector en els contribuents en decils de renda més alta i en aquells territoris on s'estimi un nivell de frau més elevat. D'aquesta manera es vol evitar que hi hagi territoris amb una pressió inspectora per sobre de la mitjana sense raons objectivables.

D) Economia productiva, sostenible i arrelada al territori

La inversió productiva i el desenvolupament sostenible en un país de pimes

La reducció del crèdit ha estat el principal canal a través del qual la crisi financera del 2007 es transforma en la recessió més severa dels últims cinquanta anys transversal al conjunt de l'economia. Una de les principals prioritats, per tant, per a la recuperació de l'activitat econòmica és millorar les vies de finançament a la inversió productiva. En aquest sentit, la dificultat de les administracions públiques per quadrar els seus comptes o disposar d'una major liquiditat no pot suposar, en cap cas, un perjudici per a la capacitat d'inversió i de desenvolupament de les empreses del nostre país.

No és menys cert que la capacitat d'inversió empresarial és una condició necessària però no suficient per a garantir un model de desenvolupament econòmic sostenible. La pobra evolució dels nivells de productivitat – tant de la productivitat total dels factors com de la productivitat laboral – de l'economia espanyola, però també del conjunt dels Països Catalans fa necessari l'aprofitament de tots els instruments de política econòmica disponibles per canviar aquesta tendència. Pel que fa a la política fiscal, la reforma de l'impost de societats (IS) de l'any 2006 va suposar a la pèrdua gairebé total d'aquest tribut com un element d'estímul a la internacionalització o a la innovació empresarial. Caldria compatibilitzar l'equitat de tipus efectius entre petita i gran empresa en aquest tribut, amb la recuperació d'aquests incentius a l'IS. De manera similar, els ajuts públics directament o indirectament associats a l'establiment de l'activitat productiva, cal que estiguin vinculats al compromís de mínima permanència

- Compliment estricte de la '*Small Business Act*' (SBA) per part de l'Estat Espanyol. Principalment en punts com el pagament a 30 dies. El compliment de la SBA és crític per assegurar la continuïtat de moltes petites i mitjanes empreses (pimes).
- Establir una discriminació positiva de les pimes respecte a les grans empreses en la calendarització i prioritització del pagament de les administracions – en particular del sector públic espanyol - als seus proveïdors.
- Promoure les modificacions legals oportunes per tal que autònoms i empreses efectuïn el pagament de l'IVA un cop cobrada la factura per tal que no hagin d'avançar uns diners dels quals no disposen.
- Ampliar el termini de pagament voluntari de l'IVA de tres a sis mesos i de les cotitzacions socials d'un a tres mesos per a autònoms i microempreses.
- Incorporar a la legislació estatal sobre subvencions els mecanismes per fer possible la devolució de les ajudes públiques en cas de deslocalització d'activitat productiva en els següents 5 anys posteriors a la concessió de la subvenció.
- Transposar amb urgència la Directiva 2010/45/EU relativa al sistema comú de l'IVA, pel que fa a la possibilitat de que els autònoms i pimes puguin optar per a la declaració de l'IVA pel règim de comptabilitat de caixa en lloc del de meritament, actualment vigent.
- Establir un mecanisme de compensació per tal que el autònoms i PIMES puguin compensar els deutes reconeguts per l'Administració (estatal, autonòmica i local) amb els impostos o cotitzacions socials corresponents.
- Assegurar, a través de la fixació d'objectius i el rendiment de comptes, que el perfil mitjà dels beneficiaris dels productes de finançament del *Instituto de Crédito Oficial* (ICO)

respongui a la realitat productiva dels Països Catalans, amb un pes clarament majoritari de la petita i mitjana empresa.

- Reconeixement i establiment d'un marc favorable per al foment de l'activitat dels inversors de proximitat, tal i com plantejava la Proposició de Llei 122/000118 proposada per ERC de 30 de gener del 2009.

Reforma de l'Impost de Societats, en un marc de reforma fiscal general que incorpori els següents conceptes:

- Tipus reduït per a les petites i mitjanes empreses (pimes) generadores d'ocupació: 20 per cent per a la facturació inferior a 3 milions d'euros de les pimes que hagin augmentat la contractació indefinida durant l'exercici fiscal.
- Recuperar la deducció per reinversió; incentiu que els beneficis es reinverteixin a la mateixa empresa, fomentant la via del finançament propi, especialment necessària en un entorn de liquiditat reduïda.
- Introduir una deducció temporal de 3.000 euros per a la primera contractació indefinida realitzada abans el 31 de desembre del 2012.
- Reinstaurar una nova deducció per a inversions en RDI, evitant la supervisió i control *ex ante* que va desincentivar a la majoria de pimes a la seva sol·licitud.
- Possibilitar la compensació de pèrdues de filials estrangeres, preferentment a mercats de fora la UE, fomentant l'assumpció de riscos derivats de la multinacionalització de les nostres empreses.

Empreses catalanes, empreses internacionals

Tot i que no s'hagi pogut establir una clara relació causa efecte, existeix una relació evident entre el grau d'internacionalització i d'obertura d'una economia i la productivitat de les seves empreses. La recuperació econòmica exigeix una millora ostensible de la productivitat de les empreses catalanes però també, una recuperació dels seus nivells de facturació. En la mesura que la recuperació de l'economia espanyola es preveu relativament més lenta que les economies europees i internacionals, en aquest cicle és encara més convenient fomentar la internacionalització de les nostres empreses per tal de substituir la caiguda de la demanda interior dels últims 4 anys.

L'economia catalana presenta un grau d'obertura i un comportament de les exportacions més favorable que al conjunt de l'Estat, però encara excessivament concentrades als mercats comunitaris. Les actuacions conjuntes en l'àmbit internacional són estratègies que val la pena incentivar entre les pimes empreses. En aquest sentit, a part de la compensació de pèrdues per filials estrangeres, es proposa:

- La territorialització dels recursos de l'ICEX a ACCIÓ i a les diverses institucions autonòmiques de foment de la internacionalització per tal que responguin a les necessitats específiques de la seva estructura sectorial.
- Establiment de fórmules de compensació de les pèrdues a l'Impost de Societats d'Unions temporals d'empreses – o altres fórmules cooperatives - constituïdes per pimes amb l'objectiu de comercialitzar internacionalment la seva producció.

- Crèdits ICO a interès reduït per a la inversió de pimes en nous establiments productius en mercats emergents, condicionats a la no reducció de la plantilla durant l'últim exercici i l'immediatament posterior a la concessió.

Compensar la insularitat

A les Illes Balears, les empreses han vist disminuir de manera dràstica les seves exportacions els darrers dos anys. Per una altra part, els darrers pressuposts estatals destinaven 3 milions d'euros en concepte de compensacions en transport de mercaderies mentre que les Illes Canàries en rebien 37. En aquest sentit, les Canàries reben anualment com a regió ultraperifèrica 500 milions d'euros que les Balears no reben perquè la distància amb el continent no és considerada suficient tot i l'esforç econòmic que suposa el transport entre el continent i l'arxipèlag. Enviar un contenidor de Palma a Barcelona costa en l'actualitat 2.500 euros i entre Barcelona i Hong-Kong tan sols 1000 euros, tenint en compte que el preu s'ha quadruplicat els darrers 4 anys.

- Nou Règim Especial de les Illes Balears amb mesures fiscals que minimitzin el sobrecost derivat del fet insular.
- Incrementar de manera universal els descomptes de transport entre Illes i el continent i l'arxipèlag per als residents no comunitaris.
- Equiparació amb Canàries del Plus d'insularitat per als funcionaris

Made in CAT = producció creativa

Autors com George A Akerlof han conceptualitzat i difós el concepte d' 'economia de la identitat'. Són tots aquells sectors susceptibles de ser més atractius al mercat en la mesura que es vinculen als trets distintius de la nostra pròpia cultura i identitat, entre els quals podríem identificar diversos sectors que queden reflectits en apartats posteriors: comerç, turisme o producció agroalimentària. La distinció i l'autenticitat, amb una comercialització adequada, han de ser actius que augmentin la competitivitat dels nostres productes arreu i facilitin la competència en base a la qualitat del producte i no en els seus costos de producció.

De forma més àmplia, la producció catalana en els seus diversos segments cal que s'identifiqui internacionalment per incorporar dosis addicionals de creativitat en el seu disseny i concepció. Per tal de fer-ho possible i avançar cap a aquest reconeixement, complementàriament a la recuperació de les deduccions, és convenient reforçar les altres línies de foment de la recerca, el desenvolupament i la innovació empresarial.

- Ampliar la dotació de fons per a l'RDI fins a nivells europeus en relació al PIB.
- Territorialitzar a les CCAA la gestió dels fons a la recerca, el desenvolupament i la internacionalització empresarial limitant el rol dels ministeris competents a les funcions de coordinació.
- Perseguir de forma ràpida i eficaç la còpia i la utilització fraudulenta de l'esforç dels altres mitjançant la reforma de la Llei de la propietat industrial, per tal que garanteixi efectivament la protecció dels recursos emprats per les empreses en RDI, i facilitar i potenciar els processos de patent.
- Exempció de l'Impost de transmissions patrimonials en les ampliacions de capital destinades a incrementar l'activitat d'RDI o innovació en les ampliacions de capital i a

les fusions i absorcions d'empreses destinades a la implantació de les indústries a països tercers, sempre que d'aquesta acció no se'n desprengui el trasllat de les unitats productives a l'estranger.

- Reduccions de les quotes de la Seguretat Social per al personal contractat per dedicar-lo a tasques de recerca o innovació i recerca de nous mercats exteriors.
- Introducció d'incentius a la cooperació i aliances estratègiques a través de les línies d'ajut i finançament empresarial.
- Exempció d'impostos per la transmissió d'accions en primera o segona generació directa per tal de rejuvenir els òrgans de direcció de les empreses.
- Llibertat d'amortització —possibilitat d'amortització accelerada—, per incentivar l'empresa a invertir en actius fixos —especialment d'RDI—, encara que tinguin un cost alt i un llarg període d'amortització real.

Per tal d'extendre la innovació i la qualitat en les diverses fases dels processos productius es convenient comptar amb estàndards de certificació i acreditació propis. L'actual infraestructura de la qualitat reconeix la *Entidad Nacional de Acreditación* (ENAC) com a única entitat d'acreditació d'àmbit estatal, així com també només reconeix a la *Asociación Española de Normalización y Certificación* (AENOR) la capacitat normativa en matèria de qualitat.

- Promoure la creació d'una entitat d'acreditació sostinguda i tutelada per la Generalitat de Catalunya, pel País Valencià i per les Illes Balears amb competència exclusiva. Aquestes entitats i l'ENAC tindran reconeixement mutu i automàtic pel que fa a les acreditacions que emetin.
- Reconèixer una futura Associació Catalana de Normalització (ACNOR) amb capacitat de crear normativa pròpia.
- En aquells organismes internacionals en què no participi ACNOR i sí els organismes d'àmbit estatal com AENOR, les normes que es tradueixin al castellà també hauran de ser-ho al català.

A l'avantguarda de l'economia sostenible

Arreu del món, l'Economia Verda (o Economia de la Sostenibilitat) està representant una sortida efectiva de la crisi. Les inversions i la potenciació de la recerca i la innovació en sectors emergents de l'àmbit ambiental amb la creació de nous llocs de treballs relacionats amb el medi ambient, la producció neta i la innovació està essent un motor de primera magnitud. Ni les diferents administracions dels Països Catalans, ni encara menys, l'Estat espanyol, no han reaccionat, ni de lluny, amb la mateixa intensitat. Mentre el 2009, economies com la nordamericana, l'alemanya o la francesa hi han dedicat l'11,5%, el 13,2% o el 21,2% i la Unió Europea hi ha destinat més del 58% del total d'inversions, a l'Estat espanyol aquesta xifra no ha passat del 5,8% però, encara més: la majoria de disposicions i mesures anticrisi aprofundeixen en la insostenibilitat del model econòmic i del sistema productiu.

- Fixarem l'objectiu d'assolir que el 50% de la inversió estatal en mesures de resposta a la crisi econòmica es faci en àmbits de l'anomenada economia verda i activitats relacionades.
- En consonància, exigirem que la inversió en R+D+I de l'àmbit sigui major que el percentatge de PIB que suposa l'economia verda per al conjunt de l'economia.

- Avançarem cap a l'economia de la sostenibilitat, introduint criteris de fiscalitat i economia ambiental que permetin internalitzar els costos ambientals dels processos productius i invertir per millorar-los i també en polítiques eficaces de recerca i desenvolupament industrial.
- Impulsarem mesures destinades a donar suport eficaç als esforços en R+D+I amb la promoció de l'ecodisseny i mecanismes de producció més neta.

Generació de nou coneixement, el principal motor de progrés

La universitat és, i ha de ser, una eina al servei de la societat i un motor econòmic del país. En moments de crisi com el que vivim, s'ha de reforçar i potenciar la universitat per tal que formi bons professionals i contribueixi a fer avançar la recerca, la tecnologia i el coneixement. S'ha fet evident que per a poder fer-ho caldrà un canvi de governança, respectant els àmbits competencials del govern de l'Estat, dels governs autonòmics i de les universitats, partint dels principis d'autonomia, cooperació i corresponsabilitat.

Els Països Catalans han esdevingut els territoris més discriminats pel sistema de beques estatal; s'ha evidenciat que el percentatge d'estudiants de les universitats dels Països Catalans i el percentatge de beques rebudes no es correspon amb les proporcionalitats de la resta de l'Estat. Cal, doncs, d'una vegada per totes, establir un nou sistema de beques i ajuts que s'adeqüi a la realitat socioeconòmica del territori.

Els Països Catalans, i especialment Catalunya, estan esdevenint un pol de referència internacional en la generació de coneixement en diverses disciplines científiques, i té les capacitats, la projecció i el prestigi necessaris per atraure i retenir talent. És imprescindible aprofitar aquestes potencialitats per crear riquesa i llocs de treball d'alta qualificació, relançar els centres de formació especialitzada i les universitats. La recerca enforteix el teixit econòmic del país, i ha de buscar també una millora del benestar de la societat, transferint els coneixements generats amb rigor, transparència i eficàcia.

Aquest potencial i creixement experimentat els darrers anys fan encara més urgent la necessitat de que els Països Catalans administrin de manera íntegra els recursos destinats a la recerca, tendint cap a l'adquisició de competències plenes en R+D+I. Malgrat són competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya des del 1979 a dia d'avui només s'han transferit les relacionades amb recerca agrària. Hem de fugir de l'encotillament del model espanyol de recerca, basat en el funcionariat i en unes estructures administratives monolítiques, i potenciar el model català, basat en la competitivitat i que tan bons resultats està donant fins ara; com queda demostrat per exemple en l'èxit del centres de recerca i universitats catalanes en convocatòries internacionals de prestigi com les beques de l'European Research Council.

Per mitjà d'una gestió propera i integral dels recursos destinats a la recerca volem consolidar els Països Catalans com a pol d'R+D+I de la Mediterrània. A Esquerra Republicana considerem la recerca una aposta de present i de futur que hem de posar al servei de la ciutadania per fer de Catalunya un país desenvolupat, innovador i pròsper.

PROPOSTES

- Canvi de governança: rendiment de comptes a la societat i clarificació de responsabilitats. La universitat ha de tendir a l'excel·lència i, per fer-ho, es fa necessari un canvi de governança que faciliti la implementació d'instruments i mesures que reforcin el rendiment de comptes i la clarificació de responsabilitats.

- Igualtat d'oportunitats en l'accés a la universitat: redefinició d'un nou sistema de beques. El desencaix entre el sistema de beques actual, la realitat dels estudiants a qui s'adreça i els objectius que persegueix ha quedat evidenciat en múltiples ocasions. Tot i que el Govern de l'Estat té el compromís de traspasar les beques al Govern de la Generalitat, la darrera legislatura ha quedat palès que no té intenció real de fer-ho. Cal, doncs, definir un nou sistema de beques que garanteixi l'equitat en l'exercici del dret a l'educació, tenint en compte la realitat socioeconòmica del territori i essent un veritable incentiu per al compromís de l'estudiant en la seva formació.
- Mantenir el finançament directe de l'educació superior i procurar incrementar-lo fins situar-lo en el 3% del PIB. En moments de crisi i de retallades es fa difícil parlar d'increments, però en la societat del coneixement és evident que cal potenciar les universitats i posar-les al nivell d'inversió necessari per al seu òptim funcionament per a què compleixin amb les exigències de la societat; només així podrem demanar excel·lència a la universitat, ja que sense els recursos necessaris una institució difícilment podrà excel·lir.
- Incentivació de la transferència del coneixement universitari. El coneixement és una font d'avenç per a la nostra societat i per això cal incentivar la transferència de coneixement al medi productiu i coordinar el teixit universitari amb el seu entorn social i empresarial. Caldrà definir una política clara i organitzada que doni suport i promogui aquesta transferència del coneixement des de les universitats.
- Assignació proporcional del 3% del PIB a la recerca. Transferència de l'assignació de recursos materials destinats a la recerca dels corresponents ministeris a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear.
- Destinar íntegrament el pressupost en recerca militar del Ministeri de Defensa a recerca civil. És una bona manera de racionalitzar recursos i evitar les retallades en altres camps de la recerca d'alt interès per a la societat civil. Com a dada d'interès el Ministeri de Defensa disposa de 2000 places de personal de recerca i un pressupost en R+I+D de fins a 178 M €.
- Transferència de la gestió i els recursos necessaris per a la contractació de personal investigador. Per tal de poder desenvolupar el seu propi model de recerca els Països Catalans necessiten disposar dels recursos i les competències necessàries per a la contractació de personal sense dependre d'organismes estatals. Per tant seria convenient que tots els programes de contractació i incorporació de personal des de l'etapa de predoctoral fins al final de la carrera científica passant pel personal tècnic passin a mans de la Generalitat.
- Transferència de la titularitat i gestió dels centres i instituts pertanyents als diversos Organismes Públics de Recerca estatals que estiguin localitzats als Països Catalans. Bàsicament es tractaria dels centres del CSIC (Consell Superior d'Investigacions Científiques) incloent-hi els centres de caràcter mixt i altres instal·lacions associades. Aquesta transferència hauria d'anar acompanyada de la partida corresponent per al seu manteniment i administració. La gestió de tots els OPIs de recerca situats en territori català apropiaria les tasques administratives a la comunitat científica i permetrà una gestió sinèrgica i més eficient juntament a la resta de centres actualment en mans de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears.
- Assignació a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears de la part proporcional dels recursos que l'estat inverteix en fundacions en l'àmbit de la recerca associades al sector públic. La lliure disposició d'aquests recursos per part dels governs autonòmics permetrà que siguin invertits en sectors estratègics per a la recerca als Països Catalans tenint en compte les necessitats del país.

- Reciprocitat en el sistema públic d'avaluació de qualitat i acreditació en la recerca. Equiparació de les acreditacions atorgades per l'AQU (Agència de Qualitat per al Sistema Universitari de Catalunya) a les concedides per l'ANECA (Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y Acreditación) en l'avaluació de places i projectes de recerca en tots els àmbits territorials. Després d'un exercici d'homogeneïtzació de criteris previ, cal hi hagi una acceptació directa de les avaluacions fetes tant per l'AQU com per ANECA, sense discriminacions de cap tipus i permetin la lliure competència de les agències en igualtat de condicions.
- Redisseny de la carrera científica trencant el model funcionarial i tendint a un model basat en mèrits. Tot i els canvis recentment introduïts per la Llei de la Ciència la carrera científica dins de l'estat espanyol continua tenint un caràcter eminentment funcionarial. Cal canviar aquesta dinàmica i tendir progressivament, però com més aviat millor, cap a una carrera científica basada en els mèrits. Aquesta model però ha de fugir de la precarietat i ha de ser compatible amb l'estabilitat laboral. També s'ha de facilitar la mobilitat interna de personal de recerca, a més de l'externa, per tal promoure el dinamisme i la competència.
- Potenciar i optimitzar el sector públic de recerca i garantir el caràcter públic dels resultats d'investigació duts a terme amb diners públics. Potenciar i optimitzar la gestió de la recerca duta a terme dins l'àmbit públic, especialment aquella de caràcter bàsic. Al mateix temps cal vetllar per tal que els resultats obtinguts d'aquesta recerca siguin accessibles per a tota la ciutadania. Cal buscar també una gestió racional i transparent dels processos de creació i govern dels centres de recerca públics.
- Promoure la recerca associada a models de desenvolupament sostenible, protecció del medi ambient i energies renovables. La recerca serà un dels motors que ens traurà de crisi i la recerca en aquests àmbits també permetran potenciar el canvi en el model productiu que s'albira necessari de cara als propers anys.
- Incentius i suport a les PIMES en matèria d'R+D+I i facilitar la col·laboració d'aquestes amb els ens públics de recerca. El suport a les petites i mitjanes empreses per tal de que potenciïn la recerca i la innovació és una altra pota del canvi de model productiu. La recerca i la innovació permetran a la petita i mitjana empresa catalana crear productes amb valor afegit necessaris per a competir dintre del mercat global.
- Sol·licitar que en les estadístiques de l'INE sobre R+D+I es desglossi territorialment i per administracions tant l'origen dels fons com la seva execució. Actualment, la inversió pública de l'Estat en R+D+I als Països Catalans (mesurada com a % del PIB) és inferior a la inversió mitja a l'Estat espanyol.

Una societat i una economia en xarxa

Els darrers estudis conclouen que l'accés als avenços de la societat de la informació, esdevenen fonamentals per la millor construcció de la identitat personal i col·lectiva, alhora que fomenten la cohesió social dels territoris. En contra del que s'havia apuntat als seus inicis, doncs, la societat de la informació, l'accés a Internet i l'ús d'ordinadors, esdevé un element cohesionador.

Per aquesta raó, un accés lliure, ampli i de qualitat a tots els factors que conformen la societat de la informació esdevé clau. Les barreres de diferents tipus que hi interfereixen (de gènere, territorials, econòmiques, etc), i que han donat llum a l'anomenada fractura digital, han de ser remogudes per mitjà de polítiques públiques que, en benefici de l'accés de l'individu a la societat de la informació, no només posin eines al seu abast, sinó que en fomentin activament l'ús.

Quan es parla de cohesió social, doncs, cal tenir present que cada cop és més rellevant l'avenç de la societat de la informació, i que cada cop és més determinant en les interaccions socials el no ús de les TIC. L'impuls de mesures que afavoreixin l'alfabetització i cohesió digital de la ciutadania, seran, en gran mesura, factors de millora de la qualitat de vida de les persones, i subsidiàriament, de la cohesió de la ciutadania. L'any 2010, a Catalunya, només un 73,1 per cent de la població reconeixia utilitzar l'ordinador de forma habitual, i tant sols un 71,8 per cent reconeixia utilitzar Internet habitualment. Aquestes dades evidencien que un gruix molt important de la població corre el perill de quedar en situació de desigualtat en relació a la resta. Procurar que l'alfabetització es produeixi amb respecte a les llengües ha de ser una de les prioritats dels poders públics, que han de promoure i facilitar el gaudi del dret de tots els ciutadans a conèixer amb l'avenç en la societat de la informació en la seva llengua.

Tot i el gran avenç en l'ús de les TIC als sectors productius els darrers anys, cal seguir amb el seu impuls i promoció. Les Illes Balears han liderat en el comput dels darrers deu anys, només precedides de Navarra, la tendència alcista pel que fa a la incorporació al procesos productius de les TIC. Si bé s'ha generalitzat l'ús de les TIC, cal un impuls per la innovació tecnològica a les empreses, amb mesures destinades a afavorir-ho.

L'encara incipient regulació en matèria de societat d'informació, la seva més que recent implantació generalitzada a la societat, determinats àmbits competencials no resolts en tot el seu abast, fan que en aquest àmbit calgui una aposta decidida pel traspàs i clarificació de les competències autonòmiques.

Per tal que esdevinguem capdavanters en matèria de societat de la informació, proposem mesures de caire general en cinc blocs, però fonamentalment es proposa un traspàs de competències plenes en diferents matèries per evitar dependre l'estratègia estatal.

Mesures que afavoreixin l'alfabetització i la cohesió digitals de la ciutadania en tant que factor de millora de la qualitat de vida:

- L'Estat hauria de reconèixer que la mobilitat és un aspecte clau de l'accés a les telecomunicacions. Cal modificar el concepte de servei universal per incorporar-ne les tecnologies en mobilitat i regular-ne el desplegament fet que facilitaria obtenir compromisos per part dels operadors d'aquests mercats.
- Obtenir de l'Estat les competències i els recursos que ens permetin gestionar la millora en l'accessibilitat dels diferents col·lectius per aconseguir la reducció de les possibles fractures digitals que es produeixen des del punt de vista de gènere, d'edat, social, lingüístic o de qualsevol altre tipus, mitjançant la potenciació dels telecentres i els punts d'accés públics a Internet. Si cal, donar valor a les xarxes privades d'accés a Internet (locutoris, e-cafès, etc.) per aconseguir aquesta finalitat pública.
- Incentivar la recerca i el desenvolupament d'eines que facin el programari accessible per a tothom.
- Vetllar per tal que tots els béns i productes electrònics de propietat estatal a disposició del públic (punts d'informació, pantalles informatives, punts d'accés públic a Internet, etc.) duguin incorporades solucions d'accessibilitat per a persones amb discapacitats.
- Potenciar i posar en marxa les tecnologies, coneixement i empreses necessàries per dotar les nostres ciutats d'intel·ligència, creant models de '*smart cities*', que puguin ser exportables a d'altres parts de món.

Mesures per tal de promoure una administració electrònica de qualitat i plural:

- Defensar el model català d'administració electrònica i les seves particularitats.

- Potenciar e incentivar l'ús de programari obert per part de les administracions públiques.
- Potenciar e incentivar que a l'administració pública esdevingui com prioritari l'ús de dades obertes.
- Promoure la contractació electrònica en les licitacions públiques.
- Modificar els llocs web dels ministeris per tal que tots els tràmits que es poden fer presencialment també es puguin fer virtualment, i també en català. Potenciar la interactivitat amb les persones amb responsabilitats polítiques (ministres i alts càrrecs) mitjançant l'ús de les noves tecnologies (blocs, fòrums, xats).
- Fomentar la participació de la ciutadania en els processos legislatius i facilitar eines perquè des dels webs de l'Administració General de l'Estat es pugui avaluar continuadament el funcionament dels serveis públics. Garantir que durant tot el procés de participació hi hagi retorn de la informació a les persones participants.

Demandar la transferència de recursos per potenciar l'ús de les TIC a les empreses (indústria, pimes, micropimes).

- Potenciar l'ús de les TIC al cicle productiu, a la reenginyeria dels processos i, en especial, al disseny de nous productes, perquè faci augmentar la competitivitat de les empreses i n'eviti la deslocalització o n'afavoreixi la internacionalització.

Potenciar el paper de Barcelona com a pols d'innovació, *Mobile World Capital*.

- Garantir les inversions i el finançament de la Barcelona *Mobile World Capital*.
- Promoure iniciatives per a fomentar un clúster tecnològic i d'innovació a Barcelona de caire internacional.
- Impuls del desplegament de les xarxes de telefonia mòbil de nova generació, aprofitant el nomenament de Barcelona com a *Mobile World Capital*
- Potenciar i posar preferència en les tecnologies mòbils i el desenvolupament d'aplicacions mòbils. Incentivar en especial la recerca i el desenvolupament en el camp de les tecnologies mòbils.
- Presència del català a tots els dispositius TIC que es venguin al mercat espanyol (llengües oficials).

Un sector públic 'business i small friendly'

Les actuals dificultats en la consolidació dels comptes públics comporta exercicis d'austeritat i de guanys d'eficiència comprensibles i en alguns casos saludables. No obstant, no podem oblidar el rol del sector públic espanyol com a agent econòmic, ni ignorar-ne els seus efectes. Malauradament, el sector públic espanyol encara manté un rol privilegiat en la fixació de les condicions de mercat – garantint la lliure competència i condicionant la relació qualitat-preu dels serveis bàsics a les empreses - i esdevenint un dels principals 'clients' en les seves polítiques de compra pública. Malgrat les dificultats, cal insistir en que aquestes polítiques siguin sensibles a la realitat productiva dels Països Catalans, conformada majoritàriament per petita i mitjana empresa.

Per aquest motiu proposem:

- Promoure la contractació pública per part de les petites i mitjanes empreses i cooperatives
- Inclusió als plecs de condicions administratives per determinats concursos de clàusules d'atorgament de punts per a les ofertes presentades per petites i mitjanes empreses o propostes cooperatives, més transparència i divulgació d'informació en la convocatòria.

- Impedir que en concursos d'adjudicació d'obres o projectes per part d'empreses públiques, intervingudes i segons el capital social de les privades, hi hagi clàusules discriminatòries en funció del territori, com per exemple obligar els concursants a crear dependències centrals o sucursals a Madrid - com ha passat amb algunes multinacionals espanyoles -.
- Implugar la teletramitació a tots els nivells de l'Administració de l'Estat en totes les adjudicacions de les subvencions públiques per tal de millorar-ne l'accessibilitat i la transparència de cara a totes les empreses independentment de la seva dimensió i capacitats.
- Defensar polítiques que garanteixin la lliure competència en sectors estratègics claus per a garantir millores d'eficiència en energia, comunicació, telecomunicacions, distribució comercial, que impedeixi les situacions d'oligopoli, de desinversió i de fixació unilateral de preus, augmentant les atribucions del Tribunal de Defensa de la Competència estatal sota control parlamentari que el permeti actuar d'ofici.

Per un model de comerç i turisme propi

Comerç

L'activitat comercial és un dels pilars bàsics del model de país que sempre hem defensat. El comerç a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears, a diferència d'altres territoris de l'Estat, es fonamenta en la seva diversitat de formats i amb un fort pes de les empreses comercials localitzades a les trames urbanes consolidades dels nostres municipis. Una diversitat que cobreix, de manera eficient, les necessitats de la població consumidora del nostre país i que s'ha de preservar mitjançant mesures que garanteixin l'equilibri i la pervivència dels diferents formats comercials presents i dels que s'estan desenvolupant en els darrers temps per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. L'elevat pes de les pimes comercials característic de Catalunya i la seva localització majoritària als centres dels nostres barris i pobles provoca tres efectes d'especial importància en la conjuntura econòmica actual: un alt nivell d'ocupats per metre quadrat de superfície comercial, una contribució innegable en la lluita contra el creixement de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i una clara aportació en el manteniment de la seguretat, la vitalitat i la cohesió social de les nostres ciutats.

Les polítiques públiques adreçades al comerç dels darrers vint anys s'han basat en el foment i la ordenació del sector i han permès mantenir un equilibri de forces en el mercat, però aquestes polítiques no s'han demostrat prou eficaces per aconseguir l'anelhada modernització i millora de la competitivitat de l'entramat majoritari del nostre univers comercial: les petites i mitjanes empreses. Per altra banda, la conjuntura ha canviat radicalment i a hores d'ara el nostre teixit comercial ha de fer front a dues variables inevitables en l'actualitat i de cara als propers anys: el trencament del nostre aïllament normatiu i proteccionista, degut al cada cop major pes de la nostra vinculació política amb la UE, i la desacceleració econòmica i conseqüent pèrdua de capacitat de consum.

Ha arribat l'hora d'articular un nou model d'actuació pública envers el comerç que incentivi les iniciatives comercials competitives i eficients, que les utilitzi en benefici de la millora de la competitivitat de la resta del sector, i que afavoreixi l'autoorganització territorial i el desenvolupament econòmic sostenible. Ja no és possible seguir defensant un model només en base a protegir-lo de les amenaces externes, sinó que aquest model l'hem de defensar en base a la seva competitivitat i eficiència, en lliure i sana competència, amb regulació però no amb protecció, amb incentius que permetin a les nostres empreses comercials adaptar-se als nous temps i a les noves regles de joc, comuns per al conjunt de països que conformen l'espai polític europeu.

La primera de les línies, la millora de la competitivitat, s'ha de plantejar des de diferents aspectes: impulsant la formació permanent, modernitzant els establiments i l'espai urbà, propiciant la innovació, la internacionalització i la creació de serveis que donin valor afegit a l'activitat comercial, promovent l'adaptació dels negocis als nous hàbits de consum, incrementant la dimensió de les empreses, facilitant l'accés al finançament i facilitant el relleu generacional del sector.

En segon terme, l'impuls de la cooperació empresarial es fa imprescindible en períodes d'incertesa econòmica com l'actual. És sumant esforços i guanyant en eficàcia i eficiència com les empreses comercials poden afrontar la minva del consum dels darrers temps. Des de l'administració s'han de fomentar els processos d'aliances, be siguin d'integració empresarial, de cooperació funcional o d'associacionisme comercial, apostant també per models de concertació publico-privada d'èxit contrastat.

Aquestes tres línies d'actuació no poden tenir l'efectivitat que es mereix el nostre país si no fem una defensa aferrissada del nostre espai competencial, que pel que fa a l'àmbit del comerç que, segons l'Estatut actualment vigent, és competència exclusiva de Catalunya, i per tant s'ha de lluitar perquè les legislacions estatals no interfereixin aquest model i perquè els recursos que l'estat encara a hores d'ara administra en relació al comerç es territorialitzin.

Turisme

Pel que fa al turisme, la terciarització i la internacionalització de l'economia han configurat el turisme com una de les activitats centrals de la nostra economia. Catalunya representa prop del 2 per cent de la quota del mercat mundial i ocupa la setzena posició a nivell global en el turisme internacional. Parlem d'una xifra al voltant dels 12 milions de turistes de fora de l'Estat i al voltant de 4 milions de turistes de la resta de l'estat, que arriben i s'estan com a mínim una nit al nostre territori. Per la seva part a les Balears, que la seva economia vinculada al turisme representa un 83% del PIB, han saldat l'últim balanç anual amb un total de 9,18 milions de turistes internacionals.

Per tal de competir amb la resta d'oferta turística en una àrea, la mediterrània, es fa necessària una planificació acurada d'aquests tipus d'activitats. L'administració té en aquest camp unes responsabilitats irrenunciables i ha d'intervenir en la seva ordenació. La gestió seriosa i responsable del turisme als Països Catalans ha de garantir que el flux econòmic que genera es reinverteixi en el conjunt del país - el comerç, en la indústria, en l'agricultura, ...-.

En el cas de la defensa de les persones consumidores, cal treballar perquè tothom conegui i respecti les normatives vigents, garantint la transparència i donant seguretat general al mercat i a les persones. En aquest punt la col·laboració de la societat civil (les organitzacions de defensa del consumidor, les cooperatives de persones consumidores i usuàries i els diversos agents econòmics i socials implicats) serà fonamental.

Aquests tres àmbits són competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya (articles 121, 123 i 171 de l'Estatut). És per això que la primera prioritat ha de ser impedir les invasions competencials. Defensa, doncs, del grau de sobirania assolit enfront del possible desplegament 'il·legal' de polítiques estatals. El contrari comportarà la desaparició del nostre model en aquest camp i per tant es fa imprescindible, també des d'un enfoc sectorial, la lluita per la plena sobirania de la nació catalana. Sense independència política mai podrem decidir.

És per aquest motiu que proposem,

Per tal de fomentar un model comercial atractiu i competitiu:

- Reclamar que es territorialitzin la totalitat dels recursos que l'Estat destina a polítiques de comerç per tal que els gestioni directament la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes segons la realitat del sector de cada territori dels Països Catalans.
- Lluitar permanentment contra l'envaiament competencial de l'estat en matèria de comerç.
- Establir incentius fiscals per a les empreses comercials de nova creació, per a les que guanyin dimensió per mitjà d'integracions funcionals o fusions, per les que siguin el resultat de processos de relleu generacional, per les que participin activament en l'associacionisme comercial i en els projectes de gestió publico-privada de l'espai públic on s'ubiquen.
- Garantir l'accés al crèdit a les empreses amb projectes empresarials viables econòmicament, mitjançant la creació d'una línia de finançament específica per al sector.
- Articular unes polítiques de formació encaminades a proveir les habilitats, capacitats i coneixements al sector per tal que aquest s'adapti permanentment als nous requeriments i hàbits de consum.
- Desenvolupar un Pla de modernització del comerç, amb una línia específica d'actuacions de suport a la innovació, a la internacionalització, a la modernització d'establiments, a la implementació de nous serveis i a la reformulació dels processos empresarials i una altra de modernització de l'espai públic.
- Impulsar les reformes legislatives necessàries per tal de fer possible la implementació dels espais de gestió compartida entre el sector públic i el privat a l'estil dels *Business Improvement Districts* anglosaxons.
- Exigir que el Tribunal de Defensa de la Competència limiti de la quota comercial dels grans grups econòmics, garantint la competència real dins del món del comerç.
- Defensar l'actual configuració legislativa de l'àmbit del comerç, un cop ja s'ha adaptat als requeriments normatius de la Unió Europea, per tal de garantir l'equilibri entre formats comercials.
- Implementar mesures per tal de millorar les condicions laborals dels treballadors del sector, especialment els que desenvolupen la seva activitat en la gran distribució i els treballadors autònoms.
- Promoure iniciatives de comerç just, garantint la transparència de la seva gestió i els seus objectius d'ètica i justícia social, i les que millorin la comercialització dels productes de proximitat.
- Desenvolupar iniciatives legislatives i de caràcter fiscal que incentivin la continuïtat dels negocis autònoms mitjançant la successió en l'activitat comercial per part d'un familiar o treballador del propi establiment.

Per tal de millorar la protecció de les persones consumidores:

- Impulsar les reformes de la legislació estatal que garanteixin l'efectivitat de la competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears en política de defensa del consumidor i l'usuari en els respectius territoris i per a tots els sectors.

- Revisar els mecanismes de fixació del preu de l'energia.
- Traspàs de la competència exclusiva sobre el sistema d'arbitratge de consum i nova reformulació de l'*Instituto Nacional de Consumo*, que reflecteixi la realitat plural de l'Estat espanyol i es configuri simplement com un veritable òrgan de trobada i debat dels responsables de les comunitats autònomes.
- Revisar l'actual tractament del consumidor/a en els procediments concursals.
- Activar els mecanismes de control sobre la publicitat.
- Reforçar el marc de garanties i supervisió de la seguretat dels productes.

Per tal d'incentivar especialment el turisme de qualitat, entès no com a sinònim de turisme d'alt nivell sinó de qualitat en el turisme, es proposa:

- Traspasar a les CCAA que tenen competència exclusiva en matèria de turisme la part equivalent dels recursos i pressupostos de *TURESPAÑA*.
- Transferir els fons del *Plan Avanza* als governs territorials per implementar solucions TIC al sector turístic dels nostres municipis per a la contractació de paquets turístics per Internet i altres elements de l'empresa (gestió, recursos humans, finances i màrqueting).
- Establir una línia pressupostària als Pressupostos Generals de l'Estat per a la transferència a les *comunitats autònomes*, específicament pensada per facilitar la conversió en recurs turístic d'elements significatius del patrimoni històric i artístic dels Països Catalans, per impulsar la tasca de les agències de turisme de Catalunya, del País Valencià i de les Illes Balears en la promoció directa en els mercats emissors dels aspectes que identifiquen i individualitzen les nostres marques turístiques de Catalunya, País Valencià i Illes Balears i, en particular, les accions adreçades a incrementar el potencial dels elements patrimonials, culturals i històrics propis dels Països Catalans, sense limitacions, interferències ni distorsions a la difusió de la nostra pròpia identitat nacional a tot el món.
- Ampliar la implicació financera en les tasques de promoció i comercialització turística, donant suport a les iniciatives locals públiques i privades, garantint el respecte competencial i la realitat nacional i territorial del nostre país en la seva promoció turística, tant en la promoció interior com en l'exterior.
- Dissolució de l'empresa estatal *Paradores SA* i traspàs al Govern de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears de la titularitat i de totes les competències sobre els paradors situats en territori català - Aiguablava, Cardona, Vic-Sau, Arties, Seu d'Urgell, Vielha, Tortosa, Benicarló, El Saler, Xàbia i els que estan en projecte, com el de Lleida -.
- Introduir una major capacitat de finançament per als municipis turístics en la Llei reguladora de les hisendes locals mitjançant la creació d'un instrument fiscal específic de caràcter finalista, el fet imposable del qual estaria vinculat a l'estada dels turistes, amb l'objectiu de fer front a les despeses derivades de la promoció del conjunt de la marca Catalunya i les de manteniment de la qualitat territorial de les demarcacions.
- Dotar de nous i millors serveis el conjunt del territori: infraestructures, comunicacions, senyalització, accessibilitat, xarxa viària i mobilitat.

- Millorar les infraestructures, especialment en comarques en què l'impacte turístic de temporada genera unes oscil·lacions importants de la població durant un curt període de temps.
- Realitzar actuacions que facilitin la mobilitat generada pel turisme, especialment en l'àmbit de la senyalització, i n'impulsin un model més racional. Tenir una especial cura en desenvolupar una política de transport públic que també pugui donar servei al turisme.

Per una economia més social

El març de 2011 es va aprovar la Llei d'Economia Social (LES), sector que inclou més de 50.000 empreses i genera més de 2.500.000 llocs de treball. L'economia social inclou les cooperatives, mutualitats, societats laborals, empreses d'inserció, centres especials d'ocupació, entre d'altres, i prioritzen l'interès de les persones i un exercici democràtic de la seva praxi econòmica per damunt de l'interès del lucre.

Malgrat cal admetre que la LES atorga una major visibilitat, garantia jurídica i reconeixement a l'economia social encara no és suficient per desenvolupar el paper que ha de jugar com a garantia de cohesió social pels valors que l'acompanyen: igualtat d'oportunitats, reinversió, conciliació, cohesió, inserció, igualtat, democràcia interna i coparticipació entre d'altres. Cal, doncs, aprofundir en els següents aspectes:

- Fomentar la incorporació a totes les empreses d'economia social d'un pla social a fi de garantir que tots els recursos reverteixen en els associats i en la funció social.
- Garantir la seva independència dels poders públics, prohibint la participació de l'administració.
- Assegurar que els recursos obtinguts s'aplicaran sempre en funció del treball aportat, la col·laboració, el servei o activitat realitzats per les persones associades o col·laboradores, o en el seu cas, per la finalitat social de l'objecte de l'entitat.
- Garantir el marc competencial autonòmic
- Subsidiària de l'anterior; millorar la capacitat de representativitat de les entitats, associacions de caràcter autonòmic en els òrgans estatals de coordinació en política social.
- Competència exclusiva en el registre d'entitats.
- Tot respectant el principi de lliure concurrència, introducció de mesures de discriminació positiva: cal reservar el 30 per cent de la contractació de l'administració a l'economia social i la pime.
- Desenvolupar mesures de suport financer, inclòs les de caràcter fiscal, per compensar aspectes d'internalització de despeses de les empreses d' Economia Social, com a desavantatge competitiu enfront de les empreses en general, que tendeixen a externalitzar-les.
- Incentivar plans d'innovació i incorporació a la societat del coneixement les empreses d' economia social.

- Realitzar campanyes específiques de difusió dels valors de les empreses d'economia social, amb la introducció de programes específics a les escoles de negocis.
- Promoure bonificacions de quotes a la Seguretat Social per les empreses, en tant que generadores d'ocupació especialment estable i bonificacions fiscals i millores en el tractament tributari.
- Promoure la reserva de quotes de contractació pública d'obres i serveis, així com convenis per l'adquisició de béns i recursos, per les empreses d'economia social, sota la premissa de l'article 129.2 de la Constitució Espanyola.
- Incentivar amb ajuts específics els processos de certificació de qualitat de les empreses, el desenvolupament de projectes de recerca i participació en centres tecnològics.

E) Cap a una ocupació més justa i plena

Des d'Esquerra al 2008, a les beceroles de la crisi, ja pronosticàvem que la batalla per la producció per preu ja l'havíem perduda fa temps, i que no podíem competir davant les opcions d'altres mercats de treball de *low cost*. Per això, les nostres propostes en aquell moment, i al llarg de tota la legislatura, ha vist molt marcada per la crisi i l'increment important de l'atur, a esperar la innovació, la qualitat i la capacitat de generar valor afegit del nostre teixit productiu. De fet, és una fal·làcia pensar que una reducció del nivell de costos salarials per la via de precaritzar el treball serà determinant per retenir la producció a casa. Mai es podrà competir ja en costos amb altres llocs del món on s'entén el treball i els drets socials de forma diferent.

Les reformes que el govern del PSOE ha introduït en el període del 2008 – 2010, i especialment, les referides a la Reforma Laboral i dels sistema de pensiones de 2010, han estat fruit de la necessitat de donar missatges reformistes en matèria de retallada a drets socials de cara als mercats i als socis europeus. Però la urgència en donar resposta, confegida a la manca de corresponsabilitat per part dels agents socials, tant patronals com sindicats, en la negociació de les reformes necessàries i que es varen eternitzar, varen donar lloc a unes reformes que ni responen a les necessitats reals del mercat de treball ni a la realitat de les empreses, ni molt menys, a les necessitats financeres a mig termini que pot tenir el Sistema de Seguretat Social.

De fet, la inutilitat de la reforma laboral denunciada abastament per Esquerra és que malgrat el temps transcorregut, l'ocupació segueix essent menys estable que amb l'entrada en vigor, i alhora, que els joves segueixen essent els veritables damnificats, amb majúscules en aquesta crisi. Les reformes al mercat de treball han de tenir un component estructural, ja que de fet, resulta incongruent que puguem admetre que els efectes de la crisi, reverteixin, només, en la pell de la classe treballadora, via retallades de drets socials que en paràmetres laborals, situaríem en la pèrdua de garanties, i del sistema de pensions, en endarreriment de l'edat de jubilació.

Les reformes estructurals tenen a veure amb vertebrar polítiques actives que garanteixin un capital humà adequadament format i que fa la transició corresponent cap al mercat, on hi ha una àmplia flexibilitat organitzativa en el si de les empreses, i especialment, dels territoris – amb la desconcentració de la capacitat legislativa cap als governs autonòmics pel que fa a normatives i els agents socials pel que fa a convenis col·lectius -. Però també, amb una màxima que funciona als països capdavanters; els millors índexs en productivitat no els assolixen els països abocats a la precarització del seu mercat laboral. Si es revisen els estàndards internacionals, aquesta dada és prou contrastada: la precarització és antagònica amb l'assoliment de bons registres de productivitat.

Si busquem dades comparades, ens trobem que a l'any 2010 Espanya es va situar en mitjanes europees en un índex del 110,3 (a nivells de la mitjana europea que és situa a UE-27 en 100, i la mitjana UE- 25 en 103,2 i la UE-15 en 109.2), mentre que Alemanya es situava en 106,1, Gran Bretanya en 107.6, i Suècia en 113.1, o altres països com Japó de nou per sota amb 96.2, països a més, tots ells, amb nivells de salaris mínims i mitjans molt per sobre dels de l'Estat Espanyol. De fet, fins i tot la mitjana d'evolució 2005 – 2010 es situava a Espanya en 1,5 % anual, mentre que la mitjana europea era del 0,8 %.

La crisi ha generat ingents bosses d'aturats en sectors determinats que s'ha de reconduir cap d'altres sectors, tot garantint la seva ocupabilitat per la via de garantir el capital humà que les empreses necessiten per tirar endavant els seus processos productius, ja que de fet, la manca de treballadors i treballadores formades és un dels factors que també incideixen en la decisió de deslocalitzar processos productius. Al mateix temps, cal combatre el discurs i les polítiques consistents en vincular la rebaixa de les condicions laborals a la urgent i indiscutible necessitat de crear nova ocupació. No únicament per la manca d'equitat que suposa, sinó també perquè representa una via insostenible de desenvolupament de cara al futur.

S'han desenvolupat quatre reformes troncals, i cap d'elles ha respost satisfactòriament ni a les actuals necessitats econòmiques ni socials. Una reforma laboral, una de la seguretat social, una reforma de les polítiques actives i una reforma de la regulació de la negociació col·lectiva. Reformes que han estat als dictats d'un govern sense horitzó, intentant congratular els mercats internacionals i als socis europeus, però amb cap mena de coherència amb les necessitats reals amb les empreses, les persones treballadores, ni el teixit productiu en general.

Pel que fa a la conciliació de vida laboral i familiar, cap de les reformes no han aportat nous instruments perquè es pugui fer realitat un avenç en els nous usos del temps o cap a l'harmonització.

Segueix essent un objectiu prioritari el desenvolupament d'un marc competencial del mercat de treball català, que hauria d'abastar la regulació de la contractació, el sistema de seguretat social, i la fragmentació de la caixa per comunitats autònomes.

Generació de nova ocupació: la prioritat

Els actuals registres d'atur representen no únicament la primera preocupació de la ciutadania, sinó el principal factor d'exclusió social i un important fre a la recuperació de la nostra economia. Cal centrar els esforços públics en caràcter extraordinari a facilitar la nova contractació i l'autoocupació.

Pel que fa al foment de l'autoocupació:

- Llibertat fiscal durant 5 anys per a autònoms. Amb la finalitat de facilitar l'autoocupació professional, permetre el diferiment fins a un màxim de 5 anys dels rendiments per activitats econòmiques dels qui acabin donant-se d'alta de la Seguretat Social en règim d'autònom.
- Taxa 0 als nous emprenedors. Supressió de les cotitzacions i seguretat social que ha de fer front un autònom en el seu primer any d'activitat.

Pel que fa al foment de la nova contractació indefinida:

- Introduïr una deducció temporal de 3.000 euros per a la primera contractació indefinida realitzada abans el 31 de desembre del 2012. (*mesura inclosa a l'apartat de modificació de l'IS*)

- Bonificació del 100 per cent de les quotes de totes les contingències de la seguretat social del primer treballador per la creació del segon lloc de treball en empreses amb un sol treballador ocupat.
- Vincular el tipus reduït per a les petites i mitjanes empreses (pimes) generadores d'ocupació: 20 per cent per a la facturació inferior a 3 milions d'euros de les pimes que hagin augmentat la contractació indefinida durant l'exercici fiscal. (*mesura inclosa a l'apartat de modificació de l'IS*)

Per un marc català de relacions laborals

L'objectiu d'assolir la cohesió social i l'ocupació plena i de qualitat pot resultar poc efectiu si les polítiques i la concertació social tenen en compte les peculiaritats del territori, amb unes necessitats i realitats substancialment diferents de la resta. Es fa necessari crear un marc de cohesió específic; el català, en el que es vertebrí un mercat de treball propi. De fet, talment com ningú discuteix l'existència d'un mercat de treball suec, noruec o danès, no s'hauria de discutir tampoc l'existència d'un mercat de treball català. Un procés de *sobiranyització* del nostre mercat, afavoriria la flexibilitat territorial de les polítiques d'ocupació i laborals que revertiria en l'adaptació de les relacions laborals a les necessitats específiques del nostre mercat.

En aquest context de construcció del Marc Català de Relacions Laborals, s'hauria de realitzar:

- Traspàs de competències en matèria de: Legislació laboral, Seguretat Social, Funció Pública, Treball, Formació Professional i homologació de titulacions acadèmiques, fixació dels calendaris laborals, Inspecció de Treball i de Seguretat Social.
- Reforma de l'Estatut dels Treballadors, per tal que no es determinin matèries d'obligada negociació en convenis estatals i perquè es resolguin en l'àmbit autonòmic els conflictes derivats de sectors emergents en què no existeix conveni col·lectiu d'àmbit estatal.

Un salari mínim interprofessional digne

El Salari Mínim Interprofessional no es pot situar en el llindar de la pobresa. Certament, s'ha produït un esforç en els darrers temps, però encara queda molt camí per recórrer per situar-lo en un nivell de salari digne que permeti una vida digne amb un habitatge digne.

El govern espanyol determina el SMI anualment tenint en compte l'índex de preus de consum, la productivitat mitjana estatal, l'increment de la participació del treball en la renda i la conjuntura econòmica. El Parlament de Catalunya, fent-se ressò de la campanya dels joves catalans, va reclamar que, en compliment de la Carta Social Europea de 1980 signada per l'Estat espanyol, el SMI no fos inferior al 60% del salari mitjà net. La iniciativa fou rebutjada pel Congrés dels Diputats amb el vot del PSC.

L'any 2008 el salari mínim interprofessional fou de 600 euros i la mitja salarial de 1.619. Per a l'any 2009, el govern va fixar un increment del 4%, tot situant-lo en 624 euros, però el PSOE va incomplir la promesa verbalitzada per ZP d'arribar als 800 l'any 2012.

Avui per avui, el Salari Mínim Interprofessional afecta justament els sectors de treballadors més fràgils (joves, dones i immigrants), bàsicament de l'hoteleria i els serveis, temporers, etc. en sectors sindicalment febles o de creació recent, raó per la qual no estan subjectes a negociació col·lectiva. En definitiva, persones en risc de major precarització i/o exclusió.

- ✦ Revalorització del Salari Mínim Interprofessional (SMI) d'acord amb els criteris de l'Estatut dels Treballadors i la Carta Social Europea: revisió a curt termini del SMI fins al 60% del salari mitjà net per assolir en 5 anys els 1.000 euros mensuals per garantir un nivell d'ingressos que assegurin una renda de subsistència.

Reformulació de la reforma laboral

ERC va votar en contra de la reforma laboral, que va aprovar el Govern del PSOE gràcies a l'abstenció de CiU, en considerar que universalitza la precarietat, consagra l'acomiadament lliure i l'abarateix, estigmatitza el treballador com a potencial fraudulent, avança en la privatització dels serveis de col·locació i trenca l'espina de la negociació col·lectiva. Per això reclamem la revisió de la reforma laboral per tal de paliar algunes de les seves nefastes conseqüències.

- Revisió de les causes en les que es pot realitzar amortització de llocs de treball en situacions de crisi, transformant la previsió actual de conjunturalitat i traslladant-la a situacions en les que la crisi esdevé un fenomen estructural.
- Revisió de la contractació temporal adaptant-la a les situacions reals existents a les empreses; processos de producció excepcionals i processos de producció amb previsió d'esdevenir permanents.
- Revisió de la contractació de foment de l'ocupació, trencant amb la casta creada de persones treballadores amb drets a indemnització diferent per raó de l'entrada en vigor de la reforma.
- Reformulació de la contractació de joves, creant el contracte de transició per a joves que assegurin un pas amb garanties cap al mercat de treball, ja que tot i les reformes de la contractació juvenil, no s'ha assegurat, encara, un veritable model de transició juvenil al mercat de treball.

Fer front a les deslocalitzacions

Les deslocalitzacions han esdevingut un element característic del mercat de treball dels darrers anys, una dinàmica en què les empreses defugen el cost dels sistemes de protecció social del primer món. Aquesta dinàmica, que sembla que no té aturador, no ha d'anar en perjudici d'implantar mesures de caràcter administratiu per minvar els efectes que les deslocalitzacions tenen en el mercat de treball, i especialment, en determinades zones:

- Obligació de restitució dels ajuts o subvencions rebudes en relació a la recerca, la creació o el desenvolupament de projectes empresarials.
- Instaurar els plans de recol·locació i formació ocupacional com una mesura necessària davant de qualsevol expedient de regulació.
- Estendre l'oferiment de plans personalitzats de recol·locació als acomiadaments individuals, estudiant fórmules que permetin no incrementar el cost de les indemnitzacions.

Polítiques d'ocupació realment actives

Més que subvencionar els ocupadors en la contractació de persones que no s'ajusten a les seves necessitats, cal destinar recursos a millorar aquest ajustament mitjançant la formació i els serveis d'ocupació. De fet, la tramitació de les dues reformes en polítiques actives que es va produir a l'any 2010, es va constatar que una part important dels recursos es destinaven a la subvenció de la contractació, i no a assegurar que els pressupòsits previs d'aquesta – formació, preparació pràctica, etc – la facin òptima.

Per això proposem que es revisin les polítiques actives en la línia següent:

- Passar del 2,1 al 2,5 per cent del PIB (mitjana europea) en despesa de polítiques d'ocupació, amb el traspàs corresponent als governs autonòmics.
- Orientar gradualment la despesa cap a polítiques que afavoreixen l'ocupabilitat de la població activa (formació i serveis d'ocupació), disminuint, en contrapartida, la despesa en ajuts als ocupadors com a mesura orientada a incrementar la productivitat dels treballadors i treballadores.
- Traslladar a les CCAA les competències en l'elaboració del Plans Estratègics d'ocupació, així com els Plans Anuals de Polítiques d'Ocupació, així com el traspàs de competències de la Conferència Sectorial d'Ocupació, del Servei Públic d'Ocupació estatal i del Consell General del Sistema d'Ocupació estatal.
- Revisar en el termini de sis mesos el sistema de bonificacions a la contractació laboral per tal d'adaptar-les a les necessitats reals del mercat i de les empreses.
- Desenvolupar nous instruments específics adreçats als col·lectius més vulnerables en concertació amb les entitats del Tercer Sector.

Desconcentració de les mesures de protecció social

En els darrers anys, s'ha constatat que les necessitats econòmiques dels ciutadans dels Països Catalans per viure dignament són superiors a les de ciutadans d'altres territoris de l'Estat. I són diferents perquè l'efecte del dèficit fiscal i de la desinversió fan que el cost de la vida sigui també superior. Per això el sistema públic de protecció social no respondrà a la seva finalitat a casa nostra mentre no es creï un marc diferenciat en l'atorgament de les prestacions socials a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

Aquesta via, engegada amb l'atorgament de complements econòmics assistencials a diversos governs territorials, s'ha de veure reforçada amb un reconeixement exprés a les realitats econòmiques diferents i amb un trencament parcial de la unitat del sistema. Així, es proposa:

- Reconèixer i potenciar l'exercici de competències per part de les comunitats autònomes en relació als complements de pensions, prestacions no contributives i assistencials, amb extensió a possibles complements autonòmics a la prestació d'atur. Modificació de la Llei 4/2005 de 22 d'abril, quant a la impossibilitat que els governs territorials puguin complementar les pensions no contributives per damunt del 25% de la quantia de la pensió.
- Reconèixer règims de prestacions econòmiques diferenciats per raó de territori.
- Donar compliment efectiu a l'exercici de totes les competències executives autonòmiques en relació als plans i fons de pensions que són titularitat de la Generalitat de Catalunya, de

la Generalitat Valenciana i del Govern de les Illes Balears i que han de ser considerades matèria de la Seguretat Social.

Reformular el contingut de la Llei de l'Estatut del Treball Autònom

La poc ambiciosa regulació que s'ha fet els darrers anys només pretén sortir del pas a les històriques reclamacions d'aquest col·lectiu. Si bé és un avenç, atès que la desregulació sol ser un nucli de precarietat i abusos, no es pot amagar el profund desencís que ha generat entre els col·lectius de professionals.

A més, no ha estat garantida la representació territorial, de manera que s'ha tornat a veure limitada la capacitat dels nostres agents socials d'incidir en aquest àmbit. Per això convé reformular el contingut de la Llei de l'Estatut del Treball Autònom, per tal que contingui, com a mínim:

- Capacitat de representació dels col·lectius i associacions territorialment representatives.
- Millora del reconeixement de la prestació d'atur amb cotització específica per aquesta contingència.
- Modulació dels percentatges de dependència per la consideració legal com autònom dependent.
- Limitació de les jornades màximes.
- Càlcul de prestacions de la seguretat social en idèntiques condicions que els treballadors del Règim General en paràmetres d'equitat contributiva.
- Instauració de mesures de suport financer a emprenedors.
- Creació d'un fons per insolvències per a treballadors autònoms pels impagaments.
- Foment d'assegurances de caució adequades a les necessitats dels petits autònoms per afrontar amb menor risc la responsabilitat del patrimonial personal.

Una millor representació sindical

La concertació social ho és menys i menys fèrtil si no té en compte el territori, que s'ha de sentir efectivament representat davant de l'Estat per aquests interlocutors. És necessari articular un sistema de representació que tingui en compte els territoris i que també incorpori aquells agents que, en funció d'un sector o d'un territori, justifiquin una quota abastament significativa.

Això fa necessària la reformulació de l'actual sistema de representació dels agents socials, en el sentit que tant els representants dels treballadors i treballadores com els de les empreses, puguin accedir als àmbits de concertació estatal on s'acaben negociant les reformes més importants.

Per això proposem la modificació dels còmputos de representativitat previstos a l'Estatut dels Treballadors, a la Llei Orgànica de llibertat sindical i altres normes pel que fa a les associacions empresarials, perquè els sindicats sectorialment o territorialment representatius puguin accedir als diferents aforaments, i que la seva representació es consideri en funció del territori i no en termes generals i en relació amb els representats implantats a tot el territori de l'Estat.

Dit això, convé recordar que un fórmula de fer més justes i racionals les relacions laborals és la participació dels treballadors i treballadores. I que la participació per mitjà dels sindicats és la fórmula que s'ha construït històricament. A l'Estat Espanyol es dona una paradoxa important en matèria de representació sindical. Mentre que hi ha un alt nivell d'incidència, per raó de la regulació laboral, que fa que la majoria d'acords col·lectius son construïts amb acords amb els propis sindicats, hi ha un baix nivell de representativitat, fruit d'un molt baix nivell de sindicació per part de les nostres persones treballadores. En aquest model, és congruent establir sistemes que afavoreixin de forma efectiva l'afiliació sindical, en benefici de millorar aquesta representativitat. I això és així

perquè un model on la incidència és tant alta i on l'acord d'adaptació a les condicions de les empreses per mitjà d'acords col·lectiu és alta, però a més, una necessitat, no apostar per una mesura d'afavoriment de la sindicació esdevé una trampa mortal de la credibilitat de les polítiques laborals en general. En aquest sentit, a més de la deducció en matèria de tributació fiscal de les quotes satisfetes s'han d'explorar altres vies.

Al mateix temps, s'ha de desplegar una nova llei de finançament dels sindicats, de forma que es trenquin les dependències de les federacions territorials dels sindicats, i alhora, la dependència dels recursos obtinguts per part dels sindicats en costos d'estructura.

Contractació pública responsable en l'àmbit laboral

L'Administració Pública, com a important agent econòmic consumidor de productes i serveis, ha d'exercir la seva influència i responsabilitat sobre les condicions laborals dels treballadors de les empreses contractistes, respectant els manaments legals i la responsabilitat social que l'administració assumeix i fent prevaler en els criteris d'adjudicació l'estabilitat laboral de les plantilles, la paritat de gènere i els principis de responsabilitat social corporativa a l'àmbit dels recursos humans.

2. Una política social en defensa de l'Estat del Benestar

Vivim un moment de desorientació política, especialment dels partits d'esquerra, en la mesura que s'imposen com inexorables unes polítiques neoliberals que primen els beneficis dels grans capitals per sobre de les necessitats de les persones.

Aquestes polítiques neoliberals aguditzen cada cop més les desigualtats i, a més, destrueixen paulatinament, i sovint de manera irreversible, la natura. Es conforma un sistema salvatge que acomiada peons industrials, comercials, infermeres, periodistes, paletes, pagesos..., que està retallant drets socials en nom de la competitivitat i que no ens permet gaudir de la nostra vida personal i familiar.

I tot perquè un ordre mundial així ho dicta. El mateix ordre mundial que ens va ficar a la crisi. El mateix que ara ens ofereix com a recepta seguir i incrementar aquestes polítiques de retallades laborals i socials. Des d'ERC no hi estem d'acord amb elles.

Curiosament, el mateix sistema que genera desigualtats i, en conseqüència, la necessitat d'un Estat del Benestar més gran i consolidat per atendre a les persones que les pateixen, és qui ens obliga a reduir-lo hipotecant el benestar de la població.

Ha arribat el moment que l'esquerra es plantegi quin model econòmic i social volem seguir. I des d'ERC reivindicuem el nostre model: la socialdemocràcia.

Perquè és un model que considerem d'èxit, que assegura el benestar de la població, els seus drets socials, la conciliació de la vida laboral i familiar... Com s'ha demostrat als països nòrdics, que són un model a seguir.

Des d'ERC defensem un model socialdemòcrata compatible amb el capitalisme, però amb un capitalisme limitat, amb beneficis per qui arrisca a ser emprenedor, i que assumeix la seva contribució al progrés de la societat garantint el manteniment d'un Estat del Benestar i la redistribució equitativa de la riquesa.

Aquesta és la socialdemocràcia en que creiem, aquella que defensa l'Estat del Benestar com el millor model experimentat.

A) Estat català del benestar: garantia dels serveis públics

L'Estat ha de ser el responsable de garantir el dret efectiu a unes condicions de vida dignes per les persones. Ha de garantir el dret al treball, a l'habitatge, a l'educació, a la sanitat, a l'atenció social... L'Estat del Benestar és aquell que ofereix uns serveis públics universals per tal que tota la població en pugui tenir accés.

Malauradament, estem assistint no només al progressiu desballestament dels serveis públics, sinó que fins i tot es pretén qüestionar el mateix Estat del Benestar, tot traslladant les responsabilitats de l'administració pública a l'àmbit de l'empresa privada, la qual cosa en compromet l'accés universal.

En un moment en el que es demanda força dels serveis públics, l'administració pública no pot actuar al marge de l'equitat per tal d'aturar una dualització de la societat, raó per la qual cal situar com a primer objectiu la defensa dels drets socials i de l'Estat del Benestar.

Conquerir nous drets socials i guanyar nous avenços en l'Estat del Benestar exigeix un sistema fiscal progressiu. Sense un sistema impositiu que faci contribuir en major mesura a qui més té, sense una administració capaç de combatre el frau fiscal, sense unes polítiques que enforteixin la coresponsabilitat de la ciutadania envers la cosa pública i mantenint l'actual espoli fiscal, difícilment enfortirem les estructures públiques i barrarem el pas a qui en pretén la privatització. Aquest model, no obstant, és insostenible en un Estat com l'espanyol que és dels que menys impostos paguen de tota Europa, i especialment respecte a les grans fortunes. Sense impostos no es poden mantenir les escoles, els hospitals, les pensions, la llei de dependència. Com tampoc uns permisos de maternitat o paternitat que es convergeixin, no ja amb els països nòrdics, sinó amb la mitjana europea.

Els Països Catalans tenim un nivell econòmic que ens permetria viure amb uns paràmetres europeus en termes de benestar social. Però l'espoli fiscal que patim per subvencionar l'ineficient estructura estatal espanyola, i les seves despeses sumptuàries, fa que ni tan sols puguem mantenir els adequats serveis socials dins les nostres competències i, molt menys, complementar l'escàs Estat del Benestar espanyol per ajustar-lo al nostre nivell de vida i potencial econòmic.

Davant la insostenibilitat de l'Estat del Benestar espanyol, l'Estat del Benestar serà català o no serà.

Fer front a les retallades socials dels serveis públics

L'Estat espanyol lluny de caminar cap a la convergència en despesa social amb la Unió Europea, està patint el procés "d'ajustament" social a que obliguen els poders econòmics als països endeutats i, en conseqüència, retallant un ja insuficient Estat del Benestar.

Espanya va començar la transició política des d'una posició certament baixa en matèria d'inversió social, que a l'any 1975 es va situar en el 14 % del PIB, mentre que la mitjana europea en aquell any es situava en el 22 %. A partir d'aquí, l'any de major convergència fou el 1993, en què es va arribar al 24 %, mentre que el promig UE fou del 28,8 %. A partir d'aquell any, però, la progressió es va aturar, i ja l'any 2000 es situava en una diferència de 7 punts percentuals. La desinversió en política social d'aquells anys, significada en una menor inversió dels percentatges de PIB a Espanya ho foren molt més, ja que mentre que l'índex de creixement econòmic a l'estat espanyol va ser superior a la mitjana europea a partir de finals dels anys 90, la mitjana d'inversió en polítiques socials no va créixer en proporció. Mentre que a l'any 2001 ocupava el 16è lloc en el rànquing d'inversió social, al 2008 ocupava el 20è de la UE-27. I Espanya segueix i seguia aleshores al vagó de cua europeu, amb una inversió – ara en termes globals - del 41,1 % del PIB en educació, sanitat, protecció social i serveis públics. La mitjana europea es situa entorn del 46,8 % segons l'Eurostat – en contraposició amb les mitjanes més avançades de Suècia (53%), França (52,7%) i Dinamarca (51,8%) -. De les inversions més baixes destaquen les d'educació pública, que és la 6ª més baixa. Per sectors, la part amb una major inversió es la de la protecció social – ajuts a la tercera edat, família, prestacions socials en general, entre d'altres -, on la mitjana espanyola del 13,9 % es situa molt per sota de la mitjana europea del 18,2%.

Hem de reivindicar, doncs, la convergència amb la UE, reclamant que sigui tan prioritària i tant urgent com ho va ser la convergència econòmica. Així mateix, cal tenir present que la despesa social es consolida establint drets i no regalant xecs com s'ha portat a terme en els mandats on el PSOE, a partir d'erràtiques polítiques populistes, ha esmerçat uns recursos molt valuosos.

En el marc dels moviments neoliberalitzants que resorgeixen de les pràctiques polítiques en alguns països desenvolupats com a resposta a la crisi i que proclamen que només amb una política d'austeritat social es pot fer front als estructurals problemes econòmics i del deute, els partits d'esquerres hem de defensar la bandera de les polítiques socials. I especialment, en èpoques de

crisi. Mantenir i consolidar els drets socials en aquests temps ha de ser el repte de l'esquerra. No podem deixar la bandera de la reivindicació nacional, sense mantenir la bandera de la reivindicació dels drets i la lluita social per aconseguir un país cohesionat.

En uns temps de crisi com aquests, perquè la crisi no la paguin els de sempre, els més desafavorits, lluny de fer retallades socials caldria no només consolidar la despesa social, sinó unes partides extraordinàries per poder ajudar a la gent que més ho necessita. Lluny d'això, el govern ha retallat la majoria de les partides pressupostàries socials i, especialment, aquelles destinades a les comunitats autònomes. La desinversió en política social, la retallada, alhora, es veu agreujada per les dificultats de finançament privat que tenen moltes de les entitats d'economia social del tercer sector que durant molts anys han estat un dels pilars bàsics de la construcció de la cohesió i de l'eradicació de la pobresa i atenció dels més desafavorits.

PROPOSTES

- ⤴ Oposició ferma a les retallades socials
- ⤴ Manteniment dels programes d'ajuts a la integració i transferència dels recursos específics.
- ⤴ Establiment dels mecanismes de ponderació específica en relació a l'IVA, per les Entitats del Tercer Sector de forma que no sigui un factor que pugui condicionar la seva competitivitat en els concursos públics i en la contractació en general, en els termes que ja es produeix per altres entitats.

Sanitat: un finançament adequat per a un servei universal

Tot i que fins ara tothom diu que el nostre sistema sanitari és un dels millors d'Europa, en el moment actual als Països Catalans es viu una situació de desampar per la ciutadania amb la pèrdua de serveis sanitaris i unes llistes d'espera cada vegada més llargues que conviden als ciutadans (que s'ho puguin permetre) a utilitzar altres vies per la solució dels problemes de salut.

Aquest sistema que fins ara s'ha sostingut amb la participació decidida i compromesa dels professionals sanitaris trontolla pel desencís d'aquests professionals que observen com es tanquen serveis, o són acomiadats o canvien les seves condicions laborals sense que hagin participat en les mesures a prendre davant la crisi econòmica. El que està passant al sistema sanitari català-valencià-balear, no es culpa dels professionals ni de la ciutadania, però la pateixen els professionals i la ciutadania.

Els Països Catalans, en aquest context de crisi, no estan patint un dèficit públic, sinó les conseqüències del dèficit fiscal que cal exigir que sigui retornat.

Cal Invertir en Salut: tal com recomana l'OMS. El model sanitari s'ha de centrar en la salut i no en la malaltia. Calen polítiques transversals i un gran acord social per la sostenibilitat del sistema amb la participació de tots els agents implicats per decidir que és el millor pel nostre país i apostar decididament per la Promoció de la Salut.

L'Atenció Primària, que és la porta d'entrada al sistema sanitari, s'ha de potenciar i protegir i apostar per una gestió professional en aquest àmbit que estigui d'acord amb les necessitats reals dels territoris tenint en compte l'equitat dels ciutadans a l'hora de poder accedir al sistema sanitari. No tots els territoris són iguals i tampoc les necessitats. Cal avaluar amb cura les necessitats per poder planificar i adequar el sistema al territori i no el territori al sistema.

Els hospitals catalans, valencians i balears, siguin del nivell que siguin, han de utilitzar-se a ple rendiment per minimitzar les llistes d'espera.

La manca d'independència econòmica dels Països Catalans ens ha conduït a una situació d'extrema gravetat pel que fa als serveis sanitaris. Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears estan per sota de la mitjana europea i dels pobles de la península Ibèrica en inversió per ciutadà en temes de salut. La nostra sanitat pública necessita una fórmula de finançament estable i suficient, vinculada a la capacitat de decisió i de planificació sobre els recursos propis a mig i llarg termini.

Durant la legislatura que ara finalitza s'han aprovat algunes lleis importants, com la de l'avortament, modificacions de la del medicament i del tabac, la general de salut pública etc., però en queden altres presentades i pendents de resolució com ara la de l'eutanàsia. Davant una possible majoria del PP en la propera legislatura, es previsible que assistim en l'activitat legislativa a una ofensiva d'homogeneïtzació i de recuperació de competències per part de l'Estat.

Defensem un model sanitari que no reuli gens en l'estat del benestar ni en l'autonomia dels territoris dels Països Catalans en aquest àmbit. Defensem una gestió rigorosa, científica i orientada a les persones:

- El finançament no pot ser inferior al que ens correspon, pels ciutadans que tenim, per la complexitat de les patologies que tractem i pel cost de la vida als Països Catalans.
- La cartera de prestacions obligatòria la fixa l'estat. Cada prestació ha de tenir la dotació econòmica suficient. Cada nova prestació que s'incorpori ho ha de fer dotada econòmicament.
- La desaparició del Ministerio de Sanidad seria coherent amb una política d'estalvi sense perjudicar els drets dels pacients.
- Han de passar a titularitat catalana, valenciana i balear, tots els hospitals i els centres de primària que encara pertanyen a la Tesoreria de la Seguridad Social.
- Autonomia de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears en recerca, evitant la supeditació a organismes "nacionales". Autonomia també en formació, planificació i gestió sanitària, Medicaments i Farmàcia.
- Hem d'estar en contra del copagament. En una situació de crisi profunda i que previsiblement serà llarga, amb un dels percentatges d'atur més alts d'Europa s'ha de garantir com a mínim el dret a l'assistència sanitària per a tothom, sense peatges.
- Hi ha persones de comunitats autònomes o estats veïns que per proximitat o perquè no tenen serveis de prou complexitat, han de rebre assistència a Catalunya. Això és just i bo, però, les despeses ocasionades per aquestes persones les ha d'abonar íntegrament la comunitat autònoma o estat originari. S'ha de defensar el dret de pactar entre comunitats autònomes, o entre comunitats autònomes i l'Estat.
- Defensar la capacitat de planificar els professionals sanitaris que volem i d'establir relacions de cooperació autèntica, no espoliadora amb els països en vies de desenvolupament.
- L'ús de llengua catalana ha de ser plena a l'àmbit sanitari. S'ha de poder fer tot en català, per part de tothom i a qualsevol nivell. Els professionals sanitaris que treballin a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears tenen el dret i el deure de conèixer, la llengua, la cultura i la història del país.

- En qualsevol iniciativa parlamentària ens hem d'oposar a la creació de registres, bases de dades, bancs d'òrgans o teixits, comissions assessores, etc., que siguin d'àmbit 'nacional' espanyol. Qualsevol organització d'aquestes ha de tenir per nosaltres com a base Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, amb possibilitat de coordinació entre els territoris dels Països Catalans però no subordinació amb altres CCAA o de l'Estat.
- Regular el dret a decidir sobre la pròpia vida a través del testament vital i establir les condicions oportunes per confirmar la voluntat de la persona i corroborar que és fruit d'una decisió lliure, informada i conscient.
- Donar especial atenció a les malalties rares. Aquestes patologies afecten cada una poca gent i són per tant marginades en l'atenció sanitària. Però com que n'hi ha moltes, resulta al final una majoria de minories. Incloure un aspecte així en el programa ens donaria una dimensió més humana.
- Donar especial atenció a les malalties importades com a conseqüència dels processos migratòris. Formació específica del personal sanitari i figura estable del mediador cultural.
- Impulsar una comissió parlamentària d'estudi de les mesures a adoptar per a l'impuls de la prevenció, informació, assistència, tractament i igualtat plena de drets de les persones amb VIH/ SIDA. Accés real al trasplantament d'òrgans per a les persones portadores del VIH i aprofundir en la política de fàrmacs genèrics.
- Finançar, en el marc d'una educació sexual lliure i sana, una campanya institucional de les CCCAA de conscienciació sobre les conductes de risc , la necessitat de prendre mesures preventives i la importància de realitzar la prova del VIH per a una detecció precoç en cas de pràctiques no segures . La campanya prioritzarà la conscienciació dels grups que pateixen una major incidència de noves infeccions , tenint en compte la particularitat de les actituds de transmissió de cada un d'ells .

Transferència dels serveis socials i finançament: gent gran, beques, 0-3 anys

Des d'Esquerra Republicana hem denunciat que s'han produït retallades en totes les partides destinades a les comunitats autònomes per a atenció de les famílies i la infància (com l'atenció de menors o els programes de serveis socials). També hem denunciat la centralització de partides dirigides a acció social i programes d'infància i família per part d'un govern espanyol que no té competències en la matèria.

Per altra banda, el greuge comparatiu que patim en les transferències de capital, de recursos destinats a polítiques socials, confegit al problema estructural de finançament que empobreixen no només les arques públiques sinó que també la ciutadania dels Països Catalans, agreuja la situació. Aspectes com immigració, transferència del 0,7 per cent de l'IRPF, dependència, en son exemples prou evidents.

Les partides socials retallades han afectat als programes, com els d'integració i contra l'exclusió, que duen a terme les Comunitats Autònomes, les Corporacions locals o les ONGs. La retallada en aquests recursos ha suposat ajustos pressupostaris que han forçat l'acomiadament de treballadores i treballadors i la desatenció de les persones necessitades, accentuat per la pròpia dinàmica de la crisi que ha afectat l'ocupació, l'ocupació més de calat social que productiu, però també, per la important reducció de les vies d'ingressos privats que s'ha patit.

Hi ha una realitat que es fa palesa en política social, i és que bona part de les competències de desplegament són pròpies de les comunitats autònomes, com a mínim, les referides a assistència social. I en aquesta vessant, és evident que el millor desplegament o pitjor estarà relacionat amb un millor sistema de finançament que doti de recursos els nostres territoris. Sense que es pugui amagar, que les retallades i desinversions que es produeixen a Catalunya són fruit de les decisions d'un govern que aplicant polítiques neoliberals extremes, prefereix desinvertir en capital social allunyant-nos d'Europa i la competitivitat, i no reduir altres partides.

Respecte a la gent gran, la Generalitat de Catalunya, té competències en Gent Gran Activa. Una de les eines adreçades més específicament a aquest col·lectiu és l'aspecte de gent gran de l'INSERSO, aquesta segueix sent una competència estatal. La seva transferència als governs dels Països Catalans comportaria disposar dels recursos corresponents i que la gent gran activa pugui tenir una major disponibilitat en les seves estades al llarg de l'any, si no una millora amb la gestió, que des de fa anys és nefasta per part del govern espanyol.

PROPOSTES

- Permetre a les Comunitats Autònomes complementar plenament les pensions
- Transferència de les polítiques adreçades a la gent gran de l'INSERSO a la Generalitat de Catalunya amb la seva corresponent dotació pressupostària i exigir la transferència per a la resta de territoris dels Països Catalans.
- Transformar les dotacions pressupostàries de Plans i Programes de Serveis Socials, del Govern espanyol de caire condicionat i finalista a partides transferides a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears, per programes socials, obeint d'aquesta manera al marc competencial que ostenta en aquesta matèria. En aquest sentit, traspàs de les partides d'atenció als infants de 0-3 anys.
- Traspasar els serveis que encara té la administració estatal a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears, especialment els que encara són titularitat del Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS), de l'Instituto Social de la Marina (ISM), de la Tesoreria General de la Seguridad Social (TGSS) i de la Gerencia de Informatica de la Seguridad Social (GISS). Així mateix, traspàs de les beques.

Territorialització del 0'7 de l'IRPF

La reivindicació de la territorialització és una reivindicació feta des del 2004 pel Govern de la Generalitat junt amb gran part de les associacions i fundacions catalanes del Tercer Sector Social. La Generalitat de Catalunya informa, però no decideix: És el Govern espanyol qui decideix sobre els projectes i les quantitats que atorga a les entitats catalanes. A més d'aquesta manca de decisió, ens trobem en un altre element d'espoli fiscal, que les entitats catalanes reben, en el seu total, quantitats molt inferiors al 0,7% del IRPF que l'Estat recull a Catalunya, repercutint en entitats de la societat civil catalana que treballen directament amb els ciutadans més desfavorits.

PROPOSTES

- Transferència immediata del 0,7% de l'IRPF, destinat a projectes socials.
- La Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear decidiran exclusivament la destinació del 0'7% de l'IRPF.

Finançament equitatiu del fons d'immigració

El Govern del PSOE ha retallat totes les partides d'immigració, des del propi Fons fins a les subvencions a ONG.

És un gran error polític i social. Perquè la inversió en immigració és una inversió, no una despesa. I el possible estalvi que s'està produint avui el pagarem àmpliament en un futur. Tant en termes econòmics com socials.

El Fons d'Immigració, creat és el cas paradigmàtic d'aquesta retallada. Primer, el van retallar de 200 a 100, per després deixar-ho en menys de 70 milions. És a dir, que deixem el Fons per sota de la quantitat amb què es va crear, gairebé a la meitat.

El Fons es va crear, a instàncies d'Esquerra Republicana, amb una dotació de 120 milions per permetre dotar les Comunitats Autònomes i les Corporacions Locals d'unes partides amb què mantenir l'atenció i la integració de les persones nouvingudes.

La retallada, doncs, és un estalvi per al govern espanyol, però és una despesa per a les comunitats autònomes i corporacions locals. És a dir, que no és estalvi, sinó trasllat de la despesa.

D'altra banda, és necessari garantir legalment la distribució equitativa del Fons per Comunitats Autònomes, segons el nombre de població immigrada. El Fons serà repartit en funció d'aquest criteri per Comunitats Autònomes, que seran les responsables de distribuir-lo entre els municipis.

PROPOSTES

- Blindar el manteniment, durant la propera dècada, d'un Fons d'Immigració amb una dotació mínima de 200 milions
- Garantir mitjançant llei la distribució equitativa del Fons d'Immigració, per Comunitats Autònomes, segons el nombre de població immigrada
- Gestió del Fons d'Immigració per part de les Comunitats Autònomes

B) Universalització dels serveis socials

L'Estat del Benestar ha de garantir una vida digna per tota la població i, en aquest sentit, la universalització dels serveis socials esdevé una eina eficaç per lluitar contra l'exclusió social. La prioritat és enfortir els serveis socials per tal que cap ciutadà es quedi enrera.

Per poder mantenir els serveis i prestacions socials per tota la població que ho necessita ha d'haver un finançament adequat, que alhora implica que l'Estat ha de tenir uns ingressos suficients per mantenir-lo. Malauradament, en els darrers anys s'han reduït els ingressos de l'Estat, especialment els derivats de les rendes de capital i grans fortunes, tenint repercussió en la quantitat i qualitat dels serveis socials. En el fons, aquest fet implica que són les persones més pobres i/o necessitades qui han pagat la reducció d'impostos dels rics.

L'anomenada despesa social és inversió social que redueix altres despeses que se'n deriven de la seva absència, en àmbits com justícia, seguretat o sanitat. I, a més, invertir en polítiques socials és invertir en creació d'ocupació. L'exemple paradigmàtic de creació d'un filó d'ocupació social és una

Llei de Dependència ben finançada i desplegada. Aquest filó d'ocupació, a més, suposa la formació de personal especialista qualificat.

Així mateix, aquella despesa social destinada a garantir uns ingressos a persones com les pensionistes serveix per reactivar l'economia en tant que les persones més necessitades, lluny d'estalviar diners, els gasten per cobrir les seves necessitats, fent-los circular.

Renda bàsica, el dret a sobreviure

Esquerra Republicana va presentar fa dues legislatures la demanda de creació d'una subcomissió per a l'estudi de la renda bàsica. El PSOE hi va votar en contra i la proposta no prosperà. ERC presentà, llavors, una Proposició de Llei que tampoc prosperaria. No obstant, en el debat anomenat del "Estado de la Nación" de 2005, Esquerra Republicana va aconseguir arrencar del PSOE el compromís de crear dita subcomissió. Tanmateix, després en va obstaculitzar la seva creació.

Llavors eren temps de bonança econòmica, de superàvit en els comptes de l'Estat i era un moment oportú per a realitzar l'estudi i, en el seu cas, per haver aprovat una renda bàsica que en aquest moments de crisi serviria com a coixí a bona part de les famílies que avui passen moments complicats i que han desembocat en un espiral d'impagaments, de manca de liquiditat, de generació de psicosis...

De fet, els anys de bonança econòmica no van reduir la pobresa a l'Estat espanyol. Contràriament, en el context de crisi en que ens trobem s'augura un augment de la pobresa en els propers temps. Sens dubte, ha de ser objectiu prioritari de les esquerres l'eradicació de la pobresa de totes les persones. Tanmateix, vista la invariabilitat dels índex de pobresa en les últimes dècades, totes les polítiques dutes a terme en aquest sentit, siguin d'esquerres o de dretes, esdevenen absolutament ineficaces.

Considerem que la creació d'una renda bàsica és una mesura oportuna per afrontar sincerament aquest objectiu. Igualment, aquesta renda serviria per atorgar una assignació digna a totes aquelles persones que avui reben una pensió insuficient per part de l'Estat i que se situen per sota del llindar de la pobresa, que seria el mínim que concebem com a renda bàsica.

Podem plantejar-nos una renda bàsica en un temps de crisi com aquest? Precisament en un temps de crisi és quan la renda bàsica és més necessària. L'accentuació dels índex d'atur, pobresa i exclusió històricament agreugen els conflictes socials, que suposarien una major despesa pública en justícia, policia o presons, així com major malestar ciutadà. Els diners que l'Estat faria servir per combatre aquests conflictes socials seria destinat a garantir la subsistència d'aquells que podrien veure's abocats a la marginació i la il·legalitat.

D'altra banda, la renda bàsica suposa una injecció de diners a la població més necessitada que no seria destinada a l'estalvi, sinó al consum. És a dir, l'aprovació d'una renda bàsica ha de suposar una activació de la liquiditat i del consum. Així mateix, serviria com a coixí a aquells emprenedors que, a l'atur i en el context actual, no s'atreveixen a emprendre un projecte d'autoocupació.

En aquest sentit, considerem clau desplegar una primera fase de la renda bàsica, que hauria d'anar dirigida a les persones excloses del mercat laboral. Seria una mesura que permetria una major fluïdesa econòmica i que seria més efectiva que els diners injectats als bancs.

L'aprovació d'una renda bàsica beneficiaria a tota la classe treballadora, però en especial a aquelles persones que encara no tenen garantida una independència econòmica i, en conseqüència, que no tenen una independència, una llibertat real.

Aquest són alguns dels exemple que podria ocasionar en determinats col·lectius:

Joventut: D'una banda, per al jovent que ha d'afrontar l'adaptació al procés de Bolonya, amb la dificultat de compatibilitzar estudi i ocupació, la renda bàsica permetria un coixí econòmic per a aquella joventut que vol estudiar, però a la vegada necessita uns ingressos per mantenir-se.

D'altra banda, la joventut immersa en un mercat laboral que li reserva precarietat, amb aquesta renda bàsica li permetria afrontar el seu període de formació laboral i professional amb uns ingressos dignes.

Les dones dependents econòmicament: Tot i les polítiques d'igualtat desenvolupades en els últims anys, les dones segueixen assumint els rols domèstics. En aquest sentit, les dones aturades realitzen aquestes tasques sense cap tipus de reconeixement moral o econòmic. No és la primera vegada que es planteja el debat d'aquest reconeixement. La renda bàsica permet una certa solució, alhora que atorga a la dona una certa independència econòmica que com bé sabem li permet una major llibertat per decidir sobre la seva vida.

Les persones grans: hi ha persones, i especialment les grans, que tenen una assignació vergonyosa. L'aprovació de la renda bàsica suposaria la consecució d'un salari més digne i equiparat a la resta d'assignacions.

PROPOSTES

- Establiment d'una Renda Bàsica universal
- Creació d'una Comissió parlamentària per conclouir les fórmules i fases per la instauració progressiva de la Renda Bàsica universal. La primera fase hauria de ser una renda mínima garantida que s'hauria de situar sobre els 600 euros.

Adequar les pensions al cost de la vida

La reforma del sistema de pensions ha estat un dels fronts on Esquerra s'ha caracteritzat per mantenir més fermament la màxima de que la crisi no l'havien de pagar els de sempre. La sostenibilitat de la seguretat social – i, específicament, el sistema de pensions contributives - no pot recaure sistemàticament sobre els drets dels treballadors. Per altra banda, les reformes realitzades no reverteixen, a curt termini, en una reducció dels costos salarials atès que en cap cas, cap de les reformes introduïdes reverteix en l'abaratiment de les quotes de seguretat social.

Les modificacions legislatives d'aquesta darrera Legislatura suposa que el sistema públic de pensions hagi fet un bon pas enrere: allargament de l'edat de jubilació, increment dels anys a cotitzar, rebaixa de les prestacions, majors dificultats per accedir a tota mena de jubilació, manca de compromís i calendari per dur a terme la separació de les fonts de finançament perquè les pensions no contributives deixin de pagar-se a càrrec de la Seguretat Social, negativa a acceptar la demanda de transferència de la gestió del sistema a les CCAA, etc...

Aquesta modificació que, suposadament, buscava la sostenibilitat del sistema de pensions, ens allunya d'un sistema basat en la solidaritat intergeneracional, de repartiment i sostenible.

El govern no pot continuar traient els diners de les pensions no contributives de la guardiola de les cotitzacions. Han de sortir dels pressupostos, és a dir dels impostos, tot impulsant un sistema fiscal més just i social.

Amb un sistema fiscal més just, com seria el de la sobirania fiscal catalana, podríem tenir unes pensions dignes, que en el cas de la jubilació i invalidesa podrien ser equiparables al salari mínim

interprofessional. Aquest és l'objectiu d'Esquerra Republicana, tot enfrontant-se a les noves retallades que es puguin produir a la propera Legislatura.

PROPOSTES

- Derogació de la reforma de la seguretat social en curs, rebutjada per Esquerra al Congrés dels Diputats amb la presentació d'esmena a la totalitat, ja que no respon a cap necessitat del sistema i resulta un atac important al benestar dels futurs pensionistes.
- Desplegament racional del Pacte de Toledo, adequant-ne el contingut a les realitats del sistema i amb un increment de les pensions fins al SMI que tinguin en compte l'increment real del cost de la vida als diferents territoris i, si s'escau, els contextos de creixement econòmic estatal i, específicament:
  - Increment de les pensions mínimes de jubilació i invalidesa en la seva modalitat no contributiva, del SOVI, del Fons d'Assistència Social i del subsidi de garantia d'ingressos mínims, així com de les pensions contributives més baixes, amb la finalitat que els titulars d'aquestes pensions puguin pal·liar la seva situació d'insuficiència econòmica, cobrir les seves necessitats bàsiques i garantir-ne la capacitat adquisitiva per sobre del llindar de la pobresa.
  - Recuperació dels 65 anys com edat de jubilació ordinària a tots els efectes.
  - Increment progressiu de la pensió de viduïtat fins al 75% de la base reguladora del cònjuge quan es percep com a pensió única i no hi ha ingressos directes o indirectes diferents de la pròpia pensió, superiors al 50 % de l' IPREM.
  - Extensió del dret a la pensió de viduïtat a les parelles de fet estables.
  - Separació definitiva de fonts de finançament, de forma que es traslladi al sistema impositiu general tal i com es preveu segons la normativa, la part de prestacions no contributives, i deixi de revertir en el propi sistema, que és de base contributiva.
- Equiparar fiscalment les pensions d'orfenesa amb les anualitats per aliments i rebaixar la pressió fiscal de les pensions de viduïtat dels pensionistes que siguin població activa.
- Millora de la protecció social dels Règims especials (agrari, autònoms, llar, etc.), i dels col·lectius especials (artistes, representants de comerç, empleats públics, etc.)
- Incentivar el retorn a l'activitat productiva dels treballadors aptes inactius.

Dependència: garantia al dret i al finançament

A l'anterior Legislatura ERC va ser responsable de l'aprovació de la Llei de dependència, tot reconeixent un important dret social. A la mateixa llei vàrem aconseguir blindar un finançament adequat per fer efectiu el dret. Malauradament, el govern espanyol ha incomplert la seva part i són les Comunitats Autònomes les que estan assumint aquesta despesa.

Esquerra Republicana ha denunciat reiteradament que la manca de finançament de la Llei de dependència és fruit d'una manca de voluntat política en tant que el govern ha decidit destinar els diners a altres finalitats: El govern espanyol va destinar des del Fons de Contingència Pressupostària, els mateixos 800 milions que les Comunitats Autònomes reclamaven per a la Llei de dependència a despesa militar.

La Llei de dependència en els darrers anys ha atès a col·lectius de persones dependents (especialment de classes mitges, que no havien tingut cobertura assistencial fins ara). Aquesta cobertura teòricament s'havia de realitzar al 50% entre la Generalitat de Catalunya i l'Administració estatal, però a la practica, ha comportat una forta desproporció en el seu finançament, arribant a la proporció de 2,7€ gastats per la Generalitat de Catalunya per cada 1€ de despesa de l'Administració estatal, mentre al País Valencià hi ha retards en la seua aplicació per manca de voluntat política de la Generalitat Valenciana. Ens el cas de les Illes Balears la proporció ha estat molt semblant i la manca de recursos del Govern Balear ha situat les Balears a la cua de l'acompliment de la Llei. La nostra acció, prioritària al Congrés i al Senat, en aquest aspecte ha d'estar centrada en el compliment de la llei, la qual comporta un finançament igualitari per part de la Generalitat i el govern espanyol.

A més d'aquest fet s'han de revisar els criteris dels convenis, en funció de l'aplicació practica d'aquests darrers anys de població depenent, diferencial del cost de vida, etc... Aquest fet no solsament comportaria una millora en el pressupost de la Generalitat, si no que permetria arribar a col·lectius de dependència que fins ara no s'ha pogut cobrir pressupostàriament.

Així mateix l'augment de l'IVA ha tingut també un impacte en l'increment de la despesa dels serveis i prestacions relacionats amb el desenvolupament de la Llei de Dependència, tot afectant tant a les administracions públiques com a la ciutadania.

PROPOSTES

- Exigència a l'Estat que destini l'1,2% del PIB a l'atenció a la dependència per tal de garantir els drets reconeguts legislativament.
- Revisió dels sistema de baremació per corregir les mancances i les disfuncions que han anat aflorant des de l'aprovació de la llei.
- Exigència de compliment per part de l'Estat de les obligacions financeres concretes per al desplegament de la Llei d'Atenció a les Persones en situació de Dependència
- Revisió dels criteris de convenis, tot tenint present l'actualització de la població dependent i el diferencial en el cost de la vida. Reconeixement per part de l'administració espanyola dels costos reals dels serveis i de les prestacions específiques a Catalunya, País Valencià i Illes Balears.
- Retorn de l'IVA dels serveis i prestacions vinculats al desenvolupament de la Llei de dependència
- Prioritzar el finançament de la llei de dependència, i de les polítiques socials en general, per sobre de la despesa militar.

Lluita contra la pobresa i l'exclusió

L'Estat espanyol té una població pobre del 20%, el major percentatge de la Unió Europea. Al marge que la crisi sigui més greu a l'Estat espanyol que en altres estats del nostre entorn, provocat per l'insostenible model de creixement econòmic, la pobresa es manté des de fa dècades en els mateixos índexs. És a dir, que en les èpoques de bonança econòmica tampoc es redueixen els percentatges de pobresa, sinó que es mantenen. Aquesta pobresa, doncs, no és conjuntural sinó estructural.

Més enllà d'això, però, preocupen les dades que indiquen una tendència d'un increment de la pobresa, i especialment de la severa. A més, afecta a uns sectors més que d'altres. De fet, els seus rostres són: rostre femení, rostre gent gran i rostre d'infància. Segons la Plataforma per la infància una quarta part de la infància de l'Estat viu sota el llindar de la pobresa.

Per això des d'Esquerra vam traslladar als Pressupostos Generals de l'Estat la demanda social de crear un Fons de Lluita contra la Pobresa Estructural, amb una dotació inicial de 100 milions d'euros.

Finalment es considera oportú enfortir el tercer Sector perquè combatre la pobresa, preservar la cohesió social, mantenir el nostre Estat del Benestar i garantir els drets socials de tota la ciutadania, sigui quina sigui la seva condició, només ho podem fer des de l'aliança i la complicitat dels poders públics amb les entitats socials, i des d'una aposta valenta i ambiciosa per envigorir i consolidar les polítiques de benestar

PROPOSTES

- Creació d'un Fons de Lluita contra la Pobresa Estructural, amb una dotació inicial de 100 milions d'euros
- Creació d'un Fons de Lluita contra la Pobresa Infantil, amb una dotació inicial de 100 milions d'euros
- Prioritzar en els mèrits de les convocatòries públiques aquelles entitats que tinguin accions de inclusió social de col·lectius en risc
- Aplicar clàusules socials, afavorint la contractació pública de les empreses que donin feina a persones en situació d'exclusió social.
- Fomentar la inserció sociolaboral de les persones en risc d'exclusió social
- Finançar plans d'acció contra l'exclusió dels col·lectius més vulnerables
- Garantir l'exercici dels drets i, especialment, l'accés a la salut
- Garantir la possibilitat d'empadronar-se a tota la població, inclosa la que es troba en el carrer, com a mecanisme per garantir els seus drets
- Assegurar la distribució gratuïta d'aliments per mitjà d'entitats socials i d'ajuntaments a la població que no pot cobrir les seves necessitats bàsiques, mitjançant la compra per part del Govern espanyol dels estocs d'aliments que deixi d'aportar el Fons europeu d'excedents alimentaris.
- Reformar la Llei de Subvencions d'acord amb el que estableix la Disposició addicional setena de la Llei d'Economia Social per tal que s'adapti a les característiques del Tercer Sector, i se simplifiquin i agilitzin els procediments d'atorgament, pagament i justificació.
- Reformar la Llei de Contractes del Sector Públic a fi que en els procediments de contractació pública es consideri el preu final amb l'IVA inclòs.
- Modificar la Llei de Contractes del Sector Públic per tal que faciliti de forma més explícita la inclusió de clàusules socials que valorin l'aportació específica del Tercer Sector en la prestació de serveis públics.

- Modificar la Llei d'Incentius Fiscals al Mecenatge per incrementar les deduccions per a persones físiques i per a persones jurídiques fins a nivells semblants als d'altres països europeus. I, en el cas de les deduccions a persones físiques, establir un primer tram deduïble al 100%
- Modificar el procediment relatiu al reconeixement de les associacions d'utilitat pública a fi que l'informe del Ministeri d'Hisenda deixi de ser determinant
- Arbitrar mesures per al compliment de la Llei de morositat en relació als pagaments de les Administracions a les entitats del Tercer Sector, i equiparar la fiscalitat de les entitats del Tercer Sector amb la de les PIME.
- Incorporar representants del Tercer Sector al grup tercer del Consejo Económico y Social
- Incorporar la participació de plataformes autonòmiques del Tercer Sector al Consejo Estatal de ONG i en altres consells consultius i de participació de l'Estat relacionats amb les polítiques socials.

Lluita contra l'explotació sexual

L'objectiu d'Esquerra Republicana és eradicar la prostitució i, especialment, la prostitució fruit de les insuficients condicions socioeconòmiques i de l'extorsió de les màfies. De fet, sovint la prostitució es produeix davant la manca d'oportunitats per sobreviure dignament realitzant altres activitats remunerades.

Des d'Esquerra Republicana, doncs, pensem que la millor manera d'eradicar la prostitució és mitjançant polítiques socials i no policials. Mitjançant unes polítiques socials que ofereixin alternatives reals a les persones que se n'han vist forçades.

Per això, Esquerra Republicana ha plantejat reiteradament la necessitat de crear un programa específic i transversal, en el marc dels Pressupostos estatals, per a la Lluita contra l'Explotació Sexual. Aquest programa contemplava partides dirigides a diversos ministeris com són Educació, Política Social, Treball i fins i tot Interior, a més, del Ministeri d'Igualtat, que pretenien mesures de suport i rescat de les persones que exerceixen la prostitució, de suport i integració social de persones que l'abandonen, d'inserció laboral, formació per a l'ocupació o programes socials de protecció.

Malauradament, el PSOE i el govern espanyol ha rebutjat aquest programa, així com les iniciatives a favor de la regulació de la prostitució que ha fet Esquerra Republicana. L'ambigua i hipòcrita posició del govern ha estat denunciar que la prostitució constitueix una violació dels drets humans, però permet que aquesta es produeixi i, fins i tot, que s'anuncii a la premsa. És més, sovint es criminalitza la treballadora del sexe, quan n'és la víctima. De fet, penalment només es castiga al proxeneta, tot i que els països nòrdics ens demostren que una veritable abolició de la prostitució passa per penalitzar també al client.

Mentre les persones no tinguin sortides dignes, la prostitució entre les classes marginades es seguirà produint, i l'única protecció que els hi podem oferir és mitjançant la seva regulació de l'activitat de les persones treballadores del sexe. Certament, la prostitució pot vulnerar els drets humans. Però la falta de regulació també provoca la vulneració d'altres com són els drets a la feina, a unes condicions dignes per al seu desenvolupament, a un salari, a la protecció enfront de l'embaràs, la maternitat, la malaltia o la vellesa, a descansos setmanals i vacances pagades, a la salut i la higiene en el treball, a la negociació, l'acció col·lectiva o la vaga. Fins i tot es vulneren drets

com el de la seguretat jurídica o la tutela judicial efectiva. Mentre no sigui possible l'eradicació del fenomen, de d'Esquerra apostem per la regulació per garantir doncs uns drets bàsics al col·lectiu de les persones treballadores del sexe.

PROPOSTES

- Regularització de la prostitució amb el reconeixement dels drets laborals, de seguretat i protecció social, així com de salut laboral i prevenció de riscos laborals com a persones treballadores del sexe.
- Creació, en el marc dels Pressupostos Generals de l'Estat, d'un Pla de Lluita contra l'Explotació Sexual amb finançament a mesures de suport i rescat de les persones que exerceixen la prostitució, de suport i integració social de persones que l'abandonen, d'inserció laboral, formació per a l'ocupació o programes socials de protecció.
- Desenvolupament, dins el règim de treballadors autònoms o d'empleats de la llar de la Seguretat Social, d'una regulació específica amollada a les peculiaritats de l'activitat.
- En l'àmbit de la Hisenda Pública Estatal, revertir el producte de la fiscalitat derivada de les activitats econòmiques associades a la prostitució a les comunitats autònomes per tal de subvenir amb caràcter finalista les polítiques d'inserció laboral i social, de les quals són competents.
- Intensificar la lluita contra la tracta de persones i l'explotació sexual
- Avaluació, i eventual revisió, dels protocols d'actuació dels Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat per activar els mecanismes oportuns per a la defensa i atenció de la víctima i perseguir adequadament els delictes establerts en l'article 188 del Codi Penal.
- Supressió de la publicitat de la prostitució en els mitjans de comunicació generalistes, autoritzant la publicitat de la prostitució regulada en publicacions relacionades amb el sexe i amb la subjecció del contingut de la publicitat als drets de les persones que l'exerceixen

Avançar en la integració de persones discapacitades

En els darrers anys les polítiques en pro dels drets de les persones amb discapacitat tot i haver avançat encara són deficitàries. Els ciutadans i les ciutadanes que les parteixen formen continuen patint moltes dificultats per poder viure amb plena normalitat. D'altra banda, els contextos actuals d'extrema dificultat econòmica podrien, en cas que no s'actués de forma decidida, representar un perill per assolir l'objectiu. El grup parlamentari d'Esquerra ha format part durant aquesta legislatura de la comissió de polítiques de discapacitat del Congrés dels diputats i ha contribuït a conformar una línia d'actuació –excepcional en el funcionament d'aquesta institució- de treball plegat i de màxim consens entre totes les forces polítiques de cara a rendibilitzar les actuacions. Les extremes necessitats de les persones discapacitades i les demandes de les múltiples associacions així ho han exigut.

El gran pas endavant dut a terme té a veure amb l'assumpció política i jurídica per part de l'administració de la Convenció Internacional sobre els Drets de les persones amb Discapacitat de l'any 2006.

PROPOSTES

- Modificació dels textos legislatius que requereix l'acompliment de la Convenció Internacional sobre els Drets de les persones amb discapacitat.
- Promoure una Llei d'Inclusió Laboral per a les persones amb discapacitat, que actuï com a catalitzador del procés d'integració de les persones amb discapacitat al mercat de treball.
- Obligatorietat del compliment mínim establert de contracte per a persones amb discapacitat, especialment de les empreses públiques i les adjudicatàries de concursos públics
- Promoure la visibilitat de la discapacitat per tal de fomentar-ne la responsabilitat social a assumir per part de la ciutadania de concebre com a prioritària la inclusió de les persones amb discapacitat.
- Territorialització dels recursos econòmics dels programes específics de l'Administració general de l'Estat.
- Intensificar la coordinació entre els sistemes sanitaris i socials a fi de fomentar respostes integrals en benefici de les persones.
- Vetllar pel desenvolupament de la llei de les llengües de signes espanyoles, tot implementant l'ús de la llengua de signes catalana en el conjunt espanyola i dels mitjans de comunicació de titularitat pública que en depenen.
- Exigència del compliment dels preceptes de la Llei de Comunicació Audiovisual respecte als drets de les persones amb discapacitat
- Suport a les entitats i associacions dels Països Catalans.

Conciliació de la vida laboral, personal i familiar

L'Estat del Benestar ha de garantir també les condicions que permetin gaudir de la vida personal i familiar. A més, la disposició d'un major temps d'oci ajuda a la reactivació de l'economia. Si bé s'ha anat apostant des de finals dels anys 90 cap aquí per l'establiment de diferents drets inherents a l'exercici de la conciliació, cada cop es troben més superats per les noves dinàmiques socials. De fet, ja no només es pot considerar el dret a la conciliació, en clau rígida, que ha donat lloc a fallides del sistema i a l'estigmatització, novament, de la dona com a subjecte de les polítiques de conciliació, sinó que s'han d'afavorir els mecanismes per tal que les persones puguin harmonitzar la seva vida, i que conté, la vessant laboral, la familiar, però també la formativa, la personal – activisme, associacionisme, etc -. Aquest equilibri, que ha de permetre desdibuixar aquests estigmes que a més, es constata que han fracassat a molts països, s'ha d'aconseguir per la via de l'establiment de nous usos del temps, però també, de nous sistemes d'organització del treball, amb sistemes a la carta, molt oberts, flexibles, i on es considerin altres factors de ponderació més enllà dels estrictament lligats al temps i a la presencialitat. I això és possible en un gruix important de treballs i d'empreses i s'apliquen des de la flexibilitat organitzativa i en la gestió del temps.

L'empresa té una responsabilitat indiscutible en poder avançar en la conciliació de la vida laboral i personal. L'Estat espanyol se situa en el marc de la Unió Europea com un d'aquells que més hores s'hi està a la feina, però alhora és dels que té la productivitat més baixa. Cal modificar aquesta cultura per tal de primar els criteris de productivitat per sobre de la presencialitat. En aquest sentit, és necessari avançar en fórmules com la racional reorganització horària i la flexibilització consensuada entre empresariat i treballadors per tal que ambdós en surtin beneficiats.

PROPOSTES

- Estudi i difusió de projectes de Pla d'usos del temps a les empreses, a fi de facilitar l'harmonització personal, fomentant l'establiment de mecanismes d'organització flexible del treball.
- Promoure acords sectorials sobre horaris de treball que ens acostin als horaris dels països de la UE que concentren l'activitat laboral en jornades més intensives.
- Promoure la modificació progressiva dels calendaris laborals i de l'activitat que comporten la paralització de l'activitat en determinades èpoques de l'any, distribuint de forma racional els descansos i períodes de vacances.
- Promoure mesures de flexibilització en la regulació del temps de treball a les empreses i de sistemes d'organització del treball diferents als dels lligats estrictament al paràmetre temps.
- Impulsar permisos per motius de conciliació de la vida personal, familiar i laboral i per raó de violència de gènere.
- Donar acompliment a la previsió contingut a la Llei d'Igualtat referida a l'ampliació del permís de paternitat a 4 setmanes
- Ampliació a 12 anys de l'edat per acollir-se a la reducció de jornada
- Buscar fórmules de col·laboració de treballadors amb la direcció de l'empresa en l'establiment i posada en marxa de mesures de conciliació, i, especialment, mesures que facilitin l'adequació dels horaris laborals a les necessitats de sincronia de la vida familiar i personal, afavorint a l'Estatut dels Treballadors els mecanismes interns a les empreses per la distribució irregular del temps de treball per necessitats individuals.
- Permís de 18 setmanes per maternitat, ampliables en el supòsit de part múltiple en dues setmanes més per cada fill a partir del segon, i de vint-i-dos setmanes per al cas de famílies monoparentals.
- Dret a suspensió del contracte de 30 dies en els supòsits de naixement de fill, adopció o acolliment, ampliables en el supòsit de part, adopció o acolliment múltiples en dos dies més per cada fill a partir del segon.
- Dret a un període d'excedència de durada no superior a tres anys per tenir cura de cada fill.

C) El dret a l'habitatge

En el darrer cicle econòmic expansiu l'estancament dels salaris, el vertiginós augment del preu de l'habitatge, l'escàs mercat de lloguer, uns tipus d'interès a mínims històrics, una normativa molt laxa vers la responsabilitat dels bancs i caixes davant les condicions ofertades per a crèdits i hipoteques, així com una deficient supervisió per part del Banc d'Espanya, han empès desenes de milers de famílies a hipotecar-se fins a 40 anys per poder fer front a la despesa mensual derivada de l'accés a l'habitatge. Tenir un sostre familiar ha suposat, en molts casos, un compromís del 50% dels ingressos familiars dedicats al seu pagament fins a la jubilació del deutor.

L'evolució de l'import de les hipoteques atorgades ha anat de la mà de l'augment dels preus de l'habitatge. La hipoteca mitjana va passar de ser de 111.000 euros a Catalunya i de 97.000 euros a Espanya al 2003, a 184.000 euros i 149.000 euros a Catalunya i Espanya respectivament al 2007,

any en què esclata la crisi financera. A partir d'aquest moment, tant el número d'hipoteques com l'import de les mateixes es redueix considerablement, fins assolir una mitjana de 125.000 euros a Catalunya i 120.000 euros a Espanya al juny del 2010.

En total, del 2003 al 2009 s'han signat a l'estat espanyol 1.286.647 hipoteques d'habitatges. D'altra banda el 2006 va ser l'any del període en que més hipoteques es van signar (243.346) i també en què la hipoteca mitjana arribava al seu màxim històric (184.000 euros a Catalunya), a uns tipus d'interès especialment baixos.

Però les circumstàncies existents a l'hora de signar el contracte hipotecari han variat per a la majoria de persones hipotecades, particularment aquelles que es van hipotecar a partir del 2006, quan els tipus d'interès eren més baixos i els preus de l'habitatge arribaren al seu màxim. L'esclat de la bombolla immobiliària i la crisi financera i econòmica han deixat a Catalunya un 17,7% de població en atur i la impossibilitat de fer front al deute hipotecari està sent una realitat cada cop major i una de les noves causes d'exclusió social.

L'execució hipotecària per impagament del crèdit hipotecari provoca la pèrdua de l'habitatge familiar per a milers de famílies cada any. En aquest procediment l'habitatge és subhastat, i la Ley de Enjuiciamiento Civil (LEC) 1/2000 estableix que, en cas de no presentar-se postors, el creditor pot adjudicar-se l'habitatge pel 50% del valor de la nova taxació. El banc no només es queda amb l'habitatge per un preu molt menor pel qual es va signar la hipoteca, sinó que a més el deute segueix viu descomptant-li el valor del bé executat.

A diferència d'altres requisits existents a la Unió europea, a Espanya, el préstec té caràcter personal i garantia real. En cas d'impagament, el patrimoni personal present queda embargat a través de l'habitatge, resta de béns i salari, deixant-la en un estat de vulnerabilitat, desprotecció i amb un alt risc de caure en l'exclusió social.

Polítiques de l'habitatge

L'habitatge, en la seva triple vessant d'incidència en l'economia, dret social i configuració del territori és avui un dels eixos polítics sobre els quals no podem renunciar a la seva plena i lliure planificació.

Hem de dissenyar un nou futur per fer possible el canvi de paradigma en el sector immobiliari, que permeti concebre l'habitatge no només com a bé d'inversió, sinó bàsicament com a valor d'ús, com a espai físic substrat material de l'exercici del dret a l'habitatge i vinculat a d'altres drets fonamentals de la persona com la inviolabilitat domiciliària, la dignitat de la persona, etc.

La finalització del cicle immobiliari ha posat de manifest la insostenibilitat d'una economia que pretengui ser moderna i competitiva que no es fonamenti en la producció de béns i serveis avançats. La sobreproducció d'habitatge és bàsicament una forma de consum intern, consistent en la compra a crèdit amb capital manllevat del sistema interbancari, sustentat en el valor teòric dels actius immobiliaris i que ha servit així mateix per al finançament de la compra de tot tipus de béns de consum.

No es poden tornar a fer 18 habitatges per cada 1.000 habitants a Catalunya, i el PIB de la construcció no pot créixer el doble que el global de l'economia catalana. Tampoc el 62% dels saldos crediticis poden correspondre al sector immobiliari en detriment de l'economia industrial. És paradoxal que, tot i la sobreproducció d'habitatge dels darrers anys, no s'hagi garantit el dret a l'accés a l'habitatge a un preu assequible a 200.000 llars catalanes, en xifres acumulades del 2007.

Defensem mesures com la necessitat de controlar el sobreendeutament, canviar la normativa de les taxacions immobiliàries hipotecàries, el tractament fiscal de les plusvàlues immobiliàries, la

finalització de les deduccions per la compra a l'IRPF, la promoció del tipus d'interès fix enfront el variable, etc.

En aquest sentit, en aquesta propera legislatura caldrà seguir impulsant el canvi de paradigma en el sector immobiliari, que permeti concebre l'habitatge no només com a bé d'inversió, sinó bàsicament com a valor d'ús, com a espai físic substrat material de l'exercici del dret a l'habitatge i vinculat a d'altres drets fonamentals de la persona com la inviolabilitat domiciliària, la dignitat de la persona, etc.

Sota els objectius que definim com a Bases per a una nova política d'habitatge, ens calen el conjunt d'eines de capacitat legislativa i de control per a que siguin realment efectives i no depenguin de canvis legislatius (molts d'ells conjunturals) per part del Govern de l'Estat Espanyol.

Sota la premissa que la millor política d'habitatge és aquella que fa que els preus s'adeqüin a la capacitat de renda de la gent, hi ha estratègies que hi poden contribuir. Així, el desenvolupament de les iniciatives polítiques compreses a la Llei de l'habitatge de Catalunya, necessita sobirania legislativa sobre aspectes que, ara per ara, depenen del govern de l'Estat, com per exemple: L'aplicabilitat del recàrrec previst a la Llei d'hisendes locals per l'habitatge desocupat, previ desenvolupament reglamentari per part de la Generalitat de la figura de l'habitatge desocupat en compliment de la Llei de l'habitatge o la cessió de sòl no utilitzat amb destí a l'HPO.

La dació en pagament

Del primer trimestre de 2007 al primer trimestre de 2010, el número d'execucions presentades a Catalunya va ha augmentar un 485% i un 385% a Espanya.

Al 2009 van tenir lloc 93.319 execucions hipotecàries a l'estat espanyol, de les quals un 20% es van produir a Catalunya. És a dir, més de 18.000 habitatges embargats i posats a disposició de l'entitat financera a Catalunya en tan sols un any.

En bona part de les legislacions del nostre entorn com a França, Bèlgica, Alemanya o els països anglosaxons es té en compte la situació de sobreendeutament personal i deute hipotecari de les persones físiques, quan el deutor ho és de bona fe (per causes sobrevingudes) i el bé hipotecat és l'habitatge habitual, de manera contrària en el cas espanyol i català.

Als països anglosaxons la dació de l'habitatge en pagament del deute hipotecari, és a dir, amb el lliurament de l'habitatge, la persona pot saldar el deute amb l'entitat financera i no se li embarga cap altre patrimoni ni ingrés familiar present i futur. Amb el lliurament de les claus queda resolt el deute. A la legislació espanyola existeix un buit legal significatiu que determina la impossibilitat de fer palès una situació sobrevinguda de sobreendeutament familiar.

Per altra banda, en una part important dels contractes de préstec amb garantia hipotecaria realitzats en els darrers anys, s'han inclòs de manera generalitzada condicions que perjudiquen greument als prestataris, com les anomenades "clàusules de sòl i sostre" per a les hipoteques amb interès variable, per les quals s'estableixen un límit mínim i màxim pel que fa a l'índex de referència del tipus d'interès. Aquesta clàusula, que en un principi hauria de protegir al consumidor davant un augment considerable dels tipus d'interès, i alhora assegurar a l'entitat financera un tipus d'interès mínim que cobreixi el risc de l'operació, han estat incloses de tal manera que constitueixen un greu perjudici per a les famílies amb hipoteca amb interès variable.

La inclusió de les "clàusules de sòl i sostre" ha pres com a referència, de manera constant, uns límits mínims i màxims del tipus d'interès que, observats des de l'evolució històrica dels mateixos, són fàcilment superables per als tipus mínims i difícilment assolibles per als tipus màxims. D'aquesta

manera, el que havia de ser un clàusula de protecció en benefici mutu s'ha convertit en realitat en una assegurança per a entitats financeres de l'aplicació d'un tipus d'interès més alt que el de l'índex de referència, en especial en un moment en què aquest no arriba al 2%. D'aquesta manera, les llars hipotecades no es beneficien de la baixada del tipus d'interès.

El 80% de les hipoteques constituïdes a l'estat espanyol entre el 2006 i el 2009 van contenir una clàusula d'aquestes característiques, amb perjudicis que podien oscil·lar entre els 1.200 i 2.300 euros anuals de mitjana.

La consideració com a abusives de les "clàusules de sòl" es basen, d'acord amb la normativa vigent, en la seva inclusió amb caràcter general, limita els drets de consumidors i usuaris (en esdevenir a la pràctica un "tipus fix" quan els tipus d'interès són baixos), situa a les entitats financeres en una posició de privilegi respecte als prestataris i són desproporcionades pel que fa a la concreció del tipus mínim i màxim.

PROPOSTES

- Modificar la legislació vigent per tal d'introduir la dació en pagament com a forma de liquidació del deute hipotecari en els casos de bona fe,
- Declarar abusives les clàusules que en el contracte hipotecari fixin un límit a la variació a la baixa del tipus d'interès variable contractat.

Mesures contra els desnonaments i recerca d'alternatives

L'actual marc legal permet que les persones hipotecades, després de perdre l'habitatge que les entitats de crèdit valorar i acceptar com a garantia de pagament, segueixin sent deutores d'aquestes i que, fins i tot s'endeutin de per vida. Aquest endeutament compromet la possibilitat de progrés social d'aquestes famílies i, inclús, l'accés a un habitatge.

Els diners que els bancs gaudeixen fruit del cobrament del deute sempitern suposa una despesa social per a l'Estat en tant que ha d'atendre les persones i famílies desnonades i sense recursos per refer les seves vides. Seria que lògic que amb el retorn creditici de les entitats bancàries salvades per diners públics servissin per atendre les seves víctimes.

PROPOSTES

- Emprendre mesures jurídiques i socials per evitar desnonaments, especialment en famílies amb infants. Aplicar els informes de Serveis Socials de base, com a informació prèvia a les sentències judicials
- Crear un Fons, amb els diners provinents del retorn dels crèdits destinats a salvar a les entitats financeres, per atendre els impagaments de persones de bona fe i amb risc d'exclusió, així com per reubicar en habitatges de protecció social a les persones desnonades.
- Crear un fons de rescat per a famílies amb sobreendeutament (FOHCAT), amb l'objectiu d'evitar l'exclusió social i econòmica, facilitar el manteniment en l'habitatge, evitar els costos de les execucions judicials i permetre la reestructuració del deute contret amb les entitats financeres. Aquest Fons s'hauria de nodrir de la recaptació d'un Impost finalista sobre Dipòsits de Clients de les Entitats de Crèdit.
- Reforçar els programes de suport a les famílies en risc d'exclusió social residencial: Mitjançant els ajuts al pagament del lloguer o de la hipoteca, que han de passar a tenir la

consideració de prestacions econòmiques de caràcter social permanents i promovent canvis normatius per a l'allargament dels 2 anys de moratòria hipotecària pel 50% del saldo viu i complementant-la a Catalunya fins els 220.000 €.

- Dotació del fons de solidaritat urbana, que faciliti que els ajuntaments puguin complir l'objectiu de que el 15% del parc, estigui destinat a polítiques socials.
- Crear una Comissió parlamentària per estudiar les mesures alternatives als desnonaments, així com les possibles mesures socials d'atenció a les persones desnonades.
- Promoure la ratificació -i impulsar l'aplicació- de la Carta Social Europea Revisada de 1996 que, a l'article 31, obliga als Estats a accions per garantir el dret a l'habitatge
- Promoure la signatura i ratificació del Protocol Addicional pel que s'estableix un sistema de reclamacions col·lectives del Consell d'Europa de 1995 que puguin dur a terme les entitats i organitzacions socials en aquells supòsits on s'entenguin vulnerats els drets de la Carta Social Europea, com és el d'un habitatge digne, adequat i assequible.
- Mentre es mantinguin les execucions hipotecàries, no fer efectiu el desnonament de famílies fins que no es tingui compromesa la venda de l'habitatge.

Un habitatge digne a preu assequible. Foment del lloguer

La competència d'habitatge és de les Comunitats Autònomes i, en conseqüència, li pertany a elles la seva gestió, malgrat les duplicitats del govern espanyol amb la creació d'un Ministeri propi i una Agència Pública de Lloguer.

No obstant, el govern espanyol té una sèrie de competències que poden incidir en les pràctiques immobiliàries, com és el cas de castigar durament l'assetjament immobiliari.

PROPOSTES

- Evitar la duplicitat per part del govern espanyol de competències respecte l'habitatge, que són exclusives de la Generalitat de Catalunya, de la Generalitat Valenciana i del Govern Balear. Traspàs dels recursos de la Societat Pública de Lloguer.
- Instar a les entitats financeres que reben fons públics i que disposen d'un stock immobiliari a posar-lo en lloguer, com a mínim, el 40% d'aquests habitatges a un preu social taxat. Aquest ha de ser un criteri per a que les entitats financeres siguin beneficiàries de diners públics.
- Crear un Fons, repartit per Comunitats Autònomes segons el nombre d'habitatges en lloguer i gestionat per elles, per garantir els drets de llogadors i llogaters mitjançant l'assessorament i la seguretat jurídica i física.
- Modificacions legals per castigar més durament l'assetjament immobiliari.
- L'Impuls un mercat secundari d'habitatge protegit, sense que s'incorpori al mercat de renda lliure, mantenint els règims de qualificació llargs per a tot l'habitatge que es construirà els propers anys, com a resultat de les reserves obligatòries d'habitatge en el planejament urbanístic.

- Definició de l'habitatge com un estoc social al servei de diverses generacions. La producció d'habitatge protegit no pot suportar un etern tornar a començar cada 10 anys.
- Preservar el sòl i els parcs d'habitatge de propietat pública, mitjançant règims de tinença que no suposin la pèrdua de la propietat del sòl, com el dret de superfície, la concessió administrativa o la cessió d'ús en règim cooperatiu.
- Potenciar la capitalització d'un fort sector social, compost pel sector públic local i nacional, les cooperatives d'habitatge i les fundacions, que permeti reforçar els patrimonis públics de sòl i habitatge, garantint-ne la propietat pública, que permeti deixar de vendre els aprofitaments urbanístics per finançar despesa municipal i assajant noves formes de propietat com el dret de superfície o el dret d'ús com a model de gestió.
- Impulsar un nou sector empresarial fins ara testimonial, que aposti per la promoció i gestió de parcs de lloguer i/o dret de superfície, així com mecanismes financers que facilitin canalitzar estalvi particular, cap a una activitat immobiliària no especulativa i sostenible.
- Fomentar la rehabilitació. No com a substitutori d'un canvi de model basat en la innovació, sinó com a activitat immobiliària sostenible, amb un benefici industrial que no es fonamenta en la plusvàlua del sòl, que contribueix a la eficiència energètica i minimitza la necessitat de nou sòl.
- Potenciar la intervenció administrativa que permeti tendir a equilibrar l'habitatge com a inversió amb el seu valor d'ús, és a dir, garantint tendencialment que tota l'oferta d'habitatge disponible estigui al mercat i que l'habitatge desocupat sigui el mínim possible. Política que també està vinculada al foment de la rehabilitació i que ha de tendir a fer possible el reequilibri dels règims de tinença de propietat-lloguer cap a patrons europeus. Cal aprofitar que el que és un efecte positiu de la crisi (increment de la oferta del lloguer), es converteixi en estructural, garantint una fiscalitat adequada, que eviti de manera estructural el desviament excessiu de recursos tant públics com privats cap al sector immobiliari, com han suposat les deduccions a l'IPRF. Proponem, en concret, la regulació de les plusvàlues de les transmissions a menys de 8 anys com a mecanisme de control de preus.
- Impulsar mesures que ajudin a la col·locació dels estocs existents, sobretot els que han obtingut la qualificació d'habitatge protegit.
- Traspàs sense cost la caserna del Bruc a l'Ajuntament de Barcelona, l'antiga comissaria del la policia nacional del carrer Sant Martí a l'Ajuntament de Lleida, de la caserna de la Guàrdia Civil a l'Ajuntament de Port Bou de la caserna de Guàrdia Civil a l'Ajuntament d'Igualada, de la base militar del Port de Pollença i del Cap Pinar i en general de totes les instal·lacions militars espanyoles als Països Catalans per a usos socials com habitatge social i/o habitatge, sense que puguin ser privatitzats.

Reformes de la fiscalitat a l'habitatge

- El tractament fiscal de l'habitatge desocupat als efectes dels recàrrecs a l'IBI, amb destí finalista per finançar polítiques d'habitatge.
- L'impuls d'una regulació específica dels fons d'inversió immobiliària i les seves plusvàlues que puguin incloure deduccions als fons que inverteixen en habitatge de lloguer sobre sòl de propietat del fons o finançant actuacions públiques sobre sòl públic amb títol concessional o superficiari.

- L'establiment d'un IVA del 4% a tots els supòsits de rehabilitació.
- L'establiment d'un IVA del 4% a les transmissions d'habitatge de les cooperatives d'habitatge transmeses mitjançant la modalitat de cessió d'ús.
- Instar les entitats financeres signatàries del Pacte Nacional, a incentivar les hipoteques amb interès fix enfront les hipoteques amb interès variable. Establir un programa de conversió d'hipoteques variables existents a tipus fix o d'assegurança davant fluctuacions dels tipus d'interès.
- Desmantellar l'actuació de la «Sociedad Pública de Alquiler» a Catalunya, per evitar el solapament amb «la xarxa catalana pel lloguer social».
- Exercir l'exercici de la competència exclusiva de la Generalitat en matèria d'habitatge i l'efectiu traspàs de les partides pressupostàries vinculades del «Ministerio de la Vivienda» a la Generalitat.
- Reforçar les mesures per a la reducció dels estocs: Tenint present que el Pla Estatal 2009–2012 permet qualificar com a habitatge protegit tot l'habitatge en construcció o acabat en estoc amb llicència anterior a setembre de 2009, caldria reforçar els avals públics als préstecs hipotecaris assumits per les persones compradores d'habitatge protegit i tenint present, així mateix, que el pla estatal 2009–2012 preveu generar 34.000 M€ en préstecs, el reforçament de la línia ICO de cobertura d'habitatge de juliol de 2009, que cobreix el 50% de l'import, podria utilitzar-se a elevar la cobertura, fins i tot amb compromís de recompra en cas d'insolvència.
- Impulsar la creació del coeficient bancari de crèdit obligatori (dipòsits/crèdit). Aquest hauria d'afavorir més préstecs directes per compra d'HPO, finançar un fons per reforçar els programes ICO habitatge com l'exposat o també, per exemple, per finançar un programa de conversió d'hipoteques de tipus variable a tipus fix.
- Cal incentivar les polítiques d'innovació en el sector, especialment en els sistemes d'eficiència i estalvi energètic. Els habitatges construïts i rehabilitats han d'avançar en l'objectiu del consum energètic zero.
- Supressió de la “Secretaria General de la Vivienda” del Gobierno de España, i traspàs de totes les seves competències, atribucions i pressupostos a la Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana i al Govern Balear, en els seus respectius territoris.

LA REPÚBLICA

Esquerra Republicana fonamenta la seva acció política en el republicanisme, és a dir, en la lluita per la llibertat, entesa com a no dominació. Aquesta opció radical per la llibertat fa que treballem per la justícia social, la llibertat nacional i la democràcia. Objectius polítics indestriables, en el marc d'un compromís cívic i democràtic que defineix el model de ciutadania i de societat que volem construir com alternativa al de l'individualisme i del neoliberalisme.

En l'actual context de crisi de valors i de desprestigi de la política, cal revaloritzar els atributs històricament associats al republicanisme –valors com la igualtat, la llibertat i la fraternitat; actituds com la corresponsabilitat, l'empatia i la cooperació; la proximitat i el diàleg...–, donant-los-hi un paper protagonista paral·lel a la justícia social i a la llibertat nacional que doni resposta a les demandes de la ciutadania de més llibertat i més democràcia.

El nostre republicanisme beu del principi de la no dominació i de la llibertat individual, només limitada per la prevalença del principi del bé comú, la llibertat col·lectiva.

La llibertat és el conjunt de drets que doten la persona de la condició de ciutadania. Uns drets universals i incondicionals que queden recollits a la Declaració Universal dels Drets Humans de l'ONU i en els seus tractats. Són els drets civils: dret a la vida, a la llibertat personal, a la propietat, a la llibertat de consciència, a la llibertat d'expressió...; els drets polítics: dret d'associació, de sufragi, d'accedir lliurement a càrrecs públics...; els drets socials: dret al treball i drets laborals, a l'educació, a l'atenció sanitària, a l'habitatge...; i la nova generació de drets sorgida de les necessitats de la societat postindustrial i del procés de descolonització: drets culturals i lingüístics, a l'autodeterminació, de la dona, al medi ambient, a la pau...

Tot aquest catàleg de drets es veu ampliat a redós dels canvis que experimenta la societat i que a dia d'avui ja necessita atendre noves qüestions, com el dret a decidir, a l'eutanàsia, a l'accés i la privacitat a Internet, a la plena igualtat entre matrimonis heterosexuels i homosexuals, a la conciliació de la vida personal i laboral, i entre d'altres, a l'emancipació juvenil.

Així mateix, hi ha qüestions d'actualitat que afecten la llibertat de les persones –com per exemple la despenalització de les drogues i de la prostitució, o el debat sobre la regulació de la propietat intel·lectual– que cal debatre per tal de donar-los-hi resposta en el marc dels drets i deures republicans.

L'exercici de la plena llibertat i de la igualtat d'oportunitats exigeix un compromís amb la societat, assumir els nostres deures amb responsabilitat per poder exercir els nostres drets. Així, la solidaritat amb la resta de ciutadans esdevé una premissa bàsica per bastir els vincles comunitaris que assegurin la cohesió de la societat. I ser solidaris vol dir tenir una actitud sostinguda sobre els valors de la responsabilitat individual i la cooperació per defensar l'interès públic i el bé comú. Trencar amb l'individualisme per deixar de ser súbdits i passar a ser ciutadans.

La democràcia és el govern del poble, que se sustenta sobre el sufragi universal, la divisió de poders –executiu, legislatiu i judicial– i el govern de la majoria, tot respectant els drets de la minoria. Uns atributs que amb els canvis que ha experimentat la societat en les darreres dècades són necessaris però no suficients perquè la democràcia desenvolupi la seva funció. El poder polític, les institucions i els agents socials que hi interactuen estan perdent capacitat de resposta als conflictes socials, laminant la legitimitat imprescindible perquè el contracte social que representa la democràcia continuï sent vàlid. Per això cal repensar la política, buscar un aprofundiment democràtic que retorni la confiança de la ciutadania en els poders públics i els agents socials.

En societats complexes com les actuals, afloren els límits de la democràcia representativa. La delegació del poder individual continua sent la forma més operativa per gestionar els afers públics. Però la delegació del poder no va en detriment de l'accentuació de la participació ciutadana. La ciutadania ha de tenir el dret de decidir més enllà de l'elecció dels seus representants, sobretot a través de consultes ciutadanes que reflecteixin la voluntat popular i afavoreixin el consens social en qüestions d'interès general per el país.

Cal promoure el valor de la proximitat i del diàleg entre representants i representats, amb el convenciment que el contacte directe amb la ciutadania és la millor manera de vehicular les demandes socials i de bastir una nova relació de confiança mútua. El valor de la proximitat es pot potenciar introduint canvis en la llei electoral –tenint en compte els criteris bàsics de proporcionalitat, territorialitat i pluralisme polític que ha de garantir–, però sobretot a través d'una acció política quotidiana sostinguda sobre aquest valor.

El principi de la subsidiarietat, entès com la gestió de la vida comunitària per part de l'autoritat més propera a la ciutadania, és clau per dur a terme una política basada en la proximitat. Per aquest motiu, és necessari potenciar els municipis. Construir una xarxa de ciutats-república, on els ajuntaments, dotats amb un poder polític fort, siguin entesos com el primer representant institucional. Per això cal dotar-los d'una autonomia financera suficient per poder exercir les seves responsabilitats, tot esdevenint el principal ens de recaptació tributària per gestionar bona part dels seus recursos. Aquesta és la millor manera que la ciutadania visualitzi els beneficis socials derivats dels impostos i que es faci seu el poder públic.

Alhora, cal una simplificació de l'administració pública que afavoreixi una relació més propera i directe amb la ciutadania. La societat occidental cada cop demana més que l'administració pública tingui uns valors orientats a la ciutadania, excel·lència de la seva qualitat, eficàcia i anticipació i sigui responsable i transparent. Massa sovint, la burocratització de l'administració xoca amb els interessos i les necessitats de la ciutadania, per la qual cosa cal implantar mecanismes per accentuar l'eficàcia i l'eficiència, perquè esdevingui així un instrument real al servei de la ciutadania.

La gestió dels organismes públics s'ha de basar sota els criteris de l'ètica pública, la transparència i l'austeritat. La dedicació als afers públics i la lluita pel bé comú és una tasca noble que massa sovint es veu tacada per episodis de corrupció que posen en qüestió la legitimitat de sistema. Per això cal millorar i agilitzar els instruments de control polític i jurídic, noves estratègies de gestió i de comunicació, fent-los més eficients per tal que contribueixin a recuperar el prestigi de la política.

Finalment, perquè l'aprofundiment democràtic i la transformació de les institucions i agents socials que participen del sistema sigui una realitat, cal la implicació de la ciutadania. Una actitud activa envers els afers públics, perquè la corresponsabilitat social és una premissa bàsica per la cohesió social, però també pel correcte funcionament del sistema. El civisme ha de ser la base de la convivència, construint un espai públic on s'exerceixi la llibertat col·lectiva i es limiti la llibertat individual. I exercir la llibertat, exercir la ciutadania, també vol dir recuperar el poder polític. El compromís polític necessari per controlar el poder econòmic i financer i bastir una societat més justa al servei de les persones.

A) Aprofundiment democràtic, l'adn republicà

Control i transparència de l'activitat política i la despesa pública

El CIS mostra que “la classe política i els partits polítics” són percebuts per la ciutadania com el tercer problema més important de la societat. Aquesta percepció s’ha vist concretada en les mobilitzacions populars que han posat en qüestió el sistema polític actual, tot reclamant mesures d’aprofundiment en la democràcia i la participació ciutadana, en la transparència i el control de les institucions i càrrecs públics, així com en la racionalització de l’estructura estatal i de la despesa.

En aquest sentit, Esquerra va ser la primera en demanar al Govern l’aprovació d’una Llei de transparència que dotés a la ciutadania del dret d’accés a la informació pública. Així mateix, en aquesta darrera Legislatura s’ha presentat tot un seguit d’iniciatives per avançar en la democràcia i en la transparència: creació de l’Oficina de control pressupostari, control del finançament dels partits a través de les fundacions, incompatibilitats dels expresidents i altres alts càrrecs, mesures contra la corrupció, reducció i racionalització de l’estructura estatal, mesures de transparència i control de les institucions...

El sistema parlamentari

El sistema parlamentari espanyol és un sistema bicameral amb Congrés i Senat.

El Congrés se suposa que és la cambra de representació de la ciutadania, malgrat que el sistema electoral fa que aquesta representació estigui molt desproporcionada i que ser elegit diputat per Barcelona pugui costar fins a més de 10 vegades més que un de Soria. Els grans beneficiats d’aquesta desproporció són els partits conservadors com el PP.

El Senat se suposa que és la cambra de representació territorial, però no ho ha arribat a esdevenir mai. Perquè els senadors i senadores voten segons els interessos dels partits i no pas segons els interessos dels territoris pels que han estat elegits, als que ni tan sols han de rendir comptes sobre l’actuació en la seva defensa.

Així mateix, se suposa que el Senat és una cambra que fa de contrapès territorial a les lleis del Congrés. Ara bé, els vetos que planteja el Senat a les lleis aprovades pel Congrés de Diputats, són superats per aquesta Cambra, sense que cap d’ells hagi reeixit en 30 anys d’aquest sistema democràtic.

En conseqüència, si el Senat no és una Cambra de representació territorial ni un contrapès territorial a les decisions del Congrés de Diputats esdevé una institució inútil i prescindible.

Segons la Constitució espanyola, en el seu article 66.2., “les Corts Generals exerceixen la potestat legislativa de l’Estat, aproven els seus Pressupostos, controlen l’acció del Govern i tenen les demés competències que les atribueixi la Constitució”. Malgrat això la pràctica parlamentària deixa en evidència el compliment d’aquest article.

Potestat legislativa

Malgrat que el Parlament espanyol té aquesta potestat és una potestat limitada pel propi Reglament de la Cambra: Els Grups Parlamentaris tenen una limitació de presentar només 7 Proposicions de Llei al mes, mentre que el Govern no té cap limitació per exercir la potestat legislativa i pot presentar tants projectes de llei com vulgui. Així mateix, la quota que tenen els Grups Parlamentaris minoritaris per presentar Proposicions de Llei és només d’unes quatre a l’any.

A la pràctica això significa que en la darrera Legislatura s'han aprovat 110 Projectes de Llei del Govern, mentre que només s'han aprovat 17 Proposicions de Llei presentades pels Grups Parlamentaris de Congrés i Senat (només 2 d'aquesta darrera Cambra).

D'altra banda, hi ha Proposicions de Llei que han estat pressos en consideració però que han estat congelades en la seva tramitació pels interessos partidistes del Grup majoritari en la Mesa del Congrés. Això suposa un veto de facto a determinades iniciatives. En aquesta Legislatura s'han vist afectades fins a 28 Proposicions de Llei, entre elles, la de finançament de partits polítics que havia presentat ERC o la del Fons de rescat de peatges que havia aprovat el Parlament de Catalunya a instàncies també d'ERC.

A més de l'exercici directe de la potestat legislativa, les Corts Generals poden realitzar mandats parlamentaris per tal que sigui el Govern qui legisli sobre una determinada matèria i en un determinat sentit. El Parlament ho fa mitjançant les Proposicions No de Llei i les mocions.

Malgrat això, no hi ha cap mecanisme de control sobre el compliment dels mandats parlamentaris al Govern i tampoc existeix cap instrument per obligar al Govern a complir-los. El resultat d'aquest buit és que el compliment dels mandats parlamentaris depèn només de la voluntat política del Govern, cosa que fa que bona part d'aquests siguin incomplerts per l'Executiu.

Finalment, cal assenyalar que el Govern pot exercir la potestat legislativa mitjançant Decrets. Segons l'article 86 de la Constitució espanyola, els Decrets-Llei es podran aprovar "en cas d'extraordinària i urgent necessitat". En aquesta Legislatura s'han presentat més de 50, la gran majoria de dubtosa extraordinària i urgent necessitat, i amb la finalitat d'esquivar el debat parlamentari.

En relació a la iniciativa legislativa, cal referir que en els més de 30 anys d'aquest sistema democràtic no s'ha aprovat ni una sola iniciativa legislativa popular. Així mateix, cal denunciar l'obstaculització burocràtica que pot realitzar la Mesa del Congrés a l'hora de decidir si es debat o no la ILP i en quin moment.

Aprovació dels Pressupostos

Tot i que els Pressupostos són una Llei estatal i s'hauria de garantir el seu compliment, el grau d'execució pressupostària és encara molt baix. Per això, ERC va proposar una Proposició de Llei de creació d'una Oficina de Control Pressupostari, que es va aprovar, però que encara no s'ha posat en marxa.

No és la única Llei que incompleix el Govern espanyol. En particular, és freqüent l'incompliment de la distribució competencial amb l'aprovació de lleis que envaeixen competències autonòmiques.

Més enllà de l'Oficina de Control Pressupostari, s'ha d'impulsar la total transparència pública de com es destinen els diners dels pressupostos estatals. En aquest sentit, pretenem impulsar una llei de transparència pressupostària, on tots els organismes o organitzacions que rebin diners dels Pressupostos justifiquin amb factura fins l'últim cèntim gastat. Una pàgina web d'informació pressupostària recollirà tota aquesta informació.

Control de l'acció del Govern

Les Corts Generals exerceixen aquesta funció mitjançant les interpel·lacions, les preguntes i les compareixences del Govern.

Malgrat això, el Govern espanyol acostuma a no respondre efectivament a les preguntes plantejades, és a dir, respon formalment a les preguntes, però sense satisfer la qüestió plantejada

pels parlamentaris o parlamentàries, la qual cosa suposa l'amputació o negació del dret que ostenten.

La Mesa de les Cambres, lluny de garantir aquest dret, també el limita en la seva capacitat de determinar quines iniciatives es presenten i quines no. De fet, va ser la Mesa del Congrés la que va impedir la formulació de les preguntes i d'altres iniciatives que Esquerra Republicana ha presentat per al control de la Casa i la Família Reial.

PROPOSTES

- Aprovació de la Llei de Transparència, que reconegui el dret d'accés a la informació pública, que obligui a tots els poders de l'Estat, a les entitats que exerceixen funcions públiques i a aquelles que estan subvencionades amb fons públics. El tràmit per a l'obtenció de la informació ha de ser senzill, ràpid i gratuït, i que, en cas d'incompliment o denegació, donarà dret a un procés eficient de reclamació i apel·lació a una autoritat ad hoc que tingui competències per obligar les administracions a lliurar immediatament la informació sol·licitada. El dret d'accés únicament podrà ser limitat, i degudament motivat, a aquells casos que estableix la Constitució espanyola, en l'article 105.b: seguretat nacional, defensa de l'Estat, investigació de delictes i intimitat de les persones.
- Controlar i exigir al govern el compliment dels mandats parlamentaris, tot realitzant les modificacions legals oportunes per crear un mecanisme que fiscalitzi i obligui al govern a obeir la voluntat popular que representa el Parlament.
- Exigir al govern el compliment de les lleis i, especialment de la Llei de Pressupostos, tot impulsant les mesures legals adients per tal que el govern hagi de ser responsable davant la justícia de l'incompliment de les lleis.
- Establir els mecanismes de controls adients per tal que el govern no faci un ús fraudulent de la iniciativa legislativa mitjançant Reial-Decret.
- Establir els mecanismes per tal de garantir els drets dels parlamentaris i parlamentàries, com és el de rebre informació o de controlar eficaçment l'acció de govern
- Impulsar la posada en marxa de l'Oficina de Control Pressupostari, que es va aprovar en aquesta darrera Legislatura a proposta d'ERC.
- Impulsar una Llei de Transparència Pressupostària, que inclogui una pàgina web d'informació pressupostària, on es justifiqui -amb factures- fins a l'últim cèntim dels Pressupostos Generals de l'Estat. Les úniques limitacions hauran de ser justificades i aprovades pel Congrés de Diputats a l'empara de l'article 105.b de la Constitució (seguretat de l'Estat).
- Reforma del Reglament del Congrés per tal d'establir una quota mensual per debatre les iniciatives legislatives populars, tot evitant el bloqueig que pateixen.
- Reforma del Reglament del Congrés per tal d'establir un calendari de tramitació de les iniciatives legislatives preses en consideració, per tal d'evitar el bloqueig que sovint pateixen a la Mesa del Congrés.
- Reforma del Reglament del Congrés per tal d'incrementar el quota dels Grups Parlamentaris a l'hora de debatre les iniciatives legislatives.

- Impulsar una Llei de Participació Ciutadana que garanteixi la participació de les organitzacions interessades en la confecció de tots els Projectes de Llei i Real Decrets. Es garantirà que les organitzacions representatives a nivell territorial tinguin dret a la participació.

Sistema electoral

El sistema electoral espanyol actual, basat en la Llei Orgànica 5/1985 del Règim Electoral General, està dissenyat per afavorir la creació d'un sistema bipartidista estable. Això és degut, en el cas de les eleccions al Congrés dels Diputats de Madrid, a la combinació de circumscripcions petites amb un sistema de prorratgeig d'escons poc proporcional, fet que permet obtenir la majoria absoluta amb poc més d'un 35% de vots a la circumscripció.

El problema ve donat per unes províncies/circumscripcions massa petites com per a poder garantir una adequada proporcionalitat entre els vots rebuts i els representants assignats a cada opció.

Moltes d'elles no sobrepassen els 2 escons inicials [*Article 162.2: A cada província li correspon un mínim inicial de 2 diputats. (excepte Ceuta i Melilla amb 1)*] i això va en detriment de les províncies més poblades que han d'adjudicar un nombre menor d'escons dels que els pertocaria per nombre de població. [*Article 162.3: Els 248 diputats restants es distribueixen entre les províncies en proporció a la seva població*], i en detriment dels partits minoritaris que veuen com es fa molt difícil aconseguir representació en la gran majoria de províncies.

La legislació i el sistema electoral espanyol han de tendir cap a una representació real de totes les forces polítiques que aconseguixin un mínim nombre de suports electorals, per tal d'aconseguir unes institucions democràtiques molt més representatives de la societat que les escull. Per aquest motiu demanem una reforma de les diferents lleis que regulen la legislació electoral espanyola.

D'altra banda, és necessari afrontar la contradicció que hi ha entre l'edat legal de vot i l'edat penal: amb 16 anys es pot anar a presó, però no es pot votar. Se suposa una maduresa i responsabilitat en els actes que atempten contra la societat, però no es reconeix aquesta mateixa maduresa i responsabilitat per tal de decidir quina societat es vol. Reclamem la superació d'aquesta contradicció reconeixent els drets polítics, com el de sufragi, als 16 anys.

Després que s'aprovés l'any 2007, a instàncies d'ERC, la Llei de finançament de partits per controlar el finançament il·legal d'aquests, el Grup Parlamentari d'Esquerra va presentar una altra Proposició de Llei per controlar el finançament dels partits mitjançant les fundacions. Tot i que es va aprovar la seva pressa en consideració, la Mesa del Congrés (amb PSOE i CiU) va aturar indefinidament la seva tramitació, tot impeding la seva aprovació.

Finalment, cal reformar la Llei Electoral i la Llei de partits per tal de permetre que les forces polítiques es puguin presentar lliurement a les eleccions, sense que això sigui obstacle perquè la justícia pugui actuar de manera ràpida i eficaç contra aquelles persones que des dels partits o les institucions violen la legalitat. Entre aquests obstacles, la necessitat d'un aval de com a mínim 0'1% (de l'1% en el cas d'agrupacions d'electors) del total del cens de la circumscripció per la qual es presenten i sense que cap persona pugui avalar més d'una candidatura. D'una banda, això dificulta la presentació de partits minoritaris i, d'altra, podria posar en qüestió el secret respecte a l'opció política que es vota.

PROPOSTES

- Dret de vot als 16 anys

- Modificació de la Llei de partits per tal que no hi hagi censures preventives a la presentació dels partits polítics a les eleccions
- Modificació de la Llei Electoral (LOREG) per tal que es puguin presentar tots els partits que vulguin sense la necessitat d'obtenir avals
- Impulsar una Llei que fiscalitzi el finançament dels partits polítics a través de les seves fundacions.
- Modificació de la LOREG en les següents eleccions:

Eleccions al Congrés dels Diputats:

- 1) Modificar l'article 162.2, adjudicant un mínim inicial d'1 diputat a cada província.
- 2) Modificar l'article 162.3 (repartició de 298 escons enlloc dels 248 escons inicials) i un compliment real de l'article. A cada elecció, s'han de refer els càlculs de la distribució dels escons per províncies en base a la població actual de cada província.

Eleccions al Senat (mentre es mantingui):

- Modificació de l'Article 69.2 de la Constitució Espanyola, per tal de marcar com a circumscipcions les Comunitats Autònomes en substitució de les províncies.

Eleccions al Parlament Europeu

- Modificació de l'Article 214 de la LOREG 5/1985, per tal de definir com a circumscipcions les Comunitats Autònomes en substitució de la circumscipcio única o 'territori nacional'.

Dret a decidir mitjançant consultes populars

L'article 92 de la Constitució espanyola estableix la possibilitat de convocar un referèndum consultiu sobre "les decisions polítiques d'especial transcendència", tot reservant aquesta iniciativa al President del govern i requerint l'autorització del Congrés de Diputats. Malgrat això, des de l'aprovació de la Constitució només s'han efectuat 2 referèndums, que són els de l'OTAN i el de la Constitució Europea.

En un context de tendència cap a la desafecció política, la ciutadania reclama més poder per a decidir sobre qüestions polítiques que consideren d'especial transcendència, com ha estat la reforma constitucional i per la qual vam reclamar el referèndum ERC i bona part de les organitzacions socials incloent els sindicats.

En el context de desprestigi i desconfiança en la política, el poder polític hauria d'aprofundir en la democràcia i la participació ciutadana, tot impulsant els referèndums. Des d'aquest punt de vista, considerem que hauríem de convocar-se referèndums en cada Legislatura sobre qüestions d'especial transcendència.

El sistema polític ha substituït les consultes populars o els referèndums per les enquestes. S'esquiva així l'oportú debat ciutadà i el poder decisor de la població en aquells temes que són d'interès general.

D'altra banda, el monopoli del poder Executiu de la iniciativa per la convocatòria de referèndum qüestiona un sistema parlamentari en què és el poder legislatiu qui teòricament ostenta la iniciativa legislativa i que, en conseqüència, hauria de tenir interès i capacitat en contrastar l'opinió de la ciutadania mitjançant una consulta popular.

Així mateix, el fet que els referèndums siguin consultius i no vinculants significa que la voluntat de l'Executiu i del Legislatiu està per sobre de la mateixa sobirania popular a la que teòricament representen.

L'article 149 de la pròpia Constitució, a més, estableix que la convocatòria de consultes populars per via de referèndum requereix l'autorització prèvia de l'Estat, que és qui té la competència exclusiva. Aquest monopoli competencial de les consultes provoca que les Administracions Públiques vegin limitada la seva capacitat per consultar a la ciutadania i que la convocatòria de referèndums de les Comunitats Autònomes o de les Corporacions Locals estigui sotmesa a la voluntat política o interessos partidistes del govern de torn.

Aquesta competència exclusiva de l'Estat va ser la que va provocar que la llei de consultes per aprofundir en la democràcia participativa catalana, que va impulsar ERC, fos impugnada pel govern espanyol de Zapatero, Rubalcaba i Chacón i que el caduc i il·legítim Tribunal Constitucional la suspengués.

PROPOSTES

- Referèndums vinculants. Realitzar les modificacions legals oportunes per tal que els referèndums siguin vinculants i no només consultius.
- Llibertat de consultes populars per a les Comunitats Autònomes i Corporacions Locals. Realitzar les modificacions legals adients per tal que les Comunitats Autònomes o Corporacions Locals puguin convocar lliurement referèndums sobre els temes que hi estimin sense la necessitat que l'Estat els hi autoritzi.
- Ampliació de la iniciativa de referèndum al poder legislatiu i a la iniciativa popular. Creació d'una Comissió parlamentària per estudiar les fórmules.
- Impulsar un dia de referèndums a meitat de Legislatura en què cada Grup Parlamentari proposi quina qüestió vol sotmetre a la voluntat popular.

L'ètica com a forma de fer política: honestedat i austeritat

A l'etapa de govern de Zapatero, els alts càrrecs s'han incrementat al voltant d'un 20%: s'ha incrementat el nombre de Ministeris, alts càrrecs, personal eventual i de confiança, assessors...

Certament, s'ha avançat en la transparència amb la publicació del patrimoni dels diputats i diputades, però no s'ha aplicat aquesta mesura als alts càrrecs de l'Administració, incloent els òrgans constitucionals. En aquest sentit, tampoc hi ha una relació del nombre de cotxes oficials o de l'ús que fan els càrrecs dels mitjans públics com el transport, com de valoració de la necessitat i despesa en viatges oficials.

Les institucions continuen mantenint despeses sumptuàries com les de protocol, incloent en aquest capítol els regals institucionals, o les campanyes de publicitat institucional que sovint són

qüestionables. Així mateix, hi ha una sèrie de funcionaris que continuen mantenint privilegis, com per exemple l'ús exclusiu d'espais públics per al seu lleure.

D'altra banda, la lenta incorporació de les noves tecnologies i de l'eficiència energètica provoca l'increment de la despesa corrent en conceptes com correu ordinari, publicacions, comunicacions o climatització i enllumenat.

PROPOSTES

- Creació de l'Oficina contra el frau i la corrupció
- Supressió de ministeris, tot concentrant les competències.
- Reducció d'alts càrrecs, càrrecs de confiança i assessors als departaments ministerials i organismes públics
- Supressió dels privilegis dels càrrecs públics i els expresidents del Govern, del Congrés i del Senat.
- Regulació de salaris dels càrrecs públics de l'Administració General de l'Estat, tot reconeixent que han de cobrar un salari adequat a la seva responsabilitat
- Reducció de la despesa en campanyes institucionals. Fiscalització que les campanyes institucionals s'ajusten als objectius que estableix la llei i no es converteix en campanyes de publicitat governamental
- Impulsar una Comissió parlamentària per la realització d'un codi ètic i d'austeritat que catalogui i reglamenti l'ús dels espais i mitjans públics, incloent els vehicles oficials, els regals institucionals, els convits institucionals.
- Supressió de les targetes de crèdit de que gaudeixen càrrecs institucionals o d'organismes oficials
- Fiscalització de l'oportunitat i despesa dels viatges oficials. El govern, òrgans constitucionals i organismes oficials enviaran un informe semestral al Congrés de Diputats sobre la previsió de viatges oficials, la delegació que hi va, la despesa que suposa i com es financia. El Congrés haurà d'aprovar aquesta despesa.

Els privilegis i honors institucionals

Els privilegis són incompatibles amb els valors republicans.

El ciutadà més privilegiat de l'Estat és el Rei que ocupa el lloc de cap d'Estat sense ser elegit electoralment pel poble, té un Pressupost gairebé 100 vegades superior al del President del govern que gasta sense transparència ni control i, a més, no és susceptible de tenir cap tipus de responsabilitat penal. Malgrat el nostre objectiu és la República Catalana i no pas la República Espanyola, considerem que la població de l'Estat té el dret d'elegir democràticament el seu model de Cap d'Estat, que haurà de ser ratificat periòdicament com qualsevol altre càrrec.

Però la reialesa no és la única herència del sistema feudal: l'Estat espanyol encara continua reconeixent i, fins i tot, atorgant títols nobiliaris. De fet, inclús reconeix com a tals aquells que va

atorgar Franco a personalitats vinculades al seu règim com són Mola, Moscardó, Queipo de Llano, José Antonio Primo de Rivera o Carrero Blanco.

ERC s'hi ha mostrat en contra d'aquests honors i privilegis, però també ha presentat tot un seguit d'iniciatives que pretenien acabar amb els privilegis dels càrrecs públics i dels funcionaris, des de l'equiparació dels diputats al règim general de la Seguretat Social fins que els viatges dels càrrecs siguin en classe turista i no en preferent. Així mateix, defensem la dedicació exclusiva dels parlamentaris i parlamentàries i la incompatibilitat amb activitats remunerades.

PROPOSTES

- Abolició dels títols nobiliaris
- Fer públic els salaris de tots els càrrecs de lliure designació del govern espanyol
- Fer públic el patrimoni inicial i final dels càrrecs públics dels òrgans constitucionals
- No acumulació de sous en l'exercici de càrrecs públics. Incompatibilitat amb altres activitats professionals remunerades

B) República: ciutadania sense privilegis

El cap d'estat no ha de ser un rei

La figura del rei prové d'una herència medieval que no s'ajusta ni al segle XXI ni al sistema democràtic. El cap d'Estat ha de ser elegit lliurement per la població mitjançant eleccions periòdiques, ha de tenir una assignació adequada a la seva responsabilitat, se li han de fiscalitzar els ingressos i les despeses i ha de rendir comptes sobre la seva actuació.

Contràriament, el cap de l'Estat espanyol mai va ser elegit mitjançant unes eleccions lliures i democràtiques en concurrència amb d'altres opcions, no és revalidat periòdicament per la població, té una assignació derivada dels seus privilegis i no de la seva responsabilitat i és irresponsable i inviolable respecte les seves accions segons la pròpia Constitució que el sacralitza.

És més, l'actual Cap d'Estat va ser nomenat pel dictador Franco, després de jurar els principis del Movimiento Nacional, i la democràcia, lluny de restaurar el règim parlamentari republicà com a l'últim legítim, va constitucionalitzar l'hereu del dictador i els seus descendents –mitjançant llei sàlica que impedeix l'accés de les dones–, tot atemptant contra l'article 14 de la mateixa Constitució que consagra la igualtat de tota la ciutadania davant la llei.

La suposada legitimitat democràtica que li atorga l'aprovació de la Constitució és qüestionable, entre d'altres, perquè no va poder ser votada separatament, de manera que va haver-hi molta gent que, tot i ser republicana, va votar a favor de la Constitució. Lluny d'aquest període de la Transició i sense les pors d'aquell moment, és l'hora de sotmetre el Cap d'Estat a ratificació popular.

Així mateix ERC insisteix, via esmenes als Pressupostos Generals, en que el Cap d'Estat cobri la mateixa quantitat que el President del Govern. Ara mateix cobra gairebé cent vegades més. O, en d'altres paraules, Rei en un dia més que un mileurista en tot l'any: 24.000 euros.

Tant el PSOE com el PP esquiven el debat afirmant que a la Casa Reial se li assigna allò que està estipulat en la Constitució espanyola a l'article 65.1. que afirma literalment: "El Rei percep dels Pressupostos de l'Estat una quantitat global per al sosteniment de la seva Família i Casa, i distribueix lliurement la mateixa". Segons el PSOE i el PP el que fan en assignar la partida pressupostària al voltant de 9 milions d'euros al Rei és complir amb aquest precepte constitucional. Però aquesta quantitat significa que el Cap de l'Estat no cobra com a tal, sinó com a Rei i, per tant, hereu d'uns privilegis històrics. Per cert, aquesta quantitat és només la que se li atorga per a la seva despesa personal i familiar, però no és el conjunt de la despesa de la Monarquia que està en d'altres partides (assessorament, viatges, allotjaments, celebracions i convits institucionals, seguretat...)

D'altra banda, el mateix Parlament espanyol impedeix –de manera alegal- la fiscalització dels comptes i l'activitat de la Família Reial que sostenim amb els Pressupostos de l'Estat. I és per això que ERC va presentar una denúncia al Tribunal Europeu.

L'article 31.1 de la Constitució Espanyola afirma que "Tots contribuiran al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seva capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i progressivitat". No obstant això, l'Estat espanyol incompleix aquest deure constitucional (establert en la Secció de "Drets i deures dels ciutadans" del títol primer), en eximir a membres de la família reial d'aquesta obligació.

Com en la pròpia Constitució no hi ha cap article que empari aquesta exempció, el Parlament espanyol ha d'adoptar les mesures adequades per no privar a cap membre de la família reial del deure i l'honor de contribuir solidàriament a les despeses públiques.

Finalment cal assenyalar que la figura de la Monarquia rep una sobreprotecció legal també amb la tipificació del delictes d'ultratges a la Corona, que ha afectat a situacions com les tires còmiques sobre la imatge de l'hereu de la Corona a la portada de la revista El jueves o amb la crema de la imatge de Juan Carlos de Borbón per ser rei, el Cap de l'Estat espanyol i/o el Cap Suprem de les Forces Armades.

La llibertat d'expressió és contemplada com a dret fonamental en la Constitució Espanyola. Així mateix, l'article 19 de la Declaració Universal dels Drets Humans assenyalava que "tot individu té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; aquest dret inclou el de no ser molestat a causa de les seves opinions, el d'investigar i de rebre informacions i opinions, i el de difondre, sense limitació de fronteres, per qualsevol mitjà d'expressió ". Apel·lant a una democràcia avançada i moderna on la ciutadania tingui assegurat el seu ple dret de la llibertat d'expressió i prenent com exemple altres països de llarga tradició democràtica, com Estats Units d'Amèrica, en què el seu dret constitucional considera que la crema i altres actes de sacralització de la bandera nord-americana estan protegits, per considerar-los mostres de llibertat d'expressió.

PROPOSTES

- Realitzar les modificacions legals oportunes per tal que el Cap d'Estat sigui elegit democràticament cada 4 anys.
- Equiparar l'assignació del Cap d'Estat a la del President del Govern
- Incloure totes les partides pressupostàries vinculades a la Casa Reial en una única Secció dels Pressupostos

- Fiscalització dels ingressos, les despeses i el patrimoni del Cap d'Estat i de la resta de la Família que es beneficiària de l'assignació atorgada pels Pressupostos Generals de l'Estat. Compliment de les seves obligacions fiscals.
- Fiscalització de l'acció del Cap d'Estat, tot compareixent davant del Parlament per donar comptes de la mateixa i responent a les preguntes parlamentàries en aquest mateix sentit.
- Despenalització de les injúries a la Corona
- Exigència al cap de l'Estat espanyol, tal i com ha esdevingut en altres països, de demanar perdó a les víctimes de la repressió franquista en nom de l'Estat que representa.

Drets Humans: Llibertat, igualtat i fraternitat

El compliment dels Drets Humans són el reflex dels principis republicans de llibertat, igualtat i fraternitat.

La batalla pels Drets Humans té una doble dimensió: social i institucional. La vessant social ha de garantir el respecte a la igualtat i la llibertat de les persones, tot establint les garanties jurídiques per tal que sigui així. En aquest sentit, es reclama l'aprovació d'una Llei d'Igualtat de Tracte que ho garanteixi i que persegueixi i penalitzi les conductes contràries al respecte als Drets Humans.

La vessant institucional té un component pedagògic en el compromís de l'Estat en la promoció i difusió dels Drets Humans, així com una acció ferma per al respecte des de les pròpies institucions. En aquesta línia, cal prestar un especial interès a l'actuació de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

Lluita contra el racisme i la xenofòbia

Diversos organismes internacionals, com Amnistia Internacional, han mostrat la seva preocupació davant l'increment del racisme i la xenofòbia a Espanya i han recordat a l'Estat espanyol la necessitat d'adopció de mesures per a la lluita contra aquestes manifestacions.

PROPOSTES

- ✧ Impulsar la Llei d'Igualtat de Tracte per lluitar contra la discriminació en totes les seves formes.
- ✧ Combatre l'increment del racisme i la xenofòbia, impulsant instruments eficaços per combatre i prevenir el racisme i la xenofòbia en els diferents àmbits de la vida. En aquest sentit, es presentarà un informe anual al Congrés de Diputats respecte les dades sobre racisme a l'Estat, els delictes amb motivació racistes i les actuacions institucionals de prevenció i eradicació del racisme i la xenofòbia.
- ✧ Impulsar les mesures oportunes per excloure i responsabilitzar penalment els partits polítics que fan apologia del racisme i la xenofòbia.
- ✧ Adopció de mesures eficients contra els controls policials amb biaix racial com il·legals i discriminatoris.

Lluita contra la tortura i els maltractaments

Si bé la tortura i els maltractaments per part de les forces de seguretat no és sistemàtica a l'Estat espanyol, Amnistia Internacional segueix documentant casos d'abusos comesos per membres dels cossos de seguretat de l'Estat. No obstant això, segueix sense adoptar mesures tant per a evitar que ocorrin, així com per dur a terme investigacions eficaces i garantir la justícia a les víctimes. D'altra banda, tot i que nombrosos organismes internacionals han mostrat la seva preocupació pel règim d'incomunicació aplicat a l'Estat, cap recomanació al respecte sobre la seva derogació ha estat acceptada de moment.

PROPOSTES

- ✦ Derogació del règim d'incomunicació i, mentrestant, garanties de les persones sotmeses a aquest, incloent l'enregistrament en vídeo i àudio de tota la seva permanència en el règim d'incomunicació, el reconeixement del seu dret a consultar en privat amb un advocat, a ser visitat per un metge de lliure elecció, i a informar als seus familiars.
- ✦ Assegurar que la formació dels membres dels cossos i forces de seguretat de l'Estat inclogui continguts suficients i de forma transversal en matèria de drets humans, així com que en els processos de selecció s'estableixin mecanismes adequats per excloure de l'alumnat a persones amb actituds o valors contraris als drets humans.
- ✦ Desenvolupament i aplicació dels protocols i directrius sobre ús de la força, d'acord amb estàndards internacionals, així com l'adopció de mesures de gravació en vídeo i àudio de totes les zones de custòdia.
- ✦ Establiment de mecanismes adequats de recerca de greus violacions de drets humans comeses pels membres dels cossos de seguretat de l'Estat, que evitin la seva impunitat de facto.

Educar en els Drets Humans

L'educació en drets humans és la millor manera de prevenir les violacions i abusos de drets humans que pateixen les persones en el món. Des d'aquest convenciment, hem de reconèixer la inclusió de l'assignatura Educació en Drets Humans a l'ensenyament formal establerta. No obstant això, encara queda molt camí per recórrer cap al compliment dels objectius establerts pel Programa Mundial d'Educació en Drets Humans.

PROPOSTES

1. La promoció de l'assignatura i increment de les hores lectives obligatòries reservades a l'assignatura en Educació Secundària, amb vistes a assolir la mitjana europea.
2. La promoció de la inclusió en la formació inicial i permanent del personal docent, mitjançant la incorporació d'una assignatura d'Educació en Drets Humans en totes les titulacions de Ciències, de l'Educació i en el Màster de Formació per a Professorat de Secundària, a més de promoure programes estables, generalitzats i permanents de formació contínua.

Educació, igualtat d'oportunitats i construcció nacional

L'educació constitueix per a Esquerra Republicana un dels principals eixos de la seva acció política. Sovint hem destacat el seu valor estratègic dins del projecte global de construcció nacional. A més, hem esmerçat esforços en trobar respostes als nous reptes que planteja la creixent complexitat que ha anat adquirint la societat catalana en els darrers anys. Respostes que necessitaven, irremediablement, d'una acció coordinada dels diferents agents socials i institucionals per tal d'incrementar l'equitat i les possibilitats d'èxit educatiu del nostre alumnat.

L'escola catalana, en llengua i continguts, ha jugat i juga un paper cabdal no només per mantenir vives la llengua i la cultura del país, sinó que ha conjurat el perill de fractura social assegurant -a través dels programes d'immersió lingüística i des de fa més trenta anys- la competència lingüística en les dues llengües oficials de les joves generacions. Per tot això, Esquerra Republicana ha treballat i treballa per aconseguir una educació de qualitat per a tothom, entenent que una educació que promogui l'equitat i la igualtat d'oportunitats, tant en l'accés a l'escolarització com en els resultats educatius, és essencial per assolir un país més cohesionat i més just socialment.

També, i des d'una perspectiva socioeconòmica, som plenament conscients que afavorir la inversió en educació suposa obtenir una important taxa de retorn social, de manera que, a llarg termini, els beneficis es tradueixen en una indubtable millora de la productivitat i de la competitivitat i en uns ciutadans i ciutadanes amb una major capacitat de crítica, d'informació i de decisió. Estem convençuts que l'estabilitat social i democràtica d'un país ve directament relacionada pel nivell educatiu assolit per la seva ciutadania.

Necessitem les competències exclusives

Tot apunta que a la propera legislatura ens podrem trobar amb una bateria de disposicions reglamentàries o legislatives, amb una forta ambició reguladora i uniformadora del sistema educatiu, que pretendran recuperar el control per part de l'Estat de les competències educatives.

Tot i que la LEC en el Principat permet desplegar polítiques per a un sistema educatiu propi, i amb una major capacitat per respondre als nous reptes educatius i socials, no podem menysprear la regulació que pot desenvolupar el govern de l'Estat a l'empara de les sentències del Tribunal Constitucional, i d'una majoria recentralitzadora i involucionista, al Congrés i al Senat.

És de preveure, doncs, que toparem amb noves invasions de competències que evidenciaran les fortes limitacions de l'estat de les autonomies i la seva incapacitat per transformar-se i reconèixer sense reserves la realitat plurinacional de l'Estat. En aquest sentit haurem d'adoptar posicions d'una forta radicalitat democràtica en defensa aferrissada de la legalitat de què ens hem dotat -dins els límits del marc estatutari- en el Parlament de Catalunya en la conformació d'un model educatiu amb accent propi i en el rebuig a la imposició d'una uniformitat, tant identitària com de model social.

Ningú no dubta que patim un marc jurídic que estreny la possibilitat de desenvolupar polítiques pròpies. És per això, que només des del trencament dels llaços de dependència amb l'Estat, podrem avançar. Però l'educació és prou important com per no renunciar a implantar, amb fermesa, la competència exclusiva en matèria educativa i la incorporació de les concrecions que es deriven de l'Estatut.

La immersió, factor de cohesió social

L'aplicació dels programes d'immersió lingüística i la consideració del català com a la llengua vehicular de l'ensenyament han contribuït en els darrers anys a aconseguir avenços importants en el procés de normalització de la nostra llengua. Catalunya ha estat un dels pocs països del món amb un sistema educatiu que ha garantit, a la fi de l'escolarització, que els alumnes tinguin una bona

competència en les dues llengües oficials sense haver patit cap segregació escolar. I sens dubte, els programes d'immersió hi han contribuït d'una manera decisiva.

Malgrat això, encara avui s'evidencien fortes fragilitats pel que fa a l'ús social de la llengua catalana que obliguen a esmerçar esforços en la seva promoció i consolidació com a llengua comuna de relació en el nou context multilingüe que viu el país. El fenomen de la immigració ha afegit més complexitat als protocols de la immersió dels anys vuitanta. No només per la gran quantitat de llengües que avui conviuen a les escoles, sinó perquè els contextos sociolingüístics de la llengua escolar tenen molt poc a veure amb els de la llengua d'ús social.

Però el model educatiu català no només ha afavorit les competències lingüístiques de la població escolar. Ha estat el mitjà pel qual s'ha garantit millor la cohesió social. Per a una part de l'alumnat i les seves famílies, l'escola ha esdevingut un dels primers espais de contacte amb la societat catalana. Ha estat la porta d'entrada que ha evitat que la població fos discriminada per la seva llengua d'origen.

Ens trobem, doncs, davant el repte de construir uns Països Catalans socialment cohesionats, acollidors i oberts, amb capacitat de fer prevaler la idea de ciutadania per damunt d'altres elements identitaris i fer de l'escola i la llengua l'eix inicial de les polítiques de justícia social. En aquest sentit, cal que el sistema educatiu compti amb els instruments que consolidin els centres educatius com a espais de convivència no excloents.

És per això que es fa necessari, doncs, potenciar i consolidar la llengua catalana com a llengua vehicular del nostre sistema educatiu i com a factor de cohesió social. Amb una adequada integració educativa, social i cultural de tot l'alumnat del sistema educatiu català, independentment del seu origen i condició.

En el món d'avui, el coneixement de diverses llengües és fonamental per al desenvolupament i per a la formació de les persones. La consolidació del català com a llengua vehicular dels aprenentatges, juntament amb l'aprenentatge de la llengua castellana i d'una llengua estrangera, com a mínim, situa el sistema educatiu català en una posició molt favorable per crear un marc educatiu plurilingüe. El plurilingüisme de la futura ciutadania és una garantia de competitivitat professional i un recurs potencial per a la bona gestió de la complexitat social en el món canviant i dinàmic que ens ha tocat viure .

La recerca de l'equitat educativa

La inequitat del sistema educatiu té el seu origen en el diferent capital cultural de les famílies i en el seu nivell socioeconòmic. És a dir, els infants porten incorporades unes desigualtats tan remarcades que fa difícil que el sistema educatiu, per si sol, pugui corregir aquesta situació. A més, també hi ha processos al llarg de la vida escolar que poden incrementar, encara més, aquestes desigualtats i impedir la consecució de la igualtat d'oportunitats.

És prou sabut que el nostre sistema educatiu pateix d'una forta dualitat i que el risc de fragmentació social hi és latent. Alguns barris experimenten avui un procés de segregació educativa significativa. Particularment, en ciutats o poblacions grans amb una forta presència d'escoles privades, l'escola pública acull, gairebé amb exclusivitat, aquells sectors socials menys afavorits. Existeix una percepció, cada cop més arrelada en les classes mitjanes, que associa l'escola concertada amb qualitat i l'escola pública amb igualtat. I aquesta percepció es consolida quan es comprova que els percentatges d'alumnat que requereixen una major atenció es concentren principalment a l'escola pública.

Davant d'aquesta situació, sembla obvi que la dualitat afecta el dret a l'educació de la ciutadania i que el legislador hauria de corregir aquesta situació. Es fa necessària la cerca de mecanismes que

trenquin determinades dinàmiques, socialment perverses, que fan dels processos de matriculació la consolidació de realitats antagòniques. Afavorir el dret d'elecció d'uns, no hauria d'afectar mai el dret a l'educació dels altres. L'escolarització és la condició necessària per assolir el dret a l'educació, però no és per si sola una condició suficient.

Seria fàcil culpar exclusivament l'escola concertada d'aquesta situació. Després de molts anys de governs conservadors es va consolidar una realitat caracteritzada per l'ambigüitat normativa i la tolerància administrativa. La major part de l'escola concertada va buscar fórmules que fessin viable la seva supervivència econòmica i va establir procediments, amb les aportacions "voluntàries" de les famílies, que frenessin la deficiència en el finançament de l'Administració. Aquesta situació ha dificultat, sens dubte, la possibilitat que determinades famílies aspiressin a portar els seus fills a determinats centres per unes subtils pràctiques dissuasives. No és la família la que triava l'escola, sinó l'escola la que triava la família.

A Catalunya el Pacte Nacional per a l'Educació de l'any 2006, mitjançant el servei públic educatiu, va procurar aturar aquest procés quan s'afirmava que la pública i la privada concertada no eren dos models contraposats. S'argumentava que hi havia dos actors principals i un únic sistema. Que totes dues eren imprescindibles en l'exercici de la responsabilitat social en recerca de l'equitat i en la garantia de l'èxit educatiu de tot alumnat. Que l'escola privada concertada, i també la pública, havia de coresponsabilitzar-se en l'escolarització de tothom, sense exclusions, i possibilitar que totes les famílies, que ho volguessin, hi poguessin accedir sense l'impediment de barreres econòmiques. En definitiva, el Pacte va posar les bases i va marcar el camí perquè tots els centres sufragats amb fons públics s'impliquessin en la tasca de satisfer les necessitats educatives.

Però els processos de segregació no només s'han situat entre l'escola pública i la privada. Entre les mateixes escoles públiques, i també, entre les privades concertades, n'hi ha que s'allunyen d'aquesta prioritat. És per això que continua sent indispensable aplicar mecanismes, bona part d'ells recollits a la LEC, per aconseguir la màxima implicació de tots els centres i fer-los coresponsables en la lluita per l'equitat del sistema educatiu. Hem d'avançar en l'homogeneïtzació de les condicions estructurals de l'oferta educativa, com a estratègia indirecta, per promocionar la distribució equitativa de les preferències de les famílies.

És per això, que cal garantir, en primer lloc, la gratuïtat real del conjunt de centres del servei públic i evitar, així la selecció de l'alumnat. Però en segon lloc, cal oferir unes condicions materials i curriculars homogènies en tots els centres. Cal implantar la sisena hora a l'educació primària de les escoles públiques.

La sisena hora no és una qüestió menor. Un alumne que al llarg dels sis anys de l'educació primària rebí aquesta hora haurà acumulat un curs escolar i escaig més que l'alumnat que no hagi tingut aquesta oportunitat. Cal tenir present, a més, que el sistema educatiu català pretén assegurar el domini de tres llengües al final de l'ensenyament obligatori, a diferència d'altres models. L'equiparació de l'oferta escolar entre la pública i la privada concertada és una mesura inequívoca d'equitat educativa i afavoridora de la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat.

Invertir en educació, responsabilitat de país

L'esclat de la crisi econòmica està provocant un munt d'incerteses sobre el futur de la societat del benestar. Però la sortida de la crisi exigeix, necessàriament, invertir en educació. Sempre hem defensat que l'educació no és una despesa, sinó una inversió de futur. L'educació, com a valor estratègic, és una de les millors fórmules per evitar que la crisi s'aguditzi. I apostar per la formació de les persones, en totes les edats, ha de permetre sortir millor d'aquesta situació crítica.

Aconseguir un país competitiu econòmicament i cohesionat socialment, passa per assegurar uns majors nivells formatius per al conjunt de la població. Ningú no discuteix la importància del capital

humà com a factor de creixement econòmic i de generació de riquesa. Sense negar el paper de l'educació com a instrument de política social per garantir la igualtat d'oportunitats, avui és poc discutible la forta vinculació entre aquest principi i la necessitat que les persones puguin desenvolupar totes les seves potencialitats.

No hem d'oblidar que el creixent valor de l'educació ve determinat per les noves exigències tecnològiques de les empreses que demanen un capital humà més i millor qualificat. Les persones més ben formades no només són més productives per a les nostres economies, sinó que també contribueixen a consolidar una societat amb una major maduresa i qualitat democràtiques en un país que aspira a ser independent.

PROPOSTES

- ✦ Necessitem les competències exclusives per tal de poder desenvolupar polítiques pròpies en educació.
- ✦ Potenciar i consolidar la llengua catalana com a llengua vehicular al sistema educatiu de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears com a factor de cohesió social en un marc plurilingüe.
- ✦ Atorgar els recursos necessaris per garantir el dret dels 125.000 estudiants valencians que sol·liciten poder estudiar en català a l'Escola Valenciana.
- ✦ Avançar en l'homogeneïtzació de les condicions estructurals de l'oferta educativa pública i concertada, com a estratègia indirecta, per promocionar la distribució equitativa de les preferències de les famílies.
- ✦ Finançament adequat per implantar la sisena hora lectiva a l'escola pública és una mesura inequívoca d'equitat educativa i afavoridora de la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat.
- ✦ L'educació no és una despesa, sinó una inversió de futur i una de les millors fórmules per evitar que la crisi econòmica s'aguditzi.

Laïcitat: convivència i respecte a la llibertat de consciència

Des de la perspectiva dels valors republicans que fonamenten les societats democràtiques, el laïcisme és el concepte igualitarista que permet el respecte a totes les creences, tant religioses com no religioses, sense establir cap tipus de privilegis ni de preeminència d'una sobre les altres. La laïcitat no és una posició agnòstica o atea, sinó neutral. Ha de ser l'espai comú de trobada de totes les religions i creences, d'agnòstics i ateus. I des de la pràctica política, això significa atorgar el mateix valor i els mateixos drets a totes les religions i persones siguin catòliques, musulmanes, jueves, atees, budistes, testimonis de Jehovà, mormones, agnòstiques o atees.

Des d'aquest punt de vista, la laïcitat nega la pretensió excloent de qualsevol religió de tenir el monopoli social o educatiu en un territori determinat o la voluntat de mantenir les prebendes que històricament han adquirit, entre elles, les educatives.

La Llei d'Educació segueix mantenint la religió com una assignatura dogmàtica en el marc de l'educació obligatòria amb un professorat i uns continguts determinats per la pròpia Església Catòlica, confonent els termes i l'espai on s'ha de desenvolupar la formació religiosa. El dret a la formació religiosa ha de ser escrupolosament garantit, però en el marc de cadascuna de les confessions. Perquè fer-ho en el marc de l'educació formal i en horari lectiu estableix un privilegi i nega el dret dels pares agnòstics, ateus o d'altres confessions a rebre la formació d'acord amb el

seu pensament. Així mateix, en l'educació reglada els continguts que es donen o que s'haurien de donar són científics, els continguts dogmàtics de fe han de tenir un altre espai.

La formació religiosa, pel respecte que mereix, no pot ser considerada una assignatura més, d'aquelles que s'ensenya per temes, es memoritza, s'examina i, fins i tot, es copia per aprovar. La formació religiosa s'ha de produir en les esglésies, en les mesquites o en l'espai que cada culte decideixi, però no en el marc de l'educació institucional reglada.

D'altra banda, fruit d'una herència històrica -mantinguda pel nacionalcatolicisme-, símbols i ritus religiosos estan presents en cerimònies institucionals, com els funerals d'Estat o la presa de possessió dels ministres. La neutralitat de l'Estat no és compatible amb la presència dels símbols religiosos en els llocs públics destinats a l'exercici de les funcions pròpies de la comunitat política com ara oficines, escoles, tribunals, hospitals o presons.

Així mateix, l'Estat no pot establir cap tipus de discriminació positiva en la legislació, com fa la Llei de subvencions o l'IRPF, ni atorgar-li a membres de les confessions responsabilitats de caràcter públic oficial, com fer de notaris públics (p.e. en casaments o en inscripció de béns).

En aquest sentit, les confessions s'han d'autofinançar, sense que això sigui obstacle perquè l'Estat subvencioni de manera finalista les activitats o funcions socials que puguin realitzar organitzacions religioses com Càrites, de la mateixa manera que es realitza amb les organitzacions laiques.

PROPOSTES

- Impulsar una Llei de consciència, que superi l'actual marc de la Llei Orgànica de Llibertat Religiosa, per reconèixer la igualtat de creients i no creients, tot garantint la llibertat i pluralitat de creences i no creences i la neutralitat estatal.
- Fer les modificacions legals oportunes per eliminar de l'ordenament jurídic qualsevol tipus d'acció o de discriminació positives per motius religiosos o de promoció per part de les institucions i serveis públics de qualsevol confessió o acció religiosa per qualsevol mitjà. Crear una Comissió parlamentària per estudiar aquestes mesures, establir mecanismes que n'assegurin el compliment i, si s'escau, proposar noves mesures per donar compliment a l'aconfessionalitat de l'Estat.
- Demanar al Govern de l'Estat que revisi els Acords entre la Santa Seu i l'Estat espanyol, del 1979, que estableixen privilegis religiosos i obliguen a oferir religió catòlica en l'educació reglada; i, si fos necessari, demanar també a l'Estat que revisi els acords subscrits l'any 1992 amb federacions d'entitats representatives, respectivament, de les confessions evangèlica, islàmica i jueva.
- Autofinançament de les confessions. La cooperació amb elles es basarà en un model transparent i per projectes. És a dir, no hi haurà una assignació global, sinó presentant projectes com fan les associacions o ONG, i després justificant la seva despesa.
- Adoptar les mesures legals oportunes per complir amb el dret d'abandonar la confessió pròpia (reconegut a l'article 2 de l'actual Llei orgànica de llibertat religiosa) sense cap tipus de condicionament. En aquest sentit, el compliment d'aquest dret inclou que el seu exercici abasti totes les instàncies d'aquesta confessió en què figuri la persona que ho demana. Així mateix, s'haurà de garantir el compliment de l'article 16 de la Llei Orgànica de Protecció de dades. En aquest sentit, es vetllarà pel compliment del termini establert, així com el bloqueig de les dades en els termes establerts en la pròpia llei.
- Impulsar la reforma de la legislació per tal que els nostres governs formin part dels òrgans

d'àmbit estatal que tinguin atribuïdes funcions en matèria d'entitats religioses, i en especial en el Consejo Asesor de Libertad Religiosa.

- Impulsar la reforma de la legislació que ha de determinar la participació territorial en la gestió del Registre d'Entitats Religioses en relació amb les entitats que acompleixen la seva activitat en cadascun dels territoris, per tal de permetre el màxim poder de decisió als nostres governs, tot proposant d'entrada la descentralització del Registre i la seva gestió exclusiva per part dels governs autònoms, que haurien de comunicar a l'Estat les inscripcions efectuades.

Memòria històrica: justícia contra la impunitat

La Llei 52/2007, de 26 de desembre, per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures a favor dels qui van patir persecució o violència durant la guerra civil i la dictadura, s'ha demostrat insuficient per reparar totes les víctimes "que van patir violència durant la guerra civil i la dictadura", com diu la pròpia Llei, i inabastable per reparar aquelles altres víctimes que es van produir en els anys de la Transició com a conseqüència de la violència política.

De fet, l'Estat espanyol ni tan sols ha estat capaç de reconèixer-los la condició jurídica de víctimes, mentre que ha mantingut els honors als botxins franquistes i ha obviat la qualificació de Crims contra la Humanitat els atemptats contra les persones realitzats impunement pel franquisme.

Així mateix, l'Estat no ha complert amb la responsabilitat de fer efectiu el dret de les víctimes i llurs descendents a la veritat, tot adoptant una actitud activa i directa en la localització de les persones desaparegudes. D'igual manera tampoc no s'ha fet efectiva la restitució per part de l'Estat dels patrimonis, la documentació, el paper moneda i el conjunt de béns espoliats a persones i institucions els documents ni se n'ha promogut el rescabament per part de les empreses i grups empresarials que s'acumularen beneficis mitjançant els treball esclau de milers i milers de ciutadans antifranquistes condemnats,

Tampoc no s'ha produït la reparació d'aquelles víctimes que van ser condemnades per unes sentències i uns tribunals il·legals, que continuen tenint validesa -tot i la possible declaració d'il·legitimitat atorgada a manera de Declaració de reparació i reconeixement personal expedida pel ministre de Justícia-, en tant que no han estat considerades nul·les de ple dret. En aquest sentit, cal destacar la resolució aprovada pel Parlament de Catalunya reclamant l'anul·lació de les sentències que van condemnar a pena de mort al President Lluís Companys, l'acord pres pel Govern de la Generalitat de Catalunya i la frustració que va generar el posicionament de la Fiscalia General de l'Estat.

D'altra banda, cal assenyalar que el Decret que desenvolupa la Llei va restringir encara més els drets que s'hi estableixen, com succeeix en el cas de Salvador Puig Antich i d'altres víctimes del franquisme que n'han quedat excloses.

ERC, que va votar en contra de la mal anomenada Llei de Memòria Històrica malgrat haver-la generat l'any 2004, ha batallat en aquesta Legislatura pel reconeixement de totes les mancances abans citades, així com pel reconeixement de la República, abatuda per les armes, com a règim democràtic i legítim.

PROPOSTES

- Aplicació de la doctrina de les Nacions Unides sobre els Crims contra la Humanitat als comesos sistemàticament per la Dictadura franquista.

- Reconeixement del dret inalienable a la veritat i el deure de reparar i recordar per part de l'Estat establerts per l'ONU. En aquest sentit, l'Estat ha d'adoptar una actitud activa en la localització, exhumació i identificació judicial de les víctimes –tot incloent les que són al Valle de los Caídos-, així com el trasllat de les restes quan sigui requerit per la família.
- Reconeixement jurídica i moral de la condició de víctimes a totes les persones físiques i jurídiques que van patir persecució i mort, i restitució moral i material de totes les persones, institucions públiques, organitzacions i entitats que van ser perseguides i represaliades, les quals fins al moment no han obtingut reconeixement ni reparació. En aquest sentit, s'hi inclouran aquelles persones que van formar part de la lluita armada antifranquista.
- Anul·lació del judici del President Lluís Companys i Jover i reparació dels seus honors. Així mateix, anul·lació de totes les sentències dels tribunals militars i excepcionals i reparació de les víctimes d'una "legalitat" imposada per uns tribunals il·legals.
- Reconeixement de totes les víctimes que hagin patit violència política en els anys de la Transició amb la finalitat que siguin considerades beneficiàries de les indemnitzacions que atorga la llei de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.
- Exigència al cap de l'Estat espanyol, tal i com ha esdevingut en altres països, de demanar perdó a les víctimes en nom de l'Estat que representa.
- Adoptar les disposicions normatives necessàries que permetin, respecte a les persones víctimes de la Guerra Civil o de la Dictadura franquista, la inscripció en el Registre Civil d'aquelles persones que hagin estat desaparegudes i les seves dades no hi contenen, així com la rectificació de les dades i circumstàncies relatives a la causa de mort i l'assessorament jurídic gratuït a les famílies de persones desaparegudes a fi de fer-ne'n possible la correcta inscripció.
- Impuls i finançament de Museus de la Memòria contra l'oblit, així com la protecció d'aquells espais de la memòria significatius. Entre els museus de la Memòria, es convertirà en un centre de documentació i didàctic dels òrgans policials de repressió política de l'Estat a Catalunya la "Jefatura de Policia de Barcelona" de la Via Laietana, tot atenent a la seva significació com a centre de detenció i tortura dels presos polítics de Catalunya.
- Reconeixement de les persones integrants de les Brigades Internacionals que recolzaren la defensa de la legalitat i legitimitat republicana.
- Restitució al Govern català de tots els honors i béns confiscats pel franquisme.
- Restitució de la documentació dels ajuntaments del País Valencià i del Principat de Catalunya incautats i dipositats a Salamanca, així com del conjunt de la documentació esparsa, béns de tota mena i paper moneda confiscats per les forces repressives durant el franquisme.
- Obertura dels arxius de la repressió, incloent els militars.
- Recolzament a les organitzacions de recuperació de la memòria històrica.
- Reconeixement de la II República espanyola com un Estat democràtic i de dret, precursor d'aquest sistema polític.
- Recuperació de la memòria històrica de la II República i difusió de l'abast de la repressió franquista contra les persones i genocida contra la cultura i la llengua catalana, bo i incorporant-la de manera efectiva en els curricula del sistema educatiu.

C) Democràcia de proximitat, racionalització territorial

Supressió del Senat i de ministeris innecessaris

L'estructura administrativa estatal és plena de duplicitats perquè no ha estat capaç d'adaptar-se al desenvolupament de l'Estat autòmic i, malgrat el procés descentralitzador reconegut pels diferents Estatuts d'Autonomia, segueix mantenint serveis de competències traspassades a les Comunitats Autònomes, així com els recursos necessaris per al desenvolupament dels mateixos.

Aquesta centralització estatal de serveis i competències que no li són pròpies genera duplicitats innecessàries, oneroses i ineficients en la prestació de serveis i en la despesa pública, dificulta la simplificació i agilització administrativa per la ciutadania i les societats, i qüestiona el principi de lleialtat institucional així com el desenvolupament i consolidació de la pròpia autonomia de les Comunitats.

Aquest és el cas també del Senat, una cambra suposadament territorial que mai ha exercit com a tal. En més de trenta anys de democràcia, les votacions al Senat s'han realitzat per criteris de partit però gairebé mai per raons territorials, funció per la qual va ser creat. És més, en tot aquest temps d'existència del Senat, mai a exercit la funció correctora de les decisions del Congrés mitjançant el dret a veto, raó per la qual el Senat s'ha acabat convertint en una cambra innecessària que no compleix les seves funcions més enllà de permetre l'ús de les altres llengües diferents al castellà un cop l'any.

L'Estat incompleix la llei estatal 12/1983, de 14 de octubre, del *Proceso Autonómico*, que en el seu Títol V estableix l'obligatorietat de l'estructura estatal d'adaptar-se a les competències que assumeixen les Comunitats Autònomes, tot suprimint les estructures que resultin innecessàries per primar principis com l'eficàcia o l'economia en la despesa pública.

TÍTULO V.

DE LA REFORMA DE LA ADMINISTRACIÓN DEL ESTADO.

Artículo veintidós.

1. Como consecuencia de la reordenación de competencias y servicios que resulten del proceso autonómico se reestructurará la Administración del Estado, observando, en todo caso, los principios constitucionales de eficacia, desconcentración, coordinación y economía del gasto público.

2. El Gobierno dará cuenta al Congreso de los Diputados, cada seis meses, de las medidas de reforma que, en relación con los servicios de los Departamentos ministeriales y Organismos de ellos dependientes, hayan adoptado en el período inmediatamente anterior para acomodar su estructura a las exigencias del proceso autonómico.

Artículo veintitrés.

La reforma administrativa a que se refiere el [artículo anterior](#) atenderá primordialmente a los siguientes criterios y objetivos.

- *Reorganizar los servicios de los Departamentos ministeriales y Organismos de ellos dependientes para acomodarlos a las funciones que, de acuerdo con el proceso autonómico, sigan perteneciendo a los mismos.*
- *Supresión de las estructuras de gestión que resulten innecesarias y, en su caso, su reconversión en los servicios de coordinación, planificación, inspección y documentación que resulten imprescindibles.*
- *Reestructuración de la Administración periférica de acuerdo con los criterios anteriores, con supresión de las Delegaciones ministeriales y reagrupamiento de los servicios que deban subsistir bajo la autoridad del Gobernador civil, que será el único delegado de la Administración del Estado en las provincias, asistido de los órganos de apoyo necesarios.*

Se exceptúan de la regla anterior las Delegaciones de Hacienda.

- *Los servicios periféricos situados en la actualidad en el escalón regional o cuyo mejor nivel de rendimiento sea supraprovincial, se reestructurarán conforme a los criterios establecidos en los párrafos anteriores bajo la autoridad del Delegado del Gobierno.*

PROPOSTES

- Supressió del Senat, atès que no és una Cambra de representació territorial ni tampoc és un contrapès parlamentari al Congrés de Diputats.
- Supressió dels ministeris amb competències transferides a les comunitats autònomes (Cultura, Educació, Sanitat i Agricultura).
- Adequació de l'estructura administrativa estatal a les competències que li són pròpies, tot eliminant aquelles estructures que estan duplicades amb les Comunitats Autònomes.
- Traspàs a les Comunitats Autònomes de tots els recursos alliberats pel desmantellament de les estructures i el servei de les competències duplicades.

Les diputacions, l'administració inútil

Però les duplicitats no es produeixen només per centralització de serveis, sinó que també es produeixen en la desconcentració estatal de competències, generant estructures paral·leles a les de la descentralització.

Les Diputacions provincials s'han demostrat estructures burocràtiques ineficients que no estan adaptades a la realitat territorial. Fruit d'aquesta constatació i en virtut de les seves competències, les Comunitats Autònomes han desenvolupat estructures territorials de proximitat arrelades al territori que poden assumir la gestió descentralitzada, tot eliminant l'estructura provincial que se superposa duplicant la burocràcia i la despesa. El desmantellament de les diputacions permetria alliberar recursos per ser destinats a les polítiques de proximitat a la ciutadania.

PROPOSTES

- Supressió de les diputacions provincials, tot traslladant els seus recursos a les comunitats autònomes per al desenvolupament de polítiques socials de proximitat, que en el cas de Catalunya es desplegarà a través de les vegueries.

Un bon finançament per als municipis

Els municipis dels Països Catalans continuem afrontant les nostres obligacions i els nostres serveis amb un sistema de finançament insuficient, sense els recursos propis necessaris i amb massa dependència dels recursos de les administracions supramunicipals.

L'actual crisi econòmica ha agreujat les mancances del sistema de finançament local perquè, d'una banda, han disminuït els ingressos municipals i, de l'altra, s'ha incrementat la demanda de serveis d'àmbit social i del mercat laboral.

Reiteradament el món local s'ha posicionat sobre la urgència i la prioritat d'establir un nou model de finançament local, que ens permeti seguir prestant els serveis a la ciutadania, garantir la cohesió social, i impulsar els projectes necessaris per a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania.

Promoure una nova Llei d'Hisendes Locals, que inclogui unes bases que garanteixin un finançament adequat als ajuntaments i que assegurin que les competències reals assumides pels ens locals es puguin veure cobertes per un sistema de finançament ajustat a aquestes necessitats reals. Mentre no es modifiqui la Llei d'Hisendes Locals, crear un fons de retorn d'IVA sobre les inversions municipals. Un dels problemes que tenen actualment les administracions locals a efectes de l'impost de l'IVA és el fet que són tractades com a consumidor final, fet que provoca un encariment de qualsevol projecte encarregat per l'administració pública. En aquest sentit, es proposa la creació d'un fons de retorn de l'IVA on es rescabali als ajuntaments l'IVA suportat en les inversions d'obra pública.

Les Entitats Locals han de presentar equilibri pressupostari, tot i que inverteixen prop de 300 euros per habitant, el 26% del seu pressupost, per cobrir serveis que no els pertocuen per llei, competències que en bona part haurien d'assumir el govern de l'Estat i la Generalitat, sense rebre el corresponent finançament.

Cal recordar que l'Estat no ha donat compliment a la Constitució, que en l'article 142, estableix que els Ajuntaments hauran de participar en els ingressos de l'Estat i de les Comunitats Autònomes, garantint la cobertura dels serveis impropis.

L'Estat és qui té més marge per reduir el dèficit com a Administració, que podria suprimir els Ministeris de Cultura, Educació i Sanitat, així com la secretaria d'Estat d'Habitatge, ja que totes aquestes competències corresponen a les autonomies. Així mateix, el Govern espanyol podria reduir el pressupost de Defensa sensiblement, tal com va fer el Govern alemany just al principi de la crisi, i el pressupost de la Casa Real. El Govern espanyol també podria redissenyar el traçat de la xarxa faraònica de TGV per tot l'Estat i la política aeroportuària com a mecanismes d'estalvi econòmic.

L'Estat espanyol va preveure uns ingressos per a l'exercici del 2009 molt per sobre de les expectatives reals, en que els ajuntaments van confiar que l'Estat havia calculat la bestreta de forma correcta, i van destinar-ne els diners a proveir serveis bàsics als ciutadans, serveis que els ajuntaments tenen l'obligació moral i política de continuar proveint davant d'una crisi econòmica tan greu com l'actual.

Atès l'espoli fiscal a què som sotmesos com a catalans que suposa al voltant de 20.000 milions d'euros anuals i la manca d'un sistema de finançament local per als ajuntaments adequat als serveis

reals que els municipis hem de prestar, considerem que és de justícia no retornar aquest deute contret amb l'Estat espanyol arran de l'error de càlcul en la bestreta 2009.

D'altra banda, abans de demanar una part de les bestretes als ajuntaments catalans, l'Estat espanyol hauria de rescabalar l'administració catalana amb els gairebé 150.000 milions d'euros del dèficit històric (segons dades oficials reconegudes i disponibles, el dèficit acumulat 1986 – 2005 ascendeix a 149.844 milions d'euros), fruit de l'espoli fiscal que patim i que l'Estat espanyol s'entesta a silenciar. Recuperar els més de 20.000 milions d'euros anuals que actualment Catalunya paga a l'Estat espanyol i que no veu retornats de cap manera, permetria que la Generalitat i els ajuntaments poguessin atendre les necessitats dels municipis amb sostenibilitat i amb responsabilitat de cara a uns ciutadans que carreguen amb una forta pressió fiscal que, ara com ara, no es veu prou recompensada ni en serveis, ni en infraestructures, ni en atenció social.

PROPOSTES

- Demanar al Govern de l'Estat que abordi de manera immediata i concertadament la definició d'un nou model de finançament municipal que garanteixi la suficiència financera de les entitats locals, per tal d'assegurar la prestació de serveis bàsics de qualitat per a tota la ciutadania amb independència de la dimensió del municipi i remeti el més aviat possible un projecte de reforma de la llei d'hisendes locals que reculli els principis esmentats.
- Implantar als Països Catalans un nou model de finançament basat en el concert econòmic per tal de garantir un millor finançament als ajuntaments i evitar els endarreriments de pagaments de l'Estat.
- Supressió de les diputacions provincials com a administracions anacròniques, el finançament del qual ha de ser transferit a les comunitats autònomes per tal que reverteixin en polítiques socials de proximitat a través dels ajuntaments.
- Mentre no s'aprovi un nou model de finançament local, instar els ajuntaments a no retornar la quantitat que se li reclama per part de l'Estat en concepte de bestreta corresponent a la liquidació de l'exercici 2009.
- Instar a l'Estat a suprimir els Ministeris de Cultura, Educació i Sanitat, així com la secretaria d'Estat d'Habitatge, com a mesures per reduir el deute públic, ja que totes aquestes competències corresponen a les autonomies. Així mateix, el Govern espanyol podria reduir el pressupost de Defensa sensiblement, tal com va fer el Govern alemany just al principi de la crisi, i el pressupost de la Casa Real.

El municipalisme, eina d'empoderament de la ciutadania

L'administració municipal és la més propera a la ciutadania i, en conseqüència, és aquella que permet una relació més estreta i directa amb els ciutadans i ciutadanes.

Malgrat que la pròpia Constitució espanyola, en el seu article 140, estableix i garanteix l'autonomia municipal, no s'ha avançat gaire en l'aprofundiment d'aquesta autonomia en els anys d'aquesta democràcia. Aquest mateix article reconeix la possibilitat que la persona de l'alcalde sigui elegida pels mateixos ciutadans.

En un context històric on el sistema polític té la responsabilitat d'incrementar la democràcia participativa, els municipis han de prendre un paper protagonista. En aquest sentit, des del republicanisme en què basem el nostre municipalisme, reclamem la necessitat d'avançar en els

mecanismes que permetin una major participació ciutadana en la presa de decisions sobre la gestió del municipi.

PROPOSTES

- ⤴ Modificar la Llei Electoral per tal que les eleccions municipals es facin mitjançant llistes tancades, però no bloquejades, de manera que les electores i electors puguin decidir directament les seves o els seus representants.
- ⤴ Convocatòria de referèndum abrogatiu, si així ho demana un 25% de la població, per derogar normes aprovades per l'Ajuntament.
- ⤴ Fomentar, des de les competències estatals sobre els ens locals, mecanismes per avançar en la democràcia participativa. En aquest sentit, es promouran els pressupostos participatius i la iniciativa legislativa popular a nivell municipal.
- ⤴ Finançar la formació, assessorament i implementació per part de les Corporacions Locals de polítiques que avancin en la democràcia participativa i també en bones pràctiques de gestió municipal, com la simplificació administrativa i la incorporació de les noves tecnologies.
- ⤴ Finançar, i posar a disposició de tots els ens locals, documentació teòrica i pràctica sobre experiències de democràcia participativa i bona gestió municipal.
- ⤴ Documentar i posar a disposició de tots els ens locals les iniciatives de xarxes municipals que aposten per models de ciutat diferents, com per exemple, la xarxa de ciutats lentes.

D) Drets civils, la igualtat davant la llei

Un poder judicial independent i no del poder polític

Esquerra ha tingut un paper rellevant en la reforma i la descentralització del Ministeri Fiscal, la despenalització del referèndum i la designació de membres al Tribunal Constitucional.

Però el govern espanyol ha cedit davant les pressions del PP, també en l'àmbit de la justícia, de tal manera que les reformes legislatives de més transcendència, com la creació dels Consells de Justícia o la reforma dels Tribunals Superiors de Justícia han quedat finalment immobilitzades. La reforma del Codi Penal duta a terme aquesta legislatura també ha virat cap a la dreta, amb l'agreujament de penes i amb la imprescriptibilitat dels delictes de terrorisme. En definitiva: les lleis estatals que afecten la Justícia —la LOPJ principalment— tampoc no s'han adaptat a les reformes dels Estatuts català, valencià i balear.

En general, la justícia ha continuat patint els mals de sempre, mals endèmics que no s'han resolt, com ara el funcionament de les institucions, com el Tribunal Constitucional i el Consell General del Poder Judicial, ambdues en situació de bloqueig.

Esquerra fem una proposta de regeneració profunda del sistema judicial que ha de tenir com a eixos la democratització, l'adequació com a mínim a l'estructura autonòmica de l'Estat i als Estatuts d'autonomia, la transparència i la seva concepció com a servei públic. Cal adaptar la justícia a estàndards de qualitat i democràcia. La ciutadania demanda un esforç de millora i modernització del nostre sistema judicial.

Des del Grup Parlamentari d'Esquerra s'ha treballat en aquest sentit i proposem democratitzar i socialitzar la justícia, el poder judicial i el sistema penitenciari mitjançant la descentralització, la proximitat, la normalització lingüística i l'impuls de mesures resocialitzadores.

PROPOSTES

1 Poder judicial independent adequat al marc constitucional que retorna el dret a l'autonomia política de les nacionalitats i les regions

- ⤴ Presentar una nova proposta de reforma de la Llei Orgànica del Poder Judicial (LOPJ).
- ⤴ Reformular el nomenament de membres del Tribunal Constitucional per a que no siguin nomenats pels partits
- ⤴ Suspensió del Tribunal Constitucional fins que no sigui efectiva la renovació de membres caducs.
- ⤴ Traspàs de competències i funcions a la Generalitat:
  - De les competències que la LOPJ atorga al Ministeri de Justícia, com preveu l'Estatut, per bastir un Consell Judicial de Catalunya.
  - De les competències sobre el notariat i registradors previstes a l'Estatut.
  - De totes les funcions i competències sobre els funcionaris de l'Administració de Justícia, inclosa la normativa per poder-lo adequar a les necessitats de la nova oficina judicial i creació del cos de personal al servei de l'Administració de Justícia de Catalunya. Supressió dels cossos estatals.
  - De totes les funcions i competències sobre els secretaris judicials.
  - De les funcions en relació a la Justícia de Pau.
  - De les taxes i consignacions judicials.
- ⤴ Reformar o refundar el Consell General del Poder Judicial pel que fa a la seva composició, a l'elecció dels seus membres i a les seves funcions en relació amb la desconcentració de les seves competències i funcions en els Consells de Justícia de les comunitats autònomes.
- ⤴ Revisar l'actual sistema de formació dels jutges i d'accés a la judicatura.
- ⤴ Reclamar més transparència dels mecanismes de control i d'exigència de responsabilitats aplicats a posteriori als jutges i magistrats per part del Consell General del Poder Judicial.
- ⤴ Objectivar els sistemes de promoció professional de jutges i magistrats, impeding les polítiques de quotes.
- ⤴ La reforma/refundació del Consell Fiscal.
- ⤴ Introduir mecanismes de control i d'exigència de responsabilitats del Ministeri Fiscal que permetin una intervenció efectiva del parlament, ja que la seva posició preeminent no fa factible una renovació democràtica.
- ⤴ Establir garanties per a la defensa de les competències legislatives en dret català i la resta de matèries del Parlament.
- ⤴ Regular la possibilitat d'evitar la suspensió per part del TC de les lleis autonòmiques quan s'impugnen pel govern espanyol.
- ⤴ Modificar la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional (LOTC) per tal que prevegi un procediment específic (cabal processal específic) perquè el Tribunal Constitucional dirimeixi les diferències amb les comunitats autònomes per resoldre situacions de bloqueig derivades de la paralització de traspassos de competències de l'Estat assumides pels estatuts d'autonomia.
- ⤴ Creació i impuls de figures i d'òrgans:
  - Potenciar el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per resoldre, en darrera instància, els recursos de processos judicials iniciats a Catalunya, especialment en cassació.
  - Del Fiscal de Catalunya, amb funcions sobre la fiscalia de Catalunya, d'acord amb el nou Estatut d'Autonomia i la reforma de l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal.
- ⤴ Exigència del coneixement efectiu de la llengua catalana i el dret català per part de jutges i magistrats, secretaris judicials i fiscals.

- ⤴ Adequació dels partits judicials a l'organització territorial comarcal de Catalunya.
- ⤴ Limitació temporal dels membres del Tribunal Suprem a 9 anys i supressió de la sala Militar del Tribunal Suprem.

2 Legislació penal i política penitenciària socialitzada

- ⤴ Supressió de l'Audiència Nacional.
- ⤴ Reforma del Codi Penal en tot allò que suposi una vulneració dels principis bàsics del dret penal tipificador de conductes delictives, limitadora de drets fonamentals i de garanties jurisdiccionals.
- ⤴ Traspàs de les competències en matèria de política penitenciària al País Valencià i a les Illes Balears. Mentre no es realitzi el traspàs, incrementar els recursos humans i materials de les presons per tal de millorar les condicions de les persones preses.
- ⤴ Política penitenciària penal adreçada a la reinserció social, potenciant mesures alternatives a la presó, també per als menors, i programes de desintoxicació de drogoaddictes.
- ⤴ Proposar la recuperació de la redempció de penes mitjançant el treball, prèvia redacció d'un document multidisciplinari que valori les seves repercussions, des d'una òptica centrada en la reinserció i l'adquisició d'una qualificació laboral i/o d'una formació acadèmica.
- ⤴ Derogació i/o regulació del règim d'incomunicació (derogació arts. 509, 510, 511, 520 bis i 527 de la Llei d'enjudiciament criminal i reforma de la presó provisional (arts 503 a 506 de la Llei d'enjudiciament criminal). Mentre no se suprimeixi el règim d'incomunicació cal garantir el dret a assistència jurídica i mèdica de confiança i gravació en vídeo als centres de detenció i de presons estatals.
- ⤴ Comprometre la inversió de l'Estat en la construcció de nous centres penitenciaris previstos. No acceptar cap reforma del Codi Penal que previsiblement comporti un creixement de la població penitenciària si no preveu la inversió necessària per crear noves places penitenciàries; el mateix criteri es podria aplicar a les mesures alternatives a la presó, que necessiten importants recursos materials i humans.
- ⤴ Desenvolupar el Protocol contra la tortura i garantir la presència d'entitats i organismes catalans en el Comitè Contra La Tortura.
- ⤴ Derogació de la LO 6/2003, de modificació de la Llei Orgànica 1/1979, de 26 de setembre, General Penitenciària (LGP) relativa a l'obligatorietat dels presos d'estudiar únicament a la UNED.
- ⤴ Derogació de la LO 6/2002, de partits polítics (art 61.1.6 LOPJ processos de declaració d'il·legalitat i 44.4 i 49.5 LOREG).
- ⤴ Modificació de la Llei Antiterrorista, que desenvolupa la suspensió de drets fonamentals, com el dret a ser posats en llibertat en un termini màxim de 72 hores o de ser posats a disposició judicial. Introduir-hi plenes garanties en la detenció de presumptes terroristes com la limitació de la incomunicació i la intervenció judicial en tot el procés per tal que la tortura passi a formar part del passat.
- ⤴ Revisar la legislació sobre segrest judicial de publicacions.

3 Recuperar la credibilitat de l'Administració de Justícia

- ⤴ Bastir una nova oficina judicial, desplegant en tots els seus efectes la nova llei de creació de la oficina judicial, per tal d'aconseguir una justícia àgil que respecti i garanteixi el dret constitucional a la tutela judicial efectiva
- ⤴ Pla de formació permanent dels funcionaris de l'Administració de justícia.
- ⤴ Proposar procediments alternatius a l'oposició, basats en estudis de postgrau especialitzats i exigents, per tal d'accedir a la carrera judicial i als cossos al servei de l'administració de Justícia.
- ⤴ Ampliació de l'accés a la carrera judicial a juristes de reconegut prestigi. Revisar la formació i els programes d'estudis dels jutges de carrera. Objectivació màxima dels sistemes de promoció professional de jutges i magistrats.

- ⤴ Potenciar l'arrelament de jutges, magistrats i secretaris judicials.
- ⤴ Millorar els mitjans per garantir l'efectivitat de l'execució de sentències.
- ⤴ Reformar l'antiga Llei d'enjudiciament criminal. Modernitzant els seus procediments per tal de fer-los més àgils, suprimint tots aquells tràmits innecessaris que dilaten el procés, sense que es vegi afectat el dret a una tutela judicial efectiva de les persones contra la que es segueix un procediment penal.
- ⤴ Afavorir els mitjans alternatius per a la resolució dels conflictes, especialment la mediació, tant en l'àmbit civil com el penal
- ⤴ Implantar la justícia de proximitat en els barris, les ciutats grans i les capitals de comarca per tal d'establir òrgans judicials adreçats a resoldre els petits conflictes quotidians d'una forma àgil i eficaç fent prevaldre les estratègies de mediació i els procediments abreujats. Caldria preveure la possibilitat que aquests nous òrgans en alguns casos poguessin substituir els actuals Jutjats de Pau, per tal d'aprofitar-ne la infraestructura i els recursos humans, i en d'altres podrien proveir-se amb professionals experimentats provinents del món de l'advocacia.
- ⤴ Incrementar la planta judicial de les poblacions on els jutjats d'instrucció, de primera instància i de violència superen els ràtios de congestió fixats pel Departament de Justícia (en realitat són els ràtios fixats pel CGPJ).
- ⤴ Ampliar i universalitzar progressivament els serveis de justícia gratuïta. Assegurar un finançament suficient per a una retribució digna dels lletrats del torn d'ofici i la qualitat del servei.
- ⤴ Paral·lelament, reorganitzar el servei de Justícia gratuïta i el torn d'ofici, juntament amb els col·legis d'advocats, per tal de millorar-ne l'eficàcia, optimitzar-ne els recursos i racionalitzar-ne la demanda social. L'esmentada reorganització cal que preservi el seu caràcter de servei públic gestionat pels col·legis i prestat a títol individual pels col·legiats amb vocació i capacitat contrastades.

4 Normalització del català a l'àmbit de la justícia: fer efectiva l'assumpció de l'oficialitat del català per part dels òrgans oficials i l'administració de l'Estat en les actuacions judicials

- ⤴ La llengua catalana ha de ser oficial en tots els òrgans de l'Administració de justícia de l'Estat que coneguin d'actuacions iniciades en els territoris on és oficial la llengua catalana.
- ⤴ Formació als jutges en llengua catalana a l'escola judicial.
- ⤴ Capacitació prèvia de jutges, fiscals i advocats de l'Estat i la resta de personal de l'Administració de justícia, juntament amb el coneixement del dret propi diferenciat com a requisit per accedir a una funció a Catalunya.
- ⤴ Compliment per part de l'Estat de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries i ratificació de tots els punts.
- ⤴ Dotació pressupostària de traduccions al català.
- ⤴ Traducció oficial automàtica de la legislació estatal.

Gènere: igualtat de drets i deures a la feina i a casa

Les dones són el 52% de la població de Catalunya. Tot i així, les polítiques públiques no han estat, fins ara, sensibles a les necessitats de les dones i no han tingut en compte la necessària transversalitat de les actuacions.

L'estat del benestar ha recaigut sobre les dones ja que els poders públics no han exercit, en molts casos, la seva responsabilitat social. L'espai de la cura de les persones, el reproductiu i el domèstic, ha estat una responsabilitat única de les dones. Hem de tenir en compte que el PIB català augmentaria un 40% si es comptabilitzés el treball domèstic. Tanmateix, el context de crisi acusada que estem vivint fa que certes polítiques públiques siguin interpretades com a supèrflues, però el

nostre deure com a partit d'esquerres i republicà és posar en el centre de la nostra atenció política aquells grups humans més vulnerables a patir la crisi doblement. Evidentment, les dones patim doblement aquesta crisi: atur, economia submergida, càrrega gairebé exclusiva de les tasques del treball reproductiu i de cura...

En la passada legislatura a les Corts espanyoles s'han aprovat dues lleis importants pel que fa als drets de les dones: la Llei Orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i la Llei Orgànica 3/2007, per a la igualtat efectiva de dones i homes. En aquesta legislatura s'ha aprovat la Llei d'interrupció de l'embaràs que, tot i que insuficient, posava una primera pedra a la conquesta del dret al propi cos per part de les dones. El repte ara és el de la completa aplicació d'aquesta llei, per tal d'avançar vers la protecció integral d'aquest dret, fonamental per a les polítiques de dones.

La violència exercida contra les dones és, després dels accidents de trànsit, la segona causa de mort violenta a l'Estat espanyol. La Llei de violència de gènere era necessària: 3.000 incompliments d'ordres judicials de protecció i seguretat; l'encallament de les causes en els jutjats especialitzats o les deficiències en la tutela judicial per endarreriments en la presa de declaracions, en l'inici de les vistes, en les resolucions, en el dictat de les sentències i en la seva execució. En definitiva, al cap de gairebé quatre anys de la seva entrada en vigor, no s'han posat mitjans que en garanteixin l'aplicació i l'efectivitat.

Els beneficis de la Llei es limiten a les dones que tenen un vincle sentimental amb l'agressor, de manera que queda una part de la violència familiar exclosa, d'altres violències sexistes o la violència econòmica i els delictes d'impagament de pensions, que estan al voltant del 30%.

D'altra banda, la Llei d'igualtat és un bon pas endavant que ha permès de situar les dones i la igualtat d'oportunitats en el centre de la discussió política. Però cal aconseguir un nou contracte social entre homes i dones perquè puguem viure en igualtat de drets i d'oportunitats. Des d'Esquerra, creiem que ara és el moment de la reforma institucional, ens hem de dotar d'eines i de pressupost real per fer possible polítiques de dones avançades, que donin continuïtat i eficàcia al que ja s'ha posat en marxa.

Els nostres objectius prioritaris seran:

- ✦ Prevenició i eradicació de la violència masclista.
- ✦ Mesures per al reconeixement de la diversitat femenina en l'àmbit de les polítiques públiques.
- ✦ Avançar cap a un nou concepte de participació democràtica que tingui en compte el biaix de gènere.

PROPOSTES

1 Prevenció i eradicació de la violència masclista

És evident que calen actuacions decidides i valentes, però també recursos per poder desenvolupar serveis i actuacions que aturin aquesta xacra social.

Reforma de la Llei de mesures de protecció integral contra la violència de gènere per tal de:

- ✦ Encabir-hi la violència econòmica, amb el desenvolupament dels fons de compensació i l'augment dels seus recursos econòmics, encara més accentuada en aquest context de crisi econòmica.
- ✦ Donar un nou tractament al mal tracte psicològic si es vol lluitar amb eficàcia contra aquesta concreta modalitat delictiva, i evitar així la seva actual «ocultació» dins l'iceberg de la

violència física. Aprofundir en la qualificació i especialització dels i les professionals que hauran d'avaluar els possibles casos de violència psíquica.

- ✦ Ampliar els conceptes de família i de marc de relacions personals i afectives per tal d'incloure altres formes efectives i relacionals entre agressor i víctima, ampliant així l'univers de dones emparades per l'actual llei i abraçar altres modalitats de violència com les que es puguin generar en un context laboral.
- ✦ Donar una atenció específica a totes les dones immigrants víctimes de violència masclista, encara que la seva situació no estigui regularitzada.
- ✦ Reformar la llei d'enjudiciament criminal pel que fa a la justificació de la denegació de les mesures d'allunyament i per agilitar-ne el procediment, així com també garantir la protecció de la dona mitjançant mesures de protecció en la declaració (mampares i declaració per videoconferència).
- ✦ Incloure com a falta disciplinària la inactivitat de jutges i magistrats en la llei orgànica del poder judicial i la del Ministeri Fiscal en casos de denúncies per violència.
- ✦ Agilitzar els tràmits de concessions de les ajudes previstes en l'article 27 de la llei i incrementar les ajudes econòmiques, que són insuficients.
- ✦ Reformar la llei d'assistència jurídica gratuïta amb la finalitat de considerar la situació econòmica de la víctima i no la de la unitat familiar a què pertany.
- ✦ Reformar la llei reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència masclista per tal que els jutges hagin de fundar i motivar expressament les denegacions de les ordres de protecció.

Administració de Justícia

- ✦ Incrementar els jutjats especialitzats en violència de gènere i la planta judicial de les poblacions on els jutjats d'instrucció, de primera instància i de violència superen els ràtios de congestió fixats pel Departament de Justícia i el Consell General del Poder Judicial. Aclarir les competències dels jutjats de violència i l'ordenació de les plantes judicials afectades a través de la modificació de la llei orgànica del poder judicial.
- ✦ Assegurar el seguiment i compliment de les mesures cautelars dictades pel jutjat, així com la seguretat de les dones, amb l'increment d'unitats policials especialitzades.
- ✦ Formar a professionals del dret i aquelles persones que treballen en l'àmbit dels drets humans sota la perspectiva de gènere; igualment, formar-los sobre possibles vies de denúncia de les violacions de drets humans de les dones a nivell nacional, estatal, europeu i internacional.
- ✦ Incrementar les partides pressupostàries destinades a la formació de jutges, magistrats, secretaris judicials i altre personal al servei de l'administració de justícia.
- ✦ Incrementar la plantilla de metges forenses i transferir els recursos necessaris a les Comunitats Autònomes amb competència en justícia, per tal que els equips forenses puguin fer les valoracions integrals de les agressions físiques i psicològiques.

Seguretat

- ✦ Formació dels cossos de seguretat sobre les necessitats d'atenció i actuació envers les denúncies plantejades per les dones.
- ✦ Establir les línies de col·laboració i de contacte entre els cossos de seguretat, les associacions de dones i els diferents recursos existents per a les diferents problemàtiques de seguretat.
- ✦ Incrementar els recursos de localització permanent de l'agressor mitjançant un sistema de GPS.
- ✦ Reforçar les mesures per tal de combatre el proxenetisme en totes les seves formes i, especialment, el tràfic de dones; endurir el tractament penal de l'explotació sexual de persones i garantir la protecció a les menors d'edat i promoure actuacions necessàries per garantir una assistència jurídica adequada a les víctimes de tràfic de dones.

- ✦ Dotar les associacions especialitzades en la lluita i l'eradicació de la violència masclista dels recursos econòmics necessaris per realitzar el seu treball, i col·laborar-hi per facilitar la coordinació dels serveis. Recolzar els estudis en matèria de violència de gènere realitzats per equips universitaris de dones i tenir-los en compte en el disseny de les polítiques del govern espanyol en aquesta matèria.

2 Mesures per al reconeixement de la diversitat femenina en l'àmbit de les polítiques públiques

Política econòmica, fiscal i financera

- ✦ Exempció fiscal per als productes de primera necessitat: tampons i compreses, preservatius, productes per a nadons i per a persones celiaques i diabètiques.
- ✦ Comptabilització del treball domèstic i de les tasques de cura en els comptes de l'Estat.
- ✦ Elaborar els pressupostos generals de l'estat aplicant-hi la transversalitat de gènere.
- ✦ Anàlisi de qualsevol despesa pública, o mètode de recaptar diner públic, des d'una perspectiva de gènere, identificant les conseqüències i impactes per a les dones, comparades amb les dels homes.

Política laboral i de contractació

- ✦ Posar en marxa mesures positives de formació i ocupació que afavoreixin la contractació de les dones.
- ✦ Accions positives per a la promoció interna de les dones, tant a l'administració pública com a l'empresa privada.
- ✦ Plans de formació per a dones amb pocs recursos i en situacions de risc (dones que pateixen maltractaments, famílies monoparentals, dones grans...)
- ✦ Afavorir la contractació de dones amb discapacitats, fer efectiu el compliment de la LISMI tot donant-li una visió de gènere.
- ✦ Compliment de la Llei d'igualtat pel que fa a les treballadores autònomes i instauració de mesures de conciliació específica per a les treballadores autònomes.
- ✦ Crear programes específics d'inserció laboral i millora de treball per als i les caps de famílies monoparentals, tot adaptant-se a les necessitats que exigeix la seva situació.
- ✦ Reglamentació del teletreball, tot afavorint la millora contractual i salarial.
- ✦ Creació d'una assegurança a càrrec de l'Estat per a les persones que porten a terme el treball domèstic i de cura dels altres.
- ✦ Reconeixement i dignificació de les tasques socials que s'obren a noves professions. Consolidació ocupacional de les cuidadores i els cuidadors no professionals. Facilitar un model de contractació lleugera per al sector de serveis personals per facilitar l'afloreament d'aquest treball ocult.
- ✦ Establir marcs per a la igualtat d'oportunitats de les dones immigrants.
- ✦ Reconèixer la funció de la dona en el món agrari i impulsar mesures que trenquin amb la discriminació de la dona en l'economia derivada del sector pesquer (accés a les confraries, als ajuts).
- ✦ Mentre no es produeixi el traspàs en immigració, actuacions inspectores de l'Administració per garantir les condicions de dignitat i reconeixement de drets. Control de l'ocupació clandestina.
- ✦ Penalització efectiva de l'assetjament sexual i psicològic al lloc de treball i creació d'un grup específic d'inspeccions. Impulsar mesures de compliment de sancions per a empreses i persones que assetgin en l'àmbit laboral.
- ✦ Impulsar el reconeixement jurídic i professional de les persones que es dediquen al treball sexual remunerat per tal que puguin disposar d'una cobertura social adient, ja sigui com a treballador/a per compte d'altri o com a treballador/a autònom/a. Crear un nou epígraf fiscal

no estigmatitzant dins l'Impost d'Activitats Econòmiques (IAE) per tal que s'hi puguin donar d'alta en règim d'autònomes.

- ✦ Assumir per part de la seguretat social la despesa derivada de la baixa o reducció laboral per cura dels altres.

Sanitat i salut

- ✦ Creació d'indicadors de salut que tinguin en compte els diferents factors (sociodemogràfics, laborals, impacte de l'ús del temps, econòmics, relacions socials, lleure...), que produeixen les malalties i trastorns crònics més comuns a les dones.
- ✦ Investigar les malalties específiques o majoritàriament de dones i tenir en compte les malalties laborals que afecten específicament les dones.
- ✦ Formació permanent del personal sanitari basada en el reconeixement de les diferències simptomàtiques i casuístiques entre homes i dones.
- ✦ Aplicació efectiva de la Llei d'interrupció de l'embaràs, en tots els seus àmbits: sanitaris, educatius,,,
- ✦ Reconeixement i adequació de la xarxa, serveis sanitaris i instrumental mèdic a les diferències derivades de la diversitat entre les pròpies dones (discapacitades, joves, grans, immigrants...).
- ✦ Anàlisi de la pressió de la publicitat i de consum i de la seva relació amb la salut mental de les dones en general.

Mesures per combatre el risc d'exclusió social

- ✦ Unificar criteris entorn de la definició de la monoparentalitat i les seves tipologies amb la finalitat d'afavorir la recollida de dades, l'elaboració d'estudis comparatius i ajuts i prestacions específics.
- ✦ Recollir la tipificació de família monoparental a les estadístiques que es realitzin des de les Administracions Públiques.
- ✦ Crear programes específics d'inserció laboral i millora de treball per als i les caps de famílies monoparentals, tot adaptant-se a les necessitats que exigeix la seva situació.
- ✦ Elaborar un programa específic per combatre les bosses de pobresa femenines.
- ✦ Elaborar un pla integral d'oportunitats de les dones amb discapacitats.
- ✦ Ampliar els serveis d'atenció social a les dones grans i soles.
- ✦ Incrementar progressivament la pensió de viduïtat fins al 75% de la base reguladora del cònjuge quan es percep com a pensió única i no hi ha una altra font d'ingressos.
- ✦ Proporcionar mesures de suport a les persones que decideixin abandonar el treball sexual remunerat: cases d'acollida, inserció laboral, accés a l'habitatge de protecció oficial, etc.
- ✦ Incorporar les dones a la societat de la informació mitjançant l'elaboració i el desplegament d'un Pla d'acció per a la cohesió digital de gènere.
- ✦ Combatre l'assetjament immobiliari de què són especialment víctimes les dones grans i soles.
- ✦ Incorporar la perspectiva de gènere a les polítiques d'inclusió de la immigració
- ✦ Permisos de treball i de residència independents de l'estat civil, i conservació de permisos en cas de divorci o separació.
- ✦ Combatre la feminització de la pobresa.
- ✦ Aplicar un major control i regularització del treball de temporada i del servei domèstic. Impulsar l'equiparació de les condicions laborals i de cobertura social de les relacions laborals del servei domèstic.
- ✦ Reconèixer la figura de la mediadora cultural, sanitària i social.
- ✦ Demanar la inclusió de la variable sexe en totes les estadístiques referents a la immigració.
- ✦ Estudiar la viabilitat d'expedir permisos de treball a les dones que s'incorporen en la nostra societat procedents del reagrupament familiar, les quals actualment només tenen dret al permís de residència agreujant les seves condicions de dependència.

- ✦ Abordar de forma decidida l'estricta compliment dels drets humans combatent-ne la vulneració amb pràctiques com, per exemple, l'ablació.

Cultura

- ✦ Promoció de la cultura feta per dones i per a les dones.
- ✦ Recuperació de la memòria històrica de les dones al món de la literatura, el pensament, l'art, el teatre, el cinema, la ciència...
- ✦ Promoció de la difusió de les creacions culturals fetes per a dones en tots els àmbits.
- ✦ Promoció del cinema de dones.
- ✦ Facilitació de l'accés de les dones grans al consum cultural de qualitat.

Educació no sexista

- ✦ Formació del professorat i dotació de recursos per a l'assumpció real de la coeducació i la valoració de les diferències de gènere.
- ✦ Impuls a la formació en les noves tecnologies per a dones de totes les edats.
- ✦ Programes de promoció dels ensenyaments universitaris que trenquin els estereotips de gènere i facin atractius els ensenyaments tant a dones com a homes. Establir criteris d'accés al món professional que tinguin en compte el percentatge de dones que hi ha a la carrera corresponent.
- ✦ Impuls de la nova assignatura d'Educació per a la ciutadania que incorpora valors com la igualtat entre homes i dones, la lluita per les discriminacions, la coeducació, etc.

Cooperació

- ✦ Promocionar cultures de la pau, capitalitzant i difonent els models oferts per les dones en la resolució de conflictes.
- ✦ Introduir la perspectiva de gènere en les polítiques de cooperació al desenvolupament.
- ✦ Suprimir els ajuts de l'Estat espanyol i les relacions diplomàtiques amb aquells països que vulneren els Drets Humans reconeguts per les Nacions Unides, tenint especialment en compte les vulneracions dels drets de les dones.
- ✦ Potenciar la recerca de vacunes i altres instruments com els microbicides per combatre VIH/Sida.

Mitjans de comunicació

- ✦ Promocionar l'ús d'un llenguatge no discriminatori als mitjans de comunicació. Revisar i eliminar els estereotips femenins i continguts sexistes de la programació dels mitjans de comunicació d'àmbit estatal.
- ✦ Vetllar per l'aplicació efectiva de la llei d'igualtat sobre aquest àmbit

3 Participació social i política de les dones

- ✦ Fer permeable l'Administració a les propostes de participació política promogudes pel moviment associatiu de dones.
- ✦ Donar visibilitat social i política als projectes que sorgeixen des del moviment de dones, i dotar-los dels recursos necessaris.
- ✦ Impulsar la participació de les dones en òrgans de consulta, negociació i consens.
- ✦ Impulsar la participació social i política de les dones i associacions de dones immigrants.
- ✦ Recuperar la història de les dones en el món de la literatura, el pensament, l'art, el teatre, el cinema, la ciència...
- ✦ Vetllar per l'aplicació efectiva de la llei d'igualtat sobre aquest àmbit

El jovent: el dret a la independència

La tasca de les JERC s'ha desenvolupat i seguirà fent-ho en diversos àmbits, seguint dues directrius. La de millorar les condicions de vida del jovent català i introduir la perspectiva juvenil en la tramitació legislativa i en les iniciatives parlamentàries que fan referència a àmbits de caràcter general. Així, les JERC volem portar la veu del jovent dels Països Catalans al Congrés dels Diputats.

Des del Congrés s'ha de seguir treballant en els pilars que faciliten l'emancipació juvenil: l'habitatge, el treball, l'educació o la salut.

Per a la propera legislatura, en matèria de joventut hem de seguir reclamant la supressió de l'Institut de la Juventud (INJUVE), perquè Catalunya té competència exclusiva en aquesta matèria. En reclamarem la transferència neta de les partides per augmentar els recursos econòmics de la Secretaria General de Joventut i facilitar l'execució dels propis projectes d'emancipació.

Amb els anys, hem fet feina des de diferents àmbits, però en queda molta més per fer. Mentre el nostre país no sigui lliure, caldrà ser presents al Congrés de Diputats per reclamar les millores en tots els aspectes (personal, laboral, lúdic, esportiu, econòmic, educatiu, polític) de la vida dels i les joves d'arreu dels Països Catalans, perquè només Esquerra i les JERC tenim la voluntat i la legitimitat de defensar el jovent.

1 Ocupació

La plena ocupació i l'eradicació de la precarietat laboral a la qual ens veiem immersos és el primer pas per aconseguir l'emancipació a nivell personal i és per això que apostem fort per lluitar contra aquest estigma que ja ha esdevingut crònic en la nostra societat i que en el moment de crisi que vivim corre el risc d'agreujar-se encara més.

PROPOSTES

- ✦ Retirada de la darrera reforma laboral que afavoreix, entre altres aspectes, l'abaratiment de l'acomiadament, l'encadenament successiu de contractes laborals (que afecta d'una manera especial als i les joves), o l'entrada de les ETT's a la recerca pública de feina.
- ✦ Un marc propi de relacions laborals per als diferents territoris dels Països Catalans que inclogui la competència exclusiva en matèria laboral.
- ✦ Bonificacions de tipus fiscal que permetin el pas dels contractes temporals a indefinits.
- ✦ Pla d'ajudes als i les joves emprenedors/es i a l'autoocupació, descomptes fiscals per als i les joves autònoms/es, normalització i per complet la seva situació laboral respecte al règim general de la Seguretat Social.
- ✦ Donar suport i incentivar l'ocupació de les activitats del sector primari així com assegurar-ne l'estabilitat i la permanència en el mercat laboral.
- ✦ Equiparar els sous base amb la resta de treballadors/es en els contractes de pràctiques i formació; fomentar la contractació indefinida i incrementar el salari mínim interprofessional al nivell de vida català.
- ✦ En matèria de drets laborals: augmentar la protecció social, tot augmentant la remuneració i el termini de cobrament del subsidi d'atur.
- ✦ Incentius fiscals per a les empreses que contractin dones joves i aplicació estricta de la Llei d'igualtat efectiva entre dones i homes pel que fa al distintiu d'empreses i sectors públics en la lluita per la no discriminació de les dones en el món laboral.

- ✦ És indispensable realitzar inspeccions periòdiques a les ETT per evitar arbitrietat en la contractació, així com obtenir la garantia que es compleixin els drets socials dels treballadors/es i la prevenció de riscos laborals. Les Administracions Públiques han de ser les primeres a donar exemple i no fer ús, en cap cas, de les ETT per contractar.
- ✦ Limitar per llei la subcontractació, culpable en gran part de la precarietat laboral i de l'elevada sinistralitat laboral entre el jovent, nafra social que esclavitzava el jovent, sobretot l'immigrant.
- ✦ Incentivar la creació de grups cooperatius com a font de riquesa estructural i que reverteix directament a la societat. Introduïrem clàusules interpretatives en la contractació pública que evitin la situació de discriminació que pateixen les entitats del tercer sector social en els concursos públics quan competeixen amb empreses privades.

2 Habitatge

L'accés a l'habitatge ha d'esdevenir el segon element d'emancipació del jovent, a més d'un dret fonamental de tots els ciutadans i ciutadanes del nostre país. Actualment l'edat d'emancipació als Països Catalans se situa al voltant dels 30 anys d'edat, condemnant els joves catalans a una precarietat vital i a una manca d'horitzó en el seu projecte de vida. Aquesta dada preocupa sobretot si la comparem amb la mitjana europea (22 anys), que està molt per sota, i que ens indica que la dependència política i financera respecte l'estat espanyol redueix l'edat d'emancipació dels joves catalans.

PROPOSTES

- ✦ Garantir el respecte a les competències dels diferents territoris dels Països Catalans en matèria de polítiques d'habitatge.
- ✦ Modificar la llei de l'IRPF per tal d'equiparar el tractament fiscal del lloguer (sobretot en els beneficis sobre els arrendataris) amb els de les hipoteques.
- ✦ Assumpció de la dació de pagament com a mètode de cancel·lació de la hipoteca.

3 Educació

L'Educació és un altra dels pilars fonamentals per a l'emancipació del jovent. El coneixement ens farà lliures i només a través d'aquesta premissa podrem aconseguir l'emancipació personal.

Apostem per un model d'ensenyament públic, de qualitat, crític i català. El català ha de ser l'idioma vehicular de l'ensenyament que s'imparteixi arreu dels Països Catalans, tot potenciant la immersió lingüística a Instituts i Universitats, exigint que el professorat no catalanoparlant tingui l'obligació de com a mínim conèixer la nostra llengua.

En l'àmbit de les beques estudiantils, creiem que és imprescindible el traspàs del fons.

Cal tenir en compte l'absolut fracàs de l'aplicació a l'Estat Espanyol de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES, conegut popularment com a Bolonya) dificultant la mobilitat europea dels alumnes i limitant la seva possibilitat d'empoderament personal amb els nous programes acadèmics dels graus, afegit de la falta de recursos financers i de la retallada dels drets de l'estudiantat a través de limitar la seva participació als òrgans de govern del sistema universitari.

PROPOSTES

- ✦ Traspàs de la capacitat de decidir la tipologia de beques, la seva gestió i els pressupostos pertinents.

- ✦ Iniciar un procés de transició cap a la Universitat Pública real en la qual el pagament de les matrícules i les seves taxes vagi condicionat al poder adquisitiu de l'estudiant, vinculat a un sistema de beques just.
- ✦ Blindar el català com a llengua vehicular a l'educació.
- ✦ Determinar com a òrgans d'interlocució i participació estudiantil els consells estudiantils dels territoris de parla catalana sota administració espanyola.
- ✦ Capacitat per al Govern de les Illes, la Generalitat del País Valencià i del Principat de Catalunya per a poder fixar el model de titulacions referides a l'EEES i poder implementar el model 3+2 als Països Catalans.
- ✦ Destinar els recursos econòmics necessaris per a la implementació de models docents que facilitin la conciliació entre treball i estudis.

4 Salut

Cal convertir la salut en un dret inalienable del jovent i fomentar les polítiques de prevenció específiques per aquesta franja d'edat. En el jovent es donen els índexs més alts d'una sèrie de problemes específics de salut que s'han convertit també en socials, com ara les drogodependències, legals i il·legals, els embarassos no desitjats, les malalties de transmissió sexual o els accidents de trànsit.

En l'àmbit de la sexualitat hem de fer que el jovent pugui gaudir d'una sexualitat plena i responsable, superant els rols tradicionalment marcats, tot promovent una cultura de respecte a les diferents opcions individuals.

PROPOSTES

- ✦ Incloure l'educació sexual a l'ensenyament obligatori. Amb una prèvia campanya de formació i sensibilització del professorat i amb l'edició del material didàctic necessari. És aquí on entra en joc l'assignatura d'Educació per a la Ciutadania, necessària per fomentar el creixement individual del nostre alumnat, tot convertint-lo en persones sobiranes i amb criteri propi, conscients del seu paper en la construcció de la societat local i global.
- ✦ Garantir que l'educació afectivo-sexual promogui una visió de la sexualitat en temes d'igualtat i corresponsabilitat.
- ✦ Fomentar entre el jovent l'ús dels preservatius masculí i femení, com a barrera més eficient per evitar el contagi de les MTS, facilitar-ne l'accés rebaixant-ne l'IVA i garantir-ne la gratuïtat en centres escolars.
- ✦ Vetllar pel compliment de la llei de salut sexual i reproductiva i d'interrupció voluntària de l'embaràs a tots els territoris dels Països Catalans, amb equitat territorial, eficiència i garantint-ne l'accés a totes les dones que ho requereixin.

Prevenició de drogodependències i pedagogia i legalització del consum de drogues

Actualment existeix un buit legal respecte les normatives que han de regir els locals que venen materials relacionats amb les substàncies psicotròpiques d'origen natural.

PROPOSTES

- ✦ Regular jurídicament els establiments de venda de material relacionat amb les substàncies psicotròpiques d'origen natural per tal de clarificar els requisits de venda dels seus productes, per legalitzar-ne el consum i finalment, per permetre que aquests establiments puguin fer una tasca de pedagogia i d'ús responsable sobre aquestes substàncies.
- ✦ Demanem que la política envers el consum de drogues, especialment entre el jovent, no es dissenyi ni s'exerceixi des de la repressió, sinó des d'una vessant pedagògica.

- ✦ Un marc normatiu que reguli l'actuació dels poders judicials, socials i policials envers les persones que consumeixen o són propietàries de drogues per a consum particular.

Seguint la lògica repressiva, les multes per via administrativa pel consum de drogues sempre són de caràcter econòmic, en canvi, les que es tramiten per la via penal, poden ser substituïdes per treballs a la comunitat. Davant aquesta incoherència, proposem:

- ✦ Regular jurídicament els establiments de venda de material relacionat amb la marihuana, legalitzar-ne el consum i permetre que aquests establiments puguin fer una tasca de pedagogia i d'ús responsable.
- ✦ Legalitzar el consum de cànnabis, regular jurídicament els establiments de venda de material relacionat amb la marihuana i impulsar que aquests establiments facin una tasca de pedagogia i d'ús responsable
- ✦ Equiparar les sancions per consum de drogues entre legals i il·legals, tant pel tràmit administratiu com penal, per tal que siguin les mateixes.
- ✦ Finalment, demanar que el Ministeri de Sanitat o els òrgans competents elaborin un informe científic sobre els beneficis terapèutics i els perjudicis psico-sanitaris del consum de drogues, especialment del cànnabis, per tal de desfer tòpics a banda i banda, i sobretot, per poder elaborar unes línies pedagògiques i discursives més acurades a la realitat.

5 Transport i mobilitat

Atès que els i les joves som un dels sectors de la població que més utilitzem el transport públic i que la nostra capacitat adquisitiva és reduïda, es necessari crear bitllets integrats especials per a joves a un cost realment assequible.

D'altra banda, Renfe i els seus serveis de Rodalies i Regionals s'han de modernitzar. Una bona forma de fer-ho és acabant el traspàs de competències en aquest àmbit. D'aquesta manera, els i les catalans/es podem replantejar el conjunt de la xarxa ferroviària, decidint quin servei volem, amb quines condicions i acabant amb el sistema radial actual per un sistema de xarxa que arribi a tot el territori i el potenciï, és a dir, fent del ferrocarril una xarxa de vertebració i cohesió social i nacional.

PROPOSTES

- ✦ Creació d'un bitllet integrat jove a preus assequibles a totes les zones del territori, i vetllar per facilitar l'accés a les infraestructures més costoses (com el TGV) al jovent.
- ✦ Augmentar i millorar el transport públic dels territoris que no formen part de les àrees metropolitanes, per tal de garantir l'equilibri territorial.

6 Comunicació, noves tecnologies i investigació

Els mitjans de comunicació també ens han d'ajudar en la tasca de construcció nacional. És per això que creiem necessari el traspàs de totes les competències en matèria de Comunicació i Noves Tecnologies. Tot plegat ens ha de permetre projectar la nostra nació al món i, a la vegada, rebre una informació feta a la mida dels Països Catalans.

Així mateix els Països Catalans han d'esdevenir una potència tecnològica de primera línia mundial.

Per això demanem a l'Estat espanyol que aturi l'espoli fiscal dels recursos econòmics catalans en el camp de les telecomunicacions. Així podrem incrementar els nivells actuals d'inversió en Recerca, Desenvolupament i Investigació (R+D+I).

El lloc natural de treball dels i les investigadors/es catalans/es ha de ser els Països Catalans: cal dignificar la realitat dels i les investigadors/es (especialment els i les qui tenen la consideració de becaris/es) i cal aturar la «fugida de cervells».

Però mentre s'ha començat a fer un esforç pressupostari per reduir la distància que ens separa d'altres països europeus en relació a la inversió en investigació —tot i que encara som molt lluny— encara queda una assignatura pendent: millorar les condicions laborals del personal investigador, que ara per ara, està sotmès en una situació de precarietat.

Les persones joves, i no tan joves, que es volen dedicar a aquest camp han de fer front a sous baixíssims, a una temporalitat enorme i el que es pitjor encara, a tenir una feina que no els ofereixi les mateixes prestacions socials que els oferiria qualsevol altra. És per aquest motiu que podem dir que les persones que, tot i aquestes pèssimes perspectives laborals, decideixen dedicar-se professionalment a aquest camp, són autèntics herois.

PROPOSTES

- ✦ Assegurar que totes les persones que segueixin la carrera d'investigació siguin reconeguts com a professionals i tractats en conseqüència des de l'inici.
- ✦ Assegurar l'estabilitat i la permanència en el mercat laboral del personal investigador, i que en totes les etapes de la seva carrera gaudeixi de condicions salarials justes i amb les prestacions socials adequades.
- ✦ Que s'impulsi la regulació de l'Estatut del personal docent i investigador universitari en el termini d'un any.

Immigració i integració: ciutadania amb drets i deures

En els darrers anys, el nombre de persones estrangeres arribades a casa nostra s'ha accelerat i estès arreu dels Països Catalans, que tenen un percentatge elevat del total de persones immigrants de l'Estat espanyol.

Tot això es tradueix, també, en l'aparició de concentracions desproporcionades de persones immigrades en determinats barris i pobles, la qual cosa comporta també la concentració d'alumnes en escoles, una ocupació desigual de l'espai públic i la transformació accelerada del teixit comercial, agreujant així l'aparició de segments de població amb risc d'exclusió social.

Encara manca una política estatal integral d'immigració que inclogui la regulació de fluxos, les polítiques d'acollida i d'integració, les relacions intercomunitàries i un pressupost extraordinari per atendre-la.

Per això Esquerra Republicana hem presentat iniciatives al Congrés per tal d'obrir un procés ampli de diàleg parlamentari, institucional i social per un gran Pacte d'Estat que fixés les línies bàsiques de la política migratòria a mitjà i llarg termini, i també la coordinació i la cooperació entre administracions, que haurien de compartir les funcions i les competències que fessin possible una gestió més eficaç dels fluxos migratoris, i responguessin a una distribució més adequada de les competències.

Tot i així, cal preservar les competències d'acollida a les comunitats autònomes perquè la integració sigui efectiva a través d'una de les polítiques de proximitat, tal com ha realitzat Esquerra Republicana a Catalunya a través de la Llei d'Acollida per tal de donar la possibilitat de les persones immigrades

d'integrar-se a la societat que els acull i puguin desenvolupar-se com a ciutadans amb drets i deures.

D'altra banda, cal promoure modificacions que superin l'actual àmbit del Reglament de desplegament de la Llei d'estrangeria mentre sigui vigent perquè determinats problemes de la gestió d'estrangeria tenen a veure amb l'excessiva complexitat dels seus procediments administratius.

En aquest sentit, algunes de les propostes hauran de tenir una traducció pressupostària, o bé competencial, o exigiran tal vegada una reforma legal.

Des d'Esquerra plantegem un canvi institucional que suposi una coordinació forta de totes les polítiques que tenen a veure amb les polítiques de ciutadania, de fluxos i d'integració i que, actualment, repartides entre moltes unitats, pateixen de manca d'unitat i estratègia.

Principis d'actuació

- ⤴ Polítiques d'acomodació per al procés d'adaptació de la societat d'acollida i de la població nouvinguda atenent a les singularitats de cada territori.
- ⤴ Garantia d'accés a la ciutadania: igualtat d'accés als drets.
- ⤴ Incorporació de la perspectiva de gènere a tots els aspectes relacionats amb la immigració.
- ⤴ Aposta ferma i decidida per les polítiques públiques: reforç de l'Estat del Benestar.
- ⤴ Polítiques d'acollida i d'integració proactives i integrades. Garantia dels drets d'acollida universal a totes les persones nouvingudes.
- ⤴ Gestió de fluxos: garantir els drets de les persones implica l'entrada de manera regular. Per tal d'oferir polítiques públiques de qualitat i garantir la igualtat i no discriminació de la població nouvinguda, es fan necessàries accions adreçades a gestionar els fluxos migratoris.
- ⤴ Adaptació dels serveis públics a la nova realitat de la nostra societat: quantitativament (per evitar la competència sobre recursos escassos) i qualitativament (per garantir el respecte i el reconeixement a la diversitat de la nostra societat).
- ⤴ Facilitació del retorn d'aquelles persones i els seus descendents que han tingut i tenen un vincle amb el nostre territori i desitgin immigrar.
- ⤴ Afavoriment del retorn voluntari als països d'origen d'aquelles persones el projecte migratori de les quals hagi fracassat.
- ⤴ Garantia de la no vulneració dels drets humans i l'aplicació del Protocol de Palerm (article 59).
- ⤴ Creació d'un espai de coordinació de tots els serveis públics implicats (policia, serveis socials, salut, etc.) per tal d'establir protocols d'actuació clars i efectius per evitar i combatre el tràfic de persones.
- ⤴ Ampliació del suport a projectes d'èxit com el codesenvolupament, el foment de la inversió en origen en activitats productives i en formació. Mobilització de remeses per al codesenvolupament.

PROPOSTES

1 Reformes legislatives

- ⤴ Promoure canvis en la Llei d'estrangeria que regula l'adquisició de la nacionalitat espanyola de manera que per aconseguir la nacionalitat només facin falta 5 anys d'empadronament als Països Catalans i no pas 10 anys com fins ara.
- ⤴ Reformar la Llei Orgànica 14/2003, de drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, i fer-ne un bon desplegament per garantir una aplicació eficaç i justa a l'hora de regular fluxos migratoris i d'afavorir-ne els drets i deures i la integració social i laboral. Sobretot pel que fa a:

- ✦ Definir l'abast de conceptes com la figura de l'arrelament i als efectes de poder trobar els mecanismes adequats que permetin, a les persones que estan treballant de manera irregular, obtenir una autorització administrativa per treballar.
- ✦ Trobar una solució legal, com ja existeix en dret comparat, per a les persones que tenen una ordre d'expulsió no executada per part de l'Administració de l'Estat, sabuda la impossibilitat d'aquestes persones de poder regularitzar la seva situació ni tan sols via contractació en origen, assegurant així la seva subsistència.
- ✦ Ampliar els supòsits per poder obtenir un permís temporal de residència i per buscar feina.
- ✦ Vincular els permisos de treball amb la residència.
- ✦ Evitar situacions d'indefinió jurídica de la situació administrativa de determinats col·lectius.
- ✦ Regularitzar automàticament els sol·licitants d'asil denegat que hagin treballat regularment; autoritzar treball als sol·licitants d'asil.
- ✦ Evitar les situacions de dependència administrativa de les persones reagrupades.
- ✦ Facilitar els drets polítics i socials a les persones en situació administrativa regular en condicions d'igualtat i facilitar l'accés a la ciutadania efectiva.
- ✦ Preveure la signatura de convenis de retorn.
- ✦ Tramitar electrònicament i incrementar els recursos humans destinats a la tramitació.
- ✦ Avançar d'una forma decidida i equitativa amb el dret de participació política de les persones immigrades a les eleccions locals sense limitacions del dret en funció dels països d'origen com el de l'article 13è de la Constitució espanyola que limita aquest dret a la signatura de convenis de reciprocitat.

3 Transferències i traspassos

És necessari treballar per rebre de l'Estat la transferència de les competències executives en matèria d'immigració (llevat del control de fronteres i de la concessió de la nacionalitat), i especialment de les oficines d'estrangeria. Una millora en aquesta tramitació (més rapidesa i més simplificació) beneficiarà tant els immigrants econòmics com l'empresariat. Al mateix temps, treballarem per l'ampliació de les competències en aquells articles relacionats amb la immigració.

- ✦ Transferència de la gestió en l'homologació de títols acadèmics (formació professional i formació universitària).
- ✦ Transferència de les funcions referents a la tramitació de les autoritzacions administratives per treballar i residir.
- ✦ Territorialització de tots els fons estatals o europeus.
- ✦ Transferència de la gestió dels anomenats Centres d'Internament d'Estrangers/res.
- ✦ Transferència de la gestió de totes les autoritzacions de treball i de les seves renovacions.
- ✦ Simplificació dels permisos de treball i residència. Reforç del finançament que deriva al SOC per a la gestió de les noves competències i possibilitat d'efectuar tràmits no presencials.
- ✦ Transferència de la Inspecció de Treball, reforç dels efectius i ampliació de competències per poder lluitar de manera eficaç contra l'economia submergida i la vulneració de drets.
- ✦ Cessió als governs autònoms del traspàs d'informació sobre totes les persones que es volen establir a Catalunya. Accions d'acollida a l'exterior i a l'àmbit empresarial.
- ✦ Suport en l'atenció integral dels menors estrangers sense referents familiars.

4 Propostes referides a immigració i mercat de treball

Davant d'una immigració de caràcter marcadament laboral es fan necessàries polítiques que garanteixin, d'una banda, la competitivitat de l'economia catalana i, de l'altra, les millors condicions laborals a totes les persones que s'incorporen.

- ✦ Condicions d'accés. Aprofitar la qualificació laboral existent i flexibilitzar les limitacions dels permisos de treball referides a sector de treball i zona geogràfica, fent que les persones que

ja estan treballant aquí puguin canviar la modalitat de permís abans que generar nous fluxos.

Facilitar l'accés a la formació ocupacional i als llocs de treball de l'administració.

- ✦ Polítiques actives d'ocupació. Adaptar les polítiques actives d'ocupació a les necessitats laborals dels nous treballadors i treballadores estrangers.
- ✦ Reconeixement de drets per a les persones que han patit situacions d'explotació laboral i reconeixement de l'experiència laboral prèvia al projecte migratori.
- ✦ Mesures per combatre la discriminació al lloc de feina. Legislació antidiscriminatòria i codis per a la prevenció en l'àmbit laboral del racisme i la xenofòbia.
- ✦ Població immigrant altament qualificada. Reforçar els mecanismes de convalidació i adaptació de titulacions universitàries.
- ✦ Incentius per fomentar l'autoocupació: microcrèdits i formació. Facilitar l'accés al permís de treball per compte propi a les persones amb permís de residència
- ✦ Gestió social empresarial. Plans de gestió intercultural de l'empresa per implementar mecanismes d'integració laboral i incentius per a la responsabilitat social empresarial —a la llarga, sancions—.
- ✦ Treball en els serveis de proximitat o personals. Eliminar els règims de la seguretat social mancats de drets (treball a la llar). Incentivar, mitjançant desgravacions fiscals, l'aflorament de l'economia submergida en els serveis de proximitat. Fomentar la creació de cooperatives de serveis de proximitat.

5 Propostes referides a l'accés de les persones immigrades als serveis públics

- ✦ Planificació dels recursos de les polítiques públiques. Garantir que totes les polítiques disposin dels recursos humans i econòmics necessaris per poder atendre el conjunt de la població amb qualitat.
- ✦ Incorporar la immigració com a criteri de finançament. Ajustar la previsió de despesa econòmica a la població empadronada al territori.

6 Propostes referides a les polítiques de gestió de la convivència

- ✦ Llengua. Considerar la llengua catalana com a llengua comuna de referència i garantir-ne l'ensenyament a les persones nouvingudes de manera universal.
- ✦ Gestió de la diversitat religiosa i laïcitat. Garantir el dret d'expressió de les diferents religiositats.

7. Lluitar per la laïcitat de l'Estat

- ✦ Mitjans de comunicació. Impulsar un codi ètic obligatori per no utilitzar imatges estereotipades de col·lectius d'immigrants o de diferents cultures.
- ✦ Partits polítics. Pacte ètic dels partits polítics per no instrumentalitzar la immigració en les seves campanyes electorals. Prohibició de qualsevol referència a la vulneració dels drets humans o a la discriminació.

Pel dret a la identitat de gènere i a la llibertat sexual i afectiva

El dret a la identitat

L'article 10 de la Constitució espanyola estableix com un dret fonamental de tota persona al lliure desenvolupament de la personalitat. Aquest dret és qüestionat, entre d'altres, i de manera gràfica per la limitació en el dret a triar un nom que estigui d'acord amb la seva pròpia personalitat. De fet,

més enllà del sexe amb el qual la pròpia persona o la societat l'identifica, les persones assumeixen i desenvolupen en la seva vida quotidiana rols diferents dels que culturalment se'ls atribueixen per aquest motiu. Si les llibertats que gaudim permeten -com no podia ser d'altra manera- aquest lliure desenvolupament de la personalitat no té sentit prohibir adequar el nom voluntàriament a ell. Perquè, a més, aquesta prohibició és l'expressió d'una determinada concepció tradicional immobilitista respecte als rols de gènere i la seva consideració social.

Tot i això, és necessari mantenir la limitació en el cas dels menors d'edat per a la seva protecció. Permetre que els pares i mares o tutors i tutores atorguin el nadó un nom que no estigui d'acord amb el seu sexe, pot generar en el menor problemes psicològics i també pot danyar el lliure desenvolupament de la personalitat que pretenem protegir. No obstant això, s'estableix que els majors de 14 anys (edat legal mínima per contraure matrimoni), per pròpia voluntat i amb autorització, o els majors de 16 anys, sense aquesta autorització, puguin canviar el nom precisament pels mateixos motius.

Finalment, seria desitjable que l'Estat no negui el reconeixement del seu propi gènere a la persona que prové d'un país on no se li reconeix la pròpia identitat. En aquest sentit, encara que no podem alterar el seu estatus civil com nacional d'un altre Estat, l'Estat espanyol pot identificar-los en consonància amb la seva realitat social. De fet, el reconeixement d'aquesta identificació, lluny de vulnerar la seguretat, la reforçaria ja que s'adequaria el nom i condició a la realitat social.

PROPOSTES

- ⤴ Promoure la Llei pel dret a la identitat de gènere i a la llibertat sexual i afectiva que reconegui la dret al desenvolupament de la pròpia personalitat, tot penalitzant les conductes que ho obstaculitzin.
- ⤴ Impulsar les canvis normatius necessaris per tal de modificar l'article 54 de la Llei del Registre Civil de 8 de juny de 1957 per reconèixer la llibertat d'elecció del nom i eliminar la referència a la confusió nominal respecte al sexe per als majors de 16 anys o els majors de 14 amb autorització dels pares, mares o tutors legals
- ⤴ Les persones de nacionalitat forana residents a l'Estat espanyol podran sol·licitar que consti un nom i sexe adequat al gènere que pretenen en els documents d'identitat expedits per l'Estat espanyol, amb independència del seu sexe registral al país d'origen. En tot cas, conservaran el número d'identitat d'estranger que els hagi estat atorgat per la Direcció General de la Policia

Els drets de les persones transsexuals

Bona part de les persones transsexuals, especialment les dones, tenen un greu problema d'inserció social i laboral.

Certament la Llei 3 / 2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones, va ser un avanç molt important, però que no eradica la situació d'exclusió, i per extensió de marginació, que pateixen bona part de les persones transsexuals.

La superació d'aquesta injusta situació, que atempta contra drets fonamentals reconeguts per la Constitució espanyola començant per l'article 14, requereix una resposta urgent, sòlida i efectiva per part dels poders públics. Així ho estableix l'article 9.2 de la Constitució Espanyola en afirmar: "Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integren siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin

la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social".

D'altra banda, el dret al lliure desenvolupament de la personalitat és un dret constitucional fonamental. En el cas de les persones transsexuals que no tenen accés a una atenció integral de reassignació de sexe aquest dret es veu limitat, podent crear o agreujar els problemes psicològics derivats de tenir un sexe físic que no es correspon amb el mental. I més quan la manca d'una cobertura clínica pública -que hauria d'incloure el suport terapèutic familiar- els aboca a la situació d'exclusió en què es troben sovint a situacions humiliants per adquirir els diners amb què aconseguir el lliure desenvolupament de la seva personalitat. De vegades, aquesta situació porta a les persones transsexuals a rebre intervencions sanitàries en una situació d'alegalitat o, fins i tot, d'il·legalitat.

Així mateix, la Llei 3 / 2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones, associa el canvi de nom a la modificació de la menció registral del sexe de les persones. No obstant això, els requisits per a aquesta rectificació suposen considerar la transsexualitat com una malaltia i no s'ajusta a la Resolució del Consell d'Europa per combatre la discriminació per raons d'orientació sexual o la identitat de gènere, segons la qual els Estats membres han de garantir el dret de les persones transgènere a documents que reflecteixin la seva identitat de gènere preferida sense requisits obligatoris com l'esterilització, cirurgia de reassignació de gènere o teràpia hormonal.

Finalment, i en un altre ordre de coses, cal fer una important tasca de formació i pedagogia a nivell social i educatiu sobre la transsexualitat per remoure obstacles i facilitar la integració de les persones transsexuals, millorar la convivència i eliminar actituds discriminatòries.

PROPOSTES

- ⤴ Aprovació d'un Projecte de Llei de mesures integrals per a la integració laboral i social de les persones transsexuals, incloent la discriminació positiva. Aquest Projecte de Llei serà negociat amb els col·lectius de defensa dels drets de les persones transsexuals
- ⤴ Impulsar les canvis normatius necessaris per tal de modificar l'article 4.1. de la Llei 3 / 2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones per eliminar els requisits de diagnòstic de "disfòria de gènere" i tractament mèdic durant 2 anys per accedir a la rectificació registral de la menció del sexe. Impulsar en les instàncies internacionals oportunes, tant a nivell bilateral com multilateral, l'eliminació de la consideració de la transsexualitat com a malaltia.
- ⤴ Impulsar de manera urgent, en el Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, la inclusió dins de la cartera de serveis la cobertura sanitària del procés íntegre de reassignació de gènere des de l'atenció psicoterapèutica i diagnòstic precoç fins a les intervencions plàstic-quirúrgiques, si s'escau. Per a això s'impulsaran les Unitats d'Atenció Integral de reassignació de sexe (incloent-hi la pedagogia i suport terapèutic familiar) en totes les comunitats autònomes, així com la suficient formació de professionals, amb el corresponent traspàs de fons econòmics per garantir una correcta implementació d'aquestes polítiques
- ⤴ Realitzar les modificacions legals oportunes per tipificar legalment com a delictes la transfòbia (conjunt de creences, opinions, actituds i comportaments d'agressió, odi, menyspreu, ridiculització, etc. Que es produeixen contra les persones transsexuals)
- ⤴ Impulsar, amb el seu respectiu reconeixement pressupostari, la creació d'una càtedra universitària per a la investigació científica interdisciplinària de la transsexualitat

- ⤴ Realitzar una campanya institucional amb la finalitat de fer pedagogia i sensibilitzar sobre la transsexualitat i combatre la seva discriminació. Aquesta campanya publicitarà un telèfon de consulta i suport a les persones transsexuals i/o familiars
- ⤴ Introduir, de manera negociada amb les comunitats autònomes, en tots els nivells educatius superiors a l'infantil, continguts de pedagogia i sensibilització sobre transsexualitat
- ⤴ Reconèixer i impulsar el treball de pedagogia i autosuport que realitzen les associacions de transsexuals, incloent el seu finançament públic
- ⤴ Concedir, de manera immediata i a la llum dels informes sobre compliment de drets humans, el dret d'asil a aquelles persones que pateixen una clara discriminació o agressió en els seus països d'origen com a conseqüència de la lliure expressió de la seva identitat de gènere
- ⤴ Impulsar en la Unió Europea i l'ONU, l'estudi sobre la transfòbia a nivell internacional i l'adopció de mesures per combatre-

El dret a la llibertat sexual i afectiva

L'objectiu de les polítiques per a la llibertat sexual és garantir els drets individuals que han de formar part indissoluble de la llibertat col·lectiva i alhora que ningú no pugui ser discriminat per aquest motiu. En el cas de les persones que integren el col·lectiu LGBT, l'objectiu d'Esquerra ha estat i és fomentar actituds socials positives, igualar-los legislativament en drets i deures als de les persones heterosexuales.

D'altra banda, defensem les lleis que regulen les famílies perquè no han de ser discriminatòries i han de reconèixer els mateixos drets per a qualsevol unió, sigui per a les persones de diferent sexe o del mateix, d'acord amb la Resolució sobre la Igualtat de Drets dels Homosexuals i de les Lesbianes en la Comunitat Europea, de 1994 que pretenia, com a mínim, i entre altres qüestions, garantir els plens drets i beneficis del matrimoni, així com posar fi a tota restricció dels drets de les lesbianes i dels homosexuals a ser pares i adoptar i educar fills i filles.

És de justícia mirar enrere amb satisfacció per tots els passos fets: uns de petits, d'altres d'importants, però tots necessaris per arribar on som ara i, el que és més important, per veure clarament la feina pendent d'ara en endavant. Esquerra és una eina útil per a la ciutadania, en benefici propi i col·lectiu. Així ha estat també en l'àmbit LGBT, quan unes idees justes troben una eina sòlida i perseverant, aquestes idees prosperen i es fan realitat.

Atenent el context i alhora fent balanç de l'última legislatura (2008-2011), podem afirmar que la gestió del govern socialista ha estat decepcionant, i les propostes socials i civils de l'oposició conservadora son directament regressives. Al tombant de la legislatura, és visible un retrocés en les polítiques públiques que atenen la protecció de les persones, amb una expectativa gens optimista, ans al contrari. Esquerra Republicana, durant la propera legislatura, serà garant dels drets i llibertats assolits pel col·lectiu LGTB. El context econòmic, d'altra banda, relega les polítiques socials i les prioritats es visualitzen en mesures econòmiques de tall neoliberal, fet que denunciarem i denunciarem. A més, en l'àmbit de política exterior, és inadmissible el no compliment de les resolucions europees en matèria de drets humans, existint encara, al bell mig del territori comunitari, la repressió, l'assetjament i fins i tot la detenció de persones a causa de la seva opció sexual.

Lleis importants com la d'Igualtat de Tracte o de Reassignació de Gènere han quedat encallades al Congrés malgrat anunciar-se, i això posa de manifest que, encara, la plena igualtat legal encara no està assolida i que cal insistir-hi. De la mateixa manera, les contínues retallades a la financiació de

campanyes de prevenció contra el VIH representen una autèntica involució davant d'una preocupació social important essent un avenç consolidat fa anys.

El paper d'Esquerra en la tasca legislativa que s'ha dut a terme al Congrés espanyol ha estat proactiu i clar. EL 2004 vam presentar al Congrés una proposició de Llei de modificació parcial del Codi Civil per fer possible el matrimoni entre persones del mateix sexe. Es va aconseguir amb l'aprovació de la Llei dels matrimonis homosexuals (*Llei 13/2005, per la que es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contraure matrimoni*), l'anomenada Llei d'identitat sexual (*Llei 3/2007, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones*), o les iniciatives presentades sobre el VIH/sida o les famílies. Les aportacions d'Esquerra Republicana al procés parlamentari de les lleis d'Igualtat de Tracte i Reassignació de Gènere també han estat significatives, i han comptat amb el suport i col·laboració de la societat civil.

Cal continuar avançant prenent mesures per a la integració laboral i social de les persones transsexuals i fer una gran tasca pedagògica en la societat, adoptant mesures contundents contra l'exclusió, impulsant la consolidació de la feina feta i les organitzacions que presten assistència psicològica, impulsant la investigació científica interdisciplinària sobre transsexualitat i reconeixent en tot l'Estat espanyol la plena cobertura sanitària de tots els tractaments. Continuem treballant plegats per una nació d'homes i dones lliures i iguals, per una nació justa, per una societat moderna i respectuosa, però alhora exigent i gelosa dels seus drets i dels seus avenços, aconseguint que ningú no es pugui sentir discriminat per la seva situació social, el seu origen o la seva orientació sexual.

PROPOSTES

- ✦ Desenvolupar polítiques per a la igualtat d'oportunitats i de drets de lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals (LGTB) en els àmbits competencials de l'Estat.
- ✦ Impuls del conjunt de polítiques antidiscriminatòries amb expressa defensa del dret a la diferència i a l'orientació sexual de les persones
- ✦ Reimpulsar la llei d'Igualtat de Tracte, que inclogui la lluita contra la homofòbia i la transfòbia i que inclogui aquestes conductes discriminatòries penalment
- ✦ Creació d'una Comissió d'estudi de la situació en l'àmbit laboral i educatiu de gais i lesbianes, encarregada d'elaborar un dictamen amb caràcter vinculant per a l'executiu, tot seguint les recomanacions del Tractat de Lisboa.
- ✦ Promoure campanyes enfocades a una sexualitat plena i responsable i de solidaritat, educació i prevenció per lluitar contra les MTS i la SIDA durant tot l'any. Garantia de fons suficients per a campanyes de prevenció.
- ✦ Promoure campanyes antidiscriminatòries, juntament amb els sindicats i gremis d'empresaris, dins d'àmbit laboral, especialment en tallers i fàbriques.
- ✦ Aplicar un codi deontològic LGTB als mitjans de comunicació públics i d'acord amb la missió de servei públic que té encomanada RTVE, incloure en la programació dels mitjans que en depenen, espais dedicats a gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals. Vetllar per tal que els continguts siguin tractats amb correcció i la diversitat sexual sigui presentada amb respecte per tots els mitjans de comunicació i difusió.
- ✦ Promoure l'acceptació de la legalitat vigent per part de totes les congregacions religioses, així com el seu respecte cap a la llibertat sexual de les persones. Aplicar la llei en aquelles que reiteradament duguin a terme declaracions homofòbiques.

- ✦ Sol·licitar, tant en l'àmbit estatal com en l'àmbit internacional (Parlament Europeu, ON U...), el màxim reconeixement per al 28 de Juny com a Dia Internacional de gais, lesbianes i transsexuals. Reforçar, així mateix, el màxim reconeixement pel 17 de maig, Dia Internacional de lluita contra l'homofòbia.
- ✦ Pressió internacional sobre els països que vulnerin la dignitat de les persones, els drets humans o del col·lectiu LGTB. Augmentar els ponts de cooperació internacional per tal d'avançar en la lluita contra l'homofòbia i la discriminació sexual a nivell mundial.
- ✦ Millorar i incrementar les ajudes econòmiques a les associacions internacionals vinculades a la lluita contra la discriminació i a favor del respecte i la tolerància envers la diversitat sexual.
- ✦ Establir un programa de suport als refugiats LGTB procedents de països on es practiqui la violència o la discriminació institucional contra aquest col·lectiu.
- ✦ Enfortir la participació de les associacions LGTB amb la creació d'un òrgan consultiu i permanent obert a totes les associacions LGTB de l'Estat per tal de garantir la seva aportació a la definició i seguiment de les polítiques que els afecten.
- ✦ Obertura del Registre Civil en favor de totes les legislacions autonòmiques sobre parelles de fet, i compliment del deure de lleialtat institucional respecte de les seves competències. Promulgar una Llei de parelles de fet d'aplicació en les comunitats autònomes que no tenen competència en dret civil (149.1.8 CE).
- ✦ Anul·lació de tots els judicis sumaríssims per orientació sexual i restaurar el greuge ocasionat a les víctimes de la Llei de perillositat social amb Indemnitzacions econòmiques. Reformar la Llei de memòria històrica per incloure-hi totes les víctimes.

PAÏSOS CATALANS

Els Països Catalans ens trobem en una cruïlla: seguir formant part d'un estat centralista, o encetar el nostre camí cap a la independència per constituir un estat propi integrat a la Unió Europea.

La nostra aposta és clara: volem construir un estat propi per assegurar el benestar i el futur del nostre poble. Per la seva part, l'Estat espanyol ha deixat ben clar quina és la seva posició: no reconeix la pluralitat de nacions que actualment el conformen, no ens reconeix com a subjectes polítics i perjudica greument la nostra qualitat de vida amb l'espoli fiscal.

Els territoris dels Països Catalans, de tradició confederal des de la seva fundació, anem a diferents velocitats a l'hora d'assolir un Estat propi. Així, mentre a Catalunya el sentiment independentista oscil·la -segons les enquestes- entre el 30 i el 50 % de la població, al País Valencià, a les Illes Balears o a la Catalunya nord encara és molt menor.

Avui, doncs, es fa més necessari que mai articular un front catalanista i sobiranista en defensa dels interessos dels Països Catalans. Primer, perquè ens trobem davant d'una greu conjuntura econòmica que fa que es qüestionin els nivells de benestar assolits en els darrers trenta anys. Segon, perquè aquesta situació és agreujada per l'espoli fiscal. Tercer lloc, perquè la passada, present i futura negativa de l'Estat espanyol a qualsevol intent de federalització i el procés recentralitzador iniciat amb la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut ens han de dur a concretar un full de ruta del procés d'independència. I, en darrer terme, per contribuir a construir prou massa crítica a favor de la independència als Països Catalans

Aquest full de ruta l'ha de liderar ERC i ha de permetre articular la unitat del catalanisme en defensa d'una agenda de país. Això vol dir assolir consensos en aquells aspectes en els que hi ha un acord més generalitzat entre les forces catalanistes. El full de ruta d'Esquerra cap a la independència s'ha de concretar en

PROPOSTES

- **Construir i difondre el full de ruta d'ERC cap al procés d'independència: reconèixer el principi d'autodeterminació de les nacions que formen part de l'Estat espanyol.**

En els darrers vint anys, Esquerra Republicana de Catalunya ha contribuït a situar el dret a decidir en l'eix del debat de les relacions Catalunya-Espanya. Per aquest motiu, ha d'esmerçar els propers quatre anys a construir col·lectivament un full de ruta propi i detallat cap al procés d'independència, basat en la justícia social i el republicanisme.

Aquest, si bé ha de ser un procés conduït per ERC, ha de partir, comptar i estar protagonitzat per la base social i cívica de la societat catalana, conformada pels i les militants, les persones simpatitzants o aquelles persones o entitats que comparteixen l'objectiu final de la independència.

Els Països Catalans, com a qualsevol poble i país del món, tenen el dret de decidir el seu futur. No existeix una democràcia real sense el reconeixement dels pobles a decidir el seu model d'organització política i social. Aquest és un dret inalienable al poble català en tant que nació que no pot ser qüestionat per qualsevol poder polític aliè.

- **Assolir el concert econòmic que ens permeti regular, recaptar, gestionar i liquidar els impostos als Països Catalans.**

La justícia social i l'estat del benestar només els podrem garantir amb un sistema de finançament que assegurí que els Països Catalans redistribueixen la riquesa que generen entre els seus ciutadans. No hi ha cap país al món que hagi pogut mantenir el seu nivell de benestar veient com se n'espolia un 10% del PIB cada any.

Esquerra Republicana de Catalunya ha de liderar l'aposta pel concert econòmic com a darrera oportunitat d'encaix a l'Estat però, sobre tot, com a primer pas del full de ruta cap a la independència.

- **Aprovar una resolució que obligui a les institucions de l'Estat al respecte per les decisions del Parlament i del poble de Catalunya, tant pel que fa a les resolucions i normativa adoptada com a qualsevol decisió aprovada en referèndum.**

La segona etapa del full de ruta cap a la independència passa pel respecte de l'Estat espanyol a la sobirania del poble català, expressada en el seu Parlament.

El Parlament de Catalunya és la veu del poble de Catalunya i les seves resolucions prevalen. Espanya nega, una vegada rere una altra, la realitat plurinacional de l'Estat. El que dirimim en les eleccions del 20 de novembre, doncs, és si Catalunya és o no un subjecte polític i si la veu i la voluntat del nostre poble han de ser respectades o, pel contrari, poden ser esmenades per les institucions estatals.

- **Internacionalitzar la causa dels catalanisme**

Dins l'acció política encaminada a sumar suports a la nostra causa pels drets i llibertats, és imprescindible establir sintonies i complicitats amb els grups d'opinió dels estats de la resta d'Europa. Per això volem impulsar una tasca de sensibilització de caràcter internacional, que inclogui els mitjans i agències de comunicació que segueixen la política espanyola des del Congrés dels Diputats espanyol.

- **Articular la unitat d'acció amb les forces sobiranistes catalanes i de les nacions de l'Estat.**

En el tram final del full de ruta cap a la independència es fa imprescindible assolir prou massa crítica que ens permeti avançar en el reconeixement de la diversitat nacional de l'Estat i, per tant, del suport a la convocatòria d'un referèndum per a la independència.

- **Transformar la Comissió mixta Estat-Generalitat per al traspàs de la totalitat de les competències, béns i serveis de l'Estat a Catalunya.**

El darrer pas del full de ruta cap a la independència requereix de la negociació amb l'Estat sobre la divisió de tots els recursos materials i humans que actualment són de la seva competència i que passaran a formar part de l'Estat català.

A) UNA NACIÓ AMB EL DRET DE DECIDIR

Els dret a l'autodeterminació dels Països Catalans

El principi d'autodeterminació va ser formulat per primer cop pel president d'Estats Units Woodrow Wilson en els seus Catorze Punts el 1918. En acabar la Segona Guerra Mundial el dret a l'autodeterminació va quedar recollit a l'article 1 de la Carta de les Nacions Unides: *“Fomentar entre les nacions relacions d'amistat basades en el respecte al principi de la igualtat de drets i a la lliure determinació dels pobles, i prendre altres mesures adequades per a enfortir la pau universal”*. Més endavant, les Nacions Unides van proclamar l'any 1966 el Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics, que va entrar en vigor l'any 1976 i que va ser ratificat per l'Estat Espanyol el 27 de juliol de 1977, que diu: *“Tots els pobles tenen dret a l'autodeterminació. En virtut d'aquest dret determinen lliurement el seu estatut polític i procuren també pel seu desenvolupament, econòmic, social i cultural”*.

Els Països Catalans són dipositaris d'uns drets històrics que al dia d'avui no han estat reconeguts en l'ordenament jurídic espanyol, drets que si es reconeixen a Euskal Herria i que són el fonament jurídic per accedir al concert econòmic a través de la disposició adicional 1a de la Constitució: *“La Constitución ampara y respeta los derechos históricos de los territorios forales”*. Catalunya exerceix la independència de fet des de l'any 988 moment a partir del qual ja es diposa d'un ordenament jurídic propi (Els Usatges, 1065). La Corona de Catalunya-Aragó es constituïeix el 1137 amb el sistema de confederació respectant per a cada territori les seves pròpies lleis i institucions però compartint el mateix monarca. Al segle XIII, en temps de Jaume I, s'incorpora el Regne de Mallorca (1229) i el Regne de València (1238) al model de la confederació disposant alhora del seu propi ordenament jurídic i institucional. Els Països Catalans van disposar de les seves pròpies institucions i constitucions fins el Decret de Nova Planta (1716) quan per dret de conquesta es sotmet els nostres territoris *“al estilo y leyes de Castilla”*. Així doncs els Països Catalans han exercit d'estat i són dipositaris d'uns drets històrics que han de ser reconeguts per a l'exercici del dret a l'autodeterminació.

El passat 13 de setembre de 2009 es va celebrar la primera Consulta sobre la Independència al municipi d'Arenys de Munt organitzada des de la societat civil. Des de llavors, s'han realitzat consultes sobre la independència a 553 municipis de Catalunya, inclosa Barcelona. En aquest procés electoral han estat cridades a votar 4.668.673 persones majors de 16 anys, de les quals van exercir el seu dret a vot un 18'93 %. Dels 883.911 vots emesos, 810.896 (91,74 %) van votar SÍ, 53.182 (6,02 %) van votar NO, 16.887 (1,91 %) van votar en blanc i van haver 2.946 (0,33 %) vots nuls. Tenint en compte que aquestes consultes van ser organitzades des de la societat civil, amb escassos recursos, sense el suport dels principals mitjans de comunicació i amb manca de suport institucional, han estat considerades un èxit. Més enllà dels resultats, el que aquestes consultes han demostrat és que l'independentisme és un fenomen transversal que va més enllà de qualsevol partit polític i és l'únic moviment social capaç de mobilitzar la ciutadania de tot el país.

A part d'una consulta sobre la independència, el Govern de Catalunya ha plantejat la intenció d'abordar el pacte fiscal per acabar amb el déficit fiscal que patim els catalans envers l'Estat Espanyol. Esquerra Republicana advoquem perquè l'aposta per aquest pacte fiscal sigui la reivindicació del concert econòmic que ens pertoca pels nostres drets històrics i que ha de ser refrendat pel poble de Catalunya mitjançant un referèndum. En aquests propers quatre anys, veurem com la lluita per una consulta pel concert econòmic esdevindrà un altre xoc de trens entre Catalunya i l'Estat.

Però més enllà del dret a la lliure determinació dels pobles, els drets històrics o el concert econòmic, el dret a decidir és un exercici de plena democràcia. Les consultes a la ciutadania sobre l'autodeterminació o sobre qualsevol altra qüestió hauria de ser una pràctica habitual de qualitat

democràtica que hauria de representar el pas d'una democràcia representativa a una altra de participativa. Precisament, va ser a iniciativa d'Esquerra Republicana que el Parlament de Catalunya l'any 2010 va aprovar la Llei de Consultes Populars, l'eina que havia de permetre l'exercici democràtic del dret a decidir. Malgrat tot, la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut d'Autonomia també va posar en entredit aquesta llei, entrebant així el desenvolupament cap a un nou sistema plenament democràtic. La pràctica de consultes ciutadanes és habitual en altres països de tradició democràtica més dilatada com és el cas dels Estats Units o el Canadà. A curt termini, l'horitzó d'un més que probable referèndum d'independència a Escòcia el 2014, esdevindrà un referent de primer ordre a l'hora de respectar el dret a decidir en el marc de la Unió Europea.

PROPOSTES

- ✦ Fer reconèixer els nostres drets històrics per aconseguir el règim de concert econòmic en els territoris dels Països Catalans.
- ✦ Impulsar una consulta popular sobre el concert econòmic a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears de caràcter vinculant per exercir el dret a decidir sobre el dèficit fiscal.
- ✦ Impulsar una Llei de Consultes Populars d'àmbit estatal per fer efectiu l'exercici democràtic del dret a decidir sobre qualsevol qüestió a tots els nivells de l'administració, ja sigui estatal, autonòmic i municipal.
- ✦ Instar les Corts Generals a reconèixer el dret a l'autodeterminació del poble i permetre la celebració d'un referèndum sobre la independència dels Països Catalans.

El català, llengua d'estat a Europa: el dret a la unitat i a l'oficialitat

L'article 3 de la Constitució espanyola recull que *"les altres llengües espanyoles [a banda del castellà] seran també oficials en les respectives comunitats autònomes, d'acord amb els seus estatuts"* (article 3.2), i que *"la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció"* (article 3.3).

Malgrat aquesta declaració de principis, calculadament ambigua, la Constitució espanyola és l'única Constitució al món que consagra l'oficialitat d'unes llengües que mai no diu ni quines llengües són, ni quantes són. No n'esmenta cap pel seu nom excepte el castellà, l'única per a la qual imposa obligatòriament el deure de conèixer-la, circumstància que ha servit de base per a la imposició posterior del castellà en tots els àmbits a través de tota mena de normes legals.

Els Estatuts d'Autonomia de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, reconeixen la llengua catalana com a pròpia del territori. En el cas de Catalunya, l'Estatut d'Autonomia, com a llei orgànica estatal, estableix que *"La llengua pròpia de Catalunya és el català. Com a tal, el català és la llengua d'ús normal i preferent de les administracions públiques i dels mitjans de comunicació públics de Catalunya, i és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament."* Com a llengua oficial de Catalunya, *"Totes les persones tenen el dret d'utilitzar les dues llengües oficials i els ciutadans de Catalunya tenen el dret i el deure de conèixer-les."* (art 6.)

El punt 3 del mateix article també estableix que *"La Generalitat i l'Estat han d'emprendre les accions necessàries per al reconeixement de l'oficialitat del català a la Unió Europea i la presència i la utilització del català en els organismes internacionals i en els tractats internacionals de contingut cultural o lingüístic."*

Tot i aquests mandats legals, tots els Governes espanyols, malgrat que en alguns casos s'hi han compromès a canvi de suport al seu partit, han incomplert sistemàticament i voluntària aquests compromisos legislatius amb el poble català, emparant-se en una falsa impossibilitat de dur-los a terme.

Així, al cap d'anys de "democràcia" i d'"autonomia", el català continua sense tenir l'oficialitat preeminent que, com a llengua pròpia, li pertoca. A diferència de l'oficialitat del castellà, que no es qüestiona, la del català és una oficialitat de segona, constantment qüestionada, com darrerament s'ha constatat amb la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i que no permet el total exercici dels drets lingüístics dels ciutadans i les ciutadanes, és a dir, de viure plenament en català.

Només una situació legal de plurilingüisme igualitari a l'Estat espanyol, reconeixent a totes les llengües els mateixos drets i deures, pot situar la llengua catalana en una situació d'igualtat respecte del castellà. Actualment hi ha almenys 500 lleis vigents –aprovades entre el 1965 i el 2009– que discriminem el català en l'ús social.

Per això, calen esmenes legals a l'Estat espanyol que modifiquin aquestes lleis. L'Estat espanyol ha d'assumir la llengua catalana com a pròpia, amb el compromís real de defensar-la tant als territoris de parla catalana, com a l'Estat i a Europa.

El català no és llengua oficial de l'Estat, i aquest fet en condiciona el reconeixement a Europa com a llengua de treball. Les llengües europees oficials de la Unió Europea han de ser oficials en una part o en la totalitat del territori estatal –com passa en determinats estats–; per tant, no hi ha cap impediment legal perquè la no-oficialitat del català a tot el territori estatal impedeixi que sigui una llengua de treball de ple dret a les institucions europees.

A més, les constants incorporacions de nous estats membres a la Unió Europea exigeixen modificacions en la legislació sobre les llengües de treball de les institucions europees, l'Estat espanyol només ha d'actuar en aquest moment i sol·licitar la inclusió del català juntament amb les altres llengües dels nous estats membres.

Pel que fa a l'ensenyament, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix el català com a *"la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament"*. Per això, és un model d'èxit i el fonament de la nostra convivència i la cohesió social, la immersió lingüística catalana, que ha funcionat sempre i que continua funcionant, és garantia de no-separació del país per raó de la llengua i assegura el dret a la població novinguda a esdevenir ciutadans i ciutadanes catalans en tots els àmbits laborals, culturals i de lleure. A més, el model d'immersió lingüística de l'escola catalana és reconegut com a model exemplar per institucions educatives, culturals i lingüístiques internacionals.

Per això, l'Estat espanyol ha de donar el seu suport al Govern i a les institucions educatives catalanes, per tal que aquest model continuï avançant.

D'altra banda, tampoc cap dels Governes fins ara no ha reconegut la unitat de la llengua catalana, ni oficialment ni a la pràctica; ja que continua utilitzant aquesta perversa separació en webs, formularis, atenció oral i tota mena de publicacions generades per institucions estatals. Cap estat ni cap govern no té legitimitat per contradir la ciència lingüística internacional, ja que la romanística no s'ha qüestionat mai que el català i el valencià són la mateixa llengua.

L'aranès, llengua pròpia de la Val d'Aran i oficial a tot Catalunya, també està patint una greu agressió, ja que l'actual Govern espanyol del PSOE (2011) ha presentat un recurs d'inconstitucionalitat sobre la preferència social d'aquesta llengua en el seu territori propi. Altre cop, el Govern espanyol posa en marxa les estratègies unionistes, i altre cop cal dir que les llengües

pròpies sempre han de ser les prioritàries en els seus territoris i que cal garantir els drets dels seus parlants.

Pel que fa a l'occità, aranès a la Val d'Aran, l'Estat espanyol ha d'aplicar l'article 3 de la Constitució espanyola, que l'obliga a defensar i promoure les llengües de l'Estat diferents del castellà; si no només no defensa ni promou l'occità, sinó que a més l'ataca, l'incompliment de la mateixa Constitució és flagrant.

PROPOSTES

Oficialitat del català a l'Estat espanyol

- ✦ Assumir la llengua catalana com a pròpia, amb el compromís real de defensar-la tant als territoris de parla catalana, com a l'Estat.
- ✦ Aplicar la plena oficialitat del català a a l'Estat esdevenint així un estat oficialment plurilingüe.
- ✦ Fer efectiva la unitat de la llengua en totes les comunicacions per part de l'Estat sense distincions entre català-valencià-balear.
- ✦ Aplicar la plena oficialitat a l'Estat de la llengua catalana, així com també de l'Administració central de l'Estat i dels òrgans constitucionals a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.
- ✦ Aportar els recursos materials, pressupostaris i humans destinats als ministeris i organismes que en depenen per fer efectiu el plurilingüisme igualitari a l'Estat.
- ✦ Aconseguir la plena oficialitat del català com a llengua de treball a les institucions de la Unió Europea.
- ✦ Incloure en els pressupostos estatals partides específiques per finançar el procés de normalització lingüística i les entitats dedicades a promoure la llengua i la cultura catalanes.
- ✦ Garantir estrictament les competències exclusives que en el seu territori tenen els governs autònoms.
- ✦ Regular per decret el requisit de coneixement dels idiomes oficials en els diversos territoris de l'Estat en la formació lingüística del personal de l'Administració general de l'Estat.
- ✦ Exigir el coneixement de les llengües oficials diferents del castellà en l'accés a totes les places de la funció pública en cada territori on aquestes siguin oficials.
- ✦ Exigir el coneixement i l'ús de les diverses llengües oficials diferents del castellà a les empreses públiques estatals.
- ✦ Incloure aspectes lingüístics en les normatives sectorials presents i futures per evitar la imposició de l'ús exclusiu del castellà.
- ✦ Aplicar quotes i sancions en relació amb l'exclusió de les diverses llengües oficials diferents del castellà, d'acord amb les legislacions vigents respectives
- ✦ Garantir l'oficialitat, oral i escrita, de les cinc llengües al Congrés dels Diputats i al Senat, amb mesures tècniques i legals que en garanteixin l'ús.
- ✦ Implicar-se efectivament en la projecció de la llengua i cultura catalanes i en el desenvolupament d'un pla de pluralitat cultural i lingüístic a l'Estat.
- ✦ Prioritzar en els mitjans de comunicació estatals, els productes i la projecció i promoció internacionals per garantir la presència del català en les manifestacions culturals de projecció i representació exterior de l'Estat, de l'Instituto Cervantes i de RTVE.
- ✦ Establir una quota de programació en català a les televisions amb llicència per emetre a tot l'Estat, que s'emeti en règim de desconexió a tots els territoris de parla catalana.

El català als Països Catalans

- ✦ Impulsar l'establiment de la reciprocitat entre els diferents territoris dels Països Catalans de totes les televisions públiques dels territoris catalanoparlants.

Oficialitat del català a la Unió Europea

- ✦ Sol·licitar la inclusió del català com a llengua de treball a les institucions europees, aprofitant la incorporació de les llengües dels nous estats membres de la Unió Europea.
- ✦ Aconseguir que el català tingui l'estatus de llengua oficial de la Unió Europea, i incorporar-lo en actuacions de difusió de l'Assemblea de les Regions d'Europa.
- ✦ Prioritzar els mitjans de comunicació estatals, els productes i la projecció i promoció internacionals per garantir la presència del català en les manifestacions culturals de projecció internacionals, mitjançant els organismes de representació internacionals i l'Institut Cervantes.
- ✦ Incorporar plenament el català en els plans d'estudi i d'intercanvi de la Unió Europea.
- ✦ Ampliar la presència de la llengua catalana en els certificats de llengües i en les fires lingüístiques internacionals. Augmentar els recursos didàctics per a l'ensenyament del català per a estrangers i la infraestructura internacional per a l'aprenentatge del català.

Unitat de la llengua

- ✦ Reconèixer explícitament i efectiva la unitat de la llengua catalana.
- ✦ Reconèixer oficialment l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) com a acadèmia de la llengua en l'àmbit dels territoris de parla catalana.
- ✦ Fomentar l'ús de criteris exclusivament científics en els llibres de text que es comercialitzin a l'Estat espanyol.
- ✦ Assegurar l'homologació definitiva de les titulacions de llengua catalana dels diversos territoris per a l'accés a la funció pública de l'Estat.
- ✦ Assegurar la unitat de la llengua en webs, formularis, atenció oral i en tota mena de documentació escrita o oral generada per institucions estatals.

Occità a la Val d'Aran i a Catalunya

- ✦ Assumir la llengua occitana com a pròpia, amb el compromís real de defensar-la tant a la Val d'Aran, com a l'Estat.
- ✦ Aplicar la plena oficialitat a l'Estat de la llengua occitana, així com també de l'Administració central de l'Estat i els òrgans constitucionals a la Val d'Aran.
- ✦ Aportar els recursos materials, pressupostaris i humans destinats als ministeris i organismes que en depenen per fer efectiu el plurilingüisme igualitari a l'Estat.

La sobirania cultural, inici de la independència política

Els darrers anys Esquerra Republicana de Catalunya ha treballat perquè l'Estat espanyol acceptés i s'identifiqués amb la realitat plurilingüística, pluricultural i plurinacional de l'Estat. Mentre seguïem lluitant per la independència de la nació catalana, un pacte d'aquestes característiques, en la línia de l'estat federal, hauria representat un pas endavant que ens hauria apropat més a l'objectiu final.

En aquest sentit, el fet cultural esdevenia un instrument fonamental. La Cultura ha estat i seguirà essent en el futur una de les eines que millor pot facilitar que les persones adquireixin consciència de pertinença a una col·lectivitat. Ens dona les eines per créixer i desenvolupar-nos com a nació mentre ens obre les possibilitats d'arribar a totes les sensibilitats socials i culturals que s'estableixen arreu dels Països Catalans.

Una bona política cultural, coherent i incisiva, permet la vertebració social i la construcció nacional. És des d'aquest punt de vista, el de la seva capacitat cohesionadora, que la cultura hauria de ser considerada, especialment en temps de crisi com els que estem vivint, un dels pilars bàsics de l'estat del Benestar: ens dona consciència de qui som i on volem arribar com a poble. La Cultura és, en definitiva, el mitjà per esdevenir allò que volem: un país independent que sigui alhora referent en tant que Estat Cultural.

No obstant, durant la darrera legislatura, dos factors han impossibilitat cap guany en aquest sentit des del Congreso de los diputados espanyol: d'una banda, la voluntat del PSOE de no reconèixer els drets nacionals catalans; de l'altra, l'èmfasi posat per Convergència i Unió en defensar més els interessos de determinats sectors que no pas els del conjunt del país. Uns i altres han fet que sigui impossible aconseguir cap acord ni cap avenç significatiu en matèria cultural.

L'existència mateixa del Ministerio de Cultura impedeix l'establiment d'un marc estatal pluricultural, entrebant així el desenvolupament de l'exercici de la competència exclusiva en matèria de cultura que estableixen els respectius estatuts d'autonomia. Precisament per això, la defensa de les competències estatutàries ha estat una constant del grup d'Esquerra en qualsevol dels projectes de llei que en matèria cultural s'han anat presentant, com ara la Llei de la Propietat Intel·lectual, la Llei del llibre i la lectura o la Llei del cine.

Si el Govern espanyol es cregués el seu propi corpus legislatiu, l'única política cultural que hauria de dur a terme seria la de vetllar per la justa distribució dels recursos a les comunitats autònomes, que disposen en teoria de competències exclusives en aquestes matèries. Les esclertes legislatives que encara li permeten tasques de coordinació, que sovint es transformen en tasques d'intromissió, haurien de desaparèixer definitivament.

En aquesta propera legislatura, el paper d'Esquerra Republicana de Catalunya serà el de treballar perquè no es vegi reduïda la capacitat d'exercici cultural del nostre país ni el seu finançament. Mentre l'Estat espanyol gestioni i atorgui ajuts, hem de vetllar per l'objectivitat i la imparcialitat en l'aplicació dels diners públics, que també són nostres.

Però l'objectiu prioritari en matèria cultural ha de ser el de desvincular-nos definitivament d'Espanya aconseguint l'eliminació del Ministerio de Cultura i la transferència de tots els recursos econòmics que ens corresponen al Govern de la Generalitat. La independència cultural com a primer pas vers la independència política.

PROPOSTES

1 Oficialitat de la realitat pluricultural de l'Estat

El reconeixement de la realitat pluricultural i plurilingüística de l'Estat espanyol continua sent una assignatura pendent. Mentre els Països Catalans seguim integrats a l'Estat espanyol cal fer explícit el reconeixement de l'existència de les diferents cultures que formen part de l'Estat i declarar-ne l'oficialitat.

2 Suprimir el Ministerio de Cultura

Aquesta hauria de ser, en bona lògica, l'única proposta del nostre programa. Cal recordar, fins i tot, que en la moció 173/000077 del 24 de juny de 2009 el Congrés de Diputats va aprovar la supressió del Ministerio de Cultura, acord que encara no s'ha complert. Malauradament, però, el caràcter marcadament centralitzador de l'Estat, i les darreres actuacions d'aquest laminant les competències catalanes, fan altament improbable que s'arribi a produir la supressió. Per tant, i mentre això no passi, cal seguir insistint en determinades qüestions, que queden recollides a les següents propostes:

- Distribuir el pressupost d'inversió del Ministeri de Cultura de manera proporcional al PIB de les comunitats autònomes.

Aquesta distribució no haurà de tenir en cap cas caràcter finalista.

La via per la qual l'Estat es reserva competències en cultura, tot i ser exclusives de les *comunitats autònomes*, és l'article 149.2 de la Constitució espanyola. Per tant, també és la causa que l'administració estatal pugui participar en el finançament dels grans equipaments culturals. Això, a Catalunya es tradueix sovint en la fórmula *diners a canvi de representació*. El Ministeri té, per llei, l'obligació —generada també per l'esmentat article 149 de la Constitució— d'invertir en projectes culturals arreu de l'Estat. Al cap i a la fi, estem parlant del retorn en serveis dels impostos recaptats.

No té cap sentit que aquest retorn, al qual l'Estat hi està obligat, hagi d'anar acompanyat de determinades quotes de representativitat.

- Traspassar els recursos econòmics i la gestió de l'1% cultural resultant de l'obra pública realitzada per l'Estat als Països Catalans a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i al Govern Balear.
- Reclamar la presència dels Països Catalans, al més alt nivell, a totes les institucions internacionals de caire cultural, tant a les de representació dels estats com a les de representació professional.

En aquest sentit, considerem prioritària la representació directa a la UNESCO.

- Treballar per activar els traspassos dels equipaments culturals de titularitat estatal, com el Museu de Tarragona, Arxius Provincials i Biblioteques provincials a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear.
- Mentre no es traspassin les partides d'inversió, treballar perquè l'Estat adjudiqui un finançament específic pels grans equipaments culturals de caràcter nacional que, seguint els criteris de subsidiarietat, han de ser gestionats per la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear, i per fer que l'Estat es corresponsabilitzi de les actuacions de conservació i difusió del patrimoni.
- Instar el Govern espanyol a defensar l'IVA zero per als productes d'interès cultural, tant en el format tradicional com en el digital, en el pròxim procés d'harmonització de la fiscalitat comunitària.
- Expedició del certificat de nacionalitat catalana per als productes culturals fets a Catalunya

Reclamar per a la Generalitat de Catalunya la competència d'expedir certificats de nacionalitat catalana als productes culturals, com per exemple els productes audiovisuals que actualment són certificats com a espanyols. En aquests moments s'està incomplint fins i tot el mateix article 2 de la Constitució espanyola, que reconeix les "nacionalitats i regions" que integren l'Estat, i l'Estat d'Autonomia que reconeix Catalunya com a una "nacionalitat".

- Reformar la Llei de propietat intel·lectual per modificar la regulació del cànon digital.

Malgrat tots els moviments que s'han succeït durant la passada legislatura, incloent-hi la crisi a la SGAE, la tan anunciada reforma de la Llei no s'ha dut a terme. Per tant, la postura d'Esquerra segueix essent la mateixa de fa 4 anys:

Crear un nou mecanisme de remuneració més just als autors per còpia privada. Treballarem, a més, perquè es faci efectiva la constitució d'entitats de gestió en l'àmbit cultural català i la diversitat d'entitats de gestió amb control públic dels criteris de repartiment de recaptacions, especialment de la còpia privada: per facilitar la lliure elecció de l'autor/a dels drets que li hagi de gestionar una entitat determinada i per fomentar la utilització per part dels autors/res de les llicències copyleft.

- Impulsar una llei de foment de l'accés lliure a la producció cultural, científica i tècnica de l'Estat.
- Dur a terme, des del Congreso de los Diputados, totes aquelles actuacions que facilitin la concreció, a nivell de Països Catalans, d'un autèntic Marc Cultural Català.
- Contemplar fórmules perquè els instituts de les llengües cooficials que les promocionen a l'exterior dels seus territoris siguin subvencionats pels pressupostos generals de l'Estat, de manera equitativa a l'Institut Cervantes segons el nombre de la població que parlen aquestes llengües.

Un espai català de comunicació

Per tal que els Països Catalans es puguin vertebrar nacionalment i cohesionar socialment és imprescindible de bastir un espai català de comunicació entre Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears. Tanmateix, l'Estat espanyol s'ha negat a reconèixer la cultura i la nació catalana en el marc de l'Estat, i ha fet prevaldre la castellana per damunt de tot. Això té conseqüències en l'espai de comunicació en que, fins al dia d'avui, la llengua i la cultura catalanes són pràcticament inexistentes en el sistema comunicatiu espanyol que s'expressa únicament en castellà. I no només únicament s'expressen en castellà sinó que també es veten sistemàticament els productes culturals fets en català. El cas de la inexistència de la retransmissió de música en català als mitjans audiovisuals espanyols és un cas flagrant de discriminació a la cultura i llengua catalana.

La manca d'aquest reconeixement nacional s'ha evidenciat en la possibilitat d'intercanvi dels mitjans públics audiovisuals entre Catalunya i el País Valencià, com és el cas de la difusió de TV3. En aquest sentit, l'Estat hauria de facilitar les infraestructures necessàries perquè l'intercanvi entre emissores dels territoris dels Països Catalans sigui possible.

Però la manca de reconeixement de les cultures que integren l'Estat no és l'únic déficit que presenten els mitjans de comunicació espanyols, és per això que es fa necessària la creació d'un organisme audiovisual que vetlli per les bones pràctiques de la comunicació i arbitri en el compliment de la Llei de l'Audiovisual.

El redactat de la Llei de Comunicació Audiovisual permet a la pràctica un panorama audiovisual monopolitzat per la llengua castellana. En el fons, el mateix monopoli lingüístic castellà que es produeix actualment en l'àmbit televisiu.

No obstant això, els avenços tecnològics permeten avançar en el reconeixement del plurilingüisme estatal, és a dir, en els drets lingüístics de les persones amb llengües cooficials diferents del castellà. Per això, sol·licitem el reconeixement d'uns mínims d'emissió per a les llengües cooficials. I és necessari fer-ho en el marc d'aquesta llei, la primera llei audiovisual estatal, la que determinarà la configuració i condicions del present i futur panorama audiovisual. Gràcies als avenços tecnològics, per exemple, es pot emetre una pel·lícula en castellà per tot l'Estat i permetre que en els territoris amb llengües cooficials puguin veure-ho en la pròpia.

A la llei s'estableixen obligacions genèriques respecte a les "llengües espanyoles" o "llengües

oficials d'Espanya". Però aquest reconeixement genèric deixa en mans dels prestadors de serveis de comunicació audiovisual l'elecció de la llengua en què emeten, cosa que suposa que es pot fer tot exclusivament en castellà i res en les llengües cooficials. Només cal veure qualsevol de les televisions generalistes de l'Estat per comprovar-ho.

PROPOSTES

- ✦ Modificar la Llei de la Comunicació Audiovisual Espanyola per tal de què no envaeixi funcions i competències, de la Llei 22/2005 de la Comunicació Audiovisual de Catalunya, i que actualment tenen atribuïdes la CCMA i el CAC. Com l'amenaça al model mixt de finançament –pressupostos públics i publicitat– per a TV3 i Catalunya Ràdio, la pèrdua de competències del CAC en favor del nou organisme de regulació estatal que es planteja o el perjudici a la indústria audiovisual catalana. En aquest darrer punt, la Llei preveu un suport al sector audiovisual que clarament beneficia una tipologia d'empresa radicada a Madrid, interessada pel cinema de gran pressupost, en detriment de les produccions lleugeres i més independents de les companyies catalanes.
- ✦ Fer que aquesta llei contribueixi al respecte i al foment de la diversitat lingüística de l'Estat. Els operadors estatals utilitzen un bé de domini públic, que és de tots els ciutadans, com és l'espectre radioelèctric, però 'no se'ls exigeix cap obligació de promoure i usar les llengües oficials que hi ha a l'Estat, i això fa desaparèixer de les pantalles totes les llengües diferents al castellà'.
- ✦ Atorgar un nou multiplex de TDT al País Valencià perquè es pugui fer possible la reciprocitat de TV3 i Canal 9 entre Catalunya i el País Valencià.
- ✦ Defensar un model pluricultural i plurilingüístic per a la Corporació de RTVE que asseguri el compliment de les seves obligacions pel que fa a la promoció de la llengua catalana en totes les seves programacions de ràdio i televisió, així com la potenciació dels seus centres de producció a Catalunya en els contractes programa i en el mandat-marc de RTVE.
- ✦ El 50%, com a mínim, del temps d'emissió anual de cada canal o conjunt de canals en comunitats autònomes amb llengües cooficials ha d'oferir la possibilitat de veure's en aquestes llengües.
- ✦ El 50%, com a mínim, del temps d'emissió destinat a programes registrats de ficció, animació o documentals, s'haurà d'oferir amb una oferta de bandes sonores corresponents a les diverses llengües oficials de l'Estat.
- ✦ Garantir que les quotes de reserva d'emissió i d'obligació de finançament de producció europea dels canals televisius es destina a la producció audiovisual en les llengües cooficials
- ✦ Impulsar acords lingüístics i culturals amb aquells Estats amb els que les llengües cooficials de l'Estat espanyol comparteixen domini lingüístic per a la creació d'espais audiovisuals.
- ✦ Impulsar la creació del CEMA (Consejo Estatal de Medios Audiovisuales). Aquesta ha de ser una institució independent amb capacitat sancionadora, que tindrà la funció de vetllar el compliment de la Llei General de l'Audiovisual i, en general de la normativa audiovisual. Aquest organisme no podrà interferir amb les competències del CAC (Consell de l'Audiovisual de Catalunya).

Esports: una nació, una selecció

L'esport, a Catalunya, és un fet social sobradament conegut per tothom. Només cal fer una ullada al temps que dediquen els mitjans de comunicació a la informació esportiva. En canvi, l'esport no sempre ha gaudit del reconeixement que es mereix. Un reconeixement que ha de rebre de la societat pel seu paper com a motor de canvi.

L'esport és un motor de canvi a nivell individual, ja que la seva incorporació a l'estil de vida de les persones els permet gaudir de més benestar personal, tant físic com psíquic, d'una millor qualitat de vida.

L'esport també és un motor de canvi social, ja que permet aprofundir la cohesió social dels nostres pobles i comarques, barris i ciutats, a través de la incorporació del projecte esportiu al projecte educatiu dels centres docents, a través de la millora de les polítiques de salut, a través de la incorporació dels nous catalans a l'exercici d'una ciutadania més plena fent servir la pràctica esportiva com a eina de socialització i d'arrelament al país.

L'esport és un motor de canvi econòmic que fa una aportació significativa al PIB del país, amb capacitat de generar ocupació i riquesa i de moure tot un complex sector productiu i de serveis.

L'esport també és un motor del teixit cívic i associatiu català, un teixit que en quantitat i en extensió no té cap altre de comparable, que és la base per a l'assoliment d'uns resultats esportius d'alt nivell.

Finalment, l'esport és una targeta de presentació immillorable per a portar Catalunya al món, tant a través dels nostres esportistes i clubs, com a través de la participació de les nostres seleccions esportives en competicions oficials o amistoses

En els darrers anys hem aconseguit un pas endavant important. Hem aconseguit que la societat reconegui que l'esport mou Catalunya. Ara cal fer una passa més. Ara cal que l'esport català tingui dret a decidir per si mateix el seu futur i, per a fer-ho, no hi ha prou amb la nostra acció a Catalunya.

Volem anar a Madrid per a remoure els obstacles que amenacen el model esportiu català.

Volem anar a Madrid per a permetre que els nostres esportistes triïn lliurement quina samarreta volen defensar quan competeixen internacionalment.

Volem anar a Madrid per a aconseguir que els recursos que el nostre sistema esportiu genera retornin a l'esport social, escolar i de base.

PROPOSTES

Reconeixement internacional de l'esport català:

- Modificar la normativa espanyola per a permetre la llibertat d'afiliació de les federacions esportives catalanes (basques, gallegues o d'altres territoris de l'estat) a d'altres entitats, federatives o no, d'àmbit espanyol, europeu o mundial.
- Permetre la llibertat d'elecció dels esportistes catalans (i bascos, gallecs i espanyols) a l'hora de participar en competicions esportives oficials les seleccions esportives del seu àmbit territorial.
- Suprimir el Consejo Superior de Deportes per a reduir estructures administratives innecessàries en l'àmbit esportiu. Reduir l'àmbit d'actuació de l'estat en matèria esportiva a

la promoció de l'esport d'alt nivell i a la regulació de l'esport professional en el seu àmbit territorial.

Finançament del sector esportiu i promoció com a sector econòmic:

- Establiment d'un cànon social sobre les transaccions de l'esport professional. Aquest cànon representaria un percentatge (entre l'1 i el 2%) sobre el cost de les transaccions esportives (drets audiovisuals, publicitat, retribucions dels professionals) que s'hauria de destinar a un fons gestionat per les comunitats autònomes amb destinació finalista a la promoció esportiva de l'esport de base (escolar o federat), social i integrador.
- Retorn de l'IVA suportat per entitats esportives sense ànim de lucre (clubs i associacions esportives, federacions esportives) per les inversions fetes en instal·lacions esportives.
- Establiment de bonificacions fiscals en el tram estatal de l'IRPF per a les despeses fetes en pràctica esportiva terapèutica que derivi de prescripció mèdica.
- Establiment de bonificacions fiscals en l'impost de societats per a les despeses de patrocini i mecenatge esportiu en l'àmbit de l'esport de base (escolar o federat), social i integrador.
- Traspàs a les comunitats autònomes dels fons dedicats al finançament de programes esportius estatals que no corresponguin a l'esport d'alt nivell. Especialment, els fons que es dediquen a promoció esportiva, esport escolar, esport social, etc.

Un esport de qualitat

- Elaboració de plans de formació per als esportistes d'alt nivell i tecnificació, que garanteixi la formació acadèmica, professional i humana dels joves esportistes durant la seva carrera esportiva, per tal que quan aquesta acabi puguin tenir una bona inserció professional.
- Regulació de l'obligatorietat de la llicència esportiva, que inclogui cobertures mèdiques i assegurances, per a tots els practicants d'activitat física o esportiva organitzada. Aquesta regulació ha de permetre millorar la qualitat de la pràctica i les garanties de protecció de la salut i dels riscos a tercers

B) Independència per gestionar les infraestructures

Sortir de l'actual crisi econòmica implica molts sacrificis, ho sabem i en som conscients. També implica acceptar que determinades decisions de caràcter macro-econòmic es prenen en un context internacional. D'altra banda, cal tenir capacitat pròpia d'establir estratègies d'inversió, organització de les infraestructures, sistema educatiu i estratègia territorial. És a dir, decidir per nosaltres mateixos com ens volem preparar per superar la crisi primer i moure'ns en un context internacional globalitzat en el que, quasi amb tota seguretat, algunes de les regles del joc fins ara vigents s'hauran modificat.

La desorientació i la sensació d'impotència, per les nostres deficientes infraestructures i del model de finançament injust s'estan convertint en indignació a causa de les noves decisions que l'Estat està fent, tant en la no aplicació d'acords o la no execució d'obres i projectes aprovats, com en la presa de decisions en sectors estratègics cabdals per al desenvolupament econòmic.

Les polítiques d'infraestructures han de ser per als Països Catalans i des dels Països Catalans. Cal un canvi estructural, no s'ha d'oblidar que durant el període 1991–2010 les inversions de l'Estat a Catalunya no s'han equiparat mai a la participació catalana amb el PIB de l'Estat. Això posa de manifest que el greuge de l'Estat cap a la nostra nació no es tracta d'una actitud puntual sinó d'una actuació estructural. Malgrat l'existència del mandat estatutari i de les greus problemàtiques detectades en infraestructures, la perspectiva d'inversió continuen sense satisfer les necessitats de Catalunya. A més, l'Estat només executa el 74% de l'obra pressupostada, de manera que, de cada quatre anys, a l'Estat n'hi surt un de franc.

Així doncs, no queda marge per a una reinterpretació, ni tan sols acceptant el marc polític depenent d'Espanya podríem acceptar les decisions que es prenen, que, essent de caràcter estratègic, s'haurien de prendre des d'una òptica de modernitat, de futur i d'interconnexió amb Europa. Cap d'aquestes premisses doncs s'estan acomplint en la planificació energètica, el sistema viari, el sistema ferroviari, la gestió aeroportuària, etc.

PROPOSTES

- Compliment dels acords de finançament en matèria d'infraestructures, i traspàs a la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i al Govern Balear dels imports que els corresponguin perquè realitzin directament les inversions.
- Per a les inversions ja pressupostades, licitades o iniciades, es crearan unes comissions paritàries amb el Gobierno de España i la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear, en els seus respectius territoris, per fer un seguiment exacte i precís del pressupostos, les adjudicacions, licitacions i execucions realitzades.
- Traspàs dels pressupostos i de la gestió plena de les quantitats destinades pel Ministerio de Fomento per obres de caire cultural, el 1% de totes les obres públiques, a la Generalitat de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al Govern Balear, en els seus respectius territoris.
- Traspàs de totes les instal·lacions viàries, ferroviàries, marítimes i industrials amb caràcter de Patrimoni Nacional a la Generalitat de Catalunya, a la Generalitat Valenciana i al Govern Balear, en els seus respectius territoris.
- Exigir el pagament immediat als ens locals de les compensacions per beneficis fiscals que deriven del IBI urbà de les concessionàries d'autopistes.

- Canviar la Normativa de “Contractes Públics”, per assolir una major transparència i equitat, fent que les propostes tècniques siguin prioritàries davant les ofertes econòmiques, i donant les mateixes possibilitats a les empreses de grandària reduïda, joves o d'experiència limitada, i crear un apartat específic per a licitacions de serveis d'arquitectura i un de serveis d'enginyeria.
- Crear unes bases d'honoraris obligatori per a empreses d'arquitectura i enginyeries per a treballs públics, per evitar les baixes temeràries que posen en perill la qualitat de l'obra pública, com existeixen a altres països de la Unió Europea, com Alemanya.

El corredor mediterrani, la clau del futur

Des de finals del mes d'octubre el corredor mediterrani és oficialment prioritari. Tot i així, cal destacar que la Comissió Europea evita pronunciar-se del tot i aposta també per la resta d'eixos ferroviaris plantejats pel govern espanyol. Per altra banda, el corredor mediterrani es bifurca a Tarragona. El ramal natural baixa per la costa fins a Almeria, tot i que no resseguint el litoral, com reivindicava Ferrmed, sinó desviant-se 120 quilòmetres per l'interior. L'altre ramal entra cap a Saragossa i Madrid, i arriba a Algesires per Còrdova.

La recent inclusió del Corredor Mediterrani a la Xarxa Transeuropea del Transport és positiva, com no podia ser d'una altra manera. Tot i així, cal continuar vetllant perquè no tinguin efecte les possibles distorsions de l'Estat (Corredor Atlàntic o Corredor Central) a l'hora de desvirtuar el que nosaltres considerem que hauria de ser l'òptim. Tots els estudis indiquen, especialment els de FERRMED, que el corredor amb més potencialitats és el que relliga Algesires, amb Andalusia Oriental, Cartagena, País Valencià i Catalunya.

Cal, doncs, que les futures assignacions pressupostàries responguin en la mesura del possible als principis d'eficiència econòmica i prioritzin el corredor mediterrani pel ramal litoral. Cal recordar que el corredor mediterrani concentra més del 40 per cent de les exportacions de l'Estat, del 40% del seu PIB, així com més del 70 per cent del tràfic portuari. Segons un estudi de l'Associació Valenciana d'Empresaris publicat el passat mes de setembre, la construcció del corredor podria suposar un increment de gairebé el 2 per cent del PIB català i un 4 per cent del PIB valencià; així com una reducció d'un 3,7 per cent de l'atur català i de més del 10 per cent de l'atur valencià.'

L'eix mediterrani, concentra a més, el 55% de la producció industrial, el 50% del valor de la producció agrícola i el 60% del trànsit de mercaderies terrestres de l'Estat Espanyol.

PROPOSTES

- Proposem potenciar les connexions mediterrànies amb la resta d'Europa, destacant el corredor ferroviari per a mercaderies amb ample europeu Algesires– Cartagena–Alacant–València–Castelló–Tarragona–Barcelona i fins a Estocolm i el TGV València–Castelló–Tarragona, concretant de forma urgent amb dotació pressupostària i amb terminis l'execució, l'eix ferroviari d'amplada europea per a mercaderies en la seva totalitat i prioritzant-lo com l'eix transeuropeu bàsic a la Península Ibèrica.
- Elaborar amb caràcter d'urgència un pla calendaritzat de les inversions necessàries (a curt i mitja termini) per a la construcció del corredor mediterrani per a mercaderies.
- Connexió accessos viaris i ferroviaris a la nova terminal de contenidors del moll Prat-Port de Barcelona.

- Ferrocarril d'ample europeu i altes prestacions Sagunt–Saragossa-Canfranc i Saragossa-Vitoria-Hendaia i Bilbao, que connectaria el port de València-Sagunt amb la façana atlàntica europea i amb la façana cantàbrica de la península, en un eix València-Bilbao on ja es registren fluxes de mercaderies superiors a les 100.000 tones/any, segons el propi PEIT.
- Ferrocarril d'ample europeu i altes prestacions que connecti el port de València-Sagunt amb la façana atlàntica europea i amb la façana cantàbrica de la península, en un eix València-Bilbao on ja es registren fluxes de mercaderies superiors a les 100.000 tones/any, segons el propi PEIT.
- Connexió de les Illes Balears amb el corredor mediterrani mitjançant el transport marítim.

Els ports i aeroports, com més a prop, millor

Els Països Catalans, i en especial la ciutat de Barcelona, han de poder aprofitar la posició estratègica com a porta de l'Europa mediterrània, garantint les infraestructures que permetin tenir una connexió eficient amb el món.

Aeroports

Cal tenir la participació en la gestió de l'Aeroport del Prat i la transferència de la seva titularitat a les administracions catalanes. La gestió ha de ser amb participació mixta (pública-privada) i impuls d'una sola aliança aèria potenciant l'aeroport de Barcelona com un gran centre de vols intercontinentals.

PROPOSTES

- Traspàs de la propietat i de la gestió de tots els ports i aeroports a la Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana i al Govern Balear, en els seus respectius territoris. Això inclou tota la política de preus i taxes dels seus serveis, mitjans materials i investigació d'accidents i incidències.
- Modificació o rescissió de tots els acords internacionals que manté el Gobierno de España que limiten legalment el tràfic internacional dels aeroports dels Països Catalans.
- Potenciar la connectivitat de l'Aeroport del Prat mitjançant el Comitè de Desenvolupament de Rutes Aèries, sense que el govern espanyol pugui interferir, ja sigui a través d'AENA o a través de pactes internacionals prohibint la connexió amb Barcelona.
- Desbloquejar l'actual veto del govern espanyol a desclassificar els aeroports petits catalans per ser gestionats per la Generalitat.
- Obertura de la duana en les instal·lacions de l'aeroport d'Alguaire per tal de poder acollir vols de passatgers i mercaderies fora de l'espai Schengen.
- Potenciació de les connexions aèries interinsulars i Balears – Barcelona/València, declarant aquestes rutes com a obligació de servei públic.

Els ports

Continuarem reclamant la plena capacitat de les institucions públiques catalanes en la gestió dels ports, per a poder establir les pròpies estratègies comercials com decidir el preu del contenidor, la

distribució dels espais portuaris, el treball en xarxa entre els ports de mercaderies dels Països Catalans. Competències plenes de la Generalitat en la gestió del Port de Barcelona així com la participació de la capital del País en els termes previstos en la Carta Municipal de Barcelona.

El Ports de Barcelona, València i Tarragona compten amb una sèrie d'avantatges competitius per convertir-se en el primer eix de mercaderies del mediterrani: el potencial de les seves ubicacions i el seu mix comercial són en realitat el més important centre industrial i de comerç del Mediterrani, i a Catalunya en concret, una de les regions motor d'Europa; la sòlida posició competitiva en tecnologia, qualitat i logística; i la situació geoestratègica respecte a Europa i el Mediterrani.

En el cas de Barcelona, la proximitat de totes aquestes infraestructures entre sí (tren, aeroport i port) i amb un pol industrial com la Zona Franca posicionen el port de Barcelona com un dels millors pols econòmics d'Europa, si no el millor.

La gestió unificada de totes aquestes infraestructures així com la planificació de polítiques conjuntes permetria una millora en l'eficiència i eficàcia d'aquest pol d'infraestructures, i ens situaria al capdavant a nivell europeu.

PROPOSTES

- Posar fi a la discriminació històrica que els Països Catalans pateixen pel vigent sistema de peatges, que grava la mobilitat interna i externa i obliga a duplicar infraestructures sobredimensionades. Creació immediata d'un fons de rescat selectiu de peatges.
- Potenciarem l'autopista del mar utilitzant al màxim les potencialitats d'una façana marítima dels Països Catalans vertebrada logísticament per l'eix mediterrani Algesires-Estocolm.
- Volem coordinar l'estratègia comercial i econòmica del Consorci de la Zona Franca, el Port de Barcelona, l'Aeroport de Barcelona i el transport ferroviari de mercaderies. Definir una Àrea Logística que englobi totes les grans infraestructures de l'Àrea Metropolitana, amb una gestió centralitzada, que permeti dinamitzar el gran potencial comercial i econòmic de l'Àrea Metropolitana i esdevingui motor de creació de llocs de treball.
- Executar les obres d'infraestructures de connexió ferroviàries i viàries compromeses amb els ports de Tarragona, València i Barcelona.
- Potenciació de les connexions marítimes interinsulars Balears-Barcelona/València, declarant aquestes rutes com a obligació de servei públic.

Plena sobirania en l'àmbit ferroviari

Les principals democràcies europees, algunes fins fa poc molt allunyades de la sensibilitat ambiental desitjable han començat a fer els deures per combatre l'actual model de transport, insostenible en termes econòmics, socials i ambientals. Amb aquest escenari que es dibuixa en l'horitzó el ferrocarril és la gran opció. El ferrocarril ja va ser l'instrument que van vertebrar els Països Catalans a la primera meitat del XX. Una aposta per les infraestructures ferroviàries vertebrava un país diferent.

A banda de la desinversió crònica de l'Estat a als Països Catalans pel que fa a les infraestructures i especialment en ferrocarril fan que sigui necessari un canvi de rumb, les polítiques ferroviàries han de ser per als Països Catalans i des dels Països Catalans. Reclamant la governança i gestió de les nostres infraestructures ferroviàries.

PROPOSTES

- Traspàs de la propietat, de la gestió i del manteniment de tota la xarxa viària i ferroviària, incloent-hi totes les estacions, vies, passos a nivell, altres mitjans materials i investigació d'accidents i incidències, a la Generalitat de Catalunya i a la Generalitat Valenciana, en els seus respectius territoris.
- Mentrestant, creació de comissions paritàries amb el Gobierno de España amb la Generalitat de Catalunya i la Generalitat Valenciana, en els seus respectius territoris, per fer un seguiment exacte i precís del pressupostos, les adjudicacions, licitacions i execucions realitzades per ADIF.
- Concretar de forma urgent amb dotació pressupostària i amb terminis l'execució, de l'eix ferroviari d'alta velocitat d'amplada europea (TAV) per a passatgers en la seva totalitat entre Alacant i Perpinyà, amb la prioritat d'unir Castelló i Tarragona, comunicant el País Valencià amb Europa a través del Principat.
- Traspàs de la propietat, gestió i dotació pressupostària de la futura estació de la Sagrera a Barcelona, per a que sigui executada per la Generalitat de Catalunya.
- Traspàs dels pressupostos i de la gestió plena de les quantitats destinades pel Ministerio de Fomento per obres de caire cultural, el un per cent de totes les obres públiques, a la Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana i al Govern Balear, en els seus respectius territoris.
- Traspàs de totes les instal·lacions viàries, ferroviàries, marítimes i industrials amb caràcter de Patrimoni Nacional a la Generalitat de Catalunya, Generalitat Valenciana i al Govern Balear, en els seus respectius territoris.
- Exigir el pagament immediat als ens locals de les compensacions per beneficis fiscals que deriven del IBI urbà de les concessionàries d'autopistes.
- Construir la doble via de Vandellòs, fins a Tarragona que esdevé un coll d'ampolla i que limita el trànsit de mercaderies.
- Millorar la connexió de mercaderies per Portbou, actualment només hi passen 20 trens al dia, quan el potencial és de 200 al dia.
- Executar la inversió compromesa de 4.000M€ del Pla de Rodalies 2008 - 2015 del quals només n'han aportat 306 milions.
- Connectar l'Aeroport del Prat, l'aeroport de Girona, l'aeroport de Manises i l'aeroport de l'Altet amb la via d'Alta Velocitat
- Desbloqueig i prioritització dels projectes ja previstos per a resoldre de manera definitiva l'accés ferroviari al port de Barcelona, en el tram del Morrot i amb la nova terminal de contenidors del moll Prat-Port de Barcelona.
- Connexió ferroviària amb ample europeu amb el Port de Tarragona entre Constantí i Castellbisbal, que permeti donar sortida a les mercaderies des dels molls de contenidors.

Sistema viari

Mobilitat és sinònim –ara per ara– d'activitat econòmica, d'intercanvis culturals i científics, de noves possibilitats personals i d'un conjunt de conceptes tots ben positius per al desenvolupament humà.

Fins ara, l'ortodòxia política i tècnica recomanava solucionar els problemes de mobilitat exclusivament a cop d'obra pública. Tant és així que, de vegades, les propostes electorals en temes de transport esdevenen una escalada de propostes agosarades i sovint sense realisme pressupostari, ni rigor. cal, engegar polítiques avançades sobre mobilitat, aplicant no només criteris d'oferta (és a dir, calcular intensitats de trànsit i construir) sinó començant a aplicar criteris eficaços de gestió de la demanda.

Als Països Catalans hem de començar a fer els deures si volem afrontar amb garanties els reptes socials i ambientals que ja tenim sobre la taula. Per això des de Esquerra volem que a partir d'ara mateix qualsevol nova infraestructura que es construeixi als Països Catalans compleixi un seguit de criteris. Seran criteris per una planificació i gestió sostenibles de les infraestructures; planificar les infraestructures en base a un model de desenvolupament acordat, vetllar per la coherència entre planificació territorial i sectorial, afavorir les infraestructures que faciliten la transició cap a models econòmics més sostenibles, optimitzar les infraestructures existents, prioritzar estratègies de gestió de la demanda.

PROPOSTES

- Desbloqueig i construcció de l'autovia A-2 (desdoblament de la N-2), entre Caldes i Sils, només s'han fet vuit quilòmetres que van de Caldes de Malavella a Fornells de la Selva del desdoblament previst de la N-2 a les comarques gironines.
- Licitat les obres de l'autovia A-2 (desdoblament de la N-2) entre Sils i Maçanet.
- Licitat les obres de l'autovia A-2 (desdoblament de la N-2) entre Maçanet i Tordera.
- Tram Altafulla-Vilafranca, executar els trams aprovats i que no tenen conflictes territorials, establir els acords amb els Ajuntaments del Baix Penedès per dissenyar una alternativa que no faci de barrera en aquest tram.
- Licitat els trams situats a les Terres de l'Ebre (la Jana-el Perelló i el Perelló-Vandellòs).
- Desbloquejar els trams entre Tarragona i l'Hospitalet de l'Infant, resolent el nus del tram de Vandellòs.
- El viaducte d'enllaç entre l'AP-7 i l'A-2 a l'altura de Castellbisbal, una infraestructura clau pel territori pendent des de l'any 1998 que permetrà la connexió directa de les dues vies i està previst que sigui utilitzada per una mitjana de 40.000 vehicles al dia. Les obres executades en més d'un 65% i actualment abandonades.
- Connexió AP2 amb Girona centre: L'obra s'havia d'enllestir a mitjan 2012.
- Aquesta nova sortida s'inclou en el procés d'ampliació de l'AP-7, per convertir la infraestructura en una altra variant de la ciutat de Girona, i s'hi preveu l'enllaç a Fornells des de l'N-II fins a l'autopista, així com l'enllaç fins a Vilademuls.

Les TIC: un futur en xarxa

Les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) esdevenen un element fonamental en el desenvolupament de la societat actual, atès que generen noves possibilitats socials, a més de col·laborar en el creixement i en el desenvolupament econòmic d'un territori.

Avui en dia, el creixement de la productivitat depèn significativament de la inversió en el sector de les TIC, perquè són un element fonamental de la societat del coneixement i un ingredient important de les activitats de recerca i desenvolupament (R+D). Així, per exemple, els estats amb una productivitat creixent i prospera són aquells en els quals s'expandeix cada vegada més l'ús de les TIC.

A tal efecte, per poder accedir a serveis i aplicacions avançats, les plataformes de serveis i les infraestructures en xarxa han de combinar diversos sistemes d'accés d'una manera òptima i capaç d'atendre diferents requeriments de servei i condicions d'operació.

Per tant, hem de considerar que en el futur les oportunitats de negoci estaran lligades al desenvolupament de nous serveis de valor afegit concebuts pels diferents dispositius i plataformes i, per aconseguir un desenvolupament de totes aquestes dimensions, cal implementar una estratègia coherent de les nostres infraestructures per tal que integrin les TIC com a eix transversal en qualsevol actuació.

PROPOSTES

Infraestructures amb base TIC

Es preveu que la infraestructura de futur formarà una xarxa plenament interconnectada, cal potenciar doncs un desplegament coherent però suficient de tots els seus elements.

- Impulsar en base a les Directives Europees d'aplicació, la separació funcional, entre negoci de xarxa i de serveis, de l'operador incumbent de telecomunicacions, *TELEFÓNICA de ESPAÑA*.
- Modificar la Llei General de Telecomunicacions per a incentivar el desplegament de xarxes per part de les administracions públiques (xarxes sense fils i com a operador neutre).
- Foment de les infraestructures de fibra òptica en l'obra pública i de les ICTs (FTTH) i cessió/gestió en cas de l'obra pública a les CCAA que així ho demanin.
- Potenciar les tecnologies en mobilitat i regular-ne el desplegament per obtenir compromisos per part dels operadors d'aquests mercats.

Un país en xarxa

L'impacte de les TIC ha estat tan significatiu que està provocant canvis en els costums, els estils de vida, les preferències i les necessitats dels ciutadans, cal adaptar el nostre marc competencial a les noves realitats.

- Transferència de les funcions de la *Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones* (CMT) com a ens regulador del mercat; de la *Dirección General de Telecomunicaciones*, com a ens planificador i d'inspecció; i, finalment, de la «Agencia Estatal de Radiocomunicaciones», que teòricament ha d'ordenar l'espectre radioelèctric. Cal assolir importants competències en la inspecció en telecomunicacions que inclogui la gestió de les taxes per reserva de domini públic radioelèctric i el control i la inspecció de les emissions radioelèctriques.

- Transferència de la gestió de l'espectre pel que fa al mercat primari i secundari d'àmbit territorial català, en particular de les llicències de mòbils per la creació d'operadors d'àmbit territorial català.
- Transferència de les competències de l'Estat que permetin la gestió i l'ordenació de les infraestructures de telecomunicacions, entre les quals:
- Crear infraestructures comunes de telecomunicacions públiques que tinguin en compte la compartició efectiva de les infraestructures i les diferents opcions tecnològiques per a qualsevol servei de comunicacions electròniques, tant per a mitjans amb fil com via ràdio.
- Concessió de la gestió de les xarxes de Telecomunicacions que van associades a les infraestructures de l'Estat.
- Preservar els centres de seguretat i les infraestructures bàsiques de país. Potenciar el paper del CESICAT com a agent a Catalunya.

Les TIC com a condicionants de la productivitat

En l'actualitat s'observa un alentiment en el creixement de la productivitat que pot conduir a una disminució de la nostra competitivitat, cal garantir que disposem de totes les eines que ens puguin permetre competir en igualtat de condicions amb la resta del món.

- Inclusió en els Pressupostos Generals de l'Estat del finançament d'infraestructures de telecomunicacions com a part del compromís d'inversió de l'Estat en infraestructures a Catalunya (Disposició Addicional 3a de l'Estatut de Catalunya) i traspàs dels recursos necessaris per tal que el Gestor d'Infraestructures de Telecomunicacions de Catalunya pugui desplegar les infraestructures necessàries que equilibrin la disponibilitat de serveis de telecomunicacions.
- Controlar les llicències de televisió en els diferents formats a Catalunya per crear un espai audiovisual català i donar suport de forma efectiva a la cultura catalana i a la indústria audiovisual catalana. En relació al sistema TDT i en concret per a l'espai que ocupen les TV locals, garantir el manteniment de la TV de proximitat a la realitat del territori i a la ciutadania.
- Modificació de la normativa d'Hisendes Locals per a preveure una participació coherent dels operadors en les finances locals (taxa d'ocupació i aprofitament del sòl públic). Específicament, es proposa modificar les normatives pel repartiment de l'IAE tecnològic segons quota de mercat no exclusivament de domicili social.

C) Cap a una nació sostenible

L'aposta per l'economia verda

Arreu del món, l'Economia Verda (o Economia de la Sostenibilitat) està representant una sortida efectiva de la crisi. Les inversions i la potenciació de la recerca i la innovació en sectors emergents de l'àmbit ambiental amb la creació de nous llocs de treballs relacionats amb el medi ambient, la producció neta i la innovació està essent un motor de primera magnitud. Ni les diferents administracions dels Països Catalans, ni encara menys, l'Estat espanyol, no han reaccionat, ni de lluny, amb la mateixa intensitat. Mentre el 2009, economies com la nord-americana, l'alemanya o la

francesa hi han dedicat l'11,5%, el 13,2% o el 21,2% i la Unió Europea hi ha destinat més del 58% del total d'inversions, a l'Estat espanyol aquesta xifra no ha passat del 5,8% però, encara més: la majoria de disposicions i mesures anticrisi aprofundeixen en la insostenibilitat del model econòmic i del sistema productiu.

PROPOSTES

- Fixarem l'objectiu d'assolir que el 50% de la inversió estatal en mesures de resposta a la crisi econòmica es faci en àmbits de l'anomenada economia verda i activitats relacionades.
- En consonància, exigirem que la inversió en R+D+I de l'àmbit sigui major que el percentatge de PIB que suposa l'economia verda per al conjunt de l'economia.
- Avançarem cap a l'economia de la sostenibilitat, introduint criteris de fiscalitat i economia ambiental que permetin internalitzar els costos ambientals dels processos productius i invertir per millorar-los i també en polítiques eficaces de recerca i desenvolupament industrial.
- Impulsarem mesures destinades a donar suport eficaç als esforços en R+D+I amb la promoció de l'ecodisseny i mecanismes de producció més neta.
- Impulsarem el desplegament d'un 0'7% ambiental de l'IRPF que sigui equitatiu per a totes les entitats de l'Estat i permeti l'accés d'aquests fons a les entitats d'àmbit autonòmic.

La gestió dels residus, paradigma de l'economia verda

Malgrat la gestió dels residus és un àmbit en el que els governs autònoms dels Països Catalans tenen àmplies competències, hi ha molts aspectes en el camí cap a un model eficient i eficaç de gestió dels residus que, de moment, cal resoldre des de Madrid o, en tot cas, aconseguir-ne les transferències plenes. Com en d'altres qüestions ambientals, les polítiques impulsades des del Govern espanyol sempre tendeixen a fer una lectura interessada i esbiaixada de les directives europees, allunyant-se dels model més avançats en la gestió dels residus que es van implantant arreu de la Unió Europea.

PROPOSTES

- Treballarem per a reimplantar el sistema de Dipòsit, Devolució i Retorn d'envasos (SDDR), com a base de la minimització dels residus d'envasos lleugers i de la corresponsabilització dels productors.
- Proposarem establir les mesures legals adients per potenciar i protegir el funcionament dels canals reglats de recollida i recuperació, facilitant l'accés al petit empresari i autònom, però garantint, al mateix temps la viabilitat del sector en el seu conjunt.
- Elaboració d'un Programa especial de dotació per a la construcció d'infraestructures de tractament de la matèria orgànica i dels residus ramaders, orientades al màxim aprofitament d'aquests recursos, ja sigui en compostatge de qualitat o per metanització.
- El Pla de recuperació integral i dinamització de la Conca del Llobregat citat anteriorment, tindrà com a eix central la gestió i solució del problema dels runams salins al Bages i ha d'oferir les alternatives socials, econòmiques i ambientals que permetin fer una gestió assenyada i definitiva d'aquest assumpte, desvinculant definitivament el desenvolupament

local i comarcal de la zona del manteniment d'una explotació en condicions ambientals i socials pròpies de mitjan segle XX.

Els compromisos contra el canvi climàtic

El canvi energètic

Treballarem per un proveïment energètic tant independent com sigui possible. Amb un sistema elèctric que ha de tendir al 100% de proveïment per fonts renovables, a la reducció de la intensitat en carboni i a l'abandonament de l'energia nuclear. Cal preparar la societat i l'economia per al canvi energètic que pot comportar la suma del risc de canvi climàtic, les previsions del pic del petroli, esdevenint l'energètic un sector estratègic clau en el sistema econòmic i productiu, prenent aquest repte com una oportunitat.

- Prioritzarem l'eficiència, l'estalvi i la millora dels processos productius com a base de la reducció de la intensitat energètica de l'economia, fixant un objectiu del 2% de reducció en els propers deu anys.
- Impulsarem totes aquelles mesures que permetin a les administracions públiques recuperar la capacitat planificadora i de gestió dels sistemes energètics en front l'oligopoli tècnic i econòmic de les grans corporacions energètiques, democratitzant els organismes reguladors i afavorint una veritable liberalització del sector energètic.
- Treballarem per un sistema que tendeixi a maximitzar el proveïment des de fonts renovables, combinant l'autogeneració d'energia amb la producció semi-centralitzada, que prioritzi la reducció de la intensitat en carboni i disposi l'abandonament de l'energia nuclear.

PROPOSTES

- Promourem totes aquelles actuacions que s'encaminin cap a acords globals ambiciosos, vinculants i justos. Els Països Catalans han de fer la seva feina i corresponsabilitzar-se dels efectes que les seves emissions tenen arreu del món.
- Promourem una economia que redueixi les emissions de carboni impulsant programes de reducció del consum energètic i de millora de l'eficiència energètica.
- Paquet extraordinari d'inversions en els serveis de transport públic de les grans conurbacions, amb una especial dedicació a València i Barcelona.
- Pla de dotació econòmica per a la construcció d'instal·lacions de tractament de purins i d'aprofitament de gasos dels abocadors.
- Descentralitzar completament el Pla d'Assignacions i traspassar-ne la gestió i els fons dels plans estatals de reducció d'emissions als governs autònoms, d'acord amb el PIB i la població de cada comunitat autònoma, així com a l'esforça previ realitzat per les empreses de cada comunitat autònoma.

El necessari canvi en el sistema elèctric

L'economia, la seguretat del subministrament energètic i el canvi climàtic plantegen seriosos reptes de futur pel món i per Catalunya. Ens cal adoptar un nou sistema econòmic i energètic que sigui sostenible en aquestes tres dimensions. Cal doncs avançar per disposar d'un subministrament

abundant de qualitat i segur d'energia, reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle; i fer, de la necessària transformació del sector energètic una oportunitat d'inversió i creixement, amb un efecte substancial en la creació de llocs de treball qualificats.

Cal diversificar les formes d'energia emprades, impulsar el conjunt de les energies produïdes a partir de fonts renovables i apostar per l'estalvi i l'eficiència energètiques.

L'estratègia a llarg termini ha de ser la d'un nou sector energètic com a vector de creixement econòmic per a Catalunya. La consolidació d'una indústria pròpia de tecnologia d'energies renovables, la reconversió d'indústries com la de l'automoció tot aprofitant les oportunitats dels vehicles elèctrics i híbrids, així com l'electrificació efectiva del transport de rodalies i de mercaderies. Tot plegat, juntament amb el suport a les empreses i serveis lligats als àmbits d'eficiència i estalvi energètic; són oportunitats econòmiques generadores de feina i riquesa a mitjà i llarg termini.

El sistema energètic català es caracteritza per una gran dependència dels combustibles fòssils (el 72,4% del seu consum d'energia primària), i del petroli en particular (48,1% del consum d'energia primària). Catalunya no disposa de recursos energètics no renovables té recursos limitats de carbó de baixa qualitat (lignit negre).

Per tant, a Catalunya és urgent elaborar polítiques que redueixin radicalment la dependència del país dels combustibles fòssils i portin el model energètic actual a un nou model energètic sostenible en el període de temps més curt possible. S'ha d'actuar fonamentalment sobre la demanda energètica i alhora garantir-ne la cobertura amb un mixt d'oferta d'energia més coherent amb l'aposta que es fa per un futur sostenible.

És clar que per fer això cal disposar de totes les eines de planificació i legislació a l'abast. Mentre depenguem de les lleis i sistemes de planificació estatals difícilment podrem avançar en aquesta línia.

PROPOSTES

- Establir un acord amb el Govern de l'Estat per a la plena capacitat de decisió sobre la planificació i autorització d'instal·lacions de generació en el nostre territori, que inclogui qualsevol tipologia i qualsevol potència.
- Proponem una aturada en les tramitacions de projectes de centrals tèrmiques de gran potència a Catalunya, Balears i la Franja. Qualsevol projecte a partir d'aquest nivell de potència instal·lada hauria d'anar vinculat al compromís de tancament avançat de les nuclears per part del Govern espanyol. Cal, doncs, desestimar els projectes de Mequinensa, Faió i Riba-Roja, i enllestir els tancaments o reconversió en centrals de biomassa de Cercs, Sant Adrià i Cubelles.
- Vincular tot projecte de generació amb combustible fòssil a un projecte d'inversió en renovables per part del promotor per un percentatge de la potència.
- Promourem la producció d'electricitat distribuïda en potències petites i mitjanes i les experiències encaminades a la gestió intel·ligent de xarxes que permetin una major maniobrabilitat del sistema i una democratització real de l'energia, mitjançant l'aprovació d'un Decret d'Autoproducció i una regulació tècnica plenament favorables a aquests propòsits.
- Promourem un pla de modernització i adaptació de la xarxa elèctrica a les noves formes de generació elèctrica per ampliar la capacitat de connexió de les fonts renovables, superant la

limitació actual i afavorint la generalització de la microgeneració. Especialment el compliment del pla d'implementació dels comptadors digitals.

- Basar l'execució de nova xarxa elèctrica en la millora, la renovació, l'extensió i el baix impacte de la xarxa de distribució mitjançant la repotenciació de línies, així com la finalització de les inversions pendents i l'execució de les línies d'evacuació necessàries per als projectes de parcs eòlics.
- Destinar una partida específica del Programa para la Eficiencia y el Ahorro Energético (E4) a accions efectives a les comarques de Girona per corregir les tendències de consum i estimular-hi la implantació de noves instal·lacions productores d'energia d'àmbit més local i reequilibradores del territori.
- Reclamarem l'assumpció per part dels governs autònoms de les competències plenes en l'àmbit de la distribució elèctrica i garantirem el volum necessari i continuat d'inversions per assolir una xarxa elèctrica suficient i que ofereixi un servei segur i de qualitat al país.
- Això culminarà amb la creació d'un subsistema elèctric propi per a la Catalunya continental, aplicant els principis de generació distribuïda, d'apropament de la generació als punts de consum i amb la necessitat d'una millora generalitzada de la xarxa de distribució, incloent-hi les instal·lacions de control del sistema.

Renovables, cap al 100%

El Govern Espanyol ha tancat l'aixeta en el desenvolupament de les renovables, aquest fet no s'explica ni per qüestions tècniques ni per qüestions econòmiques –no són les renovables les que obliguen a pujar la factura elèctrica- no sabent-se sota quin criteri l'Estat ha considerat que ja s'havia arribat als objectius desitjables. Estem encara molt lluny d'aquests objectius i els canvis constants en la normativa i en la retribució del règim especial no només han creat una inseguretat jurídica i inversora sense comparació al món, sinó que directament posa en risc el desenvolupament de les renovables als Països Catalans.

PROPOSTES

- Transferència als diferents governs autònoms de totes les competències en matèria d'energies renovables i de cogeneració, incloent-hi l'eòlica marina.
- Impulsarem un pla que, acompanyat de les mesures reglamentàries i tècniques adients, permeti l'extensió massiva de sistemes d'autogeneració d'energia en els punts de consum, a partir de vetllar per l'aprovació d'una llei de foment d'Autogeneració, potenciar mesures positives pels ciutadans i empreses que apostin per l'autogeneració com seria l'exempció de l'IVA o desgravacions fiscals respectivament, així com la simplificació dels processos administratius tant en la gestió dels permisos com durant l'exploració dels projectes.
- Establiment d'un programa especial d'inversió en recerca i desenvolupament de noves fonts renovables d'energia.
- Supressió del règim especial per al carbó, contrari a qualsevol política de canvi de model energètic i de reducció d'emissions.
- Incrementar les ajudes fiscals a les empreses que inverteixin en la cogeneració o la utilització d'energies renovables (solar, eòlica, marina, biogàs, etc.).

- Elaboració d'una estratègia sobre la producció, comercialització i us de biocombustibles que permeti establir línies de treball clares, estableixi requeriments ambientals i ètics en origen, prioritzant el reciclatge d'olis de cuina usats i la producció de proximitat.
- Garantir un marc legal estable i un sistema just de retribució econòmica per a la generació fotovoltaica i eòlica, tendint a la desaparició d'aquest règim retributiu mitjançant mesures que permetin internalitzar correctament els costos de les energies convencionals i afavorir un marc d'equitat en la competència dins d'un marc veritablement liberalitzat i democràticament regulat.
- Establiment d'un sistema de retribució inicial adient per a les energies renovables emergents, amb un especial tractament per a la biomassa i unes primes ajustades als costos actuals per a l'energia eòlica i especialment per a la eòlica marina (la més constant) i que al País Valencià i Catalunya té una potencialitat en quan a producció d'energia del 32% i 12% respectivament, respecte del total de l'estat espanyol.
- Promoure una reforma integral de les diferents normatives que afecten les instal·lacions de renovables amb l'objectiu de simplificar els tràmits administratius i reduir la seva durada per als petits productors.

Energia nuclear, les hores comptades

L'accident de Fukushima marca, es vulgui o no, un abans i un després de l'energia nuclear, que té els anys comptats arreu del món. Esquerra manté el compromís per l'abandonament de l'energia nuclear als Països Catalans, amb el tancament de les centrals abans del final de la seva vida útil màxima. Cal que els Països Catalans es preparin adequadament per a un tancament ordenat i racional que ens permeti aprofitar-ho com a oportunitat per a un canvi de model que ens posi en l'òrbita dels països energèticament més avançats.

Cal apostar per la substitució progressiva de les nuclears, donant-nos de termini el final de la vida útil de les actuals centrals operatives (10-20 anys). Cal recordar que a l'Estat Espanyol l'energia nuclear va representar el 2010 el 20,6% de la producció d'electricitat (per darrere de les renovables amb un 32,2%) i que, al seu torn, l'electricitat només va representar el 21,4% del consum final. L'augment de costos d'un major desplegament de les renovables podria compensar-se, en part, amb estalvi i eficiència, mentre que l'estabilitat del subministrament podria quedar garantida amb les centrals de gas ja existents. El gran repte és que a Catalunya quasi el 50% de la producció d'electricitat avui dia és d'origen nuclear. Això vol dir que els catalans, a més de millorar les connexions amb la resta de l'estat i França, i potenciar molt més les renovables, hauríem de fer un esforç addicional molt important en estalvi i eficiència.

PROPOSTES

- Reclamarem el dret dels Països Catalans a decidir sobre el tancament de les seves centrals nuclears, que cal planificar abans de 2013 i sobre el sistema de gestió dels reus residus nuclears.
- Reclamarem el control, la supervisió i la regulació de les centrals nuclears en territori català, i impulsarem una política pròpia de residus nuclears.
- Paral·lelament, exigirem a l'Estat que part dels beneficis de les centrals es destinin a implementar un Pla de Desenvolupament Econòmic per a les comarques nuclearitzades.

- Reconeixement de l'exempció de la moratòria nuclear de la factura elèctrica en territori nuclearitzat (Catalunya, País Valencià i Franja de Ponent).
- Fer públiques totes les proves i resultats de les proves d'estrès de les centrals nuclears i suspendre fins a llavors, les autoritzacions d'explotació.
- Exigir que part dels consellers i conselleres del Consejo de Seguridad Nuclear siguin nomenats per les Comunitats Autònomes on hi ha centrals nuclears, en proporció a les centrals nuclears que hi hagi (operatives o no). Quatre en el cas del Principat de Catalunya (40% del total) i una al País Valencià (10% del total).
- Desestimar la instal·lació del magatzem temporal centralitzat (MTC) de residus nuclears als Països Catalans. Tenint en compte l'abast territorial d'un hipotètic accident nuclear supera amb escreix la superfície d'un municipi, la decisió d'instal·lar un cementiri de residus radioactius (MTC) no pot dependre només del municipi on s'instal·la.
- Creació d'una Comissió específica del Consell de Seguretat Nuclear per a les instal·lacions presents als Països Catalans i amb una participació significativa dels governs de la Generalitat valenciana i de la catalana.

Fiscalitat energètica i política tarifària

Europa camina cap a la unificació gradual de la fiscalitat energètica, no pot ser d'altra forma si no es vol evitar una pèrdua de competitivitat dels sectors productius d'àmplies zones de la pròpia Unió. Mentrestant, els Països Catalans veuen limitada la seva capacitat d'acció en l'actual distribució de competències energètiques entre l'Estat espanyol i la Generalitat.

Fins i tot en àmbits amb competències plenes de la Generalitat de Catalunya (eficiència energètica i energies renovables), la capacitat real d'actuació del Govern estatal (en matèria de fiscalitat energètica, per exemple) acaba imposant-se sobre les voluntats polítiques del nostre país. Tenir capacitat d'administrar i dirigir la fiscalitat energètica ens permetria impulsar les actuacions en matèria d'estalvi i d'eficiència energètica i de desenvolupament de les energies renovables.

Juntament amb el valor simbòlic d'orientació als ciutadans sobre el valor social dels comportaments. També és una eina molt útil, desincentivadora del sobreconsum. La fiscalitat energètica hauria de penalitzar l'excés de consum i els usos especialment ineficients. Una de les eines fiscals més eficients és la tarifació per trams, actualment vigent al nostre país amb relació al consum domèstic de l'aigua.

PROPOSTES

- Potenciar la gestió activa de la demanda a partir de mesures tecnològiques, socials i regulatòries. Concretament, garantir l'acompliment del pla de desplegament de comptadors digitals intel·ligents, estudiant una nova tarifació elèctrica sensible al cost horari i que sigui progressiu en el cost (qui més consumeix més paga), facilitant el monitoreig i gestió energètica dels ciutadans i la indústria com a pas previ per un canvi de cultura energètica.
- Davant d'una hipotètica prolongació de la vida de les centrals nuclears, i atès que són plantes plenament amortitzades, proposem gravar el 50% dels seus beneficis extres derivats de la pròrroga per potenciar les energies renovables.

- Supressió de l'exempció al combustible d'aviació en l'impost sobre hidrocarburs pel que fa a vols domèstics i intracomunitaris, amb un règim limitat d'exempcions per a vols el vols interinsulars, com en el cas de les Illes Balears i Pitiüses.
- Impulsar una reforma fiscal ecològica, que consisteixi a mantenir la recaptació global, incrementant la recaptació dels impostos estatals sobre l'energia i reduint les cotitzacions laborals, amb dobles beneficis en el terreny ambiental i laboral.
- Recuperació de la bonificació en l'impost de societats per a inversions mediambientals.
- Procurar l'anul·lació o la suspensió de l'abonament de l'anomenat Cànon Energètic, en tant que significa compensar a les companyies pels beneficis que tenien quan estaven en situació de monopoli.
- Implantació de la tarifació elèctrica per trams, anàlogament al que es fa amb el cycle de l'aigua, i garantir que cobreixi el cost real de l'energia, amb els costos globals internatilitzats adequadament, conscienciant a la societat sobre la necessitat d'un ús racional i eficient de l'energia i del seu cost real.

Insistim en la Nova cultura de l'aigua

Mantenim el nostre objectiu de que els Països Catalans apostin per una nova cultura de l'aigua renunciant als grans transvasaments i desenvolupin una gestió sostenible dels recursos hídrics basada en la regeneració i la conservació dels nostres rius i aigües freàtiques, l'estalvi, i la racionalització com a principals criteris de la gestió.

PROPOSTES

- Desestimarem completament els grans transvasaments (Ebre o Roine) així com totes aquelles actuacions i mesures que signifiquin, de facto, la interconnexió de conques i, per tant, transvasaments encoberts.
- Exigirem les transferències de capital necessàries per a l'execució de les infraestructures previstes en el Pla de Gestió de Conca del districte fluvial de Catalunya que competen a l'Administració General de l'Estat.
- Reclamarem el compliment dels compromisos contrets per l'Administració de l'Estat en la preservació i recuperació del Delta de l'Ebre.
- Traspàs de plenes competències en disponibilitat i gestió dels recursos hídrics, establint un nou districte sota règim especial per a l'àrea de conca de l'Ebre i de la Garona sota l'administració de la Generalitat de Catalunya, amb el traspàs del l'ordenació i la concessió dels recursos i els aprofitaments hídrics i les funcions d'administració i control de la qualitat del domini públic hidràulic.
- Programa d'inversions estatals en la recuperació integral de rius, lleres i aqüífers de les conques de la Tordera, el Túria, el Xúquer, el Vinalopó i el Segura.
- Compromís estatal d'inversió en un Pla de recuperació integral i dinamització de tota la Conca del Llobregat que integri la solució ambiental, la recuperació dels recursos hídrics i, alhora, doni resposta a les qüestions socials, laborals i econòmiques de les comarques afectades.

- Projectió i execució del llargament promès Pla de recuperació de sediments a la Conca de l'Ebre, aprofitant per a fer una caracterització detallada de la càrrega contaminant dels sediments del riu i els corresponents plans de descontaminació i desestimant els no aptes.
- Limitació del cabals del transvassament Xúquer-Vinalopó exclusiu a ús exclusiu agrícola i amb origen a l'assut de la Marquesa i oposició absoluta a qualsevol canvi.

D) En defensa de la terra

La defensa de la biodiversitat, encara

Els catalans hem d'aspirar a tenir la plena sobirania sobre el nostre territori nacional, però mentrestant, també hem de vetllar per a que la gestió que es fa sobre aquells àmbits del nostre territori fora de les competències legals es facin d'acord amb criteris de gestió sostenible.

La gestió del territori, més enllà de la qüestió paisatgística i ambiental, és també la gestió de les bases econòmiques d'una part important dels Països Catalans i de les seves economies. No oblidem que el model de desenvolupament turístic que volem té una estreta relació amb el paisatge i els seus recursos naturals, així com el manteniment d'una activitat agrícola i ramadera que només podrà subsistir, en molts àmbits de muntanya, sota aquests paràmetres.

Així doncs, ens afecta i condiona el que es pugui decidir sobre el litoral, podríem dir que, ara per ara, la primera font de riquesa del país. El mateix sobre els anomenats parcs Nacionals o els espais fluvials especials.

PROPOSTES

- Transferència de les competències plenes als governs autònoms sobre la gestió territorial i ambiental i dels recursos de la zona marítimoterrestre i de les aigües territorials.
- Elaboració d'un Pla especial de protecció dels alguers de la Mediterrània.
- Potenciar la creació i la coordinació de grans espais protegits transfronterers als Pirineus, amb estratègies consensuades de gestió: l'àrea Pallars–Aran–Arieja–Andorra, l'àrea Conflent-Freser-Ter-Canigó-Garrotxa i l'Àrea de les Alberes-El Rosselló i l'Alt Empordà
- També volem potenciar la creació i la coordinació de grans espais protegits o d'interès natural interregionals en l'àmbit dels Països Catalans: Ports de Beseit-Morella, Conca de la Ribagorça i Montrebei.
- Canvis estatutaris en els Parcs Nacionals per tal d'eliminar la participació del govern de l'estat.
- Traspàs de plenes competències en disponibilitat i gestió dels recursos hídrics, establint un nou districte sota règim especial per a l'àrea de conca de l'Ebre i de la Garona sota l'administració de la Generalitat de Catalunya, amb el traspàs de l'ordenació i la concessió dels recursos i els aprofitaments hídrics i les funcions d'administració i control de la qualitat del domini públic hidràulic.

L'activitat agroramadera, garantia d'un territori viu i pròsper

Cal consolidar i potenciar la pagesia en el territori, d'acord amb una empresa d'estructura i economia familiar agrària moderna, competitiva, respectuosa amb el territori i que integri els nous valors de la sostenibilitat i la multifuncionalitat de l'espai. Impulsar la diversificació de l'activitat econòmica al món rural per tal d'augmentar les oportunitats i posar en valor els coneixements, la diversitat i la capacitat d'adaptació de la nostra pagesia, garantint una producció d'aliments segurs i de qualitat. Promoure, especialment, la implicació dels productors primaris en els processos de transformació, participant dels beneficis de la intermediació amb un especial suport a iniciatives cooperatives.

Els nous regadius, la modernització dels ja existents, posar al dia l'aparell productiu, crear una autèntica xarxa amb les universitats per facilitar encara més la transferència tecnològica i crear un sector agroalimentari potent al servei de la producció nacional, han de ser els objectius que han de prioritzar els nostres diputats i diputades aquests propers quatre anys.

La singularitat de la nostra agricultura es veu amenaçada pels efectes globalitzadors de les institucions espanyoles i comunitàries. Un exemple n'és la concentració dels recursos de la PAC en una petita minoria de grans productors. Cal reconduir el desequilibri que suposa a l'Estat espanyol que el 5% dels perceptors d'ajuts directes de la PAC s'emportin el 50% dels recursos de la política de preus i mercats de la UE.

Per aquest motiu, cal habilitar els mecanismes necessaris per tal que Catalunya disposi d'una representació amb veu i vot a les institucions europees per participar en totes les decisions i accions que tenen a veure amb la PAC pel que fa a agricultura, ramaderia, pesca i indústria agroalimentària. Cal tenir en compte que les competències en matèria agrària estan transferides a les CCAA, i en el marc de context de la crisi actual, és més que qüestionable el sentit de tenir un Ministeri d'Agricultura espanyol. Tenint en compte que la única competència que gestiona, erròniament, i amb exclusivitat, són les relacions amb la UE i la resta de països.

En aquest sentit, pel que fa al rol de l'agricultura i la ramaderia al nostre territori, proposem:

- Supressió del Ministeri d'Agricultura. Transferència efectiva de tot el pressupost a les CCAA amb capacitat d'exercir les seves competències, especialment les relacions amb la UE i la resta d'estats membres.
- Reconeixement de la multifuncionalitat agrària. Manteniment de la població agrària, destinant un fons a millorar les infraestructures i els serveis per acabar amb els desequilibris i les desigualtats entre el món rural i l'urbà.
- Mentre ens afectin, proposem la revisió de les lleis espanyoles que influeixin sobre les competències catalanes.
- Dotar de les infraestructures necessàries per al desenvolupament de l'activitat agrària, pel bon manteniment de la competitivitat del sector.
- Millorar les estructures agràries de producció, transformació i comercialització per incrementar la seva competitivitat en el mercat.
- Assegurar i potenciar la recerca, formació i transferència tecnològica, en el marc de les mesures previstes en aquest apartat del programa.
- Desenvolupar de manera democràtica i racional la participació del sector agrari en la generació d'energies renovables.

- Ordenar l'activitat ramadera intensiva amb criteris de sostenibilitat i territorialitat.
- Impulsar mesures economicofiscals i estructurals per garantir la viabilitat de les empreses ramaderes i el seu arrelament al territori i garantir al sector ramader una xarxa agroindustrial (escorxadors, plantes d'elaboració) sanejada, diversificada i estesa pel territori, que permeti l'estabilitat de les empreses ramaderes mitjanes.

Pel que fa al rol econòmic de l'agricultura i la ramaderia, proposem:

- Establir mecanismes de regulació de mercat necessaris en àmbit europeu per tal d'evitar la volatilitat dels preus de les produccions agràries, tenint en compte la criticitat dels preus dels productes alimentaris en temps de crisi.
- Mentre Catalunya no sigui un ens sobirà en termes de política agrària, instem a la transferència íntegra i directa de les ajudes de la Política Agrària Comuna (PAC) corresponents als diferents governs autonòmics dels Països Catalans.
- Crear un gasoil professional agrari i pesquer, exempt de l'Impost sobre hidrocarburs (impostos especials) i de l'Impost sobre venda minorista de carburants (IVN) i gravat amb un 7 per cent d'IVA. En aquest sentit, realitzar les modificacions legislatives pertinents per tal de facilitar el retorn del cèntim sanitari del gasoil.
- Per contribuir en el manteniment de la competitivitat del sector, impulsar l'accés real a les noves tecnologies en el món rural.

Pel que fa a la política de pesca, proposem:

- Promoure mesures que permetin la modernització de la flota pesquera i un estalvi de combustible, entre les quals hi consti el canvi de motor o el sistema de propulsió i la creació d'un gasoil professional agrari i pesquer, exempt de l'Impost sobre hidrocarburs (impostos especials) i de l'Impost sobre venda minorista de carburants (IVN) i gravat amb un 7 per cent d'IVA.
- Increment del control sobre les importacions, tancant el pas a aquelles que no compleixin la normativa sanitària comunitària, així com a les que provenen de la pesca il·legal no regulada i no documentada.
- Impulsar la protecció del medi marí buscant una regeneració sostenible, promovent la posada en marxa de parades biològiques i incrementant les ajudes per vedes, tant a pescadors com a armadors.
- Impulsar la regeneració generacional del sector pesquer mitjançant mesures de suport a la gent jove i promovent la jubilació anticipada.

Sobirania alimentària, àmbit estratègic de primer ordre

La sobirania alimentària a banda de ser un dret dels pobles, esdevé un aspecte estratègic de primer ordre. Totes les comunitats i països tenen dret a definir les seves pròpies polítiques agrícoles, ramaderes, laborals, de pesca, alimentàries i agràries que siguin ecològica, social, econòmica i

culturalment adients a les seves circumstàncies particulars. Això inclou el dret real a l'alimentació i a la producció d'aliments. La sobirania alimentària pretén construir un nou paradigma agroalimentari basat en la implementació del dret a l'alimentació, l'accés pagès als recursos, unes produccions sostenibles i la prioritització de mercats i circuits de comercialització locals i de proximitat.

PROPOSTES

- Habilitar tots els mecanismes que facin més senzilla la venda directa dels productes agroalimentaris.
- Diversificar i consolidar la indústria agroalimentària. Organitzar interprofessionals que agrupin tots els agents de producció, comercialització i distribució.
- Política de promoció de les produccions locals de qualitat, ecològiques i tradicionals i de reconeixement del valor afegit que suposa una producció sostenible. Garantir la traçabilitat, -inclòs l'etiquetatge-, dels aliments.
- Promoure l'agro-gastroturisme vinculat a les produccions locals.
- Mesures específiques de suport a les empreses agroalimentàries que implementin els diferents sistemes de gestió de la qualitat cosa que implicaria una major competitivitat.

Agricultura tradicional, ecològica i de proximitat versus transgènics

- En relació a la producció de productes transgènics aboguem per la coexistència entre models o cultius, com així una informació rigurosa, detallada i transparent.
- Realitzar les modificacions normatives oportunes per sancionar les contaminacions genètiques dels cultius ecològics i convencionals per part dels cultius transgènics. Així mateix, s'haurà d'establir un sistema de compensació per tots els danys causats als agricultors i productors ecològics.
- Augmentar el control i el seguiment dels organismes modificats genèticament (OMG), promovent la detecció i investigació dels casos de contaminació, cultius il·legals (comercials o experimentals), irregularitats administratives, o efectes negatius dels transgènics.
- Augmentar la transparència dels cultius transgènics, i especialment donant publicitat a un mapa actualitzat dels esmentats cultius.
- Realitzar les modificacions normatives oportunes perquè l'etiquetatge indiqui de manera clara i visible la presència d'OMG en aliments, pinsos i fins i tot en animals alimentats amb cultius OMG, de manera que el dret a la informació del consumidor no es vegi vulnerat. A aquests efectes es considera que hi ha presència d'organismes modificats genèticament quan un dels ingredients del producte els contingui.
- Impulsar, en totes les instàncies oportunes, l'establiment d'una moratòria en la comercialització dels productes de nutrició infantil que contenen organismes modificats genèticament fins que hi hagi consens en la comunitat científica de la innocuïtat d'aquests per a la salut.

E) Fraternalitat internacional i justícia global

A dia d'avui és evident que la distància entre l'Estat espanyol i els Països Catalans pràcticament insalvable. La sentència contra l'Estatut d'Autonomia va deixar clar que l'Estat de les Autonomies ja no dóna més de sí i fins i tot es comencen a percebre símptomes d'involució. Aquesta situació, ja insostenible de per sí, encara pren un caire més preocupant si l'abordem des del prisma internacional.

Des d'aquest punt de vista, seria un error creure que ens hem de limitar únicament a l'exercici d'unes competències en matèria de política exterior que vénen fixades pel marc constitucional espanyol. L'Estatut d'Autonomia ens dóna l'emparedament jurídic, però, més enllà del dret legal hi ha el dret legítim derivat dels nombrosos tractats internacionals que recullen els drets inalienables de totes les nacions a decidir el seu futur. Això ens obliga a defensar els nostres interessos, ja siguin polítics, econòmics, socials o culturals, per totes les vies possibles i en tots els àmbits, especialment en aquells en què no disposem de la força ni del suport d'un aparell estatal propi.

Durant els darrers anys i malgrat els obstacles que hi posa l'Estat espanyol, s'han produït avenços destacats en la projecció internacional del nostre país, uns avenços que són fruit de la creixent voluntat inequívoca dels Països Catalans de ser i d'esdevenir un subjecte internacional de ple dret. Amb ERC al capdavant d'Exteriors, l'anterior Govern de la Generalitat va teixir una sòlida estructura institucional, de caràcter transversal, per donar cobertura als àmbits més importants de l'acció exterior catalana (delegacions exteriors, oficines d'ACC1Ó, Institut Ramon Llull, ACCD).

Cal seguir en aquest camí sense renunciar a seguir reclamant a Madrid que demani d'una vegada l'oficialitat de la llengua catalana, la dotzena llengua europea més parlada i ensenyada a cent vuitanta universitats d'arreu del món, a les institucions europees. És Madrid qui ho ha de demanar i el Consell de la Unió Europea qui ho ha de reconèixer.

La Unió Europea és un objectiu prioritari i ha de ser un element més de la política catalana en tant que les seves polítiques i legislació afecten al dia a dia de les nostres institucions i de la nostra ciutadania. Cal doncs desenvolupar una política pública per a la Unió Europea amb l'objectiu d'assolir veu pròpia a les institucions europees i poder assumir la nostra responsabilitat envers la construcció d'una Europa supraestatal més forta, amb un nivell de govern europeu, amb millors institucions i més marge de maniobra respecte els interessos dels Estats membres. Tenim un teixit empresarial i un potencial logístic molt important al gaudir d'un enclavament geogràfic privilegiat. Per això és clau promoure i impulsar el corredor mediterrani millorant les infraestructures i les connexions entre el nord d'Àfrica i el sud d'Europa, i més enllà, cap a l'Àsia i els mercats emergents.

Des de sempre els Països Catalans hem estat un poble amant de la negociació i el diàleg, que ha intentat posar la resolució pacífica dels conflictes per damunt de l'enfrontament armat. ERC sempre hem defensat aquests ideals amb fermesa i continuarem fidels amb el nostre compromís amb els drets humans, la solidaritat amb els pobles oprimits, la resolució pacífica i estable dels conflictes territorials arreu i el desarmament. En aquest sentit, ERC continuarà treballant portant a les Corts espanyoles les preocupacions mostrades i documentades per Amnistia Internacional, així com per d'altres organitzacions en defensa dels drets humans. De la mateixa manera, ERC seguirà denunciant l'increment de la despesa militar per part del Govern espanyol, la qual ha passat dels 11 milions d'euros al 1996 als 19 liquidats al 2010, així com la cada vegada més important presència d'armes espanyoles als conflictes internacionals, fet que ha convertit Espanya en un dels principals exportadors d'armes del món.

PROPOSTES

Unió Europea, fraternitat de pobles lliures

- Construir una Unió Europea amb més entitat política i més pes internacional.

Per sortir de la crisi necessitem una Europa forta amb més polítiques comunes, una política fiscal que tendeixi a l'harmonització dels diferents sistemes fiscals dels estats membres i una política financera que permeti un major control sobre els mercats; també cal que la UE tingui una veu única i clara dins l'escenari internacional i que hi sigui reconeguda com un dels actors més influents.
- Aconseguir que la Unió Europea incorpori el dret a decidir i el mecanisme de l'ampliació interna com a principis constitutius, així com el respecte escrupolós a la diversitat nacional i lingüística existent als territoris de la Unió.
- Treballar per millorar el funcionament democràtic de la Unió, reforçant més enllà del que estableix el Tractat de Lisboa els poders del Parlament Europeu i eliminant el veto dels estats membres en aquelles matèries on encara hi és vigent.
- Aconseguir la plena oficialitat de la llengua catalana a la Unió Europea.
- Aconseguir que els Països Catalans puguin constiuir-se en circumscripció electoral per a les eleccions al Parlament Europeu.
- Donar suport actiu als estats en vies d'accés a la UE per aconseguir l'estatus d'estat membre; utilitzar les criteris d'adhesió per aprofundir en la democratització i el respecte a la pluralitat i als drets humans dels estats candidats.
- Potenciar la política euromediterrània i la capitalitat de Barcelona en el procés d'acostament econòmic, polític i cultural entre les dues ribes de la Mediterrània.
- Aconseguir que la UE faci, des dels criteris de racionalitat i eficiència econòmica, una aposta clara per a l'eix ferroviari mediterrani i per totes aquelles infraestructures que connectin els Països Catalans amb la resta del continent, augmentant el potencial logístic i econòmic de la nostra nació.

Una política internacional desacomplexada i compromesa

- Desenvolupar una política exterior integral per a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears per tal de posicionar el nostre país com a actor de referència per a altres governs, organismes internacionals i xarxes interregionals.
- Afavorir les relacions internacionals bilaterals necessàries per tal de consolidar la presència dels Països Catalans arreu del món com una realitat nacional a nivell cultural, social i econòmic i defensar-ne els seus interessos.
- Impulsar la participació directa dels Països Catalans en aquelles institucions i fòrums internacionals on es prenguin decisions que afectin els interessos dels seus ciutadans i ciutadanes.
- Potenciar la presència de seus d'institucions, reunions i cimeraes internacionals a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

- Intensificar el suport a les delegacions de representació dels governs dels Països Catalans com a punts de referència internacional.
- Garantir la defensa dels drets de sufragi i representació de la ciutadania catalana a l'exterior en qualsevol elecció.
- Aixecar les traves i vetos a les seleccions nacionals catalanes i afavorir la seva participació en competicions internacionals oficials.
- Treballar per la creació de mecanismes de governança internacional democràtics i compromesos amb un desenvolupament econòmic global just i sostenible.

Compromís amb els Drets Humans:

- Establir els drets humans com a premissa en les relacions i transaccions amb altres països. Condicionar el seu compliment i la pràctica democràtica com a requisit a l'hora de d'establir pactes comercials, convenis o acords bilaterals i impulsar-lo en les relacions multilaterals.
- Promourem la participació efectiva en els organismes internacionals que promouen els drets humans.
- Treballar per fer efectiva la prohibició de la pena de mort al món.
- Actuar amb contundència en la denúncia dels casos de tortura i garantir l'acompliment dels convenis internacionals en aquesta matèria.
- Facilitar les condicions administratives per assolir la condició d'asil polític a totes aquelles persones que hagin estat víctimes de greus violacions dels drets humans.
- Impulsar les mesures internacionals oportunes pel tancament de Guantánamo i totes les altres presons secretes que els EEUU manté per tot el món, sense les més elementals garanties judicials que han de caracteritzar un Estat de Dret. Reclamem informació per les famílies i judicis justos i amb garanties pels presos, així com les oportunes reparacions en cas d'innocència.
- Promoure mesures de protecció dels defensors i defensores dels Drets Humans en aquells països on pateixen amenaces.
- Donar suport a la resolució pacífica, democràtica i tutelada per la comunitat internacional dels conflictes territorials i nacionals d'arreu i en particular els referits a l'àmbit de la mediterrània.
- Instar a l'Estat espanyol que exigeixi el compliment del dret internacional i de les resolucions internacionals de Nacions Unides que denuncien les violacions de drets humans i agressions contra els pobles oprimits.
- Promoure l'aplicació efectiva de la Declaració de les Nacions Unides sobre els drets dels pobles indígenes (Assemblea General 13.09.2007).

Compromís amb la pau i la desmilitarització:

- Prohibició d'utilitzar el Fons de Contingència Pressupostària per incrementar la despesa militar.

- Reduir progressivament i de forma significativa la despesa militar, especialment aquella derivada de la compra d'armes ofensives o de la participació en guerres, i destinar aquests recursos a les polítiques públiques en l'àmbit de la sanitat, l'ensenyament i les prestacions socials.
- Reduir la militarització de la recerca científica i transferència dels recursos alliberats cap a la recerca científica civil (sanitària, educativa, etc.).
- Vetllar per l'estricta compliment de la Llei de Comerç d'Armes, aprovada pel Congrés el 2007, que suposi la denegació automàtica de les vendes d'armes a països en guerra, a estats amb governs dictatorials o que vulnerin els drets humans més fonamentals.
- Desmantellament de totes les estructures militars presents als Països Catalans.
- Cessió de totes les instal·lacions i terrenys militars a les poblacions on estan situades, que ho desitgin, començant per aquelles no utilitzades o infrautilitzades (com és el cas del Turó del Gardeny a Lleida, del Bruc a Barcelona o del Puig Major a Mallorca)
- Desmilitarització de les celebracions institucionals. Promourem la eliminació del Dia commemoratiu de les forces armades.
- Compromís de vetllar per el compliment de l'Estat Espanyol de la legislació internacional sobre la prohibició de la producció, emmagatzematge, venda i/o ús de bombes de dispersió, d'urani empobrit i de mines antipersona, i prohibir el finançament a les empreses que les fabriquen.
- Reprendre el desenvolupament de la Llei de Foment de la Pau, aprovada el 2005, i promoure la creació d'un Consell Assessor de Foment de la Pau, amb representació de la societat civil, per tal d'impulsar i avaluar la política pública de foment de la pau.
- Reconversió de la indústria militar en indústria civil proposant la retirada de l'Estat Espanyol dels projectes militars europeus, destinant aquests recursos a millorar la fragilitat econòmica de les classes més desvalgudes.
- Proposarem totes les iniciatives necessàries perquè l'Estat Espanyol sigui part activa en el procés d'elaboració d'un tractat mundial per regular el comerç d'armes.
- Compliment escrupolós de la llei d'exportació d'armes i material de doble ús. En aquest sentit, es denegarà l'exportació d'armes a països on no es respecten els Drets Humans, països molt empobrits o endeutats,...
- Obligació que les entitats bancàries siguin transparents en la inversió armamentística.
- Fomentarem el coneixement i el compromís cívic amb el desenvolupament i la cultura de pau a través de l'educació i la sensibilització i promoure la implicació, la participació personal i l'acció informada de la ciutadania.

Cooperació internacional amb els països empobrits

És necessària una coherència transversal de tots els Ministeris des d'un punt de vista de la solidaritat i la cooperació internacional. Les polítiques dutes a terme per tots els Ministeris no poden contradir els postulats que es defensen des de Cooperació, sinó que més aviat haurien de reforçar-

lo. És més, des del propi Ministeri d'Exteriors de vegades es duen polítiques que contradiuen clarament allò que es defensa des de l'àmbit de Cooperació, p.e. respecte a la relació amb països on s'incompleixen greu i sistemàticament els drets humans o respecte la política d'asil.

Malgrat l'important avenç que suposa tenir un àmbit ministerial, en contraposició als anys 80 en què Cooperació depenia de la Secretaria d'Estat de comerç, el Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació només assumeix la meitat del pressupost de cooperació, tenint un pes excessiu els Ministeris d'Economia i d'Indústria i comerç.

El govern espanyol continua sense complir els compromisos per arribar al famós 0'7% del PIB destinat a Cooperació l'any 2012, estant per sota de la mitjana europea. A més, en aquesta comptabilització ni tan sols es compleixen els requisits del CAD. Ans al contrari, l'aprovació de la llei de deute extern legitima aquesta fraudulenta computació fins que no s'arribi al 0'7%.

Respecte les prioritats geogràfiques, bona part de l'ajut es continua concentrant en els països de renda mitjana, en detriment dels països de renda baixa i PMA. Els països més beneficiats de la cooperació bilateral espanyola, doncs, no són els qui més ho necessiten, sinó països com Marroc o Turquia.

Per altra banda, en relació a l'ajuda humanitària, el Ministeri de Defensa continua tenint un pes rellevant i excessiu en la cooperació espanyola, sent actor protagonista en l'ajut humanitari en detriment d'actors civils especialitzats que millorarien la coherència política i l'eficiència de recursos.

La creació de la "Unidad Militar de Emergencias", que és una unitat creada per atendre urgències com catàstrofes naturals o incendis, a dins o fora de les fronteres estatals, també suposa un increment de la despesa militar i una flagrant militarització de l'ajut humanitari i de la cooperació espanyola.

Des d'Esquerra ens hi hem oposat, tot qüestionant la militarització de serveis civils com l'extinció d'incendis, i especialment la militarització de la cooperació i l'ajut d'emergència. Perquè és discutible èticament, no és personal especialitzat i afecta l'eficiència i augmenta enormement la despesa.

L'Estat en les missions militars internacionals en que participa mai no posa condicions respecte al tipus d'armament que s'utilitza ni tampoc té un control i càstig sobre les possibles injustícies o violacions dels Drets Humans.

El 1996 l'anomenat Informe Machel de l'ONU va denunciar nombrosos casos d'abús, explotació sexual -també infantil- i altres delictes comesos per les "forces de pau" de l'ONU.

Malgrat això, els cascos blaus mantenen una injustificable immunitat, perquè no poden ser jutjats ni pels països on es fa la missió ni per l'ONU, que no té capacitat per fer-ho. L'ONU només té capacitat per tornar-los a casa, però no informa de la nacionalitat dels soldats delinqüents perquè no vol que els Estats redueixin el nombre que n'aporten. I els Estats tampoc no els jutgen perquè no volen danyar la imatge "solidària" dels seus Exèrcits. Tan vergonyós i miserable com això.

PROPOSTES

- Treballarem per defensar un model de globalització que sigui ètic, equitatiu, inclusiu, sostenible i universal, mitjançant les propostes de polítiques públiques coherents al nord i al sud.
- Mantindrem el compromisos, incloent aquells percentuals, en l'àmbit de la cooperació internacional.

- Promourem que la política de cooperació espanyola es basi en la col·laboració i la co-dependència entre països sobre la base d'unes relacions equitatives de benefici mutu. Es regirà per criteris de transparència, qualitat, sostenibilitat i eficiència.
- S'implementarà una política de cooperació d'acord amb el pes i la responsabilitat de l'Estat espanyol en l'escenari internacional, prestant especial atenció als serveis socials bàsics com la salut, educació o seguretat alimentària.
- Sostindrem a les ONGD com actors principals de la cooperació internacional, mantenint les convocatòries en les proporcions adequades en el marc econòmic actual
- Potenciarem el valor afegit que té la cooperació catalana, promovent iniciatives per facilitar la seva acreditació internacional en els països del sud i la seva participació en les cimeres i reunions internacionals i destacant aquells àmbits d'actuació on els Països Catalans són reconeguts per la seva excel·lència i especialització.
- Promourem l'establiment de taxes reguladores dels fluxos del capital especulatiu i revertir aquestes taxes en l'ajuda als països empobrits.
- Potenciarem una nova cultura del comerç just i el consum responsable, tot vetllant per una bona informació de la traçabilitat dels béns de consum bàsics.
- Treballarem perquè es deixi de comptabilitzar com AOD l'ajuda lligada a interessos comercials, a la compra de béns i serveis de l'Estat.
- Proposarem iniciatives per la condonació i la cancel·lació del deute extern de tots aquells països empobrits integralment.
- Destinar el 25% de l'AOD i de la despesa pública a serveis socials bàsics universals i a l'educació, tot reclamant del país contrapart destinar-hi el mateix percentatge en compliment del Compromís 20:20.
- Impulsarem el compliment dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni i l'avaluació d'aquest compliment per part de l'Estat espanyol.
- Implementarem una política de cooperació al desenvolupament transformadora i multiplicadora dels esforços del sud, que tingui com a finalitat última la promoció del desenvolupament humà sostenible, l'eradicació de la pobresa, el foment de la pau i la lluita contra les desigualtats.
- Vincularem la cooperació amb els governs dels països empobrits al compliment dels drets humans.
- Proposarem la cessió de la gestió dels fons d'AOD a d'altres agents diferents a l'AECID, en especial a les cooperacions públiques descentralitzades.
- Vetllarem per augmentar la concentració de l'AOD al continent africà i en poblacions més empobrides, especialment en els camps de la seguretat alimentària i l'educació.
- L'AOD del govern espanyol serà centralitzada i gestionada pel Ministeri de Cooperació, tot establint els canals oportuns per la col·laboració d'altres Ministeris per al bon desenvolupament en la implementació dels projectes, programes o accions que motivadament, en virtut de l'eficiència i eficàcia, es considerin oportunes. En cap cas el Ministeri de Defensa no gestionarà l'AOD.

- Impulsarem que deixin de dependre de la Secretaria d'Estat de Cooperació els Instituts Cervantes i la Direcció General de Relacions Culturals i Científiques.
- No comprometrem al finançament climàtic els recursos d'AOD, ni computar-lo com a tal.
- Impulsarem una acció humanitària neutral, imparcial, independent, universal i desmilitaritzada.
- Proposarem enfocar l'acció humanitària a la prevenció i pal·liació del sofriment de les víctimes de desastres naturals o humans, restablir i protegir els seus drets fonamentals i la seva dignitat humana i reduir la seva vulnerabilitat.
- Mantindrem l'acció humanitària fins garantir les condicions vitals de les societats on s'hi implementa.
- Implementarem els acords internacionals sobre els principis i objectius de l'acció humanitària, el respecte del dret internacional humanitari, la legislació sobre refugiats i els drets humans.
- Adoptarem efectivament mesures preventives, controladores i penals, a nivell estatal i internacional, contra els delictes comesos en el marc de les missions humanitàries i de Nacions Unides.
- Impulsarem la millora de les capacitats de l'Estat espanyol en acció humanitària, que serà civil i no militar.
- No legitimarem cap acció humanitària que no sigui reclamada pel país, tot respectant la seva sobirania.
- Garantirem la transparència de la gestió econòmica d'aquelles organitzacions que recaptin públicament diners davant crisis humanitàries o catàstrofes naturals.
- Impedirem que les entitats bancàries que recullin diners per qüestions humanitàries cobrin comissions per això.